

FI 2.1

Päihdetilastollinen vuosikirja 2007

Alkoholi ja huumeet

Statistisk årsbok om alkohol och narkotika 2007
Yearbook of Alcohol and Drug Statistics 2007

SVT Sosiaaliturva 2007

Socialskydd
Social Protection

Stakes

Sosiaali- ja terveysalan tutkimus- ja kehittämiskeskus
Forsknings- och utvecklingscentralen för social- och hälsovården
National Research and Development Centre for Welfare and Health

Stakes

Sosiaali- ja terveysalan tutkimus- ja kehittämiskeskus
Forsknings- och utvecklingscentralen för social- och hälsovården
National Research and Development Centre for Welfare and Health

Suomen virallinen tilasto
Finlands officiella statistik
Official Statistics of Finland

Sosiaaliturva 2007
Socialskydd
Social Protection

Päihdetilastollinen vuosikirja 2007

Alkoholi ja huumeet

Statistisk årsbok om alkohol och narkotika 2007

Statistical Yearbook of Alcohol and Drug Statistics 2007

TILASTOKIRJASTO

136 016 6950

Tiedustelut – Förfrågningar – For further information
Jouni Vihmo (09) 3967 2494
Sanna Rönkä (09) 3967 2369
Lennart Wahlfors/STTV (09) 3967 2717

Suomen virallinen tilasto
Finlands officiella statistik
Official Statistics of Finland

Toimitusneuvosto – Redaktionsråd – Editorial board

Olli Nylander, puheenjohtaja – ordförande – chairman
Päivi Hauhia
Sari Kauppinen
Sirkka Kiuru, sihteeri – sekreterare – secretary
Irma-Leena Notkola
Matti Ojala
Hannu Rintanen
Pirjo Tuomola
Ari Virtanen

© Stakes

Svensk översättning: Marina Andersson
English translation: Leena Saarela
Taitto – Lay out: Sirpa Virtanen
Kansi – Pärm – Cover: Harri Heikkilä

ISBN 978-951-33-2027-0
ISSN 1795-5165 (Suomen virallinen tilasto)
ISSN 1455-7444 (Päihdetilastollinen vuosikirja)

Gummerus Kirjapaino Oy
Vaajakoski 2007

PÄIHDETILOSTOLLINEN VUOSIKIRJA 2007

Alkoholi ja huumeet

Päihdetilastollinen vuosikirja 2007 on päihdealan yleisteos, joka sisältää keskeiset tilastotiedot Suomen alkoholi- ja huumeoloista sekä yleiskatsauksen Suomen päihdetilanteen kehityksestä. Sen lisäksi se sisältää tietoja päihteiden käytöstä muissa maissa.

Päihdetilastollinen vuosikirja ilmestyy nyt kymmenennen kerran. Se on alkoholitilastojen osalta jatkoa Alkon vuodesta 1932 julkaisemalle Alkoholitilastolliselle vuosikirjalle, mikä mahdollistaa alkoholiolojen kehityksen seuraamisen pitkinä vertailukelpoisina aikasarjoina aina 1930-luvulta lähtien. Vuonna 1995 vuosikirjan sisältöä laajennettiin käsittämään myös huumausaineet ja päihtymystarkoituksessa käytetyt lääkkeet. Vuonna 2008 Stakesin tilastoja julkaisuja kehitetään, eikä päihdetilastollinen vuosikirja ilmesty. Keskeiset tiedot päihteistä julkaistaan sen sijaan sosiaali- ja terveydenhuollon tilastollisessa vuosikirjassa.

Päihdetilastollinen vuosikirja tehdään Stakesin ja Sosiaali- ja terveydenhuollon tuotevalvontakeskuksen yhteistyönä. Vuosikirjan vastaavina toimittajina ovat olleet Stakesista suunnittelijat Jouni Vihmo ja Sirpa Virtanen sekä STTV:stä tietohallintopäällikkö Lennart Wahlfors. Julkaisun laadintaan ovat osallistuneet STTV:ssä erikoissuunnittelija Merja Hietala ja Stakesissa erikoistutkija Esa Österberg, kehittämisspäällikkö Kristiina Kuussaari ja erikoissuunnittelijat Ari Virtanen ja Sanna Rönkä, suunnittelijat Aino Alha ja Paula Ruuth ja ATK-suunnittelija Raili Lindgren.

Helsingissä, marraskuussa 2007

Olli Nylander
Tulosaluejohtaja

Jouni Vihmo
Suunnittelija

STATISTISK ÅRSBOK OM ALKOHOL OCH NARKOTIKA 2007

Statistisk årsbok om alkohol och narkotika 2007 är ett allmänt verk om alkohol och narkotika och innehåller de viktigaste statistikuppgifterna om alkohol- och narkotikasituationen i Finland samt ger en helhetsbild av hur den utvecklats. Dessutom innehåller årsboken uppgifter om bruket av alkohol och narkotika i andra länder.

Statistisk årsbok om alkohol och narkotika utkommer för tionde gången. För alkoholstatistikens del är den en fortsättning på den alkoholstatistiska årsbok (Alkoholitilastollinen vuosikirja) som Alko gav ut från och med 1932, vilket gör det möjligt att följa alkoholsituationens utveckling genom långa jämförbara tidsserier ända sedan 1930-talet. År 1995 utvidgades årsbokens innehåll till att även omfatta narkotika och läkemedel som använts i berusningssyfte. År 2008 omarbetas Stakes statistikpublikationer och den statistiska årsboken om alkohol och narkotika utkommer inte. Därför kommer centrala uppgifter om alkohol och narkotika att publiceras i Statistisk årsbok om socialvård och hälso- och sjukvård i stället.

Statistisk årsbok om alkohol och narkotika är resultatet av samarbete mellan Forsknings- och utvecklingscentralen för social- och hälsovården (Stakes) och Social- och hälsovårdens produktinsynscentral (STTV). Ansvariga redaktörer för årsboken är planerarna Jouni Vihmo och Sirpa Virtanen vid Stakes samt Lennart Wahlfors, som är chef för dataförvaltningsenheten vid STTV. Specialplanerare Merja Hietala vid STTV och specialforskare Esa Österberg, utvecklingschef Kristiina Kuussaari och specialplanerarna Ari Virtanen och Sanna Rönkä, planerarna Aino Alha och Paula Ruuth och dataplanerare Raili Lindgren vid Stakes har deltagit i utarbetandet av årsboken.

Helsingfors i november 2007

Olli Nylander
Direktör för resultatområdet

Jouni Vihmo
Planerare

YEARBOOK OF ALCOHOL AND DRUG STATISTICS 2007

The Yearbook of Alcohol and Drug Statistics 2007 provides key statistical information on alcohol and drugs and an overview of alcohol and drug trends in Finland. It also contains information on alcohol and drug use in other countries.

The Yearbook of Alcohol and Drug Statistics is now in its tenth edition. With regard to alcohol statistics, it is a follow-up to the yearbook of alcohol statistics published by Alko since 1932. Alcohol trends can thus be observed as an extended and comparable time series from the 1930s to the present day. In 1995, the yearbook was expanded to include drugs and psychoactive pharmaceuticals. Due to changes in the publication of STAKES statistics, the Yearbook of Alcohol and Drug Statistics will not be published in 2008. Key information on alcohol and drugs will be published in the Statistical Yearbook on Social Welfare and Health Care.

The yearbook is compiled by the National Research and Development Centre for Welfare and Health (STAKES) in co-operation with the National Product Control Agency for Welfare and Health (STTV). The editors in charge are Jouni Vihmo and Sirpa Virtanen, Planning Officers at STAKES, and Lennart Wahlfors, Chief of Data Administration at STTV. The following persons also participated in the compilation of the yearbook: Merja Hietala, Senior Planning Officer at STTV, and Esa Österberg, Senior Researcher, Kristiina Kuussaari, Development Manager, Ari Virtanen and Sanna Rönkä, Senior Planning Officers, Aino Alha and Paula Ruuth, Planning Officers and Raili Lindgren, ADP Planning Officer, at STAKES.

Helsinki, November 2007

Olli Nylander
Director of Division

Jouni Vihmo
Planning Officer

Alkusanat	3
SISÄLLYS	5

Yleiskatsaus

1 Alkoholiolojen kehitys

1.1 Suomen alkoholipolitiikan peruslinjat	17
1.2 Suomalaisen alkoholisäntöet	17
1.3 Alkoholijuomien kulutus ja käyttö vuonna 2006	18
1.3.1 Alkoholijuomien tuontikiintiöt, verot ja hinnat	18
1.3.2 Alkoholijuomien kokonaiskulutus	18
1.3.3 Alkoholijuomien tilastoitu kulutus	18
1.3.4 Alkoholijuomien tilastoimaton kulutus	19
1.3.5 Alkoholijuomien käytön laajuus	20
1.4 Päihdepalvelut	20
1.4.1 Päihdehuollon erityispaalvelut	21
1.4.2 Alkoholisairaudet terveydenhuollossa	21
1.4.3 Alkoholikuolemat	21
1.5 Alkoholit ja rikollisuus sekä säilöönöt	22
1.5.1 Väkiuaitarikollisuus	22
1.5.2 Rattijuopumus- ja liikenneirikokset	22
1.5.3 Säilöönöt	22
1.6 Alkoholitalous ja alkoholihaittakustannukset	22

2 Huumeolojen kehitys

2.1 Suomen huumausainepolitiikan peruslinjat	23
2.2 Huumeiden kokeilu ja käyttö	23
2.3 Suomalaisen asenteet huumeita kohtaan	24
2.4 Huumehoitojärjestelmä	24
2.4.1 Päihdehuollon erityispaalvelut huumeiden käyttäjille	24
2.4.2 Huumeiden käyttäjät terveydenhuollossa	25
2.4.3 Huumeikuolemat	25
2.5 Huumet ja rikollisuus	25
2.5.1 Huumausaineririkokset	25
2.5.2 Väkiuaitarikollisuus	26
2.5.3 Tieliikenneirikokset	26
2.6 Huumehaittakustannukset	26

3 Alkoholilupa- ja valvontakysymykset

3.1 Alkoholilupa- ja valvontahallinto	26
3.2 Alkoholijuomien vähittäismyynti	27
3.3 Alkoholijuomien anniskelu	27
3.4 Valmistus, maahantuonti, tukkumyynti ja teknillinen käyttö	28
3.5 Tuotevalvonta	28
3.6 Alkoholijuomien mainonta	29

Taulukoissa käytetyt symbolit	57
--	----

TAULUKOT

Pähteiden kulutus ja käyttö

Alkoholijuomien kulutus

1. Alkoholijuomien kokonaiskulutus 100 %:n alkoholina asukasta kohti vuosina 1985-2006	59
2. Alkoholijuomien tilastoimaton kulutus 100 %:n alkoholina vuosina 1998-2006	59
3. Alkoholijuomien kulutus asukasta kohti vuosina 1960-2006	60
4. Alkoholijuomien kulutus 100 %:n alkoholina vuosina 1990-2006	61

5.	Alkoholijuomien vähittäiskulutus 100 %:n alkoholina vuosina 1990-2006	62
6.	Alkoholijuomien anniskelukulutus 100 %:n alkoholina vuosina 1990-2006	63
7.	Alkoholijuomien kulutuksen arvo vuosina 1990-2006	64
8.	Alkoholijuomien vähittäiskulutuksen arvo vuosina 1990-2006	65
9.	Alkoholijuomien anniskelukulutuksen arvo vuosina 1990-2006	66
10.	Alkoholijuomien kulutuksen määrä vuosina 1990-2006	67
11.	Alkoholijuomien vähittäiskulutuksen määrä vuosina 1990-2006	68
12.	Alkoholijuomien anniskelukulutuksen määrä vuosina 1990-2006	69
13.	Alkoholijuomien kulutus asukasta kohti maakunnittain vuonna 2006	71
14.	Alkoholijuomien kulutus 100 %:n alkoholina maakunnittain vuonna 2006	72
15.	Alkoholijuomien vähittäiskulutus 100 %:n alkoholina maakunnittain vuonna 2006	73
16.	Alkoholijuomien anniskelukulutus 100 %:n alkoholina maakunnittain vuonna 2006	74
17.	Alkoholijuomien kulutuksen arvo maakunnittain vuonna 2006	75
18.	Alkoholijuomien kulutuksen määrä maakunnittain vuonna 2006	76
19.	Alkoholijuomien vähittäiskulutuksen määrä maakunnittain vuonna 2006	77
20.	Alkoholijuomien anniskelukulutuksen määrä maakunnittain vuonna 2006	78
21.	Alkoholijuomien kulutus asukasta kohti 100 %:n alkoholina eräissä maissa vuosina 1999-2003	80
22.	Alkoholijuomien kulutus asukasta kohti juomaryhmittäin eräissä maissa vuonna 2003	81
Alkoholin käyttö		
23.	Raittiiden osuus sukupuolen ja iän mukaan vuosina 1968-2006	82
24.	Alkoholia vähintään kerran viikossa juovat 12-18 -vuotiaat vuosina 1983-2007	84
25.	Alkoholin käytön useus vuosina 1968-2006	85
Huumeiden käyttö		
26.	Kannabista kokeilleet tai käyttäneet ikäryhmittäin vuosina 1992-2006	85
27.	Amfetamiinin ja opiaattien käyttäjien osuus Suomessa ja pääkaupunkiseudulla vuonna 2005	87
28.	Kannabiksen kokeilu tai käyttö eräissä Euroopan maissa vuosina 1999-2004	87
Päihteiden käyttöön liittyviä haittavaikutuksia		
Liikenne		
29.	Henkilövahinkoihin johtaneet alkoholitapaukset tieliikenneonnettomuuksissa vuosina 2002-2006	90
30.	Tieliikenneonnettomuuksien alkoholitapauksissa kuolleet ja loukkaantuneet vuonna 2006	91
31.	Liikennejuopumustapaukset vuosina 2002-2006	92
Säilönnöt		
32.	Päihtyneiden säilönnöt vuosina 1997-2006	94
Päihderikollisuus		
33.	Väkivaltarikollisuus vuosina 2002-2006	95
34.	Huumeusainerikollisuus vuosina 1990-2006	96
35.	Takavarikoidut huumeaineet, kg, vuosina 1997-2006	97
36.	Tullin takavarikoiman alkoholin ja pirtun (litraa) määrä vuosina 1997-2006	97
37.	Alkoholilainsäädäntöä vastaan tehdyt rikokset vuosina 2002-2006	98
Sairaalahoito		
38.	Alkoholisairauksien hoitojaksot vuosina 1997-2006	100
39.	Huumesairauksien hoitojaksot vuosina 1997-2006	102
40.	Päihdesairauksien hoitojaksot ikäryhmittäin vuonna 2006	104
41.	Ruiskuhuumeiden käytön välityksellä saadut HIV-tartunnat ja niiden osuus kaikista HIV-tartunnoista vuosina 1997-2006	104
Päihdehuolto		
42.	Päihdehuollon erityispalvelut vuosina 2002-2006	105
43.	Päihdehuollon laitoksissa hoidetut asiakkaat vuonna 2006	106
44.	Hoitojaksot päihdehuollon laitoksissa vuonna 2006	106
45.	Päihdehuollon huumeasiakkaiden päihteiden käyttö vuosina 2003-2006	107
46.	Kodin ulkopuolelle sijoitetut sekä avohuollon piirissä olleet lapset ja nuoret vuosina 1997-2006	108
Päihde-eläkkeet		
47.	Alkoholisairauksien perusteella myönnetty, vuoden lopussa voimassa olevat työkyvyttömyyseläkkeet vuosina 2002-2006	109

48. Huumesairauksien perusteella myönnetyt, vuoden lopussa voimassa olevat työkyvyttömyyseläkkeet vuosina 2002-2006	110
---	-----

Päihdekuolemat

49. Alkoholien käytön seurauksena kuolleet vuosina 1999-2006	111
50. Alkoholisairauksiin kuolleet vuosina 1998-2006	112
51. Huuhausainekuolemat ruumiinavauksissa tehtyjen löydösten perusteella vuosina 1997-2006	112

Alkoholijuomien kulutuksen säätely

Hinnat

52. Alkoholijuomien kulutuksen nimellishintaindeksejä vuosina 2000-2006	114
53. Alkoholijuomien kulutuksen reaalihintaindeksejä vuosina 2000-2006	115

Jakeluverkosto

54. Alkoholijuomien vähittäismyyntiverkosto vuosina 1997-2006	116
55. Alkoholijuomien anniskeluverkosto vuosina 1997-2006	117

Valvonta

56. Väkiiviinan ja teollisuusalkoholin käyttökohteiden valvontaan liittyviä toimenpiteitä vuosina 1997-2006	118
57. Vähittäismyyntin valvontaan liittyviä toimenpiteitä 1997-2006	118
58. Anniskelun valvontaan liittyviä toimenpiteitä vuosina 1997-2006	119
59. Mainonnan valvonta vuosina 2000-2006	120

Työllisyys

60. Alkoholiteollisuuden ja kaupan palveluksessa olevat henkilöt vuosina 1996-2006	121
61. Anniskeluravintoloiden palveluksessa olevat henkilöt vuosina 1988-2006	122

Talous

62. Kuluttajien alkoholimenot jakeluteittain ja niiden osuus yksityisistä kulutusmenoista vuosina 1997-2006	123
63. Valtion alkoholitulot vuosina 1997-2006	124
64. Päihdehuollon menot ja tulot vuosina 1997-2005	124
65. Haittakustannukset pääryhmittäin vuonna 2005	125

Tuotanto

66. Alkoholijuomien valmistus ja astiointi vuosina 1997-2006	127
67. Väkiiviinan valmistus ja kotimaan myynti vuosina 1997-2006	127

Kauppa

68. Alkoholittomien juomien toimitukset vuosina 1997-2006	128
69. Kotimaiset ja ulkomaiset valmisteet alkoholijuomien myynnissä vuonna 2006	128
70. Alkoholijuomien myynti juomaryhmittäin vuosina 2002-2006	129
71. Alkoholijuomien myynti jakeluteittain 100 %:n alkoholina vuosina 1997-2006	130
72. Alkoholijuomien myynti vuosina 1997-2006	131
73. Alkoholijuomien tuonti vuosina 1997-2006	132
74. Alkoholijuomien vienti vuosina 1997-2006	133

KUVIOT

Alkoholijuomien kulutus

Kuvio 1. Alkoholijuomien kulutus 100 %:n alkoholina asukasta kohti vuosina 1933-2006	58
Kuvio 2. Alkoholijuomien kulutuksen rakenne juomaryhmittäin 100 %:n alkoholina vuosina 1960-2006	58
Kuvio 3. Alkoholijuomien kokonaiskulutus 100 %:n alkoholina asukasta kohti vuosina 1970-2006	59
Kuvio 4. Alkoholijuomien kulutus 100 %:n alkoholina asukasta kohti maakunnittain vuonna 2006	70
Kuvio 5. Alkoholijuomien kulutus eräissä maissa 100 %:n alkoholina asukasta kohti vuonna 2003	79

Alkoholien käyttö

Kuvio 6. Nuorten alkoholijuomien käyttö ikäryhmittäin vuosina 1983-2007	82
Kuvio 7. Alkoholien vähintään kerran kuukaudessa juovat 12-18 -vuotiaat vuosina 1983-2007	83

Huumeiden käyttö

Kuvio 8. Kannabiksen kokeilu tai käyttö eräissä Euroopan maissa vuosina 2001-2004	86
Kuvio 9. Kannabista kokeilleiden tai käyttäneiden aikuisten osuudet vuosina 1992-2006	88
Kuvio 10. Kannabista kokeilleiden tai käyttäneiden nuorten osuudet vuosina 1995-2003	88

Päihteiden käyttöön liittyviä haittavaikutuksia

Kuvio 11. Sosiaali- ja terveydenhuollon päihdeasiakkaat vuosina 1995, 1999 ja 2003	89
Kuvio 12. Alkoholit ja huumeet, kokeilu-, käyttö- ja haittaindeksiä vuosina 1998-2006	89

Päihteiden käyttöön liittyvä sairaalahoito

Kuvio 13. Hoitajaksot sairaaloiden vuodeosastoilla vuosina 1996-2006	99
--	----

Alkoholijuomien kulutuksen säätely

Kuvio 14. Alkoholijuomien kulutuksen reaalihintaindeksiä vuosina 1969-2006	113
Kuvio 15. Alkoholijuomien jakeluverkosto vuosina 1969-2006	113

Alkoholijuomien tuotanto ja kauppa

Kuvio 16. Alkoholituotannon ja -kaupan puitteet	126
---	-----

Päihteitä koskevan lainsäädännön kehitys ja päihdeoloihin vaikuttaneita tapahtumia	134
---	------------

Tilastoaineisto ja tietosisältö	141
--	------------

Käytetyt käsitteet	144
---------------------------------	------------

Lähteet	150
----------------------	------------

Förord	3
INNEHÅLL	9

Allmän översikt

1 Alkohollägets utveckling

1.1 Alkoholpolitikens grundlinje	30
1.2 Finländarnas attityder till alkohol	30
1.3 Konsumtion och bruk av alkohol 2006	31
1.3.1 Alkoholdryckernas importkvoter, skatter och priser	31
1.3.2 Total alkoholkonsumtion	31
1.3.3 Registrerad alkoholkonsumtion	32
1.3.4 Oregistrerad alkoholkonsumtion	32
1.3.5 Alkoholkonsumtionens omfattning	33
1.4 Tjänster inom missbrukarvården	33
1.4.1 Missbrukarvårdens specialtjänster	34
1.4.2 Alkoholrelaterade sjukdomar inom hälso- och sjukvården	35
1.4.3 Alkoholrelaterade dödsfall	35
1.5 Alkohol och våldsbrottslighet samt omhändertagande	35
1.5.1 Våldsbrottslighet	35
1.5.2 Rattfylleri- och trafikbrott	35
1.5.3 Omhändertagande	36
1.6 Alkoholekonomin och kostnaderna för alkoholskador	36

2 Narkotikalägets utveckling

2.1 Grundlinjerna i Finlands narkotikapolitik	36
2.2 Experimenterande med och bruk av narkotika	37
2.3 Finländarnas attityder till narkotika	37
2.4 Systemet för narkomanvård	37
2.4.1 Missbrukarvårdens specialtjänster för narkotikabrukare	38
2.4.2 Narkotikabrukare som vårdas inom hälso- och sjukvården	38
2.4.3 Narkotikarelaterade dödsfall	39
2.5 Narkotika och brottslighet	39
2.5.1 Narkotikabrott	39
2.5.2 Våldsbrottslighet	39
2.5.3 Vägtrafikbrott	39
2.6 Kostnader för skadeverkningar av narkotika	39

3 Alkoholtillstånds- och tillsynsfrågor

3.1 Alkoholtillstånds- och tillsynsförvaltning	40
3.2 Detaljhandel med alkoholdrycker	40
3.3 Servering av alkoholdrycker	41
3.4 Tillverkning, import, partihandel och teknisk användning	41
3.5 Produkttillsyn	42
3.6 Alkoholreklam	42

Teckenförklaring	57
-------------------------------	-----------

TABELLER

Konsumtion och bruk av rusmedel

Alkoholkonsumtion

1. Total alkoholkonsumtion i 100 % alkohol per invånare 1985-2006	59
2. Oregistrerad alkoholkonsumtion i 100 % alkohol 1998-2006	59
3. Alkoholkonsumtion per invånare 1960-2006	60
4. Alkoholkonsumtion i 100 % alkohol 1990-2006	61

5.	Konsumtion av alkohol från detaljhandeln, 100 % alkohol, 1990-2006	62
6.	Konsumtion av serverad alkohol, 100 % alkohol, 1990-2006	63
7.	Värde av alkoholkonsumtion 1990-2006	64
8.	Värde av konsumtion av alkohol från detaljhandeln 1990-2006	65
9.	Värde av konsumtion av serverad alkohol 1990-2006	66
10.	Volym av alkoholkonsumtion 1990-2006	67
11.	Volym av konsumtion av alkohol från detaljhandeln 1990-2006	68
12.	Volym av konsumtion av serverad alkohol 1990-2006	69
13.	Alkoholkonsumtion per invånare landskapsvis 2006	71
14.	Alkoholkonsumtion i 100 % alkohol landskapsvis 2006	72
15.	Konsumtion av alkohol från detaljhandeln i 100 % alkohol landskapsvis 2006	73
16.	Konsumtion av serverad alkohol i 100 % alkohol landskapsvis 2006	74
17.	Värde av alkoholkonsumtion landskapsvis 2006	75
18.	Volym av alkoholkonsumtion landskapsvis 2006	76
19.	Volym av konsumtion av alkohol från detaljhandeln landskapsvis 2006	77
20.	Volym av konsumtion av serverad alkohol landskapsvis 2006	78
21.	Alkoholkonsumtion i 100 % alkohol per invånare i några länder 1999-2003	80
22.	Alkoholkonsumtion per invånare i några länder efter varugrupp 2003	81

Alkoholbruk

23.	Antal nykterister efter ålder och kön 1968-2006	82
24.	Ungdomar som dricker alkohol minst en gång i veckan, 12-18-år, 1983-2007	84
25.	Frekvensen av alkoholkonsumtion 1968-2006	85

Narkotikabruk

26.	Experimentering med eller användning av cannabis efter åldersgrupp 1992-2006	85
27.	Andel användare av amfetamin och opiat i Finland och huvudstadsområdet 2005	87
28.	Experimentering med eller användning av cannabis i några europeiska länder 1999-2004	87

Skadeverkningar i anslutning till alkohol- och narkotikabruk

Trafik

29.	Alkoholfall i vägtrafikolyckor med personskada 2002-2006	90
30.	I vägtrafikolyckor dödade och skadade, alkoholfall 2006	91
31.	Fall av trafikfylleri 2002-2006	92

Omhändertagande

32.	Omhändertagandena av berusade 1997-2006	94
-----	---	----

Alkohol- och narkotikarelaterade brott

33.	Våldsbrott 2002-2006	95
34.	Narkotikabrottslighet 1990-2006	96
35.	Narkotikabeslag, kg, 1997-2006	97
36.	Tullbeslag av alkohol och sprit (liter) 1997-2006	97
37.	Brott mot alkohollagstiftningen 2002-2006	98

Sjukhusvård

38.	Alkoholrelaterade sjukdomar, vårdperioder 1997-2006	100
39.	Narkotikarelaterade sjukdomar, vårdperioder 1997-2006	102
40.	Alkohol- och narkotikarelaterade sjukdomar, vårdperioder efter åldersgrupp 2006	104
41.	Hiv-smitta som fått via sprutmissbruk och smittans andel av all hiv-smitta 1997-2006	104

Missbrukarvård

42.	Missbrukarvårdens specialtjänster 2002-2006	105
43.	Klienter på institutioner för missbrukarvård 2006	106
44.	Vårdperioder på institutioner för missbrukarvård 2006	106
45.	Missbrukarvårdsklienternas bruk av alkohol och andra droger 2003-2006	107
46.	Barn och unga som placerats utom hemmet och som fått öppenvård 1997-2006	108

Alkohol- och narkotikarelaterade pensioner

47.	På grund av alkoholrelaterade sjukdomar beviljade invalidpensioner, som utbetalats vid årslutet 2002-2006	109
-----	---	-----

48. På grund av narkotikarelaterade sjukdomar beviljade invalidpensioner, som utbetalats vid årslutet 2002-2006	110
---	-----

Alkohol- och narkotikarelaterade dödsfall

49. Dödsfall till följd av alkoholbruk 1999-2006	111
50. Dödsfall i alkoholrelaterade sjukdomar 1998-2006	112
51. Narkotikadödlighet på basis av obduktionsfynd 1997-2006	112

Reglering av alkoholkonsumtionen

Prisen

52. Nominella prisindex för alkoholkonsumtion 2000-2006	114
53. Realprisindex för alkoholkonsumtion 2000-2006	115

Distributionsnät

54. Distributionsnät för detaljhandel med alkoholdrycker 1997-2006	116
55. Nät för servering av alkoholdrycker 1997-2006	117

Tillsyn

56. Åtgärder i samband med tillsyn av användning av sprit och industrialalkohol 1997-2006	118
57. Åtgärder i samband med tillsyn av detaljhandel 1997-2006	118
58. Åtgärder i samband med tillsyn av alkoholservering 1997-2006	119
59. Reklamtillsyn 2000-2006	120

Sysselsättning

60. Anställda inom alkoholindustrin och handeln 1996-2006	121
61. Personal vid restauranger med serveringstillstånd 1988-2006	122

Ekonomi

62. Konsumenternas alkoholutgifter efter distributionsväg samt deras andel av de privata konsumtionsutgifterna 1997-2006	123
63. Statens alkoholinkomster 1997-2006	124
64. Missbrukarvårdens utgifter och inkomster 1997-2005	124
65. Skadekostnader per huvudgrupp 2005	125

Produktion

66. Tillverkning och omtappning av alkoholdrycker 1997-2006	127
67. Tillverkning och inhemsk försäljning av sprit 1997-2006	127

Handel

68. Leveranser av alkoholfria drycker 1997-2006	128
69. Inhemska och utländska produkter inom försäljningen av alkoholdrycker 2006	128
70. Försäljning av alkoholdrycker per varugrupp 2002-2006	129
71. Försäljning av alkoholdrycker efter distributionsväg, 100 % alkohol, 1997-2006	130
72. Försäljning av alkoholdrycker 1997-2006	131
73. Import av alkoholdrycker 1997-2006	132
74. Export av alkoholdrycker 1997-2006	133

FIGURER

Alkoholkonsumtion

Figur 1. Alkoholkonsumtion i 100 % alkohol per invånare 1933-2006	58
Figur 2. Fördelning av alkoholkonsumtionen per dryckesgrupp i 100 % alkohol 1960-2006	58
Figur 3. Total alkoholkonsumtion i 100 % alkohol per invånare 1970-2006	59
Figur 4. Alkoholkonsumtion i 100 % alkohol per invånare landskapsvis 2006	70
Figur 5. Alkoholkonsumtion i 100 % alkohol per invånare i några länder 2003	79

Alkoholbruk

Figur 6. Ungdomar som dricker alkohol efter åldersgrupp 1983-2007	82
Figur 7. Ungdomar som dricker alkohol minst en gång i månaden, 12-18 år, 1983-2007	83

Narkotikabruk

Figur 8. Experimentering med eller användning av cannabis i några europeiska länder 2001-2004	86
Figur 9. Andel vuxna som experimenterat med eller använt cannabis 1992-2006.	88
Figur 10. Andel ungdomar som experimenterat med eller använt cannabis 1995-2003	88

Skadeverkningar i anslutning till alkohol- och narkotikabruk

Figur 11. Missbrukarklienter inom social- och hälsovården 1995, 1999 och 2003	89
Figur 12. Alkohol och narkotika, index för experimentering, användning och skador 1998-2006	89

Alkohol- och narkotikarelaterade sjukhusvård

Figur 13. Vårdperioder i sjukhusens vårdavdelningar 1996-2006	99
---	----

Reglering av alkoholkonsumtionen

Figur 14. Realprisindex för alkoholkonsumtionen 1969-2006	113
Figur 15. Nät för distribution av alkoholdrycker 1969-2006	113

Produktion av och handel med alkoholdrycker

Figur 16. Ramarna för alkoholproduktion och alkoholhandel	126
---	-----

Utvecklingen av lagstiftningen om berusningsmedel samt händelser med inverkan på alkohol- och narkotikaläget

.....	136
-------	-----

Statistiskt material och innehåll	142
--	-----

Använda begrepp	146
------------------------------	-----

Källor	150
---------------------	-----

Foreword	4
CONTENTS	13
Overview	
1 Alcohol trends in Finland	
1.1 Finnish alcohol policy	44
1.2 Alcohol attitudes among Finns	44
1.3 Alcohol consumption and use in 2006	45
1.3.1 Alcohol import quotas, taxes and prices	45
1.3.2 Total consumption of alcoholic beverages	45
1.3.3 Documented consumption of alcoholic beverages	46
1.3.4 Undocumented consumption of alcoholic beverages	46
1.3.5 Prevalence of alcohol use	47
1.4 Services for substance abusers	47
1.4.1 Specialised care and services for substance abusers	48
1.4.2 Alcohol-related diseases in health care	48
1.4.3 Alcohol-related deaths	49
1.5 Alcohol-related criminality and persons taken into custody for drunkenness	49
1.5.1 Violent offences	49
1.5.2 Drink driving and traffic offences	49
1.5.3 Persons taken into police custody	49
1.6 Alcohol economy and cost of alcohol harm	50
2 Drug trends in Finland	
2.1 Finnish drug policy	50
2.2 Drug experimentation and use	50
2.3 Drug attitudes among Finns	51
2.4 Drug treatment systems	51
2.4.1 Specialised services for substance abusers	51
2.4.2 Drug users in health services	52
2.4.3 Drug-related deaths	53
2.5 Drugs and criminality	53
2.5.1 Drug offences	53
2.5.2 Violent offences	53
2.5.3 Road traffic offences	53
2.6 Cost of drug-related harm	53
3 Alcohol licensing and supervision	
3.1 Alcohol licensing and supervision authorities	54
3.2 Retail sales of alcoholic beverages	54
3.3 Licensed serving of alcoholic beverages	54
3.4 Production, imports, wholesale and technical use	55
3.5 Product control	56
3.6 Advertising of alcoholic beverages	56
Explanation of symbols	57

TABLES

Consumption and use of alcohol and drugs

Consumption of alcoholic beverages

1. Total consumption of alcoholic beverages, 100% alcohol per capita, 1985-2006	59
2. Undocumented consumption of alcoholic beverages, 100% alcohol, 1998-2006	59
3. Consumption of alcoholic beverages, per capita, 1960-2006	60
4. Consumption of alcoholic beverages, 100% alcohol, 1990-2006	61

5.	Consumption of alcoholic beverages through retail outlets, 100% alcohol, 1990-2006	62
6.	Consumption of alcoholic beverages through licensed serving, 100% alcohol, 1990-2006	63
7.	Value of the consumption of alcoholic beverages, 1990-2006	64
8.	Value of the consumption of alcoholic beverages through retail outlets, 1990-2006	65
9.	Value of the consumption of alcoholic beverages through licensed serving, 1990-2006	66
10.	Volume of the consumption of alcoholic beverages, 1990-2006	67
11.	Volume of the consumption of alcoholic beverages through retail outlets, 1990-2006	68
12.	Volume of the consumption of alcoholic beverages through licensed serving, 1990-2006	69
13.	Consumption of alcoholic beverages by region, per capita, 2006	71
14.	Consumption of alcoholic beverages by region, 100% alcohol, 2006	72
15.	Consumption of alcoholic beverages through retail outlets by region, 100% alcohol, 2006	73
16.	Consumption of alcoholic beverages through licensed serving by region, 100% alcohol, 2006	74
17.	Value of the consumption of alcoholic beverages by region, 2006	75
18.	Volume of the consumption of alcoholic beverages by region, 2006	76
19.	Volume of the consumption of alcoholic beverages through retail outlets by region, 2006	77
20.	Volume of the consumption of alcoholic beverages through licensed serving by region, 2006	78
21.	Consumption of alcoholic beverages in various countries, 100% alcohol per capita, 1999-2003	80
22.	Consumption of alcoholic beverages in various countries by type of beverage, per capita, 2003	81
Alcohol use		
23.	Proportion of non-drinkers, by sex and age, 1968-2006	82
24.	12-18-year-olds who drink alcohol at least once a week, 1983-2007	84
25.	Frequency of alcohol consumption, 1968-2006	85
Drug use		
26.	Experimental or habitual use of cannabis by age, 1992-2006	85
27.	Amphetamine and opiate users in Finland and the Greater Helsinki Area, %, 2005	87
28.	Experimental or habitual use of cannabis in various European countries, 1999-2004	87
Detrimental effects of alcohol and drug use		
Traffic		
29.	Alcohol-related cases of road traffic accidents involving injury, 2002-2006	90
30.	Persons killed or injured in road traffic accidents involving alcohol, 2006	91
31.	Cases of drink driving, 2002-2006	92
Taken into police custody		
32.	Persons taken into police custody for drunkenness, 1997-2006	94
Alcohol- and drug-related crime		
33.	Violent crimes, 2002-2006	95
34.	Drug-related crime, 1990-2006	96
35.	Drug seizures, kg, 1997-2006	97
36.	Alcoholic beverage and ethyl alcohol seizures by the Customs (litres), 1997-2006	97
37.	Offences under the Alcohol Act, 2002-2006	98
Hospital care		
38.	Alcohol-related diseases, care periods, 1997-2006	100
39.	Drug-related diseases, care periods, 1997-2006	102
40.	Alcohol- and drug-related diseases, care periods by age, 2006	104
41.	HIV infections through intravenous drug use and their percentage of all HIV infections, 1997-2006	104
Services for substance abusers		
42.	Specialised services for substance abusers, 2002-2006	105
43.	Clients in institutions that provide care for substance abusers, 2006	106
44.	Care periods in institutions that provide care for substance abusers, 2006	106
45.	Drug clients in services for substance abusers by type of substance, 2003-2006	107
46.	Children and young people placed outside the home and in community-based care, 1997-2006	108
Alcohol- and drug-related pensions		
47.	Disability pensions for alcohol-related diseases, in receipt at year-end, 2002-2006	109

48. Disability pensions for drug-related diseases in receipt at year-end, 2002-2006	110
Alcohol- and drug-related deaths	
49. Alcohol-related deaths, 1999-2006	111
50. Deaths from alcohol-related diseases, 1998-2006	112
51. Drug-related deaths based on findings in autopsies, 1997-2006	112
Regulating the consumption of alcoholic beverages	
Prices	
52. Nominal price indices for the consumption of alcoholic beverages, 2000-2006	114
53. Real price indices for the consumption of alcoholic beverages, 2000-2006	115
Distribution network	
54. Network for the retail sales of alcoholic beverages, 1997-2006	116
55. Network for the licensed serving of alcoholic beverages, 1997-2006	117
Supervision	
56. Control measures related to the use of spirits and industrial ethyl alcohol, 1997-2006	118
57. Control measures related to alcohol sales through retail outlets, 1997-2006	118
58. Control measures related to licensing supervision, 1997-2006	119
59. State control of alcohol advertising, 2000-2006	120
Employment	
60. Personnel in the alcohol industry and trade, 1996-2006	121
61. Personnel at licensed premises, 1988-2006	122
Economy	
62. Consumer expenditure on alcohol by distribution channel and its share of private consumer expenditure, 1997-2006	123
63. State revenues from alcohol, 1997-2006	124
64. Expenditure and income in services for substance abusers, 1997-2005	124
65. Costs of detrimental effects by main category, 2005	125
Production	
66. Production and bottling of alcoholic beverages, 1997-2006	127
67. Production and domestic sales of industrial ethyl alcohol, 1997-2006	127
Trade	
68. Deliveries of non-alcoholic beverages, 1997-2006	128
69. Domestic and imported products in sales of alcoholic beverages, 2006	128
70. Sales of alcoholic beverages by type of beverage, 2002-2006	129
71. Sales of alcoholic beverages by distribution channel, 100% alcohol, 1997-2006	130
72. Sales of alcoholic beverages, 1997-2006	131
73. Imports of alcoholic beverages, 1997-2006	132
74. Exports of alcoholic beverages, 1997-2006	133

FIGURES

Consumption of alcoholic beverages

Figure 1. Consumption of alcoholic beverages, 100% alcohol per capita, 1933-2006	58
Figure 2. Consumption of alcoholic beverages by type of beverage, 100% alcohol, 1960-2006	58
Figure 3. Total consumption of alcoholic beverages, 100% alcohol per capita, 1970-2006	59
Figure 4. Consumption of alcoholic beverages by region, 100% alcohol per capita, 2006	70
Figure 5. Consumption of alcoholic beverages in various countries, 100% alcohol per capita, 2003	79

Alcohol use

Figure 6. Drinking among young people by age, 1983-2007	82
Figure 7. 12-18-year-olds who drink alcohol at least once a month, 1983-2007	83

Drug use

Figure 8. Experimental or habitual use of cannabis in various European countries, 2001-2004	86
Figure 9. Experimental or habitual use of cannabis among adults, %, 1992-2006	88
Figure 10. Experimental or habitual use of cannabis among young people, %, 1995-2003	88

Detrimental effects of alcohol and drug use

Figure 11. Substance abuse clients in social and health services, 1995, 1999 and 2003	89
Figure 12. Alcohol and drugs experimentation, use and harm indices, 1998-2006	89

Hospital treatment related to the use of alcohol and drugs

Figure 13. Hospital inpatient care periods, 1996-2006	99
---	----

Regulating the consumption of alcoholic beverages

Figure 14. Real price indices for the consumption of alcoholic beverages, 1969-2006	113
Figure 15. Distribution network for alcoholic beverages, 1969-2006	113

Production and trade of alcoholic beverages

Figure 16. Production and trade of alcoholic beverages	126
--	-----

Legislation and other issues with an impact on the alcohol and drug situation	138
--	------------

Statistical material and data content	143
--	------------

Concepts used in this publication	148
--	------------

Sources	150
----------------------	------------

1 Alkoholiolojen kehitys

Vuonna 2006 alkoholijuomien kokonaiskulutus väheni 2,5 prosenttia edellisestä vuodesta ja oli 10,3 litraa 100 %:n alkoholia asukasta kohti (10,5 litraa vuonna 2005). Vuonna 2006 aikuisväestöstä 88 prosenttia ilmoitti käyttävänsä alkoholia. Näistä suurkuluttajia arvioidaan olevan 6–12 prosenttia. Alkoholin kulutuksen pitkään jatkunut kasvu on ennakoanut alkoholiin liittyvän sairastavuuden ja alkoholikuolemien määrän kasvua. Vuonna 2006 sairaaloiden ja terveyskeskusten vuodeosastoilla kirjattiin 36 463 alkoholiin liittyvää hoitojaksoa. Tämä oli hieman yli prosentin eli 451 hoitojaksoa vähemmän kuin edellisenä vuonna. Alkoholisairauksiin ja myrkytyksiin kuoli 2 032 henkeä eli lähes saman verran kuin edellisenä vuonna. Vuonna 2006 työkäisten naisten ja miesten (15–64-vuotiaat) yleisin kuolemansyy oli alkoholisyys.

1.1 Suomen alkoholipolitiikan peruslinjat

Valtioneuvoston periaatepäätöksessä 9.10.2003 vahvistettiin Suomen alkoholipolitiikan tavoitteeksi alkoholilaissakin mainittu alkoholista aiheutuvien haittojen vähentäminen. Periaatepäätöksen mukaan alkoholipolitiikan keskeisinä käytännön tavoitteina ovat alkoholin lasten ja perheiden hyvinvoinnille aiheuttamien haittojen vähentäminen, alkoholin riskikäyttöön liittyvien haittojen vähentäminen ja alkoholijuomien kokonaiskulutuksen kääntäminen laskuun.

Sosiaali- ja terveysministeriön koordinoima "Alkoholiohjelma 2004–2007. Yhteistyön lähtökohdat" valmistui huhtikuussa 2004. Nelivuotisen alkoholiohjelman tavoitteena on ehkäistä ja vähentää alkoholihaittoja. Alkoholihaittoihin vaikuttavat sekä alkoholin kulutuksen taso että juomatavat, minkä vuoksi alkoholiohjelman pyrkimyksenä on vaikuttaa molempiin. Alkoholiohjelma valmisteltiin yhteistyössä valtionhallinnon, kuntien, kirkkojen, järjestöjen ja elinkeinoelämän kanssa. Ohjelma perustuu kaikkien osapuolten yhteistyöhön ja kumppanuuteen. Kumppanuussopimuksen tehneet kunnat sitoutuvat samalla päivittämään omat päihdehaittojen ehkäisystrategiansa ja ehkäisevän päihdetyön toimintaedellytykset sekä määrittelemään lisäksi joukon konkreettisia painopistealueita tai -toimia.

Alkoholiohjelman toteutumista seurataan useiden indikaattorien avulla. Näitä ovat mm. alkoholin tilastoidun ja tilastoimattoman kulutuksen kehitys, alkoholiin liittyvät onnettomuudet ja väkivaltarikollisuus, alkoholiin liittyvä perheväkivalta ja alkoholinkäytön seurauksena kuolleiden määrä. Näitä indikaattoreita on muiden alkoholioloja koskevien indikaattorien ohella koottu tähän julkaisuun. Alkoholi- ja huumeoloja kuvaavia indikaattoreita kunnittain ja koko maan tasolla löytyy sähköisesti SOTKANet-indikaattori-pankista osoitteesta <http://www.sotkanet.fi/>.

1.2 Suomalaisien alkoholiasenteet

Alkoholiasenteet ovat tiukentuneet viime vuosina. Yhä suurempi osa väestöstä tukee vallitsevia alkoholipoliittisia rajoituksia tai niiden tiukentamista. Kun vuoden 2000 alussa Stakesin TNS - Gallupilla teetämän mielipidekyselyn mukaan vallitsevia alkoholipoliittisia rajoituksia kannatti 54 prosenttia vastanneista, vastaava osuus oli 55 prosenttia vuonna 2007 suoritetussa tutkimuksessa. Nykyisten alkoholipoliittisten rajoitusten tiukentamista toivoi 33 prosenttia väestöstä ja 11 prosenttia olisi lieventänyt niitä. Asenteiden kiristymistä kuvaa hyvin se, että alkoholipolitiikan lieventämistä kannattavien osuus oli 41 prosenttia vuonna 1994.

Väestön valtaenemmistö kannattaa vallitsevia alkoholijuomien ostoon oikeuttavia ikärajoja. Väkevien alkoholijuomien ostoon oikeuttavaa 20 vuoden ikärajaa piti sopivana 79 prosenttia vastanneista ja 86 prosenttia piti viinien ja oluen 18 vuoden ostoikärajaa sopivana. Liian matalana kumpaakin ikärajaa piti noin 10 prosenttia väestöstä.

Suomalaiset eivät halua galluputkimusten mukaan väkeviä alkoholijuomia päivittäistavarakauppoihin eivätkä edes vahvaa olutta. Tammikuussa 2007 tehdyssä tutkimuksessa 90 prosenttia haastatelluista oli sitä mieltä, että väkeviä alkoholijuomia tulisi saada ostaa vain Alkosta. Vastaava osuus oli vahvan oluen kohdalla 64 prosenttia. Keskioluen nykyinen myyntijärjestelmä sai väestön valtaenemmistön tuen, sillä 86 prosenttia haastatelluista oli sitä mieltä, että keskiolutta pitää saada ostaa myös elintarvikeliikkeistä. Viinejä elintarvikeliikkeistä halusi ostaa 39 prosenttia haastatelluista ja 59 prosenttia oli sitä mieltä, että niitä tulee voida ostaa vain Alkosta.

1.3 Alkoholijuomien kulutus ja käyttö vuonna 2006

1.3.1 Alkoholijuomien tuontikiintiöt, verot ja hinnat

Tammikuun ensimmäisenä päivänä 2004 poistettiin Suomeen toisista EU-maista saapuvien matkustajien verovapaasti omaan käyttöön tuomia alkoholijuomia säädelleet määrälliset kiintiöt. EU:n ulkopuolelta omaan käyttöön verovapaasti tuotavien alkoholijuomien määrät pysyivät ennallaan eli verovapaasti saa tuoda mukanaan yhden litran väkeviä alkoholijuomia tai kaksi litraa välituotteita sekä kaksi litraa viiniä ja 16 litraa olutta. Samoin aikarajat pysyivät ennallaan eli EU:n ulkopuolelta muutoin kuin lentoteitse Suomeen saapuva Suomessa asuva henkilö saa tuoda alkoholijuomia vain, jos matka on kestänyt yli 20 tuntia.

Määrällisten kiintiöiden poistumisen odotettiin lisäävän alkoholijuomien matkustajatuontia merkittävästi etenkin sen jälkeen, kun Virosta tulisi EU:n jäsen toukokuun ensimmäisenä päivänä 2004. Viron merkitys alkoholin tuontilähteenä perustui Viron selvästi Suomea alhaisempiin alkoholihintoihin, sen maantieteellinen läheisyys sekä tuontikiintiön ja alkoholin tuontia aiemmin rajoittaneen 20 tunnin säännön poistumiseen. Matkustajatuonnin odotettiin lisääntyvän siinä määrin, että kotimainen alkoholijuomien myynti ja veropohja olisivat pienentyneet ja että suomalainen alkoholityöllisyys olisi heikentynyt. Lisäksi ennakoitiin, että harmaat alkoholimarkkinat laajenisivat.

Matkustajatuonnin kasvun hillitsemiseksi alkoholijuomien valmisteveroja alennettiin ensimmäisenä päivänä maaliskuuta 2004 keskimäärin 33 prosenttia siten, että väkevien alkoholijuomien veroja alennettiin 44 prosenttia, välituotteiden veroja 40 prosenttia, viinien veroja 10 prosenttia ja oluiden veroja 32 prosenttia.

Alkoholijuomien nimellishinnat nousivat vuonna 2006 edelliseen vuoteen verrattuna 0,8 prosenttia. Jakeluteittain tarkasteltuna vähittäismyynnin hinnat nousivat 0,7 prosenttia ja anniskelumyynnin hinnat noin yhden prosentin. Juomaryhmittäin tarkasteltuna eniten nousivat IV-oluiden (2,3 %), long drink -juomien (1,6 %) siidereiden (1,4 %) ja muiden väkevien juomien (1,4 %) hinnat. Hintojen nousu mietojen viinien (0,7 %), väkevien viinien (0,5 %), viinojen (0,5 %) ja oluen (0,1 %) osalta on ollut vähäisempää.

Vähittäismyynnin ja anniskelumyynnin hintojen kehitys noudatti samanlaista linjaa, kuitenkin niin, että viinojen ja mietojen viinien kohdalla anniskelumyynnin hinnat nousivat vähittäismyynnin hintoja selvästi enemmän. Inflaatio huomioonottaen alkoholijuomien reaalihinnat olivat 0,9 prosenttia matalammalla tasolla. Vähittäismyynnin hinnat olivat noin prosentin ja anniskelumyynnin hinnat noin 0,7 prosenttia matalammalla tasolla.

Veronalennusta edeltäneeseen vuoteen 2003 verrattuna alkoholijuomien reaalihinnat olivat 12 prosenttia matalammalla tasolla vuonna 2006. Anniskelumyynnin osalta veronalennuksen vaikutukset olivat alun perinkin pienemmät ja hintojen lasku tasaantui anniskelumyynnissä jo vuonna 2005. Vähittäismyynnin reaalihinnat olivat vuonna 2006 edelleen 18 prosenttia matalammalla tasolla kuin vuonna 2003.

1.3.2 Alkoholijuomien kokonaiskulutus

Vuonna 2006 alkoholijuomien kokonaiskulutus oli 54,2 miljoonaa litraa 100 %:n alkoholina (55,3 miljoonaa litraa vuonna 2005) eli 10,3 litraa asukasta kohti. Vuoteen 2005 verrattuna asukasta kohti laskettu alkoholin kokonaiskulutus väheni 2,5 prosenttia.

Alkoholin kokonaiskulutus sisältää sekä tilastoidun että tilastoimattoman alkoholikulutuksen. Tilastoitu alkoholijuomien kulutus sisältää myynnin Alkon myymälöistä sekä alkoholijuomien tukkumyyjien toimitukset elintarvikeliikkeille, kioskeille ja huoltoasemille sekä anniskeluravintoloille. Tilastoimaton alkoholijuomien kulutus sisältää alkoholijuomien laillisen ja laittoman kotivalmistuksen, matkustajien alkoholin tuonnin, salakuljetuksen ja korvikkeet sekä suomalaisten Suomen rajojen ulkopuolella kuluttaman alkoholin vähennettynä ulkomaalaisten Suomesta ostamalla ja kuluttamalla alkoholilla.

1.3.3 Alkoholijuomien tilastoitu kulutus

Alkoholijuomien tilastoidun kulutuksen kasvu jatkui vuonna 2006. Kulutus lisääntyi 2,1 prosenttia edel-

lisestä vuodesta ja nousi 44,4 miljoonaan litraan 100 %:n alkoholia. Asukasta kohti alkoholia kulutettiin 8,4 litraa eli 0,2 litraa edellisvuotta enemmän. Tilastoidun kulutuksen kasvu heijastanee sekä väestön ostovoiman kasvua että alkoholijuomien tilastoimattoman kulutuksen alenemista.

Vuoden 2004 veroalennus kohdistettiin suurempaan väkeviin juomiin, välituotteisiin ja olueen, ja näiden juomaryhmien kulutus myös kasvoi eniten vuonna 2004. Vuonna 2006 litramääräisestä kulutuksesta laskettuna väkevien juomien kulutus lisääntyi asukasta kohti 2,7 prosenttia. Oluen kulutus pysyi käytännöllisesti katsoen ennallaan. Väkevien viinien kulutus väheni 5,3 prosenttia ja mietojen viinien kulutus lisääntyi 4,7 prosenttia. Sekä siiderin että long drink -juomien kulutus lisääntyi voimakkaasti. Siiderien kulutuksen kasvu oli 8,3 prosenttia ja long drink -juomien 19,2 prosenttia.

Tilastoidun kulutuksen rakenteessa ei ole tapahtunut merkittäviä muutoksia sitten vuoden 2004. Väkevien alkoholijuomien osuus tilastoidusta kulutuksesta oli 28,2 prosenttia. Vuonna 2006 mietojen viinien osuus tilastoidusta kulutuksesta oli 15,2 prosenttia ja mallasjuomien osuus oli 45,1 prosenttia. Siiderien, long drink -juomien ja väkevien viinien osuudet olivat 6,1, 3,6 ja 1,8 prosenttia.

Vuonna 2004 alkoholijuomien verojen alentaminen laski eniten alkoholijuomien vähittäismyyntihintoja ja vuonna 2004 vähittäiskulutus kasvoikin 9,1 prosenttia edellisestä vuodesta ja vähittäiskulutuksen määrä jatkoi nousuaan 1,6 prosentilla vuonna 2005 ja 2,8 prosentilla vuonna 2006. Vähittäismyyntin osuus tilastoidusta kulutuksesta nousi 83,9 prosenttiin vuonna 2006. Kaikkiaan vähittäismyymälöiden (Alkon myymälöiden, elintarvikeliikkeitten, kioskien ja huoltoasemien) kautta myytiin 37,2 miljoonaa litraa 100 %:n alkoholia. Asukasta kohti laskettuna määrä oli 7,05 litraa.

Alkoholijuomien veronalennuksen vaikutus anniskeluhintoihin oli huomattavasti vähäisempi kuin vähittäismyyntihintoihin ja anniskelukulutus laski 3,1 prosenttia vuonna 2004. Vuonna 2005 anniskelukulutus väheni 1,2 prosenttia, mutta vuonna 2006 nousua oli 1,4 prosenttia. Ravintolamyyntin osuus tilastoidusta kulutuksesta kuitenkin pieneni edelleen 16,1 prosenttiin. Vuonna 2006 anniskeluravintoloissa kulutettiin yhteensä 7,2 miljoonaa litraa 100 %:n alkoholia. Asukasta kohti laskettuna määrä oli 1,36 litraa.

1.3.4 Alkoholijuomien tilastoimaton kulutus

Alkoholijuomien matkustajatuonti lisääntyi 100 prosentin alkoholina vuonna 2004 lähes 80 prosenttia edellisvuoteen verrattuna ja vuonna 2005 se lisääntyi edelleen 12 prosenttia. Vuonna 2005 väkevien alkoholijuomien matkustajatuonti oli lähes 2,5-kertainen vuoteen 2003 verrattuna. Välituotteiden ja oluen matkustajatuonti lisääntyi noin kolmanneksella vuodesta 2003 vuoteen 2004, mutta väheni kymmenesosalla vuonna 2005. Siiderien ja long drink -juomien tuonti lisääntyi 0,8 miljoonasta litrasta vuonna 2003 noin 7,6 miljoonaan litraan vuonna 2004 ja 11,8 miljoonaan litraan vuonna 2005. Viinien tuonti lisääntyi noin kolmanneksella vuodesta 2003 vuoteen 2004 ja edelleen kolmanneksella vuodesta 2004 vuoteen 2005.

Vuonna 2006 alkoholijuomien matkustajatuonti väheni noin viidenneksellä. Silti se oli yhä noin 60 prosenttia suurempi kuin vuonna 2003. Väkevien alkoholijuomien, siiderien ja oluen matkustajatuonti väheni noin neljänneksellä. Välituotteiden ja viinien tuonnin vähennys oli 10 prosentin luokkaa. Long drink -juomien matkustajatuonti lisääntyi hieman vuodesta 2005 vuoteen 2006.

Kotiviinin ja kotioluen valmistus on ollut vähenemässä 1990-luvun puolivälin jälkeen. Tämä kehitys jatkui vuonna 2006. Vuonna 2004 alkoholin salakuljetus ja laitton valmistus oli vähentynyt selvästi ja aleneva kehitys jatkui vuonna 2005. Vuonna 2006 salakuljetuksen ja laittoman valmistuksen arvioidaan olleen vuoden 2005 tasolla.

Vuonna 2006 tilastoimattoman alkoholinkulutuksen suuruudeksi arvioitiin 1,9 litraa 100 prosentin alkoholia asukasta kohti, kun se oli ollut 2,3 litraa vuonna 2005 ja 1,7 litraa vuonna 2003. Tilastoimattoman alkoholinkulutuksen osuus alkoholin kokonaiskulutuksesta oli vuonna 2006 noin 18 prosenttia. Matkustajatuonti kattoi vuonna 2006 noin 75 prosenttia alkoholin tilastoimattomasta kulutuksesta. Ulkomailla kulutetun alkoholin osuus oli noin 16 prosenttia ja laillisen kotivalmistuksen osuus oli noin 5 prosenttia. Laittoman alkoholin osuus oli noin 4 prosenttia tilastoimattomasta alkoholinkulutuksesta.

1.3.5 Alkoholijuomien käytön laajuus

Alkoholin kokonaiskulutus on yli kaksinkertaistunut kolmen vuosikymmenen aikana. Samalla aikavälillä juomatavat ovat muuttuneet mietoja juomia suosivammiksi. Kun 1960-luvun alussa lähes 70 prosenttia alkoholin kulutuksesta oli väkeviä juomia, on niiden osuus 2000-luvulla runsas neljännes. Samalla aikavälillä mallasjuomien ja mietojen viinien suosio on lisääntynyt. Tästä huolimatta kaksi suomalaista juomatapaa leimaavaa piirrettä on säilynyt ennallaan: alkoholin käyttö aterialla on edelleen harvinaista ja humalajuominen on edelleen yleistä.

Vuoden 2006 päihdetutkimuksen mukaan 88 prosenttia 15–69-vuotiaista suomalaisista oli nauttinut jotain alkoholijuomaa viimeisten 12 kuukauden aikana. Alkoholia käyttäviä oli eniten nuorten aikuisten ja keski-ikäisten parissa. Viimeisten 12 kuukauden aikana 30–49-vuotiaista miehistä 92 prosenttia ja vastaavankäisistä naisista 90 prosenttia oli käyttänyt alkoholia. Sukupuolten välinen ero alkoholia käyttävien osuudessa on enää vähäinen. Kun vuoden 1968 juomatapatutkimuksessa naisista 43 prosenttia ja miehistä 13 prosenttia ilmoitti olevansa raittiita, niin vuoden 2006 kyselytutkimuksessa raittiiden miesten osuus oli 10 ja raittiiden naisten osuus 13 prosenttia.

Runsaasti alkoholia käyttäviä on arvioitu olevan 250 000–500 000 henkeä eli noin 6–12 prosenttia aikuisväestöstä. Eniten kuluttava 10 prosenttia alkoholin käyttäjistä juo runsaat 40 prosenttia kaikesta alkoholista. Vuonna 2006 miehistä 12 prosenttia käytti alkoholia vähintään neljä kertaa viikossa, naisista neljä prosenttia. Miehistä 24 prosenttia joi kuusi tai enemmän alkoholiannosta kerralla vähintään kerran viikossa, ja naisista 13 prosenttia joi neljä annosta tai enemmän vähintään kerran viikossa. Miehistä 17 prosenttia ja naisista 5 prosenttia ilmoitti olleensa toden teolla humalassa vähintään kerran kuukaudessa. (Päihdetutkimukset 2006).

Alkoholiohjelman 2004–2007 yhtenä painopistealueena on lasten ja nuorten hyvinvoinnin lisääminen. Nuorten terveystapatutkimuksen mukaan alkoholiin tutustutaan pääasiassa ikävuosien 12 ja 16 välillä. Vuonna 2006 yhdeksän kymmenestä 12-vuotiaasta ei ollut käyttänyt alkoholia viimeksi kuluneen vuoden aikana. Vastaava osuus 16-vuotiaiden parissa oli yksi viidestä. Kouluterveyskyselyjen ja ESPAD-koululaisitutkimuksen mukaan alkoholin käyttötiheys on ollut hieman vähenemässä 16-vuotiaiden ja sitä nuorempien parissa 2000-luvulla. Myös humaltuminen on näissä ikäryhmissä tullut hieman harvinaisemmaksi.

Kuitenkin lähes viikottain humaltuvien nuorten osuus oli säilynyt ennallaan, noin viidenneksenä. Eurooppalaisittain suomalaiset humaltuvat yhä keskimääräistä useammin, vaikkakin juovat alkoholia keskimääräistä harvemmin. (Nuorten terveystapatutkimus, Kouluterveyskysely, ESPAD-koululaisitutkimus.)

1.4 Päihdepalvelut

Päihdepalvelujen järjestämisvelvollisuus kuuluu kunnille. Päihdepalvelujärjestelmä koostuu sosiaali- ja terveydenhuollon yleisistä avohoitomuotoisista palveluista, kuten terveyskeskusten, työterveyshuollon, koulu- ja opiskelijahuollon ja mielenterveys- ja sosiaalitoimistojen antamista palveluista sekä laitospalveluista sairaaloissa ja asumispalveluissa. Päihdehuollon erityispalveluja tarjoavat avohoitomuotoisina esimerkiksi A-klinikat, nuorisoasemat, päihdepysäkit, terveysneuvontapisteet ja päiväkukset. Päihdehuollon laitospalveluja saa muun muassa katkaisuhuoltoasemilta, kuntoutuslaitoksista ja asumispalveluista.

Neljän vuoden välein toteutettavalla päihdetapauslaskennalla kerätään poikkileikkaustietoa päihdeasiointikertojen määrästä eri palveluissa. Laskenta ei suoranaisesti kuvaa yksittäisiä asiakkaita vaan päihde-ehtoisia asiointeja, koska sama asiakas on saattanut käyttää useampia palveluja laskentavuorokauden sisällä.

Vuoden 2003 päihdetapauslaskennassa päihdeasiointikäynneistä 56 prosenttia oli avohuoltokäyntejä ja 44 prosenttia laitospalvelukäyntejä. Päihdehuollon erityispalveluiden osuus asiointikäynneistä oli 48 prosenttia, terveydenhuollon osuus oli 33 prosenttia, sosiaalihuollon osuus oli 17 prosenttia ja kirkon diakoniatyön sekä muun päihdetyön osuus oli kolme prosenttia. (Metso & Nuorvala, 2004). Uusin päihdetapauslaskenta toteutettiin syksyllä 2007.

Vuoden 2004 valtakunnallisessa peruspalveluiden arvioinnissa selvitettiin päihdepalvelujen tarjontaa ja tarvetta sekä palveluverkon riittävyttä. Lisäksi arvioinnin kohteena oli ehkäisevä päihde- ja huumeet. Tarkastelussa olivat erityisesti katkaisu- ja vieroitushoidon, korvaus- ja ylläpito- ja kuntouttavan laitoshoidon riittävyys ja järjestämistavat. Ehkäisevän päihdetyön arvioinnin kohteena olivat poikkihallinnollisen ehkäisevän päihdetyön asema, laajuus ja siihen liittyvät hallinnolliset järjestelyt sekä ehkäisevän päihdetyön edellytykset kunnissa. Arvioinnin tuloksena oli mm.:

- Kunnissa ei ole lisätty hoitomahdollisuuksia päihdeiden käytön kasvun aiheuttaman tarpeen mukaisesti. Päihdepalvelujen asiakasmäärät eivät ole kasvaneet, vaan pidentyneet hoitajaksot viestivät huonokuntoisemmista asiakkaista sekä päihdeiden sekakäytöstä.

- Katkaisuhoidon saatavuus on kohtuullisen hyvä ja sitä järjestetään sekä sosiaali- että terveydenhuollon yksiköissä. Kuitenkin välittömästi katkaisuhoidon pääsee vain joka toisessa kunnassa ja vajaassa kymmenesosassa kuntia katkaisuhoidon ei ole järjestetty lainkaan.

- Vajaalla puolella maan kunnista on päihdestrategia tai vastaava suunnitelma. Alle puolessa kunnista kunnan hallintoelimet ovat käsitelleet päihdestrategiaa. Useimmiten päätös on tehty lautakunnassa tai kunnanhallituksessa.

1.4.1 Päihdehuollon erityispalvelut

Päihdehuollon erityispalvelut kuuluvat lähinnä sosiaalitoimeen. Joukkoon on tullut muutama uusi terveydenhuoltoon kuuluva erityispalvelu, jotka ovat ensisijaisesti erikoistuneet huumeaineiden käyttäjien lääkkeelliseen hoitoon.

Alkoholijuomien kulutuksen 1990-luvun puolivälistä alkanut kasvu on lisännyt päihdepalvelujen kysyntää. Vuoden 2004 kulutuksen kasvu näkyy asiakasmäärien lisääntymisenä etenkin A-klinikoilla ja katkaisuhoidossa. Myös hoitoaikojen kesto on pidentynyt. Vuonna 2006 A-klinikoilla kävi yhteensä 44 433 asiakasta. Asiakkaiden määrä on lisääntynyt lähes neljä prosenttia edelliseen vuoteen verrattuna. Nuorisosemilla kävi puolestaan 5 803 asiakasta, joka on hieman vähemmän kuin vuonna 2005.

Kuntien kustantamissa päihdehuollon katkaisuhoitopalveluissa kirjattiin 10 569 asiakasta eli 9 prosenttia enemmän kuin vuonna 2005. Hoitovuorokausia kertyi 105 519. Päihdehuollon kuntoutuslaitoksissa oli 6 979 asiakasta eli 2 prosenttia vähemmän kuin vuonna 2005. Hoitovuorokausia kertyi 301 114.

Vuonna 2006 päihdehuollon asumispalveluita käytti 3 820 asiakasta ja ensisuoja 1 258 asiakasta. Etenkin asumispalveluissa asiakkaiden asumisajat ovat yhä pidentyneet.

1.4.2 Alkoholisairaudet terveydenhuollossa

Vuonna 2006 rekisteröitiin 26 016 hoitajaksoa, joissa alkoholisairaus oli päädiagnoosina ja 36 463 hoitajaksoa, jossa alkoholisairaus oli pää- tai sivudiagnoosina. Edelliseen vuoteen verrattuna alkoholisairaudet päädiagnoosina vähenivät 2,6 prosenttia ja pää- tai sivudiagnoosina hieman yli prosentin. Vuodesta 2004 erittäin nopeasti lisääntyneet aivo-oireyhtymien hoitajaksot lisääntyivät edelleen. Maksasairauksista johtuvat hoitajaksot pysyivät edellisen vuoden tasolla. Vuoteen 2003 verrattuna alkoholisairauksien päädiagnoosit ovat lisääntyneet lähes 8 prosenttia ja sivudiagnoosit noin 12 prosenttia. Alkoholisairauksien vuoksi vuodeosastoilla hoidetuista noin 80 prosenttia on miehiä ja kolmannes 45–54-vuotiaita.

1.4.3 Alkoholikuolemat

Vuonna 2006 alkoholin käytön seurauksena kuoli Suomessa yhteensä 3 049 henkeä eli 14 henkeä enemmän kuin edellisellä vuonna ja 552 henkeä enemmän kuin vuonna 2003. Alkoholiin liittyvien kuolemien määrän kasvu on ollut erittäin nopea vuodesta 2004. Alkoholisyys ovat olleet vuodesta 2005 työikäisten (15–64-vuotiaiden) miesten ja naisten yleisin kuolemansyy.

Vuonna 2006 alkoholisairauksiin ja -myrkytyksiin kuoli 2 032 henkilöä. Pitkäaikaiseen alkoholin käyttöön liittyvät kuolemantapaukset, kuten maksasairauksien aiheuttamat kuolemat, pysyivät edellisen vuoden tasolla. Välittömästi alkoholin käyttöön liittyvät myrkytyskuolemat sen sijaan lisääntyivät hieman.

Maksasairauksiin kuoli 978 henkeä eli 2 henkeä vähemmän kuin edellisenä vuonna. Alkoholimyrkytyksiin kuoli 587 henkeä eli 26 henkeä enemmän kuin vuonna 2005.

Vuonna 2006 päihtyneenä tapaturmaan ja väkivaltaan kuoli 1 001 henkeä ja päihtyneen uhrina 16 henkeä. Tapaturmaan ja väkivaltaan päihtyneenä kuoli 23 henkeä enemmän kuin edellisenä vuonna.

Yllä mainittujen kuolemien lisäksi Tilastokeskuksen alkoholikuolemien ns. laajan määritelmän mukaan alkoholi oli myötävaikuttavana syynä 1 607 kuolemantapauksessa.

1.5 Alkoholi ja rikollisuus sekä säilöönnotot

1.5.1 Väkivaltarikollisuus

Vuonna 2006 poliisin tietoon tuli yhteensä 31 267 väkivaltarikosta. Edelliseen vuoteen verrattuna väkivaltarikosten määrä kasvoi hieman yli prosentin. Tämä johtui pahoinpitelyjen määrän lisääntymisestä. Tapot ja murhat vähenivät noin 2 prosenttia vuoteen 2005 verrattuna.

Alkoholin käytöllä ja väkivaltarikoksilla on perinteisesti ollut vahva yhteys. Viime vuosina 80 prosenttia henkirikoksista ja noin 70 % pahoinpitelyrikoksista on tehty alkoholin vaikutuksen alaisena. Alkoholin kulutuksen kasvu 1990-luvun puolesta välistä alkaen on lisännyt väkivaltarikosten määrää tasaisesti.

1.5.2 Rattijuopumus- ja liikennerikokset

Vuonna 2006 poliisin tietoon tuli 25 765 rattijuopumustapausta. Edelliseen vuoteen verrattuna rattijuopumustapaukset vähenivät vajaan prosentin. Törkeiden rattijuopumustapauksien osuus oli 56 prosenttia.

Vuonna 2006 tieliikenneonnettomuuksien alkoholitapauksissa kuoli 103 henkeä ja loukkaantui 1 132 henkeä. Vuonna 2006 alkoholitapausten osuus kuolemaan johtaneista tieliikenneonnettomuuksista oli noin 26 prosenttia ja loukkaantumiseen johtaneista tieliikenneonnettomuuksista noin 11 prosenttia.

Valtakunnallisissa ratsiatutkimuksissa ns. maistelleiden eli alle 0,5 promillen kuljettajien määrä on lähes kaksinkertaistunut vuodesta 1996 lähtien. Vuonna 2006 maistelleiden osuus on kuitenkin hieman pienempi kuin vuonna 2002.

1.5.3 Säilöönnotot

Vuonna 2006 päihtyneenä säilöön otettiin 99 559 henkilöä. Tämä on noin 2 300 henkilöä vähemmän kuin edellisenä vuonna. Eniten säilöönottoja oli Uudenmaan maakunnassa. Asukasta kohti laskettuna eniten säilöönottoja oli Etelä-Savon maakunnassa.

1.6 Alkoholitalous ja alkoholihaittakustannukset

Vuonna 2006 kuluttajien tilastoituun alkoholin kulutukseen käyttämä rahamäärä kasvoi edelliseen vuoteen verrattuna ja oli yhteensä 3,93 miljardia euroa. Asukasta kohti laskettuna alkoholijuomia hankittiin 744 eurolla. Alkoholiin käytettiin 26 euroa enemmän rahaa kuin vuonna 2005. Alkoholimenojen osuus yksityisistä kulutusmenoista oli 4,6 prosenttia. Valtion alkoholista saamat verotulot ml. arvonlisävero nousivat noin 2,6 prosenttia 1,7 miljardiin euroon, mikä oli 4,2 prosenttia valtion tuloista ilman rahoitustaloustoimia.

Vuonna 2005 alkoholin käyttö aiheutti 0,7–0,9 miljoonan euron välittömät kustannukset ja 3,1–5,7 miljardin euron välilliset kustannukset. Kolmannes välittömistä kustannuksista aiheutui järjestyksen ylläpidosta. Terveystalouden osuus oli neljäsosa ja sosiaalihuollon osuus oli viidesosa välittömistä alkoholihaittamenoista. Välilliset haittakustannukset kasvoivat edelleen voimakkaasti vuonna 2005 johtuen lisääntyneistä alkoholikuolemista ja alkoholiin liittyvien sairauspäivien määrän kasvusta.

2 Huumeolojen kehitys

1990-luvulla alkanut huumausaineiden kokeilun ja käytön kasvu alkoi hidastua vuosituhatlupulla ja tasaantui vuosituhatlupuan vaihteen jälkeen. Vuonna 2006 noin 13 prosenttia suomalaisista 15–69-vuotiaista ilmoitti käyttäneensä tai kokeilleensa joskus elämässään jotain huumausainetta (Hakkarainen & Metso 2007).

Huumeiden käytön kasvu on lisännyt päihdepalvelujen kysyntää. Päihdehuollon huumeiasiakkaiden keskuudessa merkittävä muutos 2000-luvulla on ollut ensisijaisesti buprenorfiinin päihdekäytön vuoksi hoitoon hakeutuneiden osuuden voimakas kasvu. Vuonna 2006 buprenorfiini oli ensisijainen päihde 31 prosentilla päihdehuollon huumeiasiakkaista, kun vastaava luku vuonna 2000 oli vain seitsemän prosenttia (Huumehoidon tietojärjestelmä).

2.1 Suomen huumausainepoliitiikan peruslinjat

Maaliskuussa 2007 virkaan astuneen Matti Vanhasen toisen hallituksen esittämä periaatepäätös huumausainepoliittisesta yhteistyöstä vuosille 2008–2011 (STM 2007b) sisältää edellisen, vuosina 2004–2007 toteutetun ohjelman kaltaisen yleistavoitteen huumausaineiden käytön ja levittämisen ehkäisemiseksi siten, että niiden käytöstä ja torjunnasta aiheutuvat taloudelliset, sosiaaliset ja yksilölliset haitat ja kustannukset jäävät mahdollisimman pieniksi. Ohjelman yksityiskohdat ovat myös suurelta osin entisenkaltaiset.

Ohjelmassa esitetään, että (1) huumausainepoliittisen koordinaatioryhmän työtä jatketaan ja se raportoi säännöllisesti huumausainetilanteesta valtioneuvostolle, (2) vahvistetaan ehkäisevän päihdetyön asemaa kunta- ja palvelurakennemuutoksessa sekä vakiinnutetaan varhainen puuttuminen osaksi hyvinvointipalveluja ja (3) kohdistetaan huumausainerikollisuuden torjunta erityisesti kansainväliseen rikollisuuteen, mutta samalla kehitetään poliisin antamaa hoitoon ohjausta. Lisäksi (4) kehitetään huumehoitopalveluja terveydenhuollon yleisen periaatteen mukaisesti antamalla kansalaisille yhdenvertaisesti heidän tarvitsemansa palvelut ja (5) parannetaan vankien päihdekuntoutusta ja yhteiskuntaan sopeutumista suunnittelemalla rangaistusaika yksilöllisesti lisäämällä avolaitoksiin sijoitettavien vankien suhteellista määrää ja kehittämällä vapautuvien vankien jälkihuoltoa.

Lisäksi (6) jatketaan aktiivista osallistumista EU:n yhteisen ulkopoliitiikan suunnitteluun ja toteutukseen sekä osallistutaan yhteistyöhön YK:n, Euroopan neuvoston ja lähialueiden kanssa. Myös (7) pitkäaikaisista huumeitilanteen tutkimuksellista seurantaa jatketaan, edistetään huumeisiin liittyvää tutkimusta ja tutkijakoulutusta sekä toteutetaan Suomen Akatemian Päihteet ja addiktio -tutkimusohjelma vuosina 2007–2010.

2.2 Huumeiden kokeilu ja käyttö

Huumausaineiden kokeilu ja käyttö lisääntyivät 1990-luvulla koko maassa, etenkin nuorten ja nuorten aikuisten keskuudessa. Vuosituhannen vaihteen jälkeen nousivat esiin ensimmäiset signaalit kasvuvauhdin pysähtymisestä, ja viime vuosina tilanne on vakiintunut.

Vuonna 2006 miehistä 16 prosenttia ja naisista 11 prosenttia ilmoitti kokeilleensa joskus kannabista. Tulos on prosentin enemmän kuin vuosina 2002 ja 2004. Viimeisen vuoden aikana kannabista kokeilleiden osuus oli 3 prosenttia. (Hakkarainen & Metso 2007). Koko tämän ajan nuorten 15–34-vuotiaiden aikuisten elinaikaisissa ja viimeisen vuoden aikaisissa kannabiskokeiluissa ei tapahtunut systemaattisia muutoksia. Sen sijaan käyttäjäryhmän sisällä 15–24-vuotiaiden osuus väheni tasaisesti kun taas 25–34-vuotiaiden osuus lisääntyi. Kokonaisuudessaan käyttötaso on kuitenkin selvästi korkeampi kuin 1990-luvun alussa.

Lääkkeitä päihtymistarkoituksessa oli käyttänyt elinaikana 7 prosenttia ja viimeksi kuluneen vuoden aikana noin 3 prosenttia aikuisväestöstä. Amfetamiineja oli joskus kokeillut 2 prosenttia ja ekstaasia 1,5 prosenttia aikuisväestöstä. Kokaiinia, LSD:tä ja sieniä on kokeillut yksi prosentti väestöstä. Kokaiinin käytössä on tapahtunut pientä lisääntymistä, mutta käytön kehityksestä ei juurikaan voi tehdä johtopäätöksiä pienten lukujen ja hienoisten muutosten vuoksi. (Hakkarainen & Metso 2007.)

Tuore ongelmakäyttäjien määrän arvio on vuodelta 2005. Amfetamiinien ja opiaattien ongelmakäyttäjää arvioidaan olevan 15–54-vuotiaista koko maassa noin 0,5–0,7 prosenttia ja pääkaupunkiseudulla 0,9–1,4 prosenttia. Ongelmakäyttäjistä amfetamiinien käyttäjät ovat enemmistönä. (Partanen P. ym. 2007).

2.3 Suomalaisen asenteet huumeita kohtaan

Aikuisväestön terveyteen vaikuttavien elintapojen seurantatutkimuksen (Piispa ym. 2007) mukaan 78 prosenttia suomalaisista arvioi vuonna 2006, että huumeiden käyttö on vakava tai erittäin vakava ongelma. Luku on sama kuin edellisellä vuonna, mikä merkitsee sitä, että vuosina 2001–2005 tapahtunut arvioiden lieventyminen on pysähtynyt. Vuonna 2001 90 prosenttia oli sitä mieltä, että huumeiden käyttö on Suomessa vakava ongelma, mikä heijasti käytön lisääntymistä 1990-luvulla ja vuosituhannen vaihteessa. Sittemmin tilanteeseen on sopeuduttu, kun käytön ja haittojen kasvu pysähtyi ja huumeiden tilanne on vakiintunut.

Huumeiden käytön kulttuurista hyväksymistä edellä kuvatut suomalaisten mielipiteiden muutokset eivät kuitenkaan merkitse. Edelleen noin neljä vastaajaa viidestä pitää huumeiden käyttöä Suomessa vakavana ongelmana, lähes puolet näistä jopa erittäin vakavana. Käytön kehityssuunnasta kysyttäessä kolme viidesosaa arvioi käytön lisääntyvän. (Piispa ym. 2007.)

2.4 Huumehoitojärjestelmä

Suomessa on muutaman viime vuoden aikana lisätty huumeiden käyttäjien hoitoon erikoistuneiden yksiköiden palveluja muun muassa perustamalla uusia, nuorille huumeiden käyttäjille suunnattuja avohoitoyksiköitä. Opiaattiriippuvaisten lääkehoidosta annettiin vuonna 2002 asetus (289/2002), jolla lisättiin hoidon tarpeen arviointia ja hoidon toteuttamista suorittavien yksiköiden määrää.

Erityisesti matalakynnyksiset, pistämällä huumeita käyttäville tarkoitettuja terveysneuvontapalveluja on hyvin saatavilla suurimmissa kaupungeissa. Palvelupisteissä on mahdollista vaihtaa käytetyt pistosvälineet puhtaisiin sekä samalla saada perustason terveyspalveluja ja neuvontaa. Vuodesta 2004 lähtien velvollisuus järjestää terveysneuvontapalveluja on laajentunut myös terveyskeskuksiin. Ensimmäinen terveysneuvontapiste avattiin Helsingissä vuonna 1997, ja nykyisin terveysneuvontapalveluja on saatavilla noin 25 paikkakunnalla. Lisäksi apteekit toimivat merkittävänä puhtaiden ruiskujen ja neulojen välityspisteinä alueilla, joilla ei ole olemassa varsinaisia terveysneuvontapalveluja.

2.4.1 Päihdehuollon erityispalvelut huumeiden käyttäjille

Huumeiden käyttäjien hoitotietoja on kerätty vuodesta 1998 lähtien anonyymillä ja hoitoyksiköille vapaaehtoisella tiedonkeruulla. Vuonna 2006 tiedonkeruuseen osallistui 133 päihdehuollon yksikköä ja tietoja saatiin 4 865 asiakkaasta. Mukana olleet yksiköt edustivat A-klinikoita, nuorisoasemia, katkaisuja ja kuntoutusyksiköitä, huumehoitoon erikoistuneita avo- ja laitoshoitoyksiköitä sekä psykiatrisia yksiköitä. Aineisto painottui avohoitoyksiköihin ja Etelä-Suomen läänin.

Huumeiden hoitojärjestelmän mukaan huumeiden tai lääkeaineiden vuoksi päihdehoitoon hakeutuneilla huumeasiakkailta opiaattien (41 %) käyttö oli yleisempää ensisijaisena hoitoon hakeutumiseen johtaneena syynä kuin amfetamiinin tai muiden stimulanttien (21 %) käyttö. Opiaattiryhmään kuuluvan buprenorfiinin päihdekäytön vuoksi ensisijaisesti hoitoon hakeutuneiden osuus on kasvanut voimakkaasti ja oli 31 prosenttia vuonna 2006, kun esimerkiksi heroiinin vuoksi hoitoon hakeutuneiden osuus oli kaksi prosenttia. Suomalaiselle päihdekulttuurille ominaista on myös se, että valtaosa amfetamiinien ja opiaattien käyttäjistä on käyttänyt ainetta pistämällä. Sekakäyttö on yleistä ja lähes kaksi kolmesta asiakkaasta on ilmoittanut ainakin kolme hoitoon hakeutumiseen liittyvää ongelmapäihdettä.

Vuoden 2003 päihdetapauslaskennan mukaan päihdehuollon avopalveluissa päihdeasiakkaiden asiointeista yli kolmannes liittyi huumeisiin ja laitospalveluissa määrä oli noin 40 prosenttia. Päihdetapauslaskentaa paremmin huumeiden ongelmakäyttöä kuvaavan huumeiden hoitojärjestelmän kattavuusarvion mukaan huumeiden käyttäjien osuus olisi noin 20 prosenttia avohoidossa ja 30 prosenttia laitoshoidossa. Terveystieteiden tutkimuksessa lähes joka neljäs päihdetapaukseen liittyvä huumeiden käyttö. Opioidiriippuvaisten lääkehoidossa arvioidaan nykyään olevan noin 1 000 asiakasta (Alho ym., 2007).

Päihdetapauskannan mukaan huumausaineasiakkaat ovat yli 10 vuotta muuta päihdeasiakaskuntaa nuorempia. Huumehoidon tietojärjestelmän mukaan vuonna 2006 huumehoitoon hakeutuneet olivat aikaisempaan tapaan nuoria aikuisia. Ikäkeskiarvo oli 28 vuotta naisten ollessa lähes kolme vuotta miehiä nuorempia. Asiakkaat olivat yleensä joko syrjäytymisriskin alla tai jo syrjäytyneitä. Koulutustaso oli matala ja työttömyys yleistä (62 %). Asiakkaista 11 prosenttia oli asunnottomia.

Vuonna 2005 terveysneuvontapisteitä oli 12 yli 50 000 asukkaan kunnassa ja 9 20 000–50 000 asukkaan kunnassa. Anonyymien tiedonkeruun perusteella terveysneuvontapisteissä asioi vuonna 2005 noin 11 800 asiakasta. Asiakkaita kävi eniten Helsingin (n. 7 000 asiakasta), Vantaan (n. 1 700 asiakasta), Turun (n. 850 asiakasta), Espoon (n. 650 asiakasta) ja Tampereen (n. 550 asiakasta) terveysneuvontapisteissä.

Vuoden 2004 valtakunnallisessa peruspalveluiden arvioinnissa päihdepalvelujen tarjonnasta ja käytöstä kunnissa saatiin tulokseksi, että huumausaineiden ongelmakäyttäjien hoitomuotoja kuten korvaus- ja ylläpitohoitoa, huumeuulojen ja huumeruiskujen vaihtoa tai muita matalan kynnyksen palveluja on tarjolla vain alle puolessa kunnista.

2.4.2 Huumeiden käyttäjät terveydenhuollossa

Vuonna 2006 terveydenhuollon vuodeosastoilla rekisteröitiin 6 370 huumehoitojaksoa, joissa huumesairaus, eli huumausaineisiin tai lääkeaineisiin liittyvä sairaus, oli päädiagnoosina ja 9 016 hoitojaksoa, joissa huumesairaus oli pää- tai sivudiagnoosina. Lääkeaineisiin liittyvä myrkytysten hoito, jossa vaikuttavaa ainetta ei ole ilmoitettu, on kasvanut erittäin voimakkaasti useiden vuosien ajan. Vuodesta 2005 nämä hoitojaksot on erotettu omaksi ryhmäkseen nimellä "Lääkeaineisiin tarkentumattomat myrkytykset". Huumehoitojaksot muodostavat noin viidenneksen kaikista sairaalan päihdehoitojaksoista, mutta yli puolet hoitojaksoista, kun kyseessä ovat alle 35-vuotiaat.

Tartuntataudeista etenkin C-hepatiitti liittyy useimmiten pistämällä tapahtuvaan huumausaineiden käyttöön. Vuosittain todettujen uusien C-hepatiittitartuntojen määrä on kuitenkin viime vuosien aikana vähentynyt. Vuonna 2006 uusia tartuntoja oli ennakkotietojen mukaan 1 175. (KTL:n tartuntatautirekisteri.) Huumehoidon tietojärjestelmän mukaan C-hepatiittitestituloksen saaneista huumausaineasiakkaista 67 prosenttia oli C-hepatiittiposiitivisia.

Toinen vakava veriteitse leviävä virusinfektio on HIV-infektio. Vuonna 1998 pistämällä huumeita käyttävien keskuudessa alkanut HIV-epidemia on osoittanut alussa nopeasti tapahtuneen kasvun jälkeen jo usean vuoden ajan laantumista: vuoden 2006 aikana ennakkotietojen mukaan enää 5 prosenttia uusista HIV-tartunnoista johtui huumeiden pistoskäytöstä, kun vuonna 1999 osuus oli yli puolet. (KTL:n tartuntatautirekisteri.) Huumehoidon tietojärjestelmän mukaan HIV-positiivisia oli HIV-testituloksen saaneista asiakkaista kaksi prosenttia.

2.4.3 Huumekuolemat

Vuodesta 1997 vuoteen 2000 kuolemantapauksiin liittyvissä oikeuslääketieteellisissä lääke- ja huumausainetutkimuksissa huumausaineiden löydökset lähes kaksinkertaistuivat. Tämän jälkeen löydösten määrä tasaantui. Samanaikaisesti muiden opioidien, kuten buprenorfiinin, tramadolien, oksikodonin ja fentanylin, osuus huumekuolemista on lisääntynyt. Ennakkotietojen mukaan löydöksiä tehtiin 183 kuolemantapauksessa vuonna 2006. Peruskuolemansyynä oli huumeemyrkytys noin puolessa kuolemantapauksista. Suurin yksittäinen syy tilanteen tasaantumiseksi on heroiinin tarjonnan tyrehtyminen markkinoilta ja samalla heroiinikuolemien määrän väheneminen. Heroiinimyrkytyskuolemat ovat edelleen harvinaisia. (Helsingin yliopiston oikeuslääketieteen laitos.)

2.5 Huumeet ja rikollisuus

2.5.1 Huumausainerikokset

Vuonna 2006 poliisin tietoon tuli 13 317 huumausainerikosta, mikä on noin 8 prosenttia vähemmän kuin edellisvuonna. Huumausainerikoksista 64 prosenttia on huumausaineen käyttörikoksia ja 31 prosenttia huumausainerikoksia. Törkeiden huumausainerikosten osuus oli noin 5 prosenttia kaikista huu-

mausainerikoksista. Takavarikoitujen huumeiden määrät nousivat amfetamiinin/metamfetamiinin, kokaiinin ja katin osalta, muissa aineissa määrät laskivat.

2.5.2 Väkivaltarikollisuus

Vuonna 2006 henkirikoksista noin 10 % ja pahoinpitelyrikoksista noin 2 % tehtiin huumeiden tai alkoholin ja psyykelääkkeiden vaikutuksen alaisena. Ylivoimaisesti suurin osa henki- ja pahoinpitelyrikoksista tehdään kuitenkin alkoholin vaikutuksen alaisena.

2.5.3 Tieliikenneerikokset

Vuonna 2006 huumausaineita ja lääkkeitä todettiin 3 607 rattijuopumustapauksessa (3 008 tapauksessa vuonna 2005). Osuus kaikista rattijuopumustapauksista oli noin 14 prosenttia. Varsinaisia huumausainelöydöksiä tehtiin 2 781 tapauksessa (2 024 tapauksessa vuonna 2005).

Vuonna 2003 rattijuopumussäännöksiä muutettiin siten, että huumausaineille asetettiin ns. nollaraja. Tämän seurauksena liikenteen huumausainetapaukset lisääntyivät vuodesta 2002 vuoteen 2003 yli 50 prosenttia. Vuosina 2004–2006 huumetapauksien määrä on edelleen noussut, kun taas alkoholitapauksien määrä on samanaikaisesti vähentynyt.

2.6 Huumehaittakustannukset

Vuonna 2005 huumausaineiden ja lääkeaineiden väärinkäyttö aiheutti noin 0,2–0,3 miljardin euron välittömät haittakustannukset ja 0,4–0,8 miljardin euron välilliset haittakustannukset. Eniten välittömiä kustannuksia aiheutui sosiaalitoimen menoista sekä rikollisuuskontrollista. Välilliset menot kasvoivat voimakkaasti lisääntyneistä huumeisiin liittyvistä kuolemista johtuen. Välillisistä kustannuksista ylivoimaisesti suurin erä oli menetetyn elämän arvo ennenaikaisen kuoleman johdosta.

3 Alkoholilupa- ja valvontakysymykset

Vuonna 2006 Alkon myymälöiden määrä kasvoi, mutta elintarvikeliikkeiden määrä väheni edelleen. Ravintoloiden kokonaismäärässä ei tapahtunut oleellisia muutoksia. Alkoholijuomien myynnin ja anniskelun valvonnassa sekä luvanhaltijoiden ohjauksessa on pyritty erityisesti vähentämään päihtyneille myyntiä. Anniskelulupa peruutettiin pysyvästi 32:ltä ravintolalta. Vähittäismyyntilupa peruutettiin pysyvästi kahdeksalta elintarvikeliikkeeltä.

Alkoholijuomien kotimainen valmistus kasvoi hieman ja markkinoilla olevien alkoholituotteiden määrä lisääntyi. Uusia tuotteita rekisteröitiin runsas 4 200, näistä yli puolet oli mietoja viinejä. Tuotevalvonnassa erityistä huomiota on kiinnitetty tuotteisiin, joiden markkinointi on suunnattu lapsiin ja nuoriin. Vuonna 2006 kolme tuotetta määrättiin myyntikieltoon.

3.1 Alkoholilupa- ja valvontahallinto

Alkoholilupa- ja valvontaviranomaisina toimivat Sosiaali- ja terveydenhuollon tuotevalvontakeskus (STTV) ja lääninhallitukset.

Alkoholijuoman, väkiviinan ja alkoholivalmisteen valmistus-, tukkumyynti- ja käyttöluvut sekä väkiviinan maahantuontiluvat myöntää STTV.

Lääninhallitukset myöntävät luvat alkoholijuomien vähittäismyyntiin ja anniskeluun sekä valvovat alueellaan alkoholijuomien myyntiä sekä mainontaa ja myynninedistämistä.

Valtioneuvoston asetuksen (1140/2004) 1 a § mukaan STTV:n tehtäviin kuuluvat lääninhallitusten lupahallinnon ja valvonnan ohjaus ja kehittäminen, alkoholihallinnon tieto- ja viestintäpalvelujen tuottaminen sekä alkoholijuomien vähittäismyynnin ja anniskelun sekä mainonnan ja myynninedistämisen valvonta koko maassa. Lupahallinnon ja valvonnan ohjauksen ja kehittämisen tarkoituksena on tehostaa alkoholilain 1 §:ssä määritellyn tarkoituksen toteuttamista ja turvata lain yhdenmukainen soveltaminen koko maassa.

Lääninhallitusten tarkastuskäynnit lisääntyivät vuonna 2006. Tarkastusten lisäys kohdentui vähittäismyyntipaikkoihin. Tarkastusten erityisinä painopisteinä olivat ikäraja- ja päihtyneille myynti. Tarkastusten yhteydessä seurattiin vapaaehtoisten omavalvontasuunnitelmien käyttöönottoa.

Luvanhaltijan omavalvonnalla on keskeinen merkitys pyrittäessä ehkäisemään alkoholijuomien myynnistä ja anniskelusta aiheutuvia haittoja. Omavalvontaa tehostaa alkoholilain vaatimus, että anniskelupaikan vastaavalla hoitajalla ja tämän sijaisella tulee olla tehtävään riittävä ammattitaito. Valvontakäyntien yhteydessä tarkistetaan, että vastaavalla hoitajalla ja tämän sijaisella on ammatillinen pätevyys tehtävään.

Luvanhaltijoilta peritään valvonnasta vuosittain maksu. Lisäksi jatkoaikaravintoloihin kohdistetusta valvonnasta peritään erityinen valvontamaksu.

Maaliskuun alussa vuonna 2006 voimaan tulleen uuden elintarvikelain (23/2006) mukaan myös alkoholi- ja elintarvikehuoneistot ovat elintarvikehuoneistoja. Lääninhallitusten tehtäväksi tuli hyväksyä kaikki alkoholimyymälät eli Alko Oy:n myymälät sekä tilaviini- ja sahtimyymälät elintarvikehuoneistoiksi ja valvoa näitä elintarvikelain perusteella. Tuotevalvontakeskuksen tehtävä on ohjata lääninhallituksia tässä huoneistojen hyväksynnässä ja valvonnassa.

3.2 Alkoholijuomien vähittäismyynti

Vuoden 2006 lopussa Alkon myymälöitä oli 331. Alkolla on oikeus toimittaa tilauksesta alkoholijuomia luovutuspaikkojen kautta, ja niiden määrä oli vuoden lopussa 136. Enintään 4,7 tilavuusprosenttia alkoholia sisältävien käymisteitse valmistettujen juomien vähittäismyyntilupia oli 6 398, mikä on 301 lupaa vähemmän kuin edellisellä vuonna. Tilaviini- ja sahtimyymälöitä oli vuoden 2006 lopussa 48, yksi vähemmän kuin edellisellä vuonna. Vähittäismyyntilupapäätös maksoi vuonna 2006 170 – 340 euroa.

Alkon myymälöissä ilmenneistä myyntirikkomuksista lääninhallitukset antoivat Alko Oy:lle kaksi kirjallista huomautusta. Lisäksi annettiin yksi ohjaava kirje.

Elintarvikeliikkeitä koskien lääninhallitukset peruuttivat valvontatoimenpiteinä pysyvästi 8 ja määräajaksi 10 vähittäismyyntilupaa. Kirjallisia varoituksia ja huomautuksia annettiin 56.

3.3 Alkoholijuomien anniskelu

Vuonna 2006 lääninhallitukset myönsivät 470 uutta toistaiseksi voimassa olevaa anniskelulupaa. Määräaikaisia, enintään vuodeksi annettuja anniskelulupia myönnettiin 257. Enintään yhden kuukauden ajan voimassa olevia tilapäisiä anniskelulupia tilaisuuksiin ja tapahtumiin myönnettiin 845. Vuoden 2006 lopussa oli voimassa 5 688 anniskelulupaa A- ja B-ravintoloille ja 2 706 anniskelulupaa C-ravintoloille. Uuden alkoholilain aikana vuodesta 1995 A- ja B-ravintoloiden määrä on kasvanut 2 460:llä ja C-ravintoloiden määrä on vähentynyt 3 023:lla.

Alkoholijuomien anniskelun luvanvaraisuuteen liittyy säädettyjen edellytysten olemassaolon varmistamisen lisäksi mahdollisuus tunnistaa haittoja aiheuttavia tilanteita ennakolta ja ehkäistä niitä rajoittamalla lupaa, asettamalla ehtoja tai epäämällä lupa. Vuoden 2003 alusta voimaan tulleiden säännösten perusteella on erityisen pidättyvästi suhtauduttu anniskeluluvan myöntämiseen lasten, nuorten ja perheiden tilaisuuksiin. Anniskelulupien myöntämistä on myös rajoitettu työelämään, urheiluun ja vapaa-aikaan liityvissä tilanteissa.

Vuonna 2006 anniskelulupapäätös maksoi 170 - 500 euroa.

Valvontaan liittyvinä seuraamuksina lääninhallitukset antoivat vuonna 2006 anniskeluluvan haltijoille 359 kirjallista huomautusta, 224 kirjallista varoitusta ja kolme luvan rajoitusta sekä peruuttivat 93 anniskelulupaa määräajaksi ja 32 lupaa pysyvästi.

Valvontatoiminnassa on tärkeänä painopistealueena harmaan talouden ja talousrikollisuuden ehkäiseminen ravintola-alalla. Tuotevalvontakeskus on jatkanut vuoden 2005 toisella neljänneksellä aloitettua anniskeluluvan haltijoiden verovelkojen systemaattista seuranta. Lupien pysyvät peruutukset aiheutuvat

pääsääntöisesti luvanhaltijan verojen ja muiden julkisten maksujen laiminlyönnistä. Valvonnassa on lisätty luvanhaltijoiden ohjausta päihtyneille myynnin vähentämiseksi. Myös sanktiointia on kiristetty päihtyneille myynti- ja anniskelutapauksissa. Alaikäisille myynnissä on johdonmukaisesti sovellettu vaikiintunutta ankaraa sanktiolinjaa.

Poliisilla on alkoholin vähittäismyynnin ja anniskelun valvonnassa keskeinen asema. Poliisilla on vuodesta 2005 alkaen ollut käytössä sähköinen tarkastusilmoitus, jolla myynti- ja anniskelupaikoissa havaitut rikkomukset ja epäkohdat voidaan välittää heti tuoreeltaan lääninhallitukselle mahdollisia jatkotoimenpiteitä varten.

3.4 Valmistus, maahantuonti, tukkumyynti ja teknillinen käyttö

Alkoholijuoman, väkiviinan ja alkoholivalmisteen valmistus-, tukkumyynti- ja käyttöluvut sekä väkiviinan maahantuontiluvat myöntää Tuotevalvontakeskus.

Vuonna 2006 alkoholijuomia valmistettiin noin 609 miljoonaa litraa eli n. 1,5 prosenttia enemmän kuin edellisenä vuonna.

Alkoholijuomien valmistuslupia myönnettiin vuonna 2006 kaksi kappaletta ja peruutettiin kolme. Vuoden lopussa alkoholijuomien valmistuslupia oli 123. Alkoholijuomien tukkumyyntilupia myönnettiin 49. Tukkumyyntilupia peruutettiin 10. Vuoden 2006 lopussa alkoholijuomien ja väkiviinan tukkumyyntilupia oli 237. Alkoholin teknillisen käytön lupia myönnettiin 85 kappaletta ja alkoholin käytön loppumisen johdosta peruutettiin 68 lupaa. Vuoden 2006 lopussa oli voimassa 2 361 lupaa alkoholin teknilliseen käyttöön.

Viiniperäisen bioetanolin valvontajärjestelmään on kuulunut kaksi yritystä. STTV teki kohteisiin seitsemän tarkastusta.

Uuden elintarvikelain mukaan alkoholijuomien valmistus- ja varastopaikat ovat elintarvikehuoneistoja. STTV:n tehtävänä on hyväksyä valmistuspaikat ja muut verottomat varastot elintarvikehuoneistoiksi ja valvoa niiden elintarvikelain mukaisuutta. STTV laati alkoholijuomien valmistajille ja tukkumyyjille ohjeet elintarvikelain edellyttämän omavalvontasuunnitelman laatimiseksi ja omavalvonnan toteuttamiseksi

3.5 Tuotevalvonta

Markkinoilla olevien alkoholituotteiden määrä on edelleen kasvanut. Vuoden 2006 lopussa alkoholijuomien tuoterekisterissä oli noin 37 000 alkoholijuomatuotetta, joista vajaa puolet (16 625) oli sellaisia tuotteita, joita tukkumyyjät toimittivat anniskelu- ja vähittäismyyntipaikoille vuoden 2006 aikana. Uusia tuotteita rekisteröitiin 4 209, joista kotimaisia oli 377 ja EU:n ulkopuolisia 692.

Tuotevalvonnassa kiinnitetään erityistä huomiota sellaisiin tuotteisiin, joiden markkinointi tuotteiden koostumuksen tai päällysmarkintojen osalta suuntautuu lapsiin tai nuoriin. Vuonna 2006 näitä koskevia ohjaavia lausuntoja annettiin 3.

Vuonna 2006 Tuotevalvontakeskus tutkitutti yhteensä 269 alkoholijuomanäytettä. Näytteet jakaantuivat eri tuoteryhmiin seuraavasti: valmiit juomasekoitukset 29, oluet 49, siiderit 51, viinit 80, hedelmäviinit 5 ja tislattut alkoholijuomat 54. Lisäksi tutkitutettiin 33 etyylialkoholinäytettä ja yksi kuluttajavalitusnäyte.

Näytteille tehtiin juomaryhmien mukaiset ensivalvonta-analyysit (mm. alkoholipitoisuus ja uutosto), jonka lisäksi tehtiin tuote-/tuoteryhmäkohtaisia kemiallisia, mikrobiologisia ja aistinvaraisia tutkimuksia riskinarvioinnin perusteella. Vuoden merkittävin tutkimusprojekti oli alkoholijuomien torjunta-ainejäämien tutkiminen. Kaikkiaan tutkittiin 70. Jäämiä esiintyi yhteensä 43 näytteessä (61 % näytteistä). Tutkituista luomuviineistä ei torjunta-ainejäämiä löytenyt.

Muutoin vierasaineseurannassa olivat edelleen hometoksiinit kuten okratoksiini. Likööreistä ja juomasekoituksista tutkittiin propyleeniglykoli, bentsyylialkoholi ja isopropanoli.

STTV:n luonnonmukaisen tuotannon valvontajärjestelmään kuului vuoden 2006 lopussa 22 yritystä; 5 Euroopan yhteisön alueen ulkopuolelta alkoholijuomia maahantuovaa yritystä, 11 alkoholijuomia varastoivaa ja tukkumyyvää yritystä, kolme hedelmäviinin valmistajaa, kaksi panimoa sekä yritys, joka harjoittaa sekä rypälewiinin pullotusta, että pullotetun rypälewiinin maahantuontia kolmansista maista. Vuonna 2006 suoritettiin tuotevalvonnan, valmistuksen ja varastoinnin käyttö- ja olosuhdevalvonnassa yhteensä 214 tarkastusta. Valvontatarkastuksista 63 koski valmistusta, 78 tukkumyyntiä, 72 teollista käyttöä ja yksi väkiviinan maahantuontia.

3.6 Alkoholijuomien mainonta

Alkoholijuomien mainonnan rajoittamista on pidetty tärkeänä keinona alkoholin kulutuksen ohjaamisessa. Useimmissa Euroopan maissa on voimassa alkoholimainontaa koskevia rajoituksia. EU:n televisio-toimintadirektiivissä on alkoholijuomien mainontaa rajoitettu televisiossa. Suomessa tämä direktiivi on saatettu voimaan vuoden 1995 alkoholilain mainontasäännöksillä. Muista Pohjoismaista Norjassa alkoholimainonta on kokonaan kiellettyä. Ruotsissa mainontasäännöksiä muutettiin EY:n tuomioistuimen ns. Gourmet-päätöksen seurauksena siten, että alle 15-prosenttisten alkoholijuomien mainonta on sallittua.

WHO:n suositus joulukuulta 1995 ja ns. Tukholman julistus 2001 puoltavat alkoholimainonnan, ja erityisesti nuoriin kohdistuvan mainonnan, rajoittamista. Yhtenä erityisesti nuoriin vetoavana keinona mainitaan alkoholin yhdistäminen urheiluun. Periaatetta on noudatettu esim. Ranskan lainsäädännössä, jossa kielletään alkoholin mainonta urheilukilpailuissa.

Alkoholilain mukaan mietojen, korkeintaan 22 tilavuusprosenttia alkoholia sisältävien juomien mainonta on sallittua tietyin rajoituksin. Rajoitukset koskevat mm. alaikäisiin kohdistuvaa mainontaa, terveysväitteiden käyttöä ja hyvän tavan vastaista mainontaa. Rajoitukset koskevat myös 1,2–2,8 tilavuusprosenttisten juomien mainontaa. Väkevien, yli 22 tilavuusprosenttia alkoholia sisältävien alkoholijuomien mainonta, epäsuora mainonta ja muu myynninedistäminen on kiellettyä. STTV antoi vuonna 1999 alkoholijuomien mainontaa koskevan ohjeen, johon on koottu yhteen aiemmin annetut erilliset ohjeet ja mainontaa koskevat tapausesimerkit. Ohjetta muutettiin vuonna 2005 mietojen alkoholijuomien ravintolamainontaa koskevilta osin.

Alkoholijuomien ja yli 1,2 tilavuusprosenttia alkoholia sisältävien juomien mainonnan valvonta kuuluu STTV:lle ja lääninhallituksille. Molemmat voivat kieltää lainvastaisen mainonnan ja tehostaa kieltoa uhkasakolla. Vaihtoehtoisesti mainostajalle voidaan antaa kirjallinen ohje mainonnan oikaisemiseksi. Mainonnan valvonta on painottunut ennalta ehkäisevään toimintaan.

Vuoden 2006 aikana STTV antoi kaksi mainonnan kieltopäätöstä ja 18 kirjallista ohjetta sekä kaksi kirjallista huomautusta. STTV käsitteli 29 mainontaan liittyvää kirjallista vastausta edellyttävää asiaa ja hyväksyi kaksi ammattijulkaisua. Määrällisesti eniten esille tuli väkevien alkoholijuomien mainontaan liittyviä ongelmia. Internetmainonta oli korostetusti esillä. Lääninhallitukset antoivat yhden kieltopäätöksen ja 17 kirjallista ohjetta.

1 Alkohollägets utveckling

År 2006 minskade den totala konsumtionen av alkoholdrycker med 2,5 procent från året innan och var 10,3 liter 100-procentig alkohol per invånare (10,5 liter 2005). År 2006 uppgav 88 procent av den vuxna befolkningen att den brukar alkohol. Av alkoholbrukarna är uppskattningsvis 6–12 procent storkonsumenter. Mot bakgrund av den fortgående ökningen av alkoholkonsumtionen var det väntat att antalet alkoholrelaterade sjukdomar och dödsfall ökar. År 2006 registrerades på sjukhusens och hälsovårdscentralernas vårdavdelningar 36 463 alkoholrelaterade vårdperioder. Detta var drygt 1 procent, dvs. 451 vårdperioder, mindre än föregående år. Totalt 2 032 personer dog till följd av alkoholrelaterade sjukdomar och förgiftningar, eller med andra ord ungefär lika många som året innan. År 2006 var alkoholrelaterade orsaker den vanligaste dödsorsaken bland kvinnor och män i arbetsför ålder (15–64 år).

1.1 Alkoholpolitikens grundlinje

I statsrådets principbeslut av den 9 oktober 2003 fastställs som mål för Finlands alkoholpolitik minskning av alkoholens skadeverkningar, vilket även nämns i alkohollagen. Enligt principbeslutet är de centrala målen för alkoholpolitiken att minska alkoholens skadliga inverkan på barns och familjers välbefinnande, att minska riskbruk av alkohol och dess skadeverkningar samt att få den totala alkoholkonsumtionen att minska.

I april 2004 färdigställdes Alkoholprogrammet 2004–2007 – Utgångspunkter för samarbetet. Programmet samordnas av social- och hälsovårdsministeriet. Målet för alkoholprogrammet, som pågår i fyra år, är att förebygga och minska alkoholskador. Alkoholskadorna hänger samman med både nivån på alkoholkonsumtionen och dryckesvanor. Därför försöker man genom alkoholprogrammet påverka båda faktorerna. Alkoholprogrammet utarbetades i samarbete med statsförvaltning, kommuner, kyrkor, organisationer och näringslivet. Det bygger på samarbete och kompanjonskap mellan alla parter. De kommuner som har ingått ett partnerskapsavtal förbinder sig samtidigt att uppdatera sina strategier för förebyggande av alkohol- och narkotikaskador och verksamhetsbetingelserna för alkohol- och narkotikaförebyggande arbete samt att fastställa en rad frågor och verksamheter som ska prioriteras.

Genomförandet av alkoholprogrammet följs upp genom flera indikatorer. Dessa är bland annat utvecklingen av registrerad och oregistrerad alkoholkonsumtion, alkoholrelaterade olycksfall och våldsbrott, familjevåld med anknytning till alkohol samt antal personer som dött till följd av alkoholbruk. Dessa indikatorer har vid sidan av indikatorer för andra alkoholförhållanden sammanställts i denna årsbok. Indikatorer som återger alkohol- och narkotikaförhållanden per kommun och i hela landet finns i elektronisk form i indikatorbanken SOTKANet på adressen <http://www.sotkanet.fi/>.

1.2 Finländarnas attityd till alkohol

Finländarnas attityd till alkohol har blivit mindre liberal under de senaste åren. En allt större del av befolkningen stöder de gällande alkoholpolitiska begränsningarna eller att de skärps. Enligt en enkät som Stakes lät TNS Gallup genomföra i början av 2000 var 54 procent av respondenterna nöjda med den rådande alkoholpolitiken, medan motsvarande siffra var 55 procent i en enkät som genomfördes 2007. Av befolkningen ville 33 procent skärpa begränsningarna och 11 procent liberalisera dem ytterligare. Att attityden blivit mindre liberal visas av att 41 procent ville lindra alkoholpolitiken 1994.

En överväldigande majoritet av befolkningen ansåg att de nuvarande åldersgränserna för att få köpa alkoholdrycker är lämpliga. Åldersgränsen på 20 år för köp av starka alkoholdrycker ansåg 79 procent vara lämplig, och 86 procent ansåg att åldersgränsen på 18 år för köp av vin och öl är lämplig. Totalt cirka 10 procent av befolkningen ansåg att båda åldersgränserna var för låga.

Enligt gallupundersökningarna vill finländarna inte att starka alkoholdrycker ska säljas inom dagligvaruhandeln liksom inte heller starköl. Enligt en undersökning som genomfördes i januari 2007 ansåg 90 procent av de intervjuade att starka alkoholdrycker bör man kunna köpa endast i Alko. När det gäller starköl var motsvarande andel 64 procent. Det nuvarande säljsystemet för mellanöl

fick folkmajoritetens stöd, eftersom 86 procent av de intervjuade ansåg att mellanöl ska säljas också i livsmedelsbutiker. Vin ville 39 procent av de intervjuade köpa i livsmedelsbutiker, medan 59 procent ansåg att vin bör man kunna köpa endast i Alko.

1.3 Konsumtion och bruk av alkohol 2006

1.3.1 Alkoholdryckernas importkvoter, skatter och priser

Den 1 januari 2004 slopades kvoterna för skattefri import till Finland av alkoholdrycker för eget bruk från andra EU-länder. Mängderna alkoholdrycker som man får importera skattefritt från länder utanför EU förblev oförändrade, dvs. en liter starka alkoholdrycker eller två liter mellanprodukter samt två liter vin och 16 liter öl. Likaså förblev tidsgränserna desamma, dvs. en person som är bosatt i Finland får på annat sätt än per flyg importera alkoholdrycker till Finland från länder utanför EU endast om resan varat över 20 timmar.

Man väntade sig att slopandet av mängdbegränsningarna skulle leda till att resandeförseln av alkohol ökar avsevärt, särskilt efter att Estland blivit EU-medlem den 1 maj 2004. Estlands betydelse som källa för import av alkohol berodde på landets uppenbart lägre alkoholpriser än Finlands, dess geografiska närhet till Finland och avskaffandet av importkvoter för alkohol och av bestämmelsen om en restid på 20 timmar för att få importera alkohol. Resandeförseln väntades öka så mycket att den inhemska försäljningen av alkoholdrycker skulle minska liksom skattebasen och att den finländska alkoholrelaterade sysselsättningen skulle försvagas. Dessutom förutspåddes att den grå alkoholmarknaden skulle växa.

Den 1 mars 2004 sänktes skatten på alkoholdrycker för att tygla en ökande resandeförsel. Skatten sänktes i snitt 33 procent på så sätt att skatterna på starka alkoholdrycker sänktes med 44 procent, på mellanprodukter med 40 procent, på vin med 10 procent och på öl med 32 procent.

År 2006 steg de nominella priserna på alkoholdrycker 0,8 procent jämfört med året innan. Om man utgår från distributionskanalerna, steg detaljhandelspriserna 0,7 procent och priserna på alkohol som serveras cirka 1 procent. När man jämför de olika varugrupperna, framgår det att priserna på IV-öl (2,3 procent), long drink (1,6 procent), cider (1,4 procent) och övriga starka alkoholdrycker (1,4 procent) steg mest. Prisstegringen för lättvin (0,7 procent), starkvin (0,5 procent), brännvin (0,5 procent) och öl (0,1 procent) var mindre.

Prisutvecklingen inom detaljhandeln och försäljningen av alkohol som serveras följde en likadan linje, men när det gäller brännvin och lättvin steg priserna inom försäljning av alkohol som serveras uppenbart mer än detaljhandelspriserna.

Med beaktande av inflationen var alkoholdryckernas realpriser 0,9 procent lägre. Detaljhandelsprisererna var ungefär 1 procent och priserna på alkohol som serveras cirka 0,7 procent lägre.

Jämfört med året före skattesänkningen, dvs. 2003, var realpriserna på alkoholdrycker fortfarande 12 procent lägre 2006. I fråga om försäljning av alkohol som serveras var effekterna av skattesänkningen redan från början små och prissänkningen jämnades redan 2005 ut i priserna på alkoholdrycker som serveras. År 2006 var detaljhandels realpriser fortfarande 18 procent lägre än 2003.

1.3.2 Total alkoholkonsumtion

År 2006 var den totala alkoholkonsumtionen 54,2 miljoner liter 100-procentig alkohol (55,3 miljoner liter år 2005), dvs. 10,3 liter per invånare. Den totala konsumtionen minskade med 2,5 procent per invånare jämfört med 2005.

Den totala alkoholkonsumtionen omfattar både den registrerade och den oregistrerade alkoholkonsumtionen. Den registrerade alkoholkonsumtionen omfattar försäljningen i Alkos butiker samt det som grossisterna av alkoholdrycker levererar till livsmedelsbutiker, kiosker och bensinstationer samt restauranger med serveringstillstånd. Den oregistrerade alkoholkonsumtionen inbegriper laglig och olaglig hemtillverkning, resandeförsel av alkohol, smugglad alkohol, T-sprit och andra

surrogat samt alkohol som finländarna konsumerat utanför Finlands gränser minskad med alkohol som utlänningar köpt och konsumerat i Finland.

1.3.3 Registrerad alkoholkonsumtion

Den registrerade alkoholkonsumtionen fortsatte öka 2006. Från året innan ökade konsumtionen med 2,1 procent till 44,4 miljoner liter 100-procentig alkohol. Beräknat per invånare var konsumtionen 0,2 liter mer än året innan, dvs. 8,4 liter. Ökningen av den registrerade konsumtionen beror antagligen på att befolkningens köpkraft ökat och att den oregistrerade alkoholkonsumtionen minsat.

Skattesänkningen 2004 berörde mest starka drycker, mellanprodukter och öl, och konsumtionen av dessa varugrupper ökade också mest 2004. Beräknad i liter var konsumtionsökningen för starka drycker 2,7 procent per invånare år 2006. Ölkonsumtionen var praktiskt taget oförändrad. Konsumtionen av starkvin minskade med 5,3 procent, medan konsumtionen av lättvin ökade med 4,7 procent. Konsumtionen av både cider och long drink ökade kraftigt. Ciderkonsumtionen ökade med 8,3 procent och konsumtionen av long drink med 19,2 procent.

Den registrerade konsumtionens struktur har inte ändrats särskilt mycket sedan 2004. De starka alkoholdryckernas andel av den registrerade konsumtionen var 28,2 procent. År 2006 var lättvinernas andel av den registrerade konsumtionen 15,2 procent och maldryckernas andel var 45,1 procent. Andelarna för cider, long drink och starkvin var 6,1 procent, 3,6 procent respektive 1,8 procent.

Sänkningen av alkoholskatten 2004 sänkte mest detaljhandelspriserna på alkoholdrycker. År 2004 ökade således detaljhandelskonsumtionen med 9,1 procent från året innan. År 2005 fortsatte detaljhandelskonsumtionen att öka med 1,6 procent och år 2006 med 2,8 procent. Detaljhandels andel av den registrerade konsumtionen ökade till 83,9 procent år 2006. Allt som allt såldes via detaljhandeln (Alkos butiker, livsmedelsbutiker, kiosker och bensinstationer) 37,2 miljoner liter 100-procentig alkohol. Beräknat per invånare var konsumtionen 7,05 liter.

Sänkningen av skatterna på alkoholdrycker inverkar avsevärt mindre på priserna på alkoholdrycker som serveras än på detaljhandelspriserna. Konsumtionen av alkoholdrycker som serveras minskade med 3,1 procent 2004. År 2005 minskade konsumtionen av alkoholdrycker som serveras med 1,2 procent, men den ökade med 1,4 procent år 2006. Restaurangförsäljningens andel av den registrerade alkoholkonsumtionen minskade ändå fortfarande till 16,1 procent. År 2006 konsumerades i restauranger som får servera alkohol totalt 7,2 miljoner liter 100-procentig alkohol, dvs. 1,36 liter per invånare.

1.3.4 Oregistrerad alkoholkonsumtion

År 2004 ökade resandeförseln omräknad till 100-procentig alkohol med nästan 80 procent jämfört med året innan. År 2005 ökade den ytterligare med ungefär 12 procent. Resandeförseln av starka alkoholdrycker var nästan 2,5-dubbel 2005 jämfört med 2003. Resandeförseln av mellanprodukter och öl ökade med ungefär en tredjedel från 2003 till 2004, men den minskade med en tiondel 2005. Importen av cider och long drink ökade från 0,8 miljoner liter 2003 till cirka 7,6 miljoner liter 2004 och till 11,8 miljoner liter 2005. Vinimporten ökade med cirka en tredjedel från 2003 till 2004 och med ytterligare en tredjedel från 2004 till 2005.

År 2006 minskade resandeförseln av alkoholdrycker med ungefär en femtedel. Trots det var den fortfarande cirka 60 procent större än 2003. Resandeförseln av starka alkoholdrycker, cider och öl minskade med ungefär en fjärdedel. Importen av mellanprodukter och vin minskade med kring 10 procent. Däremot ökade resandeförseln av long drink lite från 2005 till 2006.

Tillverkningen av öl och vin hemma har minskat sedan mitten av 1990-talet. Denna utveckling fortsatte 2006. År 2004 minskade smugglingen och den olagliga tillverkningen av alkohol tydligt och fortsatte att minska 2005. Smugglingen och den olagliga tillverkningen uppskattas ha varit på ungefär samma nivå 2006 som 2005.

År 2006 beräknades den oregistrerade alkoholkonsumtionen vara 1,9 liter 100-procentlig alkohol per invånare, medan den varit 2,3 liter 2005 och 1,7 liter 2003. Den oregistrerade alkoholkonsumtionens andel av den totala alkoholkonsumtionen var ungefär 18 procent 2006. År 2006 utgjorde resandeförseln ungefär 75 procent av den oregistrerade alkoholkonsumtionen. Andelen alkohol som konsumerats utomlands var cirka 16 procent och den lagliga hemtillverkningens andel var ungefär 5 procent. Den olagliga alkoholens andel var cirka 4 procent av den oregistrerade alkoholkonsumtionen.

1.3.5 Alkoholkonsumtionens omfattning

Den totala alkoholkonsumtionen har mer än fördubblats under tre årtionden. Under samma period har dryckesvanorna förändrats och svaga drycker har blivit populärare. När nästan 70 procent av alkoholkonsumtionen utgjordes av starka drycker i början av 1960-talet, var deras andel drygt en fjärdedel på 2000-talet. Under samma period har ölets och lättvinets popularitet ökat. Trots det har två särdrag i den finländska dryckeskulturen inte förändrats. Man dricker i allmänhet inte alkohol till maten och berusningsdrickande är fortfarande vanligt.

Enligt alkohol- och narkotikaundersökningen 2006 hade 88 procent av de 15–69-åriga finländarna druckit någon typ av alkoholdryck under de senaste 12 månaderna. Flest personer som använder alkohol fanns bland unga vuxna och personer i medelåldern. Under de senaste 12 månaderna hade 92 procent av männen i åldern 30–49 år och 90 procent av kvinnorna i samma ålder brukat alkohol. När det gäller andelen personer som brukar alkohol, är skillnaden mellan könen rätt liten nuförtiden. Medan 43 procent av kvinnorna och 13 procent av männen uppgav i dryckesvaneundersökningen 1968 att de var nykterister, var motsvarande siffror 10 procent för männen och 13 procent för kvinnorna i enkätundersökningen 2006.

Uppskattningsvis 250 000–500 000 personer av den vuxna befolkningen, dvs. 6–12 procent, är storkonsumenter av alkohol. De tio procent av alkoholbrukarna som konsumerar mest dricker drygt 40 procent av all alkohol. År 2006 drack 12 procent av männen och 4 procent av kvinnorna alkohol minst fyra gånger i veckan. Av männen drack 24 procent sex eller fler alkoholportioner på en gång minst en gång per vecka, medan 13 procent av kvinnorna drack fyra portioner eller mer minst en gång per vecka. Av männen uppgav 17 procent och av kvinnorna 5 procent att de varit ordentligt berusade minst en gång per månad. (Alkohol- och narkotikaundersökningen 2006.)

En av prioriteringarna i Alkoholprogrammet 2004–2007 är att öka barns och ungas välbefinnande. Enligt studien om ungdomars hälsobeteende börjar man pröva på alkohol huvudsakligen i åldern 12–16 år. År 2006 hade nio av tio 12-åringar inte druckit alkohol under det senaste året. Den motsvarande andelen för åldersgruppen 16 år var en av fem. Enligt enkäterna om hälsan i skolan och ESPAD-undersökningarna har användningsfrekvensen för alkohol minskat lite bland 16-åringar och yngre under 2000-talet. Även berusningsdrickande hade blivit lite ovanligare i dessa åldersgrupper.

Trots det var andelen ungdomar som dricker sig berusade varje vecka fortfarande ungefär en femtedel. Finländarna dricker sig fortfarande oftare berusade än européerna i snitt, även om de dricker alkohol mer sällan än genomsnittet. (Studien om ungdomars hälsobeteende, enkäten Hälsa i skolan, ESPAD-skolundersökningen)

1.4 Tjänster inom missbrukarvården

Kommunerna är skyldiga att anordna service för missbrukare. Systemet för tjänster inom missbrukarvården omfattar socialvårdens och hälso- och sjukvårdens allmänna öppenvårdstjänster samt tjänster av institutionsvårdstyp. Öppenvårdstjänsterna tillhandahålls av bl.a. hälsovårdscentralerna, företagshälsovården, skol- och studerandehälsovården samt mentalvårds- och socialbyråerna, medan tjänsterna av institutionsvårdstyp tillhandahålls på sjukhusen och inom boendeservicen. Missbrukarvårdens specialtjänster tillhandahålls i form av öppenvård av bland annat A-klinikerna, ungdomsstationerna, missbrukarstationerna, hälsorådgivningsställena och dagcentralerna. Tjänster av institutionsvårdstyp tillhandahålls på bland annat avvänjnings- och rehabiliteringsinrättningarna och inom boendeservicen.

Genom en inventering av alkohol- och narkotikarelaterade fall, som genomförs med fyra års mellanrum, samlar man in ett tvärsnitt av uppgifter om antal missbruksrelaterade besök hos olika tjänster. Inventeringen beskriver inte direkt enskilda klienter utan missbruksrelaterade ärenden, eftersom samma klient kan ha utnyttjat flera olika tjänster under det dygn inventeringen pågick.

Enligt inventeringen av alkohol- och narkotikarelaterade fall 2003 var 56 procent öppenvårdsbesök och 44 procent institutions- och boendeservicebesök. Andelen besök till missbrukarvårdens specialtjänster var 48 procent av det totala antalet besök, hälso- och sjukvårdens andel var 33 procent, socialvårdens andel var 17 procent och andelen för kyrkans diakoniarbete tillsammans med annat drogarbete var 3 procent. (Metso & Nuorvala, 2004.) Den senaste inventeringen av alkohol- och narkotikarelaterade fall genomfördes hösten 2007.

Vid den nationella utvärderingen av basservicen 2004 utredde man utbudet på och behovet av service för missbrukare samt hur servicenätverket räcker till. Dessutom utvärderade man det alkohol- och narkotikaförebyggande arbetet. I granskningen fokuserade man särskilt på avgiftnings- och avvänjningsbehandling, substitutions- och underhållsbehandling samt på hur ändamålsenlig rehabiliterande institutionsvård är och hur den anordnas. Föremål för utvärderingen av det alkohol- och narkotikaförebyggande arbetet var ställningen för och omfattningen av gränsöverskridande alkohol- och narkotikaförebyggande arbete inom förvaltningen samt förvaltningsarrangemangen i anslutning till det och förutsättningarna för det alkohol- och narkotikaförebyggande arbetet i kommunerna. Av utvärderingen framgick bl.a. följande:

- I kommunerna har behandlingsmöjligheterna inte utökats i enlighet med det behov som det ökande bruket av alkohol och andra droger skapar. Antalet klienter som utnyttjar servicen för missbrukare har inte ökat. De allt längre behandlingsperioderna tyder däremot på klienter som är i sämre skick samt på blandbruk.
- Tillgången på avgiftningsbehandling är rätt så bra. Avgiftning anordnas i såväl enheter för socialsom hälso- och sjukvård. Endast i varannan kommun finns det dock möjlighet att tas in direkt till avgiftning, och knappt en tiondel av kommunerna har ingen avgiftningsbehandling att erbjuda.
- Knappt hälften av landets kommuner har en strategi för missbrukarvård eller en motsvarande plan. I mindre än hälften av kommunerna har kommunens förvaltningsorgan behandlat en strategi för missbrukarvård. Vanligen har beslutet fattats i en nämnd eller i kommunstyrelsen.

1.4.1 Missbrukarvårdens specialtjänster

Missbrukarvårdens specialtjänster hör närmast till socialförvaltningen. Några nya specialtjänster, som hör till hälso- och sjukvården, har tillkommit. Det är främst fråga om medicinsk behandling för narkotikabrukare.

Alkoholkonsumtionen, som började öka i mitten av 1990-talet, har ökat efterfrågan på service för missbrukare. Konsumtionsökningen år 2004 syns i form av större antal klienter främst vid A-kliniker och inom avgiftningsbehandling. Också behandlingsperioderna har förlängts.

År 2006 hade A-klinikerna totalt 44 430 klienter. Antalet klienter hade ökat med nästan 4 procent jämfört med året innan. Ungdomsstationerna hade 5 803 klienter, vilket är lite färre än 2005.

Totalt 10 569 klienter fick avgiftningsbehandling inom den missbrukarvård som kommunerna bekostar, dvs. 9 procent fler än 2005. Antalet vårddygn var 105 519. Rehabiliteringsinrättningarna inom missbrukarvården hade 6 979 klienter, dvs. 2 procent färre än 2005. Antalet vårddygn var 301 114.

År 2006 använde 3 820 klienter missbrukarvårdens boendeservice, medan 1 258 klienter bodde på skyddshärbärgen. Framför allt inom boendeservicen fortsatte boendeperioderna att förlängas.

1.4.2 Alkoholrelaterade sjukdomar inom hälso- och sjukvården

År 2006 registrerades 26 016 vårdperioder med alkoholrelaterade sjukdomar som huvuddiagnos och 36 463 vårdperioder med alkoholrelaterade sjukdomar som antingen huvud- eller bidiagnos. Jämfört med året innan minskade andelen alkoholrelaterade sjukdomar som huvuddiagnos med 2,6 procent och andelen som antingen huvud- eller bidiagnos med drygt 1 procent. Vårdperioder med psykiska störningar orsakade av alkohol har ökat mycket snabbt ända sedan 2004 och gör det fortfarande. Antalet vårdperioder med leversjukdomar var på samma nivå som föregående år. Jämfört med 2003 hade alkoholrelaterade sjukdomar som huvuddiagnos ökat med nästan 8 procent och bidiagnoserna med cirka 12 procent. På vårdavdelningarna var cirka 80 procent av dem som vårdats på grund av alkoholrelaterade sjukdomar män och en tredjedel var i åldern 45–54 år.

0

1.4.3 Alkoholrelaterade dödsfall

År 2006 dog i Finland till följd av alkoholbruk totalt 3 049 personer, dvs. 14 personer mer än året innan och 552 personer mer än 2003. Ända sedan 2004 har antalet alkoholrelaterade dödsfall ökat mycket snabbt. Alkoholrelaterade orsaker har sedan 2005 varit den vanligaste dödsorsaken bland män och kvinnor i arbetsför ålder (15–64 år).

År 2006 avled 2 032 personer i alkoholrelaterade sjukdomar och alkoholförgiftning. Antalet dödsfall i anslutning till långvarigt alkoholbruk, som t.ex. dödsfall till följd av leversjukdomar, var på samma nivå som året innan, men antalet fall av förgiftningsdöd med direkt anknytning till alkohol ökade lite. Totalt 978 personer dog av leversjukdomar, dvs. 2 personer mer än året innan. Totalt 587 personer, dvs. 26 personer mer än 2005, dog av alkoholförgiftning.

År 2006 dog 1 001 personer i alkohol- eller narkotikapåverkat tillstånd genom olycksfall eller våld, och 16 personers död orsakades av en alkohol- eller narkotikapåverkad person. Det betyder att 23 personer mer än året innan dog i alkohol- eller narkotikapåverkat tillstånd genom olycksfall eller våld.

Enligt Statistikcentralens så kallade breda definition av alkoholrelaterade dödsfall var alkoholen dessutom en bidragande orsak till 1 607 dödsfall utöver de ovannämnda dödsfallen.

1.5 Alkohol och våldsbrottslighet samt omhändertagande

1.5.1 Våldsbrottslighet

År 2006 var antalet våldsbrott som kommit till polisens kännedom totalt 31 267. Antalet ökade med drygt 1 procent jämfört med föregående år. Detta berodde på att misshandelsfallen ökat. Antalet dråp och mord minskade med ungefär 2 procent från 2005.

Alkoholbruk och våldsbrottslighet har av tradition varit nära kopplade till varandra. Under de senaste åren begicks 80 procent av brotten mot liv och ungefär 70 procent av misshandelsbrotten av alkoholpåverkade personer. Den ökande alkoholkonsumtionen från och med mitten av 1990-talet har stadigt ökat antalet våldsbrott.

1.5.2 Rattfylleri- och trafikbrott

År 2006 var antalet rattfyllerifall som kommit till polisens kännedom 25 765. Jämfört med året innan minskade rattfyllerifallen med knappt 1 procent. Andelen grova rattfyllerifall var 56 procent.

År 2006 avled 103 personer i samband med rattfylleriolycksfall medan 1 132 personer skadades. År 2006 var andelen alkoholrelaterade vägtrafikolycksfall som lett till döden cirka 26 procent och som lett till skador cirka 11 procent.

Från och med 1996 har antalet förare som "smakat på alkohol" eller med andra ord blåst under 0,5 promille nästan fördubblats i nationella razzior. År 2006 var andelen förare som "smakat på alkohol" ändå lite mindre än 2002.

1.5.3 Omhändertagande

År 2006 omhändertogs 99 559 personer som var påverkade av alkohol eller andra droger. Detta är cirka 2 300 personer färre än året innan. Flest omhändertagna hade landskapet Nyland. Landskapet Södra Savolax hade det största antalet omhändertagna per invånare.

1.6 Alkoholekonomin och kostnader för alkoholskador

Enligt den registrerade alkoholkonsumtionen 2006 använde konsumenterna sammanlagt 3,93 miljarder euro för köp av alkohol, vilket är mer än året innan. Med andra ord köpte man alkoholdrycker för 744 euro per invånare, vilket är 26 euro mer än 2005. Alkoholutgifternas andel av de privata konsumtionsutgifterna var 4,6 procent. Statens skatteintäkter av alkoholen (inklusive mervärdesskatt) ökade med cirka 2,6 procent till 1,7 miljarder euro, vilket utgjorde 4,2 procent av statens intäkter (exklusive finansiella åtgärder).

År 2005 var de direkta kostnaderna för de skadeverkningar som alkoholbruket orsakar 0,7–0,9 miljarder euro och de indirekta kostnaderna 3,1–5,7 miljarder euro. En tredjedel av de direkta kostnaderna orsakades av satsningar på att upprätthålla ordningen. Hälso- och sjukvårdens andel var 25 procent och socialvårdens andel var 20 procent av de direkta utgifterna för alkoholskador. År 2005 ökade de direkta skadekostnaderna fortfarande kraftigt på grund av den ökande alkoholdödligheten och det ökande antalet sjukdagar med anknytning till alkohol.

2 Narkotikalägets utveckling

Under 1990-talet ökade experimenteringen med och bruket av narkotika, men både experimenteringen och bruket började minska mot slutet av årtusendet och stabiliserades efter år 2000. År 2006 uppgav cirka 13 procent av finländarna i åldern 15–69 år att de brukat eller provat på något narkotiskt ämne någon gång under sitt liv (Hakkarainen & Metso 2007).

Det ökande bruket av narkotika ledde till att efterfrågan på service för missbrukare ökade. Under 2000-talet var en betydelsefull förändring bland narkotikaklienterna inom missbrukarvården att andelen brukare som sökt vård främst på grund av missbruk av buprenorfin kraftigt ökade. År 2006 var buprenorfin det primära missbruksmedlet för 31 procent av missbrukarvårdens narkotikaklienter, medan det motsvarande procenttalet var bara 7 procent år 2000 (informationssystemet för narkomanvården).

2.1 Grundlinjerna i Finlands narkotikapolitik

I mars 2007 tillträdde Matti Vanhanens andra regering. Den har bland annat fattat ett principbeslut om narkotikapolitiskt samarbete 2008–2011 (SHM 2007b). Principbeslutet har ett allmänt mål som liknar det tidigare programmets mål (2004–2007). Målet är att förebygga bruk och spridning av narkotika, så att de ekonomiska, sociala och individuella olägenheter och kostnader som bruket och motarbetandet av spridningen orsakar blir så små som möjligt. Även programmets detaljer liknar i stort sett det tidigare programmets.

Enligt programmet ska 1) arbetet i koordinationsgruppen för narkotikapolitiken fortsätta och den ska regelbundet rapportera om narkotikasituationen till statsrådet, 2) det förebyggande alkohol- och drogarbetets ställning stärkas genom kommun- och servicestrukturreformen och tidigt ingripande göras till en del av välfärdstjänsterna och 3) bekämpningen av narkotikabrottslighet särskilt inriktas på internationell brottslighet samtidigt som man utvecklar polisens möjligheter att styra brukare till vård. Dessutom ska 4) narkomanvården utvecklas i enlighet med den allmänna principen för hälso- och sjukvården genom att erbjuda medborgarna på likvärdiga grunder de tjänster de behöver och 5) missbruksrehabiliteringen för fångar och deras anpassning till samhället förbättras genom att planera strafftiden individuellt, öka det relativa antalet fångar som placeras på öppna anstalter och utveckla eftervården för fångar som släpps fria.

Dessutom ska man 6) fortsätta att aktivt delta i planeringen och genomförandet av EU:s utrikes-

politik samt att samarbeta med FN, Europeiska rådet och närområdena. Även 7) långsiktig forskningsinriktad uppföljning av narkotikasituationen ska fortsätta, forskning och forskarutbildning med anknytning till narkotika främjas och Finlands Akademis forskningsprogram Berusningsmedel och beroende genomförs 2007–2010.

2.2 Experimentering med och bruk av narkotika

Särskilt bland ungdomar och unga vuxna ökade experimentering med och bruket av narkotika i hela landet på 1990-talet. Efter övergången till 2000-talet visade sig de första tecknen på att tillväxttakten avtar och under de senaste åren har situationen stabiliserats.

År 2006 uppgav 16 procent av männen och 11 procent av kvinnorna att de någon gång prövat på cannabis. Detta är 1 procent fler än 2002 och 2004. Under det senaste året hade 3 procent prövat på cannabis. (Hakkarainen & Metso 2007). Under hela denna period har inga systematiska förändringar skett i de unga vuxnas (15–34 år) experimentering med cannabis under livstiden eller under det senaste året. Däremot minskade andelen 15–24-åringar stadigt inom brukargruppen, medan andelen 25–34-åringar ökade. Totalt sett var bruket dock klart större än i början av 1990-talet.

Av den vuxna befolkningen hade 7 procent använt läkemedel i berusningssyfte under sin livstid och cirka 3 procent under det senaste året. Av den vuxna befolkningen hade 2 procent prövat på amfetamin och 1,5 procent på ecstasy någon gång. Kokain, LSD och svamp hade 1 procent av befolkningen prövat på. Kokainbruket hade lite ökat, men på basis av små förändringar i sifferuppgifterna kan man inte dra några slutsatser om hur bruket utvecklas. (Hakkarainen & Metso 2007.)

Uppskattningen av antalet missbrukare är från 2005. Det fanns cirka 0,5–0,7 procent missbrukare av amfetamin och opiat i åldersgruppen 15–54 år i hela landet och 0,9–1,4 procent i huvudstadsregionen. Majoriteten av missbrukarna använde amfetamin. (Partanen P. m.fl. 2007.)

2.3 Finländarnas attityder till narkotika

Enligt en uppföljningsundersökning om levnadsvanor som påverkar den vuxna befolkningens hälsa (Piispa m.fl. 2007) ansåg 78 procent av finländarna 2006 att bruk av narkotika är ett allvarligt eller mycket allvarligt problem. Andelen är lika stor som föregående år, vilket betyder att uppmjukningen av attityderna 2001–2005 avstannat. År 2001 ansåg 90 procent att narkotikabruk är ett allvarligt problem i Finland, vilket återspeglade ett ökande narkotikabruk under 1990-talet och vid övergången till 2000-talet. Därefter har man anpassat sig till situationen, när bruket och olägenheterna upphörde att öka och narkotikasituationen stabiliserades.

De ovan beskrivna ändringarna i finländarnas åsikter innebär emellertid inte att narkotikabruk är kulturellt accepterat. Fortfarande anser cirka fyra av fem svarande att narkotikabruk är ett allvarligt problem. Och nästan hälften av dessa anser att det är ett mycket allvarligt problem. På frågan om bruket ökar eller minskar svarade tre femtedelar att det ökar. (Piispa m.fl. 2007.)

2.4 Systemet för narkomanvård

I Finland har utbudet av vårdtjänster vid de enheter som specialiserat sig på vård av narkotikabrukare ökat under de senaste åren. Bland annat har nya öppenvårdsenheter för unga narkotikabrukare inrättats. År 2002 utfärdades en förordning om läkemedelsbehandling för opioidberoende personer (289/2002), genom vilken antalet enheter som bedömer vårdbehovet och som verkställer vården utökades.

Inom hälsorådgivningen har särskilt tillgången på tjänster med "låg tröskel" för dem som använder narkotika intravenöst varit god i de största städerna. På serviceställena kan man byta ut använda sprutor och nålar mot rena och samtidigt få grundläggande hälsovårdstjänster och rådgivning. Från och med 2004 omfattas även hälsovårdscentralerna av skyldigheten att anordna hälsorådgivning. Det första stället där man ger hälsorådgivning av denna typ öppnades i Helsingfors 1997 och nuförtiden ges denna typs rådgivning på 25 orter. Dessutom fungerar apoteken som viktiga förmedlare av rena sprutor och nålar på orter där det inte ges någon annan hälsorådgivning.

2.4.1 Missbrukarvårdens specialtjänster för narkotikabrukare

Sedan 1998 har anonyma vårddata om narkotikabrukare samlats in genom en datainsamling som är frivillig för behandlingsenheterna. År 2006 deltog 133 missbrukarvårdsenheter i datainsamlingen och man fick uppgifter om 4 865 klienter. De enheter som deltog representerade A-kliniker, ungdomsstationer, avgiftnings- och rehabiliteringsenheter, öppen- och institutionsvårdsenheter som har specialiserat sig på narkomanvård samt psykiatriska enheter. Insamlingens tyngdpunkt låg på enheter inom öppenvården och i Södra Finlands län.

Enligt informationssystemet för narkomanvården var användningen av opiat (41 procent) oftare huvudorsaken till att brukare av narkotika eller läkemedel, dvs. så kallade narkotikaklienter, sökte vård jämfört med användningen av amfetamin eller andra stimulantia (21 procent). Andelen brukare som sökt vård främst på grund av missbruk av buprenorfin, som hör till opiatgruppen, ökade kraftigt och var 31 procent 2006, medan till exempel andelen som sökt vård på grund av heroin var 2 procent. Typiskt för den finländska narkotikakulturen är att största delen av brukarna av amfetamin och opiat använder ämnet intravenöst. Blandbruk var vanligt. Nästan två av tre uppgav att de använde åtminstone tre missbruksmedel, som var orsak till att de sökt vård.

Enligt inventeringen av alkohol- och narkotikarelaterade fall 2003 rörde över en tredjedel av besöten inom missbrukarvårdens öppenvård narkotika. Inom de institutionsrelaterade tjänsterna var antalet cirka 40 procent. Enligt informationssystemet för narkomanvårdens beräkning av täckningen, som bättre återger narkotikamissbruket än inventeringen av alkohol- och narkotikarelaterade fall, är andelen narkotikabrukare ungefär 20 procent inom öppenvården och 30 procent inom institutionsvården. Inom hälso- och sjukvården förekommer också narkotika i nästan vart fjärde berusningsmedelsrelaterat fall. Nuförtiden får uppskattningsvis 1 000 klienter läkemedelsbehandling för opioidberoende personer (Alho m.fl., 2007).

Enligt inventeringen av alkohol- och narkotikarelaterade fall var narkotikaklienterna över tio år yngre än det övriga missbrukarklientelet. Enligt informationssystemet för narkomanvården var de personer som sökt narkomanvård 2006 liksom tidigare unga vuxna. Åldersgenomsnittet var 28 år och kvinnorna var nästan tre år yngre än männen. Klienterna löpte vanligen risk att bli utslagna eller så var de redan utslagna. Utbildningsnivån var låg och arbetslöshet (62 procent) allmänt. Totalt 11 procent av klienterna var bostadslösa.

År 2005 fanns det hälsorådgivningsställen i 12 kommuner med över 50 000 invånare och i 20 kommuner med 20 000–50 000 invånare. Enligt en anonym datainsamling hade hälsorådgivningsställena cirka 11 800 klienter år 2005. Mest klienter hade hälsorådgivningsställen i Helsingfors (ca 7 000 klienter), Vanda (ca 1 7000 klienter), Åbo (ca 850 klienter), Esbo (ca 650 klienter) och Tammerfors (ca 550 klienter).

Resultatet från den landsomfattande utvärderingen av utbudet och utnyttjandet av basservice för missbrukare visade att behandlingar för narkotikamissbrukare, som substitutions- och underhållsbehandling, utbyte av sprutor och nålar eller andra tjänster med "låg tröskel" finns att tillgå i mindre än hälften av kommunerna.

2.4.2 Narkotikabrukare som vårdas inom hälso- och sjukvården

Under 2006 registrerades på vårdavdelningarna inom hälso- och sjukvården sammanlagt 6 370 perioder av narkomanvård där någon narkotikarelaterad sjukdom (dvs. sjukdom orsakad av narkotika eller läkemedel) var huvuddiagnosen och 9 016 vårdperioder med en narkotikarelaterad sjukdom som huvud- eller bidiagnos. Behandling av läkemedelsrelaterade förgiftningar där det verksamma ämnet inte angetts har ökat mycket kraftigt under flera år. Från och med 2005 har dessa vårdperioder separerats till en egen grupp med namnet "Ospecificerat läkemedel". Perioderna av narkomanvård utgör en femtedel av sjukhusens alla perioder av missbrukarvård och över hälften av perioderna när det är fråga om personer under 35 år.

Av de smittsamma sjukdomarna är framför allt hepatit C ofta förknippat med intravenöst bruk av narkotika. Det årliga antalet nya fall av hepatit C har dock minskat under de senaste åren. År 2006

var antalet nya smittfall enligt preliminära uppgifter 1 175. (Folkhälsoinstitutets register för smittsamma sjukdomar.) Enligt informationssystemet för narkomanvården hade 67 procent av de narkotikaklienter som genomgått ett hepatit C-test fått ett positivt testresultat.

En annan allvarlig virusinfektion som sprids via blod är hiv. Den hiv-epidemi som bröt ut 1998 och som fick sin början bland injektionsmissbrukare av narkotika har redan under flera års tid visat tecken på att avta efter den snabba spridningen i början. Enligt 2006 års preliminära uppgifter hade smittan fått genom intravenöst bruk av narkotika i endast 5 procent av de nya hiv-fallen, medan andelen var över hälften år 1999. (Folkhälsoinstitutets register för smittsamma sjukdomar.) Enligt informationssystemet för narkomanvården hade 2 procent av de klienter som genomgått ett hiv-test fått ett positivt resultat.

2.4.3 Narkotikarelaterade dödsfall

I de rättsmedicinska läkemedels- och narkotikaundersökningar som genomfördes 1997–2000 för att reda ut dödsorsaken nästan fördubblades fynden av narkotika. Efter detta stabiliserades antalet fynd. Samtidigt ökade andelen fynd av andra opioid, som buprenorfin, tramadolin, oxikodon och fentanyl, vid narkotikarelaterade dödsfall. Enligt preliminära uppgifter gjordes 183 fynd i samband med dödsfall år 2006. I cirka hälften av fallen var den så kallade underliggande dödsorsaken narkotikaförgiftning. Den största enskilda orsaken till att situationen stabiliserats är att heroinutbudet minskat drastiskt på marknaden och att antalet dödsfall på grund av heroin samtidigt minskat. Dödsfall på grund av heroinförgiftning är fortfarande sällsynta. (Rättsmedicinska institutionen vid Helsingfors universitet.)

2.5 Narkotika och brottslighet

2.5.1 Narkotikabrott

År 2006 kom till polisens kännedom 13 317 narkotikabrott, vilket är cirka 8 procent färre än året innan. Av narkotikabrotten var 64 procent straffbart bruk av narkotika och 31 procent narkotikabrott. Andelen grova narkotikabrott var cirka 5 procent av alla narkotikabrott. Antalet narkotikabeslag ökade för amfetamin/metamfetamin, kokain och kat, medan antalet övriga narkotikabeslag minskade.

2.5.2 Våldsbrottslighet

År 2006 begicks cirka 10 procent av brotten mot liv och 2 procent av misshandelsbrotten av personer påverkade av alkohol, narkotika eller psykotropa farmaka. Den överlägset största delen av brotten mot liv och misshandelsbrotten begicks ändå av alkoholpåverkade personer.

2.5.3 Vägtrafikbrott

År 2006 förekom läkemedel och narkotika i 3 607 fall av trafikonykterhet (3 008 fall år 2005). Andelen av alla fall av rattfylleri var ungefär 14 procent. Narkotikafynd gjordes i 2 781 fall (2 024 fall år 2005). År 2003 ändrades bestämmelserna om rattonykterhet och man gick in för en så kallad nollgräns för narkotika. Till följd av detta ökade antalet narkotikafall i trafiken med över 50 procent från 2002 till 2003. Åren 2004–2006 fortsatte antalet narkotikafall att öka, medan antalet alkoholfall minskade.

2.6 Kostnader för skadeverkningar av narkotika

År 2005 uppgick de direkta kostnaderna för skadeverkningar som orsakats av narkotika- och läkemedelsmissbruk till ungefär 0,2–0,3 miljarder euro, medan de indirekta skadekostnaderna var 0,4–0,8 miljarder euro. De största direkta kostnaderna uppstod inom socialvården och brottskontrollen. De indirekta kostnaderna ökade kraftigt till följd av det ökande antalet dödsfall i anslutning till narkotika. Den överlägset största delen av de indirekta kostnaderna hänförde sig till värdet på det liv som förlorats till följd av för tidig död.

3 Alkoholtillstånds- och tillsynsfrågor

År 2006 ökade antalet Alkobutiker, men antalet livsmedelsbutiker fortsatte att minska. Det totala antalet restauranger var nästan oförändrat. Inom övervakningen av försäljningen och serveringen av alkoholdrycker och inom handledningen av tillståndshavarna har man strävat efter att särskilt minska försäljningen till berusade. Man återkallade permanent 32 restaurangers serveringstillstånd. Dessutom återkallade man permanent åtta livsmedelsbutikers detaljhandelstillstånd.

Den inhemska tillverkningen av alkoholdrycker ökade lite. Likaså ökade antalet alkoholprodukter på marknaden. Drygt 4 200 nya produkter registrerades och av dessa var över hälften lättviner. Inom produkttillsynen uppmärksammades särskilt produkter vars marknadsföring är inriktad på barn och ungdomar. År 2006 utfärdades säljförbud för tre produkter.

3.1 Alkoholtillstånds- och tillsynsförvaltning

Som alkoholtillstånds- och tillsynsmyndigheter fungerar Social- och hälsovårdens produkttillsynscentral (STTV) och länsstyrelserna.

Tillstånd till tillverkning och användning av och partihandel med alkoholdrycker, sprit och alkoholpreparat samt tillstånd till import av sprit beviljas av produkttillsynscentralen.

Länsstyrelserna beviljar detaljhandels- och serveringstillstånd för alkoholdrycker samt övervakar alkoholförsäljningen och reklam och annan säljfrämjande verksamhet för alkoholdrycker inom sitt område.

Enligt 1 a § (1140/2004) i statsrådets förordning om alkoholdrycker och sprit har produkttillsynscentralen till uppgift att styra och utveckla länsstyrelsernas tillståndsförvaltning och övervakning, producera informations- och kommunikationstjänster för alkoholförvaltningen samt att i hela landet övervaka detaljhandel med och servering av alkoholdrycker, samt reklam och annan säljfrämjande verksamhet för alkoholdrycker. Syftet med att styra och utveckla tillståndsförvaltningen och övervakningen är att effektivisera åtgärderna för att det syfte som anges i 1 § i alkohollagen ska uppnås och att trygga en enhetlig tillämpning av lagen i hela landet.

Länsstyrelsen gjorde mer inspektionsbesök 2006. Särskilt inspektionerna av detaljhandelsställen ökade. Inom inspektionsverksamheten lades särskild vikt vid övervakning av åldersgränserna samt försäljning till berusade. I samband med inspektionerna följdes även ibruktage av frivilliga planer för egenkontroll. Tillståndshavarens egenkontroll är av stor betydelse när man strävar efter att förebygga skadeverkningar som orsakats av försäljning och servering av alkohol. Egenkontrollen effektiviserar alkohollagens krav att den ansvariga föreståndaren och dennas ställföreträdare på serveringsstället måste ha tillräcklig yrkeskompetens för uppgiften. I samband med inspektionsbesöken granskades att den ansvariga föreståndaren och dennas ställföreträdare på serveringsstället har tillräcklig yrkeskompetens för uppgiften.

Varje år uttas en tillsynsavgift av tillståndshavarna. Dessutom uttas en särskild tillsynsavgift för övervakning av restauranger med förlängd serveringstid.

Enligt den nya livsmedelslagen (23/2006), som trädde i kraft i mars 2006, är också alkohollokaler livsmedelslokaler. Länsstyrelsernas uppgift blev att godkänna alla alkoholbutiker, dvs. Alko Oy:s butiker samt gårdsvins- och sahtibutiker som livsmedelslokaler och att övervaka dessa med stöd av livsmedelslagen. Produkttillsynscentralens uppgift är att leda länsstyrelserna i godkännandet och övervakningen av lokalerna.

3.2 Detaljhandel med alkoholdrycker

I slutet av 2006 var antalet Alkobutiker 331. Alko har rätt att på beställning leverera alkoholdrycker via utlämningsställen. Deras antal var i slutet av året 136. Antalet detaljhandelstillstånd för drycker som tillverkas genom jäsning och innehåller högst 4,7 volymprocent alkohol var 6 398, vilket är 301 tillstånd färre än året innan. Antalet gårdsvins- och sahtibutiker var 48 i slutet av 2006, vilket är en färre än föregående år. År 2006 kostade ett beslut om detaljhandelstillstånd 170–340 euro.

Till följd av överträdelser som uppdagats i Alkos butiker gav länsstyrelserna Alko Oy två skriftliga anmärkningar. Dessutom utfärdades en vägledande skrivelse.

När det gäller livsmedelsbutiker återkallade länsstyrelserna som tillsynsätgård permanent åtta detaljhandelstillstånd och tio för en viss tid. Antalet varningar och anmärkningar uppgick till 56.

3.3 Servering av alkoholdrycker

År 2006 beviljade länsstyrelserna 470 nya serveringstillstånd, som är i kraft tills vidare. Man beviljade också 257 tidsbundna serveringstillstånd för högst ett år. Tillfälliga serveringstillstånd för högst en månad för olika evenemang beviljades sammanlagt 845. I slutet av 2006 fanns det 5 688 giltiga serveringstillstånd för restauranger med A- eller B-rättigheter och 2 706 för restauranger med C-rättigheter. Under den tid den nya alkohollagen varit i kraft har antalet restauranger med A- eller B-rättigheter ökat med 2 460 stycken från och med 1995, medan antalet restauranger med C-rättigheter har minskat med 3 023.

I anslutning till beviljandet av serveringstillstånd är det vid sidan av fastställandet av att de föreskrivna förutsättningarna uppfylls också möjligt att i förväg identifiera situationer som kan orsaka problem. Situationerna kan förebyggas genom att begränsa tillstånden, ställa villkor för tillstånden och vägra bevilja tillstånd. I enlighet med de bestämmelser som trädde i kraft från och med början av 2003 har man varit särskilt försiktig när det gäller att bevilja serveringstillstånd till evenemang för barn, ungdomar och familjer. Beviljandet av serveringstillstånd har även begränsats i samband med arbetslivet, idrotten och fritiden.

År 2006 kostade ett beslut om serveringstillstånd 170–500 euro.

År 2006 gav länsstyrelserna till följd av tillsynen 359 skriftliga anmärkningar och 224 skriftliga varningar och begränsade tre serveringstillståndshavares tillstånd. Dessutom återkallades 93 tillstånd för en viss tid och 32 tillstånd permanent.

En viktig tyngdpunkt i tillsynen ligger på åtgärder mot den grå ekonomin och den ekonomiska brottsligheten inom restaurangbranschen. Produkttillsynscentralen har fortsatt den systematiska uppföljning av serveringstillståndshavarnas skatteskulder som inleddes under det andra kvartalet 2005. Orsaken till att tillstånd återkallades permanent var i regel att tillståndshavaren hade underlåtit att betala skatter och andra offentliga avgifter. Inom tillsynen har man ökat handledningen av tillståndshavarna för att minska försäljningen av alkohol till berusade. Påföljderna av att sälja och servera alkohol till berusade har också blivit strängare. När det gäller försäljning av alkohol till minderåriga har man konsekvent tillämpat den etablerade stränga påföljdspraxisen.

Polisen har en central roll i tillsynen av detaljhandeln med och serveringen av alkohol. Från och med 2005 har polisen använt en elektronisk inspektionsanmälan, med vilken överträdelser och missförhållanden som uppdagats vid försäljnings- och serveringsställen utan dröjsmål kan meddelas länsstyrelsen för eventuella fortsatta åtgärder.

3.4 Tillverkning, import, partihandel och teknisk användning

Tillstånd till tillverkning och användning av och partihandel med alkoholdryck, sprit och alkoholpreparat samt tillstånd till import av sprit beviljas av produkttillsynscentralen.

År 2006 tillverkades cirka 609 miljoner liter alkoholdrycker, dvs. ungefär 1,5 procent mer än året innan.

År 2006 beviljades två tillstånd till tillverkning av alkoholdrycker och tre tillstånd återkallades. I slutet av året var antalet tillverkningstillstånd 123. Tillstånd till partihandel med alkoholdrycker beviljades i 49 fall. Antalet återkallade partihandelstillstånd var 10. I slutet av 2006 fanns det 237 giltiga tillstånd till partihandel med alkoholdrycker och sprit. Tillstånd till teknisk användning av alkohol beviljades i 85 fall, och till följd av nedlagd verksamhet återkallades 68 tillstånd. I slutet av 2006 fanns det 2 361 giltiga tillstånd till teknisk användning.

Systemet för tillsyn av vinbaserad bioetanol omfattade två företag. Produkttillsynscentralen gjorde totalt sju inspektioner hos dessa.

Enligt den nya livsmedelslagen är tillverknings- och lagringsplatser för alkoholdrycker livsmedelslokaler. Produkttillsynscentralens uppgift är att godkänna tillverkningsplatserna och andra skattefria lager som livsmedelslokaler och att övervaka att de uppfyller bestämmelserna i livsmedelslagen. För partihandlare och tillverkare av alkoholdrycker utarbetar produkttillsynscentralen anvisningar för att utarbeta en plan för egenkontroll och för genomförande av egenkontrollen.

3.5 Produkttillsyn

Antalet alkoholprodukter på marknaden har fortsatt att öka. I slutet av 2006 fanns det cirka 37 000 alkoholdrycker i produktregistret över alkoholdrycker. Av dessa var knappt hälften (16 625) sådana produkter som partihandlarna levererade till serverings- och detaljhandelsställen under 2006. Totalt 4 209 nya produkter registrerades. Av dessa var 377 inhemska och 692 från platser utanför EU.

Inom produkttillsynen uppmärksammas särskilt sådana produkter, vars marknadsföring är inriktad på barn och ungdomar av produktsammansättningen eller märkningen att döma. År 2006 utfärdades tre styrande utlåtanden om dessa produkter.

År 2006 undersöktes på begäran av produkttillsynscentralen sammanlagt 269 prover av alkoholdrycker. Proven togs från olika varugrupper enligt följande: 29 färdiga blanddrycker, 49 öl, 51 cider, 80 viner, 5 fruktviner och 54 destillerade alkoholdrycker. Dessutom lät man undersöka 33 etylalkoholprov och ett konsumentklagomålsprov.

Proverna genomgick primärkontrollanalyser (bl.a. alkoholhalt och extrakt) på basis av varugrupperna. Dessutom gjordes kemiska, mikrobiologiska och sinnesbaserade undersökningar med utgångspunkt i riskvärdering av de olika produkterna och produktkategorierna. Årets viktigaste forskningsprojekt var att undersöka bekämpningsmedelsrester i alkoholdrycker. Totalt undersöktes 70. Rester fanns i totalt 43 prov, dvs. 61 procent av proven. Inget av de undersökta ekologiska vinerna innehöll rester av bekämpningsmedel.

I övrigt ingick fortfarande mögeltoxiner, som okratonin, i uppföljningen av främmande ämnen. I likörer och blanddrycker undersöktes propylenglykol, bensylalkohol och isopropanol.

I slutet av 2006 omfattade produkttillsynscentralens system för tillsyn av ekologisk produktion 22 företag, 5 företag som importerar alkoholdrycker från länder utanför Europeiska unionen, 11 företag som lagrar och har partiförsäljning av alkoholdrycker, 3 tillverkare av fruktvin, 2 bryggerier samt 1 företag med både buteljering av druvvin och import av buteljerat druvvin från tredje land.

År 2006 genomfördes totalt 214 inspektioner av användning och förhållanden när det gäller produkttillsyn, tillverkning och lagring. Av tillsynsinspektionerna var 63 inriktade på tillverkning, 78 på partihandel, 72 på industriell användning och 1 på import av sprit.

3.6 Alkoholreklam

Att begränsa reklam för alkoholdrycker har ansetts vara ett viktigt sätt att styra alkoholkonsumtionen. I de flesta europeiska länder begränsas alkoholreklamen. Enligt EU:s televisionsdirektiv ska TV-reklamen för alkoholdrycker begränsas. I Finland har direktivet verkställts genom reklambestämmelserna i alkohollagen från 1995. I Norge har reklam för alkoholdrycker förbjudits helt. I Sverige ändrades reklambestämmelserna till följd av det s.k. Gourmetbeslutet i EG-domstolen, så att det är tillåtet att göra reklam för under 15-procentiga alkoholdrycker.

WHO:s rekommendation från december 1995 och den s.k. Stockholmsdeklarationen 2001 förordar en begränsning av alkoholreklam, i synnerhet reklam som riktar sig till unga. En metod som nämns och som i synnerhet tilltalar unga är att koppla ihop alkohol och idrott. Enligt Frankrikes lagstiftning är det förbjudet att göra reklam för alkohol på idrottstävlingar.

Enligt alkohollagen är det tillåtet att på vissa villkor göra reklam för svaga drycker som innehåller högst 22 volymprocent alkohol. Villkoren gäller bl.a. reklam som riktar sig till omyndiga, reklam med missvisande påståenden om hälsoeffekter och reklam som bryter mot god sed. Villkoren gäller även reklam för drycker med 1,2–2,8 volymprocent alkohol. Reklam för starka alkoholdrycker med över 22 volymprocent alkohol, indirekt reklam och annan säljfrämjande verksamhet är förbjuden. År 1999 gav produkttillsynscentralen anvisningar om reklam för alkoholdrycker. Anvisningarna innehåller alla tidigare anvisningar samt exempel fall. År 2005 ändrades anvisningarna i fråga om restaurangreklam för svaga alkoholdrycker.

Produkttillsynscentralen och länsstyrelserna övervakar reklam för drycker som innehåller över 1,2 volymprocent alkohol. Reklam som strider mot lagen kan förbjudas och förbudet förstärkas med vite. Annonsören kan i förekommande fall ges skriftliga anvisningar om rättelse av reklamen. Tyngdpunkten i övervakningen ligger på förebyggande arbete.

Under 2006 beslutade produkttillsynscentralen förbjuda två reklamer och gav 18 skriftliga anvisningar samt två skriftliga anmärkningar. Produkttillsynscentralen behandlade 29 reklamärenden som krävde ett skriftligt svar och godkände två facktidskrifter. Antalsmässigt upptäcktes mest problem i anslutning till reklam av starka alkoholdrycker. Internetreklam var starkt framträdande. Länsstyrelserna fattade ett beslut om förbud och gav 17 skriftliga anvisningar.

1 Alcohol trends in Finland

In 2006, the total consumption of alcoholic beverages decreased 2.5 per cent on the previous year, being 10.3 litres of pure alcohol per capita (10.5 litres in 2005). In 2006, 88 per cent of the adult population reported that they use alcohol. Of these, heavy consumers of alcohol are estimated to account for 6 to 12 per cent. The sustained growth of alcohol consumption has anticipated increased alcohol-related morbidity and deaths. In 2006, 36 463 alcohol-related periods of care were recorded in hospital and health-centre wards. This was just over one per cent or 451 periods of care less than in the previous year. Alcohol-related diseases and poisonings caused 2032 deaths, which was roughly the same as in the previous year. In 2006, the most common cause of death among women and men of working age (15–64 years) was alcohol-related causes.

1.1 Finnish alcohol policy

As specified in the Alcohol Act and the Government Resolution on alcohol policy from 9 October 2003, the main objective of Finnish alcohol policy is to diminish alcohol-related harm. According to the Government Resolution, the key objectives of alcohol policy are to reduce alcohol-induced harm on the well-being of children and families, to diminish the hazardous use of alcoholic beverages and the related problems, and to bring about a downward trend in the total consumption of alcoholic beverages.

Co-ordinated by the Ministry of Social Affairs and Health, an Alcohol Programme 2004 to 2007 was issued in April 2004. The four-year programme aims to prevent and reduce alcohol harms. Since alcohol harms are influenced both by drinking habits and the level of alcohol consumption, the Alcohol Programme aims to affect both. Preparatory work for the programme involved the central government, local, governments, churches, NGOs and the business sector. The programme is based on co-operation and partnership between all stakeholders. Municipalities participating in the partnership also commit themselves to updating their strategies for preventing alcohol- and drug-related harm, facilitating substance abuse prevention and defining a number of concrete priority areas and measures.

The implementation of the Alcohol Programme is monitored by several indicators, including trends in documented and undocumented consumption of alcohol, alcohol-related accidents and violent offences, alcohol-related domestic violence and alcohol-related deaths.

The Yearbook of Alcohol and Drug Statistics deals with these and other indicators of the alcohol situation. Local and national level indicators on alcohol and drugs in Finland can be found online in the SOTKANet indicator bank at: <http://www.sotkanet.fi/>.

1.2 Alcohol attitudes among Finns

Attitudes towards alcohol have become less liberal in recent years. An increasing majority of the population are in favour of the present or higher levels of restrictive alcohol policy measures. According to an opinion poll commissioned by the National Research and Development Centre for Welfare and Health (STAKES) from TNS Gallup early in 2000, 54 per cent of the respondents were satisfied with the present restrictions, compared with 55 per cent in 2007. Further, 33 per cent were in favour of stricter regulations and 11 per cent in favour of more liberal regulations. The change towards less liberal attitudes can clearly be seen in the fact that in 1994 the proportion of those in favour of less strict regulations was 41 per cent.

An overwhelming majority of the population regard the present age limits for buying alcoholic beverages as appropriate. The age limit of 20 years for buying strong alcoholic beverages was regarded as appropriate by 79 per cent of the respondents, and the age limit of 18 for buying beer and wine by 86 per cent. Both age limits were regarded as too low by some 10 per cent of the population.

According to opinion polls, a majority of Finns are of the opinion that strong alcoholic beverages, including strong beer, should not be on sale in grocery stores. In a study conducted in January 2007, 90 per cent of the respondents thought that strong alcoholic beverages should be on sale only in state-owned Alko stores. The corresponding figure for strong beer was 64 per cent. Most Finns, 86 per cent of the respondents, supported the present system of selling medium beer in grocery stores. Of the respondents,

39 per cent thought that wines should be on sale in grocery stores and 59 per cent that they should be on sale only in Alko stores.

1.3 Alcohol consumption and use in 2006

1.3.1 Alcohol import quotas, taxes and prices

Quotas on tax-free imports of alcoholic beverages for personal use by passengers arriving in Finland from other EU countries were abolished on the 1st of January 2004. No changes were made in the amounts of alcoholic beverages that can be imported without tax from outside the EU for personal use: one litre of strong alcoholic beverages or two litres of intermediate-strength beverages and two litres of wine and 16 litres of beer. The time limits also remained unchanged, that is, a person residing in Finland who arrives in Finland from outside the EU by other means than by flight is allowed to import alcoholic beverages only if the journey has taken more than 20 hours.

The abolishment of the quotas was expected to significantly increase imports of alcoholic beverages by passengers, especially after Estonia's accession to the EU on the 1st of May 2004. The role of Estonia as a major source of alcohol imports was facilitated by the clearly lower price level, geographical proximity the abolishment of import quotas, and the elimination of the 20-hour rule, which had previously restricted alcohol imports. Passenger imports were expected to increase to such an extent that they would not only decrease the sales of alcoholic beverages in Finland but also reduce alcohol tax revenue and the employment created in Finland by the alcohol industry. In addition, the grey alcohol market was expected to expand.

In order to curb the growth of passenger imports, excise taxes on alcoholic beverages were lowered by an average of 33 per cent on the 1st of March 2004: taxes on strong alcoholic beverages were reduced by 44 per cent, taxes on intermediate-strength beverages by 40 per cent, taxes on wines by 10 per cent and taxes on beers by 32 per cent.

The nominal prices of alcoholic beverages increased in 2006 by 0.8 per cent on the previous year. An analysis by delivery channel shows that prices rose 0.7 per cent in retail sales and about one per cent in licensed serving. An analysis by beverage type, in turn, shows that the greatest increases took place in the prices of strong beer (2.3 per cent), long drinks (1.6 per cent), ciders (1.4 per cent) and other strong beverages (1.4 per cent). The increases were less pronounced for light wines (0.7 per cent), fortified wines (0.5 per cent), vodka, gin etc. (0.5 per cent) and beer (0.1 per cent).

Retail sales and licensed serving showed similar price trends except that the prices of vodka, gin etc. and light wines rose clearly more in licensed serving than in retail sales.

In real terms (adjusting for inflation), the prices of alcoholic beverages were 0.9 per cent lower than in the previous year. Prices were about one per cent lower in retail sales and about 0.7 per cent lower in licensed serving.

In 2006, the real prices of alcoholic beverages were 12 per cent lower than in 2003 before the tax reduction. The tax reduction even initially had a minor impact on prices in licensed serving and this minor decline already levelled out in 2005. In 2006, the real retail prices were still 18 per cent lower than in 2003.

1.3.2 Total consumption of alcoholic beverages

In 2006, the total consumption of alcoholic beverages amounted to 54.2 million litres of pure alcohol (55.3 million litres in 2005), being 10.3 litres of pure alcohol per capita. Compared with 2005, the total per capita consumption decreased by 2.5 per cent.

Total consumption includes both documented and undocumented consumption of alcoholic beverages. Documented consumption includes sales in Alko stores and wholesalers' deliveries of alcoholic beverages to grocery stores, kiosks, petrol stations and licensed restaurants. Undocumented consumption includes legal and illegal home preparation of alcoholic beverages, passenger imports, smuggling, surrogates, and alcohol consumed by Finns outside Finland minus the alcohol purchased in Finland and consumed by foreigners.

1.3.3 Documented consumption of alcoholic beverages

Documented consumption of alcoholic beverages continued to grow in 2006, with an increase of 2.1 per cent on the previous year, amounting to 44.4 million litres of pure alcohol. This was equivalent to 8.4 litres per capita, which is 0.2 litres up on the previous year. The increase in documented consumption reflects both the growing buying power of the population and a decrease in undocumented consumption.

The 2004 tax reduction was greater for strong and intermediate-strength alcoholic beverages and beer, the increase in consumption in 2004 being the greatest in these types of beverages. In 2006, calculated on consumption in litres, the increase for strong alcoholic beverages was 2.7 per cent per capita. The consumption of beer remained practically unchanged. The consumption of fortified wines decreased 5.3 per cent and that of light wines increased 4.7 per cent. The consumption of both cider and long drinks grew considerably, by 8.3 per cent and 19.2 per cent, respectively.

No major changes have taken place in the pattern of documented consumption since 2004. The share accounted for by strong alcoholic beverages in documented consumption was 28.2 per cent. In 2006, light wines accounted for 15.2 per cent of documented consumption and beer for 45.1 per cent. Ciders, long drinks and fortified wines accounted for 6.1 per cent, 3.6 per cent and 1.8 per cent, respectively.

The 2004 reduction in alcohol taxes led to the greatest reductions in the retail prices of alcoholic beverages; in 2004, retail consumption grew 9.1 per cent on the previous year. The volume of retail consumption continued to grow in 2005 and 2006, by 1.6 per cent and 2.8 per cent, respectively. Retail sales as a proportion of documented alcohol consumption amounted to 83.9 per cent in 2006. A total of 37.2 million litres of pure alcohol was sold through retail outlets (Alko stores, grocery stores, kiosks and petrol stations). This was equivalent to 7.05 litres per capita.

Compared with retail prices, prices in licensed serving (restaurant prices) were much less affected by the tax reduction. Consumption of alcoholic beverages at licensed restaurants decreased 3.1 per cent in 2004. In 2005, consumption at licensed restaurants decreased 1.2 per cent, but in 2006 an increase of 1.4 per cent took place. However, licensed serving in restaurants and pubs as a proportion of documented alcohol consumption continued to fall, being 16.1 per cent in 2006. In 2006, consumption at licensed restaurants totalled 7.2 million litres of pure alcohol. This was equivalent to 1.36 litres per capita.

1.3.4 Undocumented consumption of alcoholic beverages

Alcohol imports by passengers (in pure alcohol) increased in 2004 nearly 80 per cent on the previous year. In 2005, the increase continued, being 12 per cent. In 2005, the increase in passenger imports of strong alcoholic beverages was nearly 2.5-fold compared with 2003. The passenger imports of intermediate-strength products and beer increased by about one third between 2003 and 2004, followed by a decrease of ten per cent in 2005. The import of ciders and long drinks increased from 0.8 million litres in 2003 to some 7.6 million litres in 2004 and further to 11.8 million litres in 2005. The import of wines increased by about one third between 2003 and 2004 and further by one third between 2004 and 2005.

In 2006, the passenger imports of alcoholic beverages decreased by about one fifth, being nevertheless still some 60 per cent higher than in 2003. The passenger imports of strong alcoholic beverages, ciders and beer decreased by about a quarter. The decrease in the imports of intermediate-strength products and wines was approximately 10 per cent. The passenger imports of long drinks increased slightly between 2005 and 2006.

Home preparation of wine and beer has been decreasing since the mid-1990s. The trend continued in 2006. Alcohol smuggling and illegal preparation clearly decreased in 2004, and the downward trend continued in 2005. In 2006, smuggling and illegal preparation are estimated to have remained at the same level as in 2005.

In 2006, undocumented consumption of alcohol was estimated to amount to 1.9 litres of pure alcohol per capita, compared with 2.3 litres in 2005 and 1.7 litres in 2003. Undocumented consumption accounted for some 18 per cent of total alcohol consumption in 2006. Passenger imports accounted for some 75 per cent of undocumented consumption in 2006. Alcohol consumed by Finns abroad represented some 16

per cent and legal home preparation some 5 per cent. Illegal alcohol accounted for some 4 per cent of undocumented consumption.

1.3.5 Prevalence of alcohol use

The total consumption of alcohol has more than doubled over the past three decades. A parallel trend in drinking habits shows a shift from strong to lighter drinks. While nearly 70 per cent of the consumption was composed of strong alcoholic beverages in the early 1960s, their proportion in the 2000s is just over a quarter. At the same time, beer and light wines have become increasingly popular. Despite these trends, however, two traits still strongly reflect Finnish drinking habits, i.e. having alcohol at meals is still rare while binge drinking continues to be common.

The 2006 Alcohol and Drug Study showed that 88 per cent of Finns aged 15 to 69 had consumed at least one kind of alcoholic beverage during the previous twelve months. The number of alcohol consumers was greatest among young adults and middle-aged people. During the previous twelve months, 92 per cent of men aged 30 to 49, and 90 per cent of women of the same age had had alcohol. There is no longer anything but a minor difference between men and women in the proportions of alcohol consumers. In the Drinking Habits Survey of 2006, the proportion of those abstaining from alcohol was 10 per cent for men and 13 per cent for women, compared with 13 per cent for men and 43 per cent for women in the 1968 survey.

The number of heavy consumers of alcohol is estimated to range between 250 000 and 500 000, accounting for 6 to 12 per cent of the adult population. The ten per cent of drinkers with the highest alcohol consumption account for more than 40 per cent of all alcohol consumed in Finland. In 2006, 12 per cent of men as compared with 4 per cent of women consumed alcohol at least four times a week. Further, 24 per cent of men reported consuming at least six portions and 13 per cent of women reported consuming at least four portions of alcohol at one drinking occasion at least once a week. 17 per cent of men as compared with 5 per cent of women reported having engaged in binge drinking at least once a month. (Alcohol and Drug Studies 2006.)

One of the main objectives of the Alcohol Programme 2004 to 2007 is to increase the well-being of children and young people. The Adolescent Health and Lifestyle Survey indicates that most young people start to experiment with drinking between the ages of 12 and 16 years. In 2006, nine in ten 12-year-olds had used no alcohol during the previous year. The corresponding proportion among 16-year-olds was one in five. School Health Promotion Studies and ESPAD school surveys suggest that the frequency of alcohol drinking among 16-year-olds and in younger age groups has been slightly decreasing in the 2000s. The habit of binge drinking also shows a slight decline in these age groups.

However, no changes occurred in the some 20 per cent of young people who are drunk almost every week. On average, though, Finns continue to get drunk more often than other Europeans, even though they drink alcohol less frequently than on average. (Adolescent Health and Lifestyle Survey, School Health Promotion Study, ESPAD school survey.)

1.4 Services for substance abusers

The responsibility for organising services for substance abusers rests with municipalities. The service system for alcohol and drug abusers includes general non-institutional services provided by health and social care units, such as health centres, occupational health care, school and student health care, mental health clinics and social welfare offices, and institutional care such as hospital care and housing services. Specialised non-institutional services for substance abusers are provided by for example A-clinics, youth clinics, drop-in centres, health counselling centres and day centres. Specialised institutional care for substance abusers is offered e.g. by detoxification and rehabilitation centres and housing services.

Every four years, a Survey of Substance Abuse Cases in Health and Social Services is conducted to gather cross-sectional data on the number of service visits involving alcohol or drug use. The data provided by the survey describes alcohol- and drug-related visits rather than individual clients as the same client may have used several kinds of services during the census day.

In the 2003 Survey of Substance Abuse Cases, 56 per cent of service visits involving alcohol or drug use were visits to non-institutional services and 44 per cent were visits to units in institutional and housing services. Specialised services for substance abusers accounted for 48 per cent of service visits, health care for 33 per cent, social care for 17 per cent and church welfare work and other services for substance abusers for 3 per cent. (Metso & Nuorvala, 2004). The most recent survey was conducted in autumn 2007.

The 2004 national evaluation of social and health services aimed to examine the need for and supply of services for substance abusers, and assess the adequacy of the service delivery network. Another aim was to evaluate interventions aimed at substance abuse prevention. In particular, the analysis concerned the adequacy and means of organising detoxification, withdrawal, substitution and maintenance treatment and rehabilitative institutional care. The evaluation of substance abuse prevention focussed on the position, extent and administrative arrangements of inter-sectoral substance abuse prevention and the possibilities for municipalities to implement substance abuse prevention. The conclusions of the evaluation included the following:

- Municipalities have not increased the availability of treatment in proportion to the need caused by an increased use of alcohol and drugs. While client numbers have not increased in services for substance abusers, increases in lengths of stay in treatment suggest that clients are in a poorer condition and that mixed use of substances is increasing.
- The availability of detoxification treatment is reasonably good, and treatment is provided in both health and social care units. However, only half of the municipalities can provide immediate access to detoxification treatment, and no detoxification treatment is available in nearly one in ten municipalities.
- Less than half of the municipalities have an alcohol and drugs strategy or other similar plan. Moreover, in less than half of the municipalities, the alcohol and drugs strategy has been submitted to the administrative bodies for consideration. In most cases, the decision on the strategy has been taken by a municipal committee or the municipal board.

1.4.1 Specialised care and services for substance abusers

Specialised care and services for substance abusers are mainly provided by municipal social care departments. In addition, they have more recently been provided within health services, where a few units are now specialising in the medicinal treatment of substance abusers.

The steady increase in the consumption of alcoholic beverages since the mid-1990s has increased the demand for services for abusers. The growth of alcohol consumption in 2004 increased client numbers especially in A-clinics and in detoxification treatment, in addition to which the length of stay in treatment has increased.

In 2006, A-clinics had a total of 44 430 clients, which is nearly 4 per cent up on the previous year. Youth clinics, in turn, had 5803 clients, which is slightly less than in 2005.

The municipally funded detoxification centres for substance abusers had 10 569 clients, which was 9 per cent more than in 2005. Care days totalled 105 519. Rehabilitation centres for substance abusers had 6979 clients, which is 2 per cent less than in 2005. Care days totalled 301 114.

In 2006, housing services for substance abusers had 3820 clients and overnight shelters 1258 clients. Lengths of service use continued to increase particularly with regard to clients in housing services.

1.4.2 Alcohol-related diseases in health care

In 2006, inpatient wards registered 26 016 periods of care where the primary diagnosis was an alcohol-related disease, and 36 463 periods of care where the primary or secondary diagnosis was an alcohol-related disease. Compared with the previous year, a decrease of 2.6 per cent was observed in alcohol-related diseases registered as the primary diagnosis and a decrease of just over one per cent in those registered as the primary or secondary diagnosis. The dramatic growth observed in the periods of care

related to organic brain syndromes since 2004 still continued. The periods of care related to diseases of the liver remained on the same level as in the previous year. Compared with 2003, an increase of nearly 8 per cent was observed in alcohol-related diseases registered as the primary diagnosis and an increase of some 12 per cent in those registered as the secondary diagnosis. Some 80 per cent of inpatients who received care for alcohol-related diseases were men and one third

1.4.3 Alcohol-related deaths

In 2006, a total of 3049 persons died as a result of alcohol use in Finland, which is 14 persons up on the previous year and 552 persons up on 2003. The growth in alcohol-related deaths has been very rapid since 2004. Since 2005 alcohol-related causes of death have been the most common cause of death among men and women of working age (15–64 years).

In 2006, alcohol-related diseases and poisonings caused 2032 deaths. Deaths related to long-term alcohol use, such as deaths from diseases of the liver, remained on the same level as in the previous year, while a slight increase occurred in deaths from poisonings directly related to alcohol use. Deaths from diseases of the liver totalled 978, which was 2 persons less than in the previous year. Deaths from alcohol poisonings totalled 587, which was 26 persons more than in 2005.

In 2006, deaths from accidental injury or violence under the influence of alcohol totalled 1001, and 16 persons died as victims of the act of a drunken person. Deaths from accidental injury or violence under the influence of alcohol increased by 23 persons on the previous year.

In addition, based on Statistic Finland's broad definition of cause of death in alcohol-related cases, alcohol was a contributory cause in 1607 cases of death.

1.5 Alcohol-related criminality and persons taken into custody for drunkenness

1.5.1 Violent offences

In 2006, violent offences recorded by the police totalled 31 267, which was slightly more than one per cent up on the previous year. The growth was due to an increase in the number of assaults. Murders and manslaughters decreased some 2 per cent on 2005.

A strong link traditionally exists between alcohol use and violent offences. In recent years, some 80 per cent of fatal violent offences and some 70 per cent of assaults have been committed under the influence of alcohol. Violent offences have steadily increased with the growth of alcohol consumption since the mid-1990s.

1.5.2 Drink driving and traffic offences

In 2006, the police recorded 25 765 cases of drink driving, representing a decrease of close to one per cent on the previous year. Aggravated cases of drink driving accounted for 56 per cent.

In 2006, 103 persons were killed and 1132 persons injured in road traffic accidents involving alcohol. Further, in 2006, alcohol cases accounted for some 26 per cent of fatal road traffic accidents and for some 11 per cent of road traffic accidents with non-fatal injuries.

National studies of road-side tests show that the number of breath-tested drivers who have consumed some alcohol, that is, have had a breath test result below 0.5 per mil, has nearly doubled since 1996. In 2006, however, these drivers accounted for a slightly smaller proportion than in 2002.

1.5.3 Persons taken into police custody

In 2006, 99 559 persons were taken into police custody for drunkenness. This is about 2300 persons less than in the previous year. The region of Uusimaa showed the highest number of cases. Calculated per capita, the region of Etelä-Savo had the highest number.

1.6 Alcohol economy and cost of alcohol harm

In 2006, consumers' expenditure on documented alcohol increased on the previous year, totalling EUR 3.93 billion. In per-capita terms, expenditure on alcoholic beverages totalled EUR 744, which was EUR 26 more than in 2005. Alcohol expenditure accounted for 4.6 per cent of private consumption expenditure. The state's alcohol tax revenues (including value-added tax) increased by some 2.6 per cent to EUR 1.7 billion, which accounted for 4.2 per cent of the total state revenues (financing measures excluded).

In 2005, society paid between EUR 0.7 and 0.9 million in direct costs and between EUR 3.1 and 5.7 billion in indirect costs as a result of alcohol use. A third of direct costs were caused by public disturbances. Health care accounted for a quarter, and social services for a one fifth of the direct costs caused by alcohol-related harm. Indirect costs continued to increase steeply in 2005 due to the increase in alcohol-related deaths and sick days.

2 Drug trends in Finland

The growth in drug experimentation and use that began in the 1990s started to slow down towards the end of the decade and levelled off in the early 2000s. In 2006, some 13 per cent of Finns aged 15 to 69 reported having used or experimented with a drug at least once in their lifetime (Hakkarainen & Metso 2007).

The growth in drug use has increased the demand for services for substance abusers. A marked change among drug abuse clients in the 2000s has been the steep increase in the proportion of people whose primary reason for seeking treatment is buprenorphine abuse. In 2006, buprenorphine was the primary substance for 31 per cent of substance abuse clients in specialised services for substance abusers, compared with a mere 7 per cent in 2000 (Drug Treatment Information System).

2.1 Finnish drug policy

A Government Resolution on co-operation in drug policy issues 2008 to 2011 (Ministry of Social Affairs and Health 2007b) – drawn up by the Second Government of Matti Vanhanen, who has been in office since March 2007 – defines an overall target to prevent drug use and proliferation so as to minimise the economic, social and individual level harms and costs caused by drug use and prevention. The overall target and details of the new programme are largely similar to those of the preceding Drug Policy Action Programme 2004 to 2007.

The new programme specifies that (1) the drug policy co-ordination group is to continue with its work and report regularly on the drug situation to the Government, (2) the role of preventive interventions to address substance abuse is to be strengthened in the restructuring of local government and services, making early intervention an integral part of welfare services, and (3) action against drug crime is to be targeted especially at international crime while at the same time developing the police's referral to treatment practices. In addition, (4) drug treatment services are to be developed in accordance with the overall principle of health care, i.e. providing citizens with the services they need on an equal basis, and (5) substance abuse rehabilitation and community re-entry services for prisoners are to be improved by drafting individualised plans for the time of imprisonment, increasing the proportion to prisoners to be placed in community correctional institutions and

The programme also specifies that it is important (6) to continue to actively participate in the planning and implementation of the common foreign policy of the EU and co-operate with the UN, the Council of Europe and neighbouring areas. Furthermore, (7) the longstanding monitoring of drug trends through research is to be continued, drug research and researcher training to be promoted, and the Substance Abuse and Addictions research programme of the Academy of Finland to be implemented between 2007 and 2010.

2.2 Drug experimentation and use

In the 1990s, drug experimentation and use increased throughout the country, particularly among young people and young adults. The first signs of a slow-down only became visible in the early 2000s; recently, the situation has stabilised.

In 2006, 16 per cent of men and 11 per cent of women reported having experimented with cannabis at least once. This is one per cent up on 2002 and 2004. Three per cent of the adult population had experimented with cannabis during the previous year. (Hakkarainen & Metso 2007.) No systematic changes occurred over this period in lifetime and previous-year cannabis experimentation among young people aged 15 to 34. By contrast, within the user group, the share of 15–24-year-olds decreased steadily and the share of 25–34-year-olds increased. Overall, however, the level of use is clearly higher than in the early 1990s.

Seven per cent of the adult population had used medicines for intoxicating purposes at least once in their lifetime and some 3 per cent during the previous year. Two per cent of the adult population had sometimes experimented with amphetamines and 1.5 per cent with ecstasy. One per cent of the population had experimented with cocaine, LSD and fungi. Cocaine use has increased slightly, but no definitive conclusions can be drawn concerning use trends based on the low figures and small changes. (Hakkarainen & Metso 2007.)

The most recent estimate of the number of problem users is from 2005. The proportion of amphetamine and opiate abusers among people aged 15–54 was estimated at 0.5 to 0.7 per cent in the whole country, and at 0.9 to 1.4 per cent in the Greater Helsinki area. Amphetamine abusers were the largest abuser group. (Partanen P. et al. 2007.)

2.3 Drug attitudes among Finns

According to a follow-up study of lifestyles and their impact on the health of the adult population (Piispa et al. 2007), 78 per cent of Finns thought in 2006 that drug use is a serious or very serious problem. The figure is the same as in the previous year, implying that, unlike in 2001–2005, the attitudes are no longer becoming more lenient. In 2001, 90 per cent thought that drug use is a serious problem in Finland, which was a reaction to increasing drug use in the 1990s and at the turn of the millennium. After 2001, people seemed to recognise that the growth of drug use and related harms had ceased, and that the drug situation had settled down.

Nevertheless, these changes in attitudes among Finns do not mean that drug use is culturally accepted in Finland. Approximately four in five respondents still think that drug use is a serious problem in Finland, and nearly half of them regard it as a very serious problem. When the respondents were asked for their opinions on drug use trends, three fifths anticipated that use will increase. (Piispa et al. 2007.)

2.4 Drug treatment system

During the past few years, the provision of services for drug abusers by specialised care units has increased in Finland. For example, new community-based drug treatment units for young drug abusers have been set up. A decree (289/2002) issued in 2002 on the pharmacotherapy of opiate addicts increased the number of units assessing the need for care and providing treatment.

Particularly the availability of low-threshold health counselling services for intravenous drug abusers has improved in the bigger cities. The counselling centres provide needle exchange services, as well as basic health services and counselling. Since 2004, the obligation to provide health counselling services has also concerned health centres. The first health counselling centre was opened in Helsinki in 1997, and currently a similar centre operates in some 25 municipalities. In addition, pharmacies have an important role in providing clean syringes and needles in areas where no specific health counselling services are available.

2.4.1 Specialised services for substance abusers

Data on treatment given to drug abusers have been gathered since 1998 by an anonymous data collection procedure that treatment units take part in on a voluntary basis. In 2006, 133 units offering services for substance abusers participated in the data collection, and information was received concerning 4865 clients. The units included A-clinics, youth clinics, detoxification and rehabilitation centres, non-institutional and institutional drug treatment units, and psychiatric units. The material mostly concerned non-institutional units, particularly in the Province of Southern Finland.

According to the Drug Treatment Information System, the primary reason for seeking treatment among drug and medicine abusers was the use of opiates (41 per cent) rather than the use of amphetamines or other stimulants (21 per cent). The proportion of people whose primary reason for seeking treatment is the abuse of buprenorphine, an opiate group drug, has increased steeply, being 31 per cent in 2006, compared with 2 per cent for heroin, for instance. A typical feature of the Finnish drug culture is also that a majority of amphetamine and opiate users use the drug intravenously. Polydrug use was common; nearly two in three clients reported having used at least three different substances when seeking treatment.

According to the 2003 Survey of Substance Abuse Cases in Health and Social Services, more than one third of visits by substance abusers in non-institutional services for substance abusers were associated with drugs, compared with about 40 per cent in institutional services. An estimate based on the Drug Treatment Information System, which describes the problem use of drugs more appropriately than the survey, is that drug users account for some 20 per cent of substance abusers using non-institutional services and 30 per cent of those using institutional services. In health care, nearly one in four cases involving substance use involves drugs. Pharmacotherapy for opioid addicts is currently estimated to have some 1000 clients (Alho et al., 2007).

According to the Survey of Substance Abuse Cases, clients who use drugs are more than 10 years younger than other substance abuser clients. According to the Drug Treatment Information System, in the same way as previously, those seeking treatment in 2006 were young adults, their average age being 28 years. Women were nearly three years younger than men. The clients were usually at risk of exclusion or excluded. They showed a low educational level and were often unemployed (62 per cent). Eleven per cent of them were homeless.

In 2005, twelve of the health counselling centres associated with drug treatment were in municipalities with a population of over 50 000 and nine in municipalities with a population of 20 000 to 50 000. Data gathered on an anonymous basis in 2005 showed that the number of clients was some 11 800: The Helsinki centre had the largest number of clients (about 7000), followed by Vantaa (about 1700), Turku (about 850), Espoo (about 650) and Tampere (about 550).

The 2004 national evaluation of social and health services concerning the supply and use of services for substance abusers found that barely half of the municipalities offer treatment for substance abusers, such as substitution and maintenance treatment, exchange of needles and syringes and other low-threshold services.

2.4.2 Drug users in health services

In 2006, inpatient wards registered 6370 drug-related care periods in which a drug-related disease, i.e. a disease related to narcotics or medicines, was the primary diagnosis, and 9016 care periods in which a drug-related disease was the primary or secondary diagnosis. A great increase has been observed over several years in treatments given for medicine poisonings where the active agent is not reported. From 2005 onwards, these periods of care have been classified separately as "Poisonings with unspecified medicine". Drug-related periods of care represent a one fifth of all hospital care periods involving substance abuse; however, the proportion is more than a half for under-35s.

Of communicable diseases, particularly hepatitis C is mostly associated with intravenous drug use. However, the number of new hepatitis C infections reported annually has decreased over the past few years. Preliminary data show that new infections totalled 1175 in 2006 (the Infectious Disease Register of the National Public Health Institute). The Drug Treatment Information System shows that 67 per cent of substance abuse clients with a hepatitis C test result were hepatitis C positive.

HIV is another serious blood-borne virus infection. The HIV epidemic that broke out due to intravenous drug use in 1998 still continued, although after the initial rapid increase it has shown some signs of decline for several years. According to preliminary data, in 2006, a mere 5 per cent of all new HIV infections were due to intravenous drug use, compared with more than half in 1999 (the Infectious Disease Register of the National Public Health Institute). The Drug Treatment Information System shows that 2 per cent of clients with a HIV test result were HIV positive.

2.4.3 Drug-related deaths

From 1997 to 2000, drug findings reported in forensic analyses concerning medicines and drugs almost doubled. After this, the number of findings stabilised. At the same time, the proportion accounted for by other opioids, such as buprenorphine, tramadol, oxycodone and fentanyl in drug-related deaths has increased. Preliminary data show that drugs were found in 183 cases of death in 2006. The primary cause of death was drug poisoning in approximately half of the cases of death. The most important single reason for the stabilising of the situation was that the supply of heroin dried up in the market, with a resultant decrease in the number of deaths caused by heroin. Heroin poisoning deaths are still rare. (Helsinki University Department of Forensic Medicine.)

2.5 Drugs and criminality

2.5.1 Drug offences

In 2006, the police recorded 13 317 drug offences, which is some 8 per cent less than in the previous year. Of them, 64 per cent were drug-user offences and 31 per cent drug offences. Aggravated drug offences accounted for some 5 per cent of all drug offences. Amphetamine/methamphetamine, cocaine and khat seizures increased while the amounts of other drugs seized decreased.

2.5.2 Violent offences

In 2006, some 10 per cent of fatal violent offences and some 2 per cent of assaults were committed under the influence drugs or alcohol and psychopharmaceuticals. Nevertheless, an overwhelming majority of offences against life and person are committed under the influence of alcohol.

2.5.3 Road traffic offences

In 2006, drugs and medicines were found to be present in 3 607 cases of drink driving (compared with 3008 in 2005), representing some 14 per cent of all cases of drink driving. Of these, drugs were found in 2781 cases (2024 in 2005).

In 2003, legislation on drink driving was amended by provisions on zero limits for drugs. As a result, cases of drug driving increased by more than 50 per cent between 2002 and 2003. In 2004–2006, drug cases continued to increase at the same time as alcohol cases were decreasing.

2.6 Cost of drug-related harm

In 2005, direct costs brought about by the abuse of drugs and medicines totalled between EUR 0.2 and 0.3 billion, and estimated indirect costs totalled between EUR 0.4 and 0.8 billion. Social care and crime control accounted for the bulk of the direct costs. Indirect costs increased steeply due to the marked growth of drug-related deaths. By far the largest item of indirect costs was due to the premature loss of life.

3 Alcohol licensing and supervision

In 2006, the number of state-owned Alko stores increased while the number of grocery stores continued to decrease. The number of licensed restaurants remained roughly the same. In the supervision of alcohol sale and serving and the guidance of licence holders, efforts have been made especially to reduce the sale of alcohol to intoxicated persons. The serving licence was revoked in the case of 32 restaurants. The retail sales licence of eight grocery stores was revoked.

Production of alcoholic beverages in Finland grew slightly, and the number of commercially available alcohol products also increased. Just over 4200 new products were registered, more than half of which were light wines. In particular, product control is concerned with products whose marketing can be seen to be targeted at children and young people. In 2006, a sales ban was imposed on three products.

3.1 Alcohol licensing and supervision authorities

The National Product Control Agency for Welfare and Health and State Provincial Offices are the authorities responsible for alcohol licensing and supervision in Finland.

The Product Control Agency is the authority responsible for granting licences for the production, wholesale and use of alcoholic beverages, industrial ethyl alcohol and alcohol preparations and for the imports of industrial ethyl alcohol.

State Provincial Offices are responsible for granting licences for the retail sale and serving of alcoholic beverages and supervising the sale, advertising and sales promotion of alcoholic beverages within their area.

By virtue of the relevant Government decree (1140/2004, Section 1a), the Product Control Agency is responsible for guiding and developing licence management and supervision at State Provincial Offices, for providing information and communication services for the alcohol administration, and for supervising the retail sales, serving, advertising and sales promotion of alcoholic beverages throughout the country. The aim of guiding and developing licence management and supervision is to improve the implementation of the objective specified in Section 1 of the Alcohol Act and to ensure that the act is applied uniformly everywhere in the country.

In 2006, State Provincial Offices increased inspection visits to retail outlets. Priority was given to controls concerning age limits and the sale of alcohol to intoxicated persons. In this context, the implementation of the voluntary self-supervision plans was also monitored.

Supervision by licence holders themselves plays a vital role in the prevention of adverse effects of alcohol sales and serving. Further, the Alcohol Act prescribes that restaurant staff with supervision tasks and their stand-ins must have adequate vocational qualifications for the task, which has further improved the effectiveness of self-supervision. In the context of inspection visits, it is ensured that the person responsible for supervision and their stand-ins have appropriate vocational qualifications.

Licence holders are charged an annual supervision fee. In addition, a special supervision fee is charged on licence holders for the extension of licensing hours.

The new Food Act (23/2006), effective as of March 1, 2006, provides that selling outlets for alcoholic beverages are food premises. States Provincial Offices are responsible for the approval of all alcohol sales outlets, that is, Alko stores and farms selling fruit wine and sahti, as food premises and the supervision of these premises in accordance with the Food Act. The Product Control Agency is responsible for providing guidance to State Provincial Offices in the approval and supervision of these premises.

3.2 Retail sales of alcoholic beverages

At the end of 2006, Alko stores totalled 331. Alko also has the right to supply alcoholic beverages in response to orders through its delivery points, which totalled 136 at the end of the year. The number of licences for retail sales of fermented beverages with an alcohol content of no more than 4.7 per cent by volume amounted to 6398, which is 301 down on the previous year. At the end of 2006, there were 48 shops selling fruit wine produced by farms or traditional beer sahti, which is one less than in the previous year. The fee for the decision on a retail licence varied between EUR 170 and EUR 340 in 2006.

State Provincial Offices gave Alko Inc. two written warnings on violations of the sales regulations in Alko stores. In addition, one guidance note was given.

As for grocery stores, State Provincial Offices' supervision measures included 8 revocations and 10 suspensions of retail sales licences. A total of 56 licence holders received a written warning or notice.

3.3 Licensed serving of alcoholic beverages

In 2006, State Provincial Offices granted 470 new serving licences for an indefinite period. The number of new fixed-term licences granted for a maximum of twelve months was 257. Further, 845 temporary

licences for a maximum of one month were granted for various events. At the end of 2006, the total number of restaurants with an A or B licence amounted to 5688, while 2706 restaurants held a C licence. Since 1995, during the new Alcohol Act, the number of restaurants with an A or B licence has increased by 2460, while the number of restaurants with a C licence has decreased by 3023.

As the serving of alcoholic beverages is subject to licensing, it is necessary not only to ensure compliance with regulations but also to identify the risks and thus prevent potential harm by laying down limitations or conditions on the licence or by rejecting it. In line with the provisions that entered into force early in 2003, a particularly strict attitude has been taken to granting serving licences for events organised for children, young people and families. Granting of licences has also been restricted in certain workplace, sports and leisure time contexts.

In 2006, the fee for the decision on a serving licence varied between EUR 170 and EUR 500.

In 2006, State Provincial Offices' supervision measures included 359 written notices and 224 written warnings to licence holders, as well as 3 restrictions, 93 suspensions and 32 revocations of licence.

The supervision has focussed on the grey economy and white-collar crime in the catering industry. The Product Control Agency continued the systematic monitoring of the outstanding taxes of serving licence holders, which was started during the second quarter of 2005. Licence revocations were primarily due to licence holders' neglect with regard to taxes or other fees. The provision of guidance to licence holders has been intensified in order to reduce the sale of alcohol to intoxicated persons. Furthermore, stricter sanctions against selling and serving to intoxicated persons have been introduced. The strict sanctions against selling to under-age persons have been applied consistently.

The police have a key role in the control of alcohol retail sales and serving. Since 2005 the police have applied an electronic control notification system which enables the police authorities to immediately inform State Provincial Offices of any violations of regulations and drawbacks at selling and serving premises.

3.4 Production, imports, wholesale and technical use

The Product Control Agency is the authority responsible for granting licences for the production, wholesale and use of alcoholic beverages, industrial ethyl alcohol and alcohol preparations and for the imports of industrial ethyl alcohol.

Some 609 million litres of alcoholic beverages was produced in 2006, which is about 1.5 per cent up on the previous year.

In 2006, two licences were granted for the production of alcoholic beverages, and three licences were revoked. At the end of 2006, licences for the production of alcoholic beverages totalled 123. Forty-nine licences for the wholesale of alcoholic beverages were granted, and 10 wholesale licences were revoked. At the end of the year, licences for the wholesale of alcoholic beverages and industrial ethyl alcohol totalled 237. Eighty-five licences were granted for the technical use of alcohol, and 68 licences revoked on the grounds that alcohol was no longer used. At the end of 2006, 2361 licences for the technical use of alcohol were in force.

Two companies were involved in the supervision system of bio-ethanol derived from wine. The Product Control Agency made 7 inspection visits to the companies.

The new Food Act provides that sites for the production and storage of alcoholic beverages are food premises. The Product Control Agency is responsible for the approval of production sites and other tax-free storages as food premises and the supervision of their compliance with the Food Act. The Agency provides guidance to the producers and wholesalers of alcoholic beverages to assist them in drawing up and implementing a self-supervision plan, as specified in the Food Act.

3.5 Product control

The number of alcohol preparations on the market continued to increase. At the end of 2006, the product register of alcoholic beverages listed some 37 000 alcoholic beverage products, of which about half (16 625) were products delivered by wholesalers to licensed restaurants and retail outlets during the year. 4209 new products were registered, of which 377 were produced in Finland and 692 outside the EU.

In particular, product control is concerned with products whose composition or labelling is such that their marketing can be seen to be targeted at children and young people. In 2006, 3 advisory opinions were issued.

In 2006, the Product Control Agency had a total of 269 samples of alcoholic beverages analysed. The samples represented different product groups as follows: pre-mixed drinks 29, beers 49, ciders 51, wines 80, fruit wines 5 and distilled alcoholic beverages 54. In addition, 33 samples of ethyl alcohol and one consumer complaint sample were sent for analysis.

The samples underwent preliminary analyses (such as alcohol content and extract analyses), in addition to which a number of chemical and microbiological tests and sensory evaluations, depending on the product/product group, were carried out on the basis of a risk analysis. The most important research project during the year concerned pesticide residues in alcoholic beverages. A total of 70 preparations were analysed, with residues found in 43 samples (61 per cent of the samples). No pesticide residues were found in organic wines.

In the same way as previously, monitoring for contaminants covered mould toxins, such as ochratoxin. Liqueurs and pre-mixed drinks were analysed for levels of propylene glycol, benzyl alcohol and isopropanol.

At the end of 2006, the Product Control Agency's control system for organic production covered 22 companies: 5 companies importing alcoholic beverages from outside the European Union, 11 companies engaging in the storage and wholesale of alcoholic beverages, three fruit wine producers, two breweries and a company engaging in both the bottling of grape wine and the import of bottled grape wine from third countries.

In 2006, a total of 214 inspection visits were carried out in the context of the product control of alcoholic beverages and in order to control technical use and production and storage conditions. Sixty-three inspection visits concerned production, 78 wholesale, 72 technical use and one the import of industrial ethyl alcohol.

3.6 Advertising of alcoholic beverages

Regulation of alcohol advertising has been considered an important way of controlling alcohol consumption. Most European countries have imposed restrictions on alcohol advertising. The EU Television Directive restricts alcohol advertising on television. The directive was implemented in Finland by the provisions on advertising included in the 1995 Alcohol Act. As for the other Nordic countries, Norway allows no alcohol advertising while in Sweden the provisions concerning this type of advertising were amended in accordance with the judgement of the European Court of Justice in the Gourmet case so as to permit advertising of beverages with an alcohol content of less than 15 per cent by volume.

The WHO recommendation adopted in December 1995 and the Stockholm Declaration on Young People and Alcohol 2001 support restrictions on alcohol advertising, especially on advertising targeted at young people. Both explicitly mention that alcohol is often associated with sports to appeal to young people. This has been taken into account in France, for instance, where alcohol advertising is banned at sports events.

Under the Alcohol Act, the advertising of light beverages with an alcohol content of no more than 22 per cent by volume is allowed, with certain restrictions. These restrictions apply to advertising targeted at minors, including alleged health effects, being against good conduct, etc. The restrictions also apply to beverages with an alcohol content between 1.2 and 2.8 per cent by volume. The advertising, indirect

advertising and other sales promotion of strong alcoholic beverages with an alcohol content of over 22 per cent by volume is forbidden. In 1999, the Product Control Agency issued guidelines on advertising alcoholic beverages that combine earlier specific instructions and examples of earlier cases. The guidelines on alcohol advertising were renewed in 2005 as far as the advertising of light alcoholic beverages in restaurants was concerned.

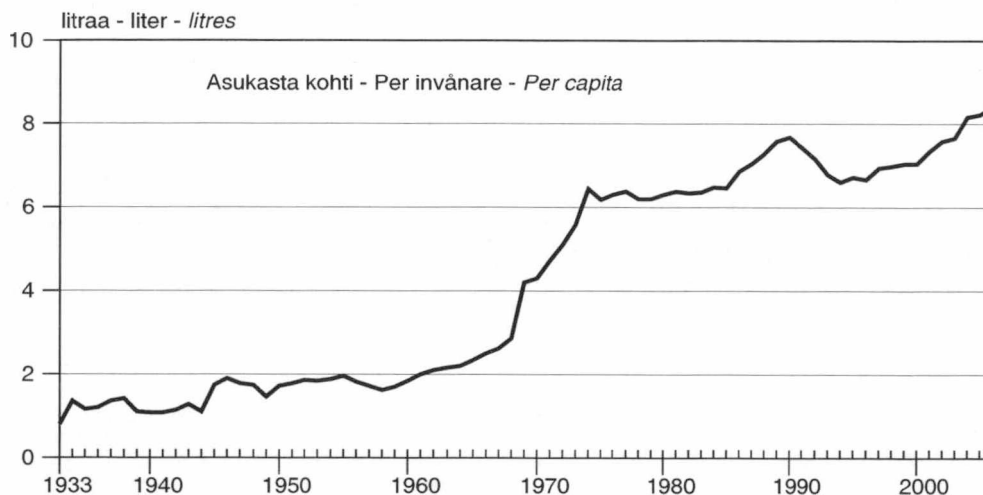
The supervision of the advertising of alcoholic beverages and drinks with an alcohol content of more than 1.2 per cent by volume is the responsibility of the Product Control Agency and State Provincial Offices. Both of these authorities may forbid advertising that fails to comply with the legislation, and they can impose a conditional fine. Alternatively, the advertiser can be given written notice to rectify the advertisement. The emphasis in the supervision of advertising has been on preventive measures.

During 2006, the Product Control Agency issued two prohibitive decisions, 18 administrative directives and two written notices. It dealt with 29 advertising cases that required a written response and approved two professional publications. Problems in the advertising of strong alcoholic beverages were dealt with most frequently. Internet advertising was another common topic. Provincial State Offices issued one prohibitive decision and 17 administrative directives.

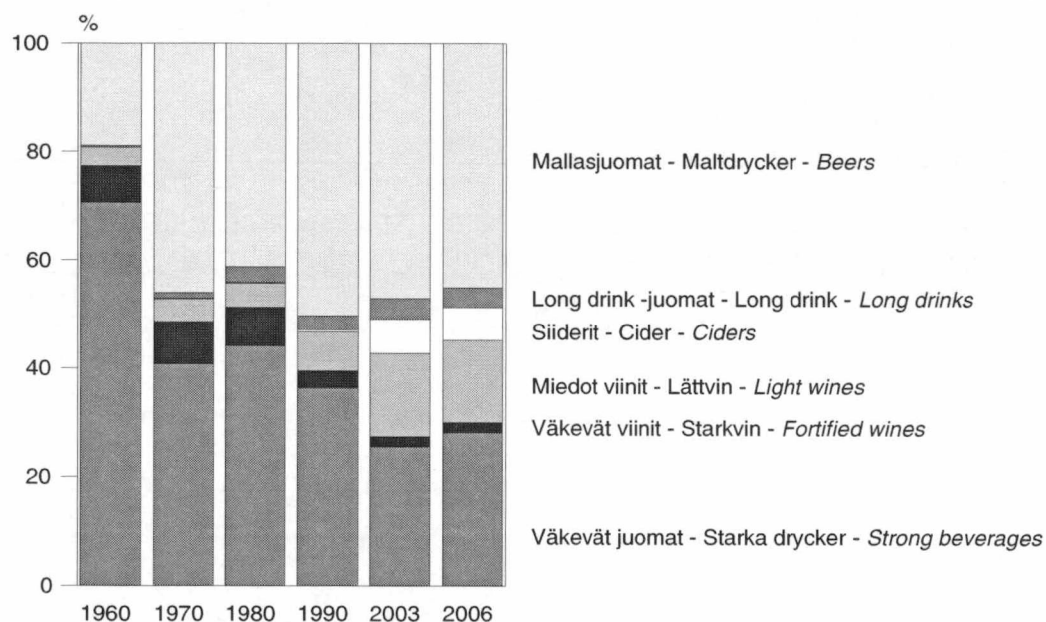
Taulukoissa käytetyt symbolit - Teckenförklaring - Explanation of symbols:

- Ei yhtään - Värdet noll - Magnitude nil.
- 0 Suure pienempi kuin puolet käytetystä yksiköstä - Mindre än hälften av den använda enheten - Magnitude less than half of unit employed.
- . Tieto epälooginen esitettäväksi - Uppgift kan inte förekomma - Category not applicable.
- .. Tietoa ei ole saatu tai se on liian epävarma esitettäväksi - Uppgift ej tillgänglig eller alltför osäker för att anges. - Data not available or too uncertain for presentation.
- ... Salassapitosäännön alainen tieto - Sekretessbelagd uppgift - Data subject to secrecy.
- * Ennakkotieto - Förhandsuppgift - Advance information

Kuvio 1. Alkoholijuomien kulutus 100 %:n alkoholina asukasta kohti vuosina 1933–2006
Figur 1. Alkoholkonsumtion i 100 % alkohol per invånare 1933–2006
 Figure 1. Consumption of alcoholic beverages, 100% alcohol per capita 1933–2006

Kuvio 2. Alkoholijuomien kulutuksen rakenne juomaryhmittäin 100 %:n alkoholina vuosina 1960–2006
Figur 2. Fördelning av alkoholkonsumtionen per dryckesgrupp i 100 % alkohol 1960–2006
 Figure 2. Consumption of alcoholic beverages by type of beverage, 100% alcohol 1960–2006

Lähteet: Alkoholijuomien kulutus. SVT. Stakes; STTV - Källor: Alkoholkonsumtion. FOS. Stakes; STTV - Sources: Alcoholic Beverage Consumption. OSF. STAKES; STTV.

1. Alkoholijuomien kokonaiskulutus 100 %:n alkoholina asukasta kohti vuosina 1985–2006
Total alkoholkonsumtion i 100 % alkohol per invånare 1985–2006

Total consumption of alcoholic beverages, 100% alcohol per capita, 1985–2006

	1985	1990	2000	2005	2006	
	litraa - liter - litres					
Tilastoitu kulutus - Documented consumption	6,5	7,7	7,0	8,2	8,4	Registrerad konsumtion
Tilastoimaton kulutus - Undocumented consumption	1,1	1,2	1,8	2,3	1,9	Oregistrerad konsumtion
Kokonaiskulutus - Total consumption	7,6	8,9	8,8	10,5	10,3	Konsumtion totalt

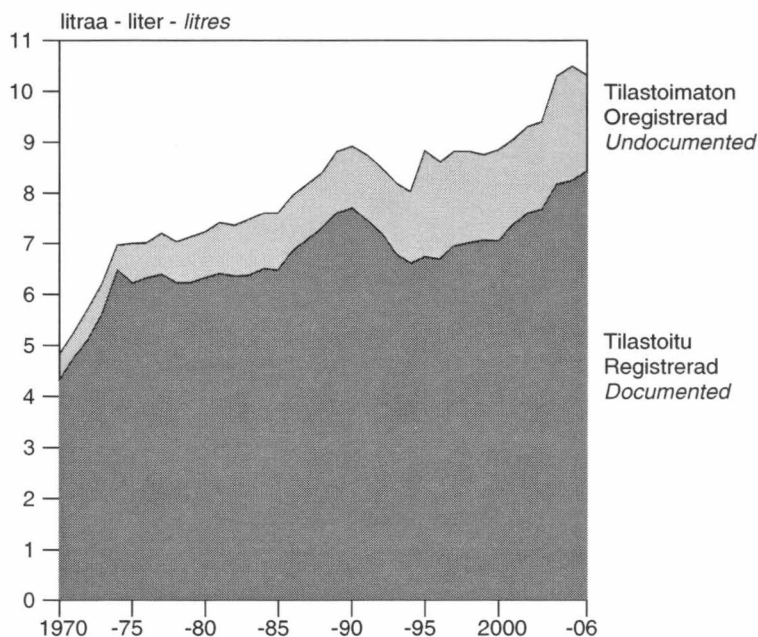
2. Alkoholijuomien tilastoimaton kulutus 100 %:n alkoholina vuosina 1998–2006
Oregistrerad alkoholkonsumtion i 100 % alkohol 1998–2006

Undocumented consumption of alcoholic beverages, 100% alcohol, 1998–2006

	1998	1999	2000	2005	2006	
	milj.litraa - mn liter - million litres					
Kotivalmistus - Home preparation	1,4	1,0	1,0	0,6	0,5	Hemtillverkning
Turistialkoholi - Passenger imports	5,1	4,7	5,2	9,2	7,4	Resandeförsel
Ulkomailla nautittu - Consumption abroad	1,7	1,7	1,7	1,7	1,6	Konsumerats utomlands
Laiton valmistus ja salakuljetus - Illegal distillation and smuggling	1,4	1,3	1,2	0,4	0,4	Olaglig tillverkning och smuggling
Yhteensä - Total	9,6	8,7	9,1	11,9	9,8	Totalt

Kuvio 3. Alkoholijuomien kokonaiskulutus 100 %:n alkoholina asukasta kohti vuosina 1970–2006
Figur 3. Total alkoholkonsumtion i 100 % alkohol per invånare 1970–2006

Figure 3. Total consumption of alcoholic beverages, 100% alcohol per capita, 1970–2006

Lähteet: Alkoholijuomien kulutus. SVT. Stakes; STTV - Källor: Alkoholkonsumtion. FOS. Stakes; STTV - Sources: Alcoholic Beverage Consumption. OSF. STAKES; STTV.

3. Alkoholijuomien kulutus asukasta kohti vuosina 1960–2006
Alkoholkonsumtion per invånare 1960–2006
Consumption of alcoholic beverages, per capita, 1960–2006

Vuosi År Year	Litraa 100 %:n alkoholia Liter 100 % alkohol 100% alcohol, litres			Euroa Euro EUR		
	Asukasta kohti Per invånare Per capita	15 vuotta täyttä- nyttä kohti Per invånare 15 år och över Per capita, aged 15 and over	18 vuotta täyttä- nyttä kohti Per invånare 18 år och över Per capita, aged 18 years and over	Asukasta kohti Per invånare Per capita	15 vuotta täyttä- nyttä kohti Per invånare 15 år och över Per capita, aged 15 and over	18 vuotta täyttä- nyttä kohti Per invånare 18 år och över Per capita, aged 18 and over

Kulutus - Konsumtion - Consumption

1960	1,85	2,69	2,87	15	21	23
1970	4,30	5,84	6,31	59	80	87
1980	6,31	7,94	8,45	233	292	311
1990	7,69	9,53	9,97	632	783	820
2000	7,04	8,59	9,02	677	826	867
2001	7,34	8,95	9,37	721	879	920
2002	7,60	9,24	9,67	762	927	969
2003	7,67	9,31	9,73	776	943	986
2004	8,17	9,89	10,35	716	868	908
2005	8,23	9,95	10,42	718	867	908
2006	8,41	10,14	10,62	744	897	940

Vähittäiskulutus - Detaljhandelskonsumtion - Consumption through retail outlets

1960	1,40	2,04	2,18	9	14	15
1970	3,12	4,24	4,58	36	49	53
1980	4,77	6,00	6,39	143	180	191
1990	5,87	7,28	7,61	376	466	487
2000	5,54	6,76	7,09	417	509	534
2001	5,86	7,14	7,48	454	553	580
2002	6,13	7,46	7,80	487	593	620
2003	6,26	7,59	7,94	500	607	635
2004	6,80	8,24	8,62	452	548	573
2005	6,89	8,33	8,72	449	543	569
2006	7,05	8,51	8,91	466	562	589

Anniskelukulutus - Konsumtion av serverad alkohol - Consumption through licensed serving

1960	0,45	0,65	0,70	5	8	8
1970	1,18	1,61	1,74	23	31	34
1980	1,54	1,94	2,07	90	113	120
1990	1,82	2,25	2,36	256	318	332
2000	1,51	1,84	1,93	260	317	333
2001	1,49	1,81	1,90	267	325	341
2002	1,46	1,78	1,86	274	334	349
2003	1,41	1,71	1,79	276	335	351
2004	1,36	1,65	1,73	264	320	335
2005	1,34	1,62	1,70	268	324	340
2006	1,36	1,64	1,71	278	335	351

Lähteet: Alkoholijuomien kulutus. SVT. Stakes; STTV - Källor: Alkoholkonsumtion. FOS. Stakes; STTV - Sources: Alcoholic Beverage Consumption. OSF. STAKES; STTV.

4. Alkoholijuomien kulutus 100 %:n alkoholina vuosina 1990–2006
Alkoholkonsumtion i 100 % alkohol 1990–2006
Consumption of alcoholic beverages, 100% alcohol, 1990–2006

Vuosi År Year	Viinaa Brännvin Vodka, gin, etc.	Muita väkeviä juomia Övriga starka drycker Other strong beverages	Väkeviä viinejä Starkvin Fortified wines	Mietoja viinejä Lättvin Light wines	Siideriä Cider Ciders	Long drink -juomia Long drink Long drinks	Vahvaa olutta Stark öl Strong beer	Keski- olutta Mellanöl Medium beer	Yhteensä Totalt Total
1 000 litraa - liter - litres									
1990	9 403	4 522	1 204	2 809	87	1 016	7 633	11 559	38 233
1991	8 336	4 019	1 160	3 358	102	774	6 135	13 310	37 193
1992	7 140	3 608	1 096	3 664	122	606	3 945	15 918	36 101
1993	6 126	3 407	949	3 842	176	524	2 513	16 763	34 299
1994	6 227	2 629	1 273	3 804	267	571	2 137	16 613	33 520
1995	6 634	2 660	1 265	3 721	849	677	2 032	16 456	34 295
1996	6 473	2 544	1 268	3 489	996	1 022	1 874	16 501	34 167
1997	6 657	2 739	1 170	3 767	1 293	1 216	1 803	16 986	35 632
1998	6 750	2 888	772	4 165	1 707	1 398	1 749	16 579	36 009
1999	6 609	2 846	748	4 394	2 243	1 222	1 750	16 635	36 446
2000	6 579	2 863	747	4 562	2 528	1 090	1 642	16 469	36 480
2001	6 826	3 083	807	5 094	2 650	1 067	1 618	17 009	38 156
2002	6 935	3 209	727	5 606	2 696	1 436	1 606	17 335	39 551
2003	6 997	3 245	743	6 132	2 562	1 539	1 495	17 305	40 016
2004	8 343	3 722	875	6 146	2 474	1 450	1 441	18 308	42 760
2005	8 249	4 006	855	6 390	2 487	1 328	1 306	18 644	43 265
2006	8 285	4 226	812	6 774	2 699	1 585	1 270	18 731	44 382

Asukasta kohti, litraa - Per invånare, liter - Per capita, litres

1990	1,89	0,91	0,24	0,56	0,02	0,20	1,53	2,32	7,69
1991	1,67	0,80	0,23	0,67	0,02	0,15	1,23	2,66	7,44
1992	1,42	0,72	0,22	0,73	0,02	0,12	0,78	3,17	7,18
1993	1,21	0,67	0,19	0,76	0,03	0,10	0,50	3,32	6,78
1994	1,23	0,52	0,25	0,75	0,05	0,11	0,42	3,27	6,60
1995	1,30	0,52	0,25	0,73	0,17	0,13	0,40	3,23	6,73
1996	1,27	0,50	0,25	0,68	0,19	0,20	0,37	3,22	6,68
1997	1,30	0,53	0,23	0,73	0,25	0,24	0,35	3,31	6,94
1998	1,31	0,56	0,15	0,81	0,33	0,27	0,34	3,22	7,00
1999	1,28	0,55	0,14	0,85	0,43	0,24	0,34	3,22	7,05
2000	1,27	0,55	0,14	0,88	0,49	0,21	0,32	3,18	7,04
2001	1,31	0,59	0,16	0,98	0,51	0,21	0,31	3,27	7,34
2002	1,33	0,62	0,14	1,08	0,52	0,28	0,31	3,33	7,60
2003	1,34	0,62	0,14	1,17	0,49	0,29	0,29	3,32	7,67
2004	1,59	0,71	0,17	1,17	0,47	0,28	0,28	3,50	8,17
2005	1,57	0,76	0,16	1,22	0,47	0,25	0,25	3,55	8,23
2006	1,57	0,80	0,15	1,28	0,51	0,30	0,24	3,55	8,41

Lähteet: Alkoholijuomien kulutus. SVT. Stakes; STTV - Källor: Alkoholkonsumtion. FOS. Stakes; STTV - Sources: Alcoholic Beverage Consumption. OSF. STAKES; STTV.

5. Alkoholijuomien vähittäiskulutus 100 %:n alkoholina vuosina 1990–2006
Konsumtion av alkohol från detaljhandeln, 100 % alkohol, 1990–2006
Consumption of alcoholic beverages through retail outlets, 100% alcohol, 1990–2006

Vuosi År Year	Viinaa Brännvin Vodka, gin, etc.	Muita väkeviä juomia Övriga starka drycker Other strong beverages	Väkeviä viinejä Starkvin Fortified wines	Mietoja viinejä Lättvin Light wines	Siideriä Cider Ciders	Long drink -juomia Long drink Long drinks	Vahvaa olutta Starköl Strong beer	Keski- olutta Mellanöl Medium beer	Yhteensä Totalt Total
1 000 litraa - liter - litres									
1990	8 132	3 865	1 170	2 467	38	683	3 136	9 707	29 199
1991	7 322	3 477	1 132	3 050	49	542	2 510	10 537	28 618
1992	6 211	3 128	1 072	3 381	55	414	1 732	11 664	27 658
1993	5 297	2 985	927	3 577	83	343	1 241	11 700	26 153
1994	5 430	2 198	1 245	3 522	133	359	1 178	11 412	25 476
1995	5 619	2 228	1 195	3 348	527	399	1 064	11 158	25 538
1996	5 548	2 067	1 168	3 111	590	676	937	11 437	25 535
1997	5 608	2 085	1 045	3 245	782	836	941	11 909	26 450
1998	5 764	2 242	750	3 664	1 136	1 100	960	11 851	27 468
1999	5 733	2 305	730	3 947	1 548	957	978	12 124	28 322
2000	5 700	2 344	731	4 117	1 827	868	965	12 128	28 680
2001	5 911	2 555	792	4 630	1 956	853	977	12 753	30 427
2002	6 019	2 717	713	5 155	2 014	1 180	1 002	13 125	31 926
2003	6 112	2 764	728	5 656	1 950	1 223	897	13 321	32 651
2004	7 448	3 241	861	5 639	1 910	1 123	882	14 518	35 623
2005	7 348	3 487	841	5 850	1 933	970	770	15 010	36 209
2006	7 353	3 651	799	6 193	2 114	1 152	732	15 233	37 226

Asukasta kohti, litraa - Per invånare, liter - Per capita, litres

1990	1,63	0,78	0,24	0,50	0,01	0,14	0,63	1,95	5,87
1991	1,46	0,70	0,23	0,61	0,01	0,11	0,50	2,11	5,73
1992	1,24	0,62	0,21	0,67	0,01	0,08	0,34	2,32	5,50
1993	1,05	0,59	0,18	0,71	0,02	0,07	0,25	2,31	5,17
1994	1,07	0,43	0,25	0,69	0,03	0,07	0,23	2,25	5,02
1995	1,10	0,44	0,23	0,66	0,10	0,08	0,21	2,19	5,01
1996	1,08	0,40	0,23	0,61	0,12	0,13	0,18	2,24	4,99
1997	1,09	0,41	0,20	0,63	0,15	0,16	0,18	2,32	5,15
1998	1,12	0,44	0,15	0,71	0,22	0,21	0,19	2,30	5,34
1999	1,11	0,45	0,14	0,76	0,30	0,19	0,19	2,34	5,48
2000	1,10	0,45	0,14	0,79	0,35	0,17	0,19	2,34	5,54
2001	1,14	0,49	0,15	0,89	0,38	0,16	0,19	2,45	5,86
2002	1,16	0,52	0,14	0,99	0,39	0,23	0,19	2,52	6,13
2003	1,17	0,53	0,14	1,08	0,37	0,23	0,17	2,55	6,26
2004	1,42	0,62	0,16	1,08	0,36	0,21	0,17	2,77	6,80
2005	1,40	0,66	0,16	1,11	0,37	0,18	0,15	2,86	6,89
2006	1,39	0,69	0,15	1,17	0,40	0,22	0,14	2,89	7,05

Lähteet: Alkoholijuomien kulutus. SVT. Stakes; STTV - Källor: Alkoholkonsumtion. FOS. Stakes; STTV - Sources: Alcoholic Beverage Consumption. OSF. STAKES; STTV.

6. Alkoholijuomien anniskelukulutus 100 %:n alkoholina vuosina 1990–2006
Konsumtion av serverad alkohol, 100 % alkohol, 1990–2006
Consumption of alcoholic beverages through licensed serving, 100% alcohol, 1990–2006

Vuosi År Year	Viinaa Brännvin Vodka, gin, etc.	Muita väkeviä juomia Övriga starka drycker Other strong beverages	Väkeviä viinejä Starkvin Fortified wines	Mietoja viinejä Lättvin Light wines	Siideriä Cider Ciders	Long drink -juomia Long drink Long drinks	Vahvaa olutta Starköl Strong beer	Keski- olutta Mellanöl Medium beer	Yhteensä Totalt Total
1 000 litraa - liter - litres									
1990	1 271	657	34	342	49	333	4 497	1 852	9 034
1991	1 013	542	28	308	53	232	3 626	2 773	8 575
1992	929	480	24	284	67	192	2 213	4 254	8 443
1993	828	422	22	265	93	181	1 272	5 063	8 146
1994	797	431	28	282	134	212	958	5 201	8 044
1995	1 015	432	71	373	322	278	968	5 298	8 757
1996	925	476	99	378	406	347	938	5 064	8 633
1997	1 049	654	125	522	511	380	862	5 077	9 181
1998	986	646	22	501	571	298	789	4 728	8 541
1999	876	542	18	447	695	265	773	4 510	8 125
2000	879	519	16	444	701	222	677	4 342	7 800
2001	915	528	15	464	695	214	641	4 257	7 729
2002	917	492	14	451	681	256	603	4 210	7 625
2003	885	481	14	477	612	315	598	3 984	7 365
2004	895	482	14	507	564	327	559	3 789	7 137
2005	901	520	14	540	554	358	536	3 634	7 057
2006	932	575	13	581	585	433	538	3 497	7 156

Asukasta kohti, litraa - Per invånare, liter - Per capita, litres

1990	0,26	0,13	0,01	0,07	0,01	0,07	0,90	0,37	1,82
1991	0,20	0,11	0,01	0,06	0,01	0,05	0,73	0,55	1,72
1992	0,18	0,10	0,00	0,06	0,01	0,04	0,44	0,85	1,68
1993	0,16	0,08	0,00	0,05	0,02	0,04	0,25	1,00	1,61
1994	0,16	0,08	0,01	0,06	0,03	0,04	0,19	1,02	1,58
1995	0,20	0,08	0,01	0,07	0,06	0,05	0,19	1,04	1,72
1996	0,18	0,09	0,02	0,07	0,08	0,07	0,18	0,99	1,69
1997	0,20	0,13	0,02	0,10	0,10	0,07	0,17	0,99	1,79
1998	0,19	0,13	0,00	0,10	0,11	0,06	0,15	0,92	1,66
1999	0,17	0,10	0,00	0,09	0,13	0,05	0,15	0,87	1,57
2000	0,17	0,10	0,00	0,09	0,14	0,04	0,13	0,84	1,51
2001	0,18	0,10	0,00	0,09	0,13	0,04	0,12	0,82	1,49
2002	0,18	0,09	0,00	0,09	0,13	0,05	0,12	0,81	1,46
2003	0,17	0,09	0,00	0,09	0,12	0,06	0,11	0,76	1,41
2004	0,17	0,09	0,00	0,10	0,11	0,06	0,11	0,72	1,36
2005	0,17	0,10	0,00	0,10	0,11	0,07	0,10	0,69	1,34
2006	0,18	0,11	0,00	0,11	0,11	0,08	0,10	0,66	1,36

Lähteet: Alkoholijuomien kulutus. SVT. Stakes; STTV - Källor: Alkoholkonsumtion. FOS. Stakes; STTV - Sources: Alcoholic Beverage Consumption. OSF. STAKES; STTV.

7. Alkoholijuomien kulutuksen arvo vuosina 1990–2006
Värde av alkoholkonsumtion 1990–2006
Value of the consumption of alcoholic beverages, 1990–2006

Vuosi År Year	Viinaa Brännvin Vodka, gin, etc.	Muita väkeviä juomia Övriga starka drycker Other strong beverages	Väkeviä viinejä Starkvin Fortified wines	Mietoja viinejä Lättvin Light wines	Siideriä Cider Ciders	Long drink -juomia Long drink Long drinks	Vahvaa olutta Starköl Strong beer	Keski- olutta Mellanöl Medium beer	Yhteensä Totalt Total
---------------------	---	--	--	---	-----------------------------	--	---	--	-----------------------------

Käypiin hintoihin - Löpande priser - At current prices

1 000 €

1990	787 224	431 406	78 882	215 204	13 148	112 208	831 094	674 220	3 143 387
1991	764 139	413 357	81 277	259 835	18 050	79 353	698 653	911 291	3 225 955
1992	683 766	380 950	79 696	282 218	22 189	64 954	426 993	1 227 579	3 168 346
1993	590 913	357 908	69 166	286 433	32 606	57 386	268 613	1 349 621	3 012 644
1994	567 984	303 365	94 790	283 218	50 195	71 647	238 175	1 363 690	2 973 065
1995	595 846	286 076	101 482	303 618	105 787	85 473	222 850	1 343 906	3 045 038
1996	583 889	281 576	103 373	297 005	122 598	121 607	209 409	1 330 512	3 049 969
1997	575 326	311 145	97 162	327 220	163 106	134 608	179 084	1 415 498	3 203 148
1998	633 028	370 117	75 817	340 174	218 048	120 270	176 128	1 315 834	3 249 417
1999	621 070	370 962	56 933	375 685	269 276	111 970	182 761	1 412 769	3 401 425
2000	631 985	378 492	57 372	395 789	315 738	105 425	164 317	1 457 249	3 506 367
2001	669 570	398 221	60 504	439 905	340 867	106 697	169 707	1 560 126	3 745 597
2002	682 845	416 521	55 515	469 232	367 527	149 329	165 916	1 658 412	3 965 296
2003	683 823	427 967	56 882	514 311	345 592	177 001	158 691	1 688 778	4 053 044
2004	594 232	397 494	61 201	508 163	302 936	159 045	138 857	1 589 445	3 751 371
2005	571 543	441 064	48 263	534 644	309 299	172 707	130 735	1 563 610	3 771 866
2006	578 026	504 987	46 851	568 647	337 225	208 822	131 018	1 550 105	3 925 681

Asukasta kohti, euroa - Per invånare, euro - Per capita, EUR

1990	158	87	16	43	3	23	167	136	632
1991	153	83	16	52	4	16	140	182	645
1992	136	76	16	56	4	13	85	244	630
1993	117	71	14	57	6	11	53	267	596
1994	112	60	19	56	10	14	47	269	585
1995	117	56	20	60	21	17	44	264	597
1996	114	55	20	58	24	24	41	260	596
1997	112	61	19	64	32	26	35	276	624
1998	123	72	15	66	42	23	34	256	631
1999	120	72	11	73	52	22	35	273	658
2000	122	73	11	77	61	20	32	281	677
2001	129	77	12	85	66	21	33	300	721
2002	131	80	11	90	71	29	32	319	762
2003	131	82	11	99	66	34	30	324	776
2004	113	76	12	97	58	30	27	304	716
2005	109	84	9	102	59	33	25	298	718
2006	110	96	9	108	64	40	25	294	744

Lähteet: Alkoholijuomien kulutus. SVT. Stakes; STTV - Källor: Alkoholkonsumtion. FOS. Stakes; STTV - Sources: Alcoholic Beverage Consumption. OSF. STAKES; STTV.

8. Alkoholijuomien vähittäiskulutuksen arvo vuosina 1990–2006
Värde av konsumtion av alkohol från detaljhandeln 1990–2006
Value of the consumption of alcoholic beverages through retail outlets, 1990–2006

Vuosi År Year	Viinaa Brännvin <i>Vodka, gin, etc.</i>	Muita väkeviä juomia Övriga starka drycker <i>Other strong beverages</i>	Väkeviä viinejä Starkvin <i>Fortified wines</i>	Mietoja viinejä Lättvin <i>Light wines</i>	Siideriä Cider <i>Ciders</i>	Long drink -juomia Long drink <i>Long drinks</i>	Vahvaa olutta Starköl <i>Strong beer</i>	Keski- olutta Mellanöl <i>Medium beer</i>	Yhteensä Totalt <i>Total</i>
---------------------	---	--	--	---	------------------------------------	---	---	--	------------------------------------

Käypiin hintoihin - Löpande priser - *At current prices*

1 000 €

1990	570 163	286 536	70 956	157 930	3 097	48 895	207 751	523 138	1 868 464
1991	568 852	282 668	75 388	197 447	3 894	42 325	180 955	604 852	1 956 380
1992	501 691	262 584	74 362	224 184	4 501	33 444	128 246	689 307	1 918 319
1993	427 946	251 037	64 176	233 517	6 650	27 659	93 001	708 977	1 812 964
1994	414 536	193 040	88 703	235 881	10 158	28 837	82 090	716 676	1 769 922
1995	419 250	195 253	87 945	238 481	43 506	33 428	71 326	720 306	1 809 495
1996	418 860	186 967	84 157	229 312	50 101	57 507	63 080	729 963	1 819 948
1997	424 445	192 481	75 387	244 649	68 781	70 131	62 652	768 193	1 906 719
1998	434 707	199 096	70 757	253 433	99 697	67 386	66 689	769 261	1 961 028
1999	433 644	221 966	52 776	291 141	133 932	68 489	70 115	826 864	2 098 925
2000	438 493	225 858	53 370	308 122	165 389	63 988	71 115	834 791	2 161 126
2001	455 577	246 154	56 821	344 417	185 942	65 692	73 382	931 355	2 359 340
2002	462 881	264 282	52 269	382 906	204 297	94 127	76 364	999 305	2 536 432
2003	466 396	267 784	53 108	419 670	197 070	103 887	73 233	1 030 275	2 611 423
2004	382 517	238 280	57 990	409 788	168 086	84 632	57 465	969 668	2 368 425
2005	353 638	260 572	45 082	425 843	174 486	87 530	51 187	963 256	2 361 593
2006	353 433	277 725	43 845	453 994	193 386	105 968	50 831	981 386	2 460 568

Asukasta kohti, euroa - Per invånare, euro - *Per capita, EUR*

1990	115	58	14	32	1	10	42	105	376
1991	114	57	15	40	1	8	36	121	391
1992	100	52	15	45	1	7	26	137	381
1993	85	50	13	46	1	5	18	140	359
1994	82	38	17	46	2	6	16	141	349
1995	82	38	17	47	9	7	14	141	355
1996	82	37	16	45	10	11	12	143	356
1997	83	38	15	48	13	14	12	150	372
1998	84	39	14	49	19	13	13	149	381
1999	84	43	10	56	26	13	14	160	406
2000	85	44	10	60	32	12	14	161	417
2001	88	47	11	66	36	13	14	179	454
2002	89	51	10	74	39	18	15	192	487
2003	89	51	10	80	38	20	14	197	500
2004	73	46	11	78	32	16	11	185	452
2005	67	50	9	81	33	17	10	183	449
2006	67	53	8	86	37	20	10	186	466

Lähteet: Alkoholijuomien kulutus. SVT. Stakes; STTV - Källor: Alkoholkonsumtion. FOS. Stakes; STTV - *Sources: Alcoholic Beverage Consumption. OSF. STAKES; STTV.*

9. Alkoholijuomien anniskelukulutuksen arvo vuosina 1990–2006

Värde av konsumtion av serverad alkohol 1990–2006

Value of the consumption of alcoholic beverages through licensed serving, 1990–2006

Vuosi År Year	Viinaa Brännvin Vodka, gin, etc.	Muita väkeviä juomia Övriga starka drycker Other strong beverages	Väkeviä viinejä Starkvin Fortified wines	Mietoja viinejä Lättvin Light wines	Siideriä Cider Ciders	Long drink -juomia Long drink Long drinks	Vahvaa olutta Starköl Strong beer	Keski- olutta Mellanöl Medium beer	Yhteensä Totalt Total
---------------------	---	--	--	---	-----------------------------	--	---	--	-----------------------------

Käyppiin hintoihin - Löpande priser - At current prices

1 000 €

1990	217 062	144 871	7 926	57 274	10 051	63 313	623 343	151 083	1 274 923
1991	195 287	130 689	5 888	62 388	14 156	37 028	517 698	306 440	1 269 575
1992	182 075	118 366	5 334	58 033	17 688	31 510	298 748	538 272	1 250 027
1993	162 967	106 870	4 990	52 915	25 956	29 727	175 612	640 644	1 199 680
1994	153 448	110 325	6 087	47 337	40 037	42 810	156 085	647 014	1 203 144
1995	176 597	90 822	13 536	65 137	62 281	52 045	151 524	623 600	1 235 543
1996	165 029	94 609	19 215	67 692	72 497	64 101	146 329	600 549	1 230 021
1997	150 881	118 664	21 775	82 571	94 325	64 477	116 433	647 305	1 296 429
1998	198 321	171 021	5 060	86 742	118 351	52 883	109 439	546 573	1 288 389
1999	187 426	148 996	4 157	84 544	135 345	43 481	112 646	585 905	1 302 500
2000	193 492	152 634	4 002	87 667	150 349	41 437	93 202	622 458	1 345 241
2001	213 993	152 066	3 683	95 488	154 925	41 005	96 325	628 772	1 386 257
2002	219 964	152 239	3 246	86 325	163 230	55 202	89 552	659 107	1 428 864
2003	217 427	160 183	3 773	94 641	148 522	73 114	85 458	658 503	1 441 621
2004	211 715	159 213	3 211	98 375	134 851	74 413	81 392	619 776	1 382 946
2005	217 906	180 492	3 182	108 801	134 814	85 177	79 548	600 354	1 410 273
2006	224 593	227 263	3 006	114 653	143 840	102 854	80 187	568 718	1 465 113

Asukasta kohti, euroa - Per invånare, euro - Per capita, EUR

1990	44	29	2	12	2	13	125	30	256
1991	39	26	1	12	3	7	104	61	254
1992	36	24	1	12	4	6	59	107	249
1993	32	21	1	10	5	6	35	127	237
1994	30	22	1	9	8	8	31	127	237
1995	35	18	3	13	12	10	30	122	242
1996	32	18	4	13	14	13	29	117	240
1997	29	23	4	16	18	13	23	126	253
1998	39	33	1	17	23	10	21	106	250
1999	36	29	1	16	26	8	22	113	252
2000	37	29	1	17	29	8	18	120	260
2001	41	29	1	18	30	8	19	121	267
2002	42	29	1	17	31	11	17	127	274
2003	42	31	1	18	28	14	16	126	276
2004	40	30	1	19	26	14	16	118	264
2005	41	34	1	21	26	16	15	114	268
2006	43	43	1	22	27	19	15	108	278

Lähteet: Alkoholijuomien kulutus. SVT. Stakes; STTV - Källor: Alkoholkonsumtion. FOS. Stakes; STTV - Sources: Alcoholic Beverage Consumption. OSF. STAKES; STTV.

10. Alkoholijuomien kulutuksen määrä vuosina 1990–2006
Volym av alkoholkonsumtion 1990–2006
Volume of the consumption of alcoholic beverages, 1990–2006

Vuosi År Year	Viinaa Brännvin Vodka, gin, etc.	Muita väkeviä juomia Övriga starka drycker Other strong beverages	Väkeviä viinejä Starkvin Fortified wines	Mietoja viinejä Lättvin Light wines	Siideriä Cider Ciders	Long drink -juomia Long drink Long drinks	Vahvaa olutta Starköl Strong beer	Keski- olutta Mellanöl Medium beer
1 000 litraa - liter - litres								
1990	24 267	14 001	6 739	23 987	1 585	18 477	143 748	262 090
1991	21 529	12 457	6 518	28 890	1 794	14 066	115 559	302 456
1992	18 413	10 971	6 151	31 902	2 143	11 026	74 178	360 924
1993	15 795	10 469	5 333	33 557	3 073	9 518	46 786	380 484
1994	16 168	8 024	6 787	33 195	4 631	10 378	39 975	373 016
1995	17 271	7 787	7 201	34 479	17 127	12 300	37 965	368 115
1996	16 838	7 483	7 313	32 049	19 600	19 901	34 659	371 630
1997	17 453	8 015	6 772	34 106	26 246	23 800	33 687	382 320
1998	17 897	8 370	4 511	37 040	35 948	23 298	31 374	367 535
1999	17 678	8 304	4 361	38 256	47 459	20 683	31 352	368 203
2000	17 759	8 352	4 359	39 282	53 626	18 405	29 354	363 840
2001	18 501	9 050	4 698	43 450	56 230	18 047	28 896	375 297
2002	18 742	9 445	4 314	47 324	57 121	24 049	28 625	381 824
2003	18 889	9 544	4 391	51 120	54 357	26 111	26 641	381 139
2004	22 621	10 896	5 026	50 675	52 550	25 314	25 803	402 745
2005	22 447	12 194	4 927	52 182	52 872	25 443	23 246	410 317
2006	22 602	13 151	4 715	54 859	57 446	30 422	22 614	412 342

Asukasta kohti, litraa - Per invånare, liter - Per capita, litres

1990	4,88	2,81	1,35	4,82	0,32	3,71	28,90	52,69
1991	4,31	2,49	1,30	5,78	0,36	2,81	23,12	60,51
1992	3,66	2,18	1,22	6,34	0,43	2,19	14,75	71,77
1993	3,12	2,07	1,05	6,64	0,61	1,88	9,26	75,27
1994	3,18	1,58	1,34	6,54	0,91	2,04	7,87	73,46
1995	3,39	1,53	1,41	6,76	3,36	2,41	7,45	72,20
1996	3,29	1,46	1,43	6,26	3,83	3,89	6,77	72,63
1997	3,40	1,56	1,32	6,65	5,11	4,64	6,56	74,49
1998	3,48	1,63	0,88	7,20	6,98	4,53	6,10	71,40
1999	3,42	1,61	0,84	7,40	9,18	4,00	6,06	71,20
2000	3,43	1,61	0,84	7,58	10,35	3,55	5,67	70,22
2001	3,56	1,74	0,90	8,36	10,82	3,47	5,56	72,24
2002	3,60	1,81	0,83	9,09	10,97	4,62	5,50	73,34
2003	3,62	1,83	0,84	9,79	10,41	5,00	5,10	73,02
2004	4,32	2,08	0,96	9,68	10,04	4,83	4,93	76,91
2005	4,27	2,32	0,94	9,93	10,06	4,84	4,42	78,07
2006	4,28	2,49	0,89	10,40	10,89	5,77	4,29	78,14

Lähteet: Alkoholijuomien kulutus. SVT. Stakes; STTV - Källor: Alkoholkonsumtion. FOS. Stakes; STTV - Sources: Alcoholic Beverage Consumption. OSF. STAKES; STTV.

11. Alkoholijuomien vähittäiskulutuksen määrä vuosina 1990–2006
Volym av konsumtion av alkohol från detaljhandeln 1990–2006
Volume of the consumption of alcoholic beverages through retail outlets, 1990–2006

Vuosi År Year	Viinaa Brännvin Vodka, gin, etc.	Muita väkeviä juomia Övriga starka drycker Other strong beverages	Väkeviä viinejä Starkvin Fortified wines	Mietoja viinejä Lättvin Light wines	Siideriä Cider Ciders	Long drink -juomia Long drink Long drinks	Vahvaa olutta Starköl Strong beer	Keski- olutta Mellanöl Medium beer
1 000 litraa - liter - litres								
1990	21 053	12 228	6 549	21 035	612	12 426	59 709	220 037
1991	18 970	10 994	6 362	26 214	732	9 851	47 770	239 618
1992	16 068	9 671	6 015	29 441	805	7 535	32 781	264 747
1993	13 698	9 324	5 209	31 315	1 219	6 233	23 011	265 836
1994	14 110	6 816	6 635	30 786	1 957	6 521	21 719	256 840
1995	14 617	6 552	6 813	31 169	10 412	7 249	19 539	249 551
1996	14 448	6 086	6 738	28 739	11 970	13 275	17 187	258 199
1997	14 719	6 111	6 027	29 543	16 534	16 534	17 248	268 088
1998	15 319	6 470	4 379	32 824	23 771	17 817	17 463	261 631
1999	15 382	6 692	4 255	34 541	32 634	15 838	17 502	267 486
2000	15 454	6 785	4 265	35 618	38 715	14 364	16 968	267 408
2001	16 104	7 433	4 609	39 644	41 463	14 154	17 087	280 923
2002	16 339	7 929	4 232	43 650	42 647	19 324	17 515	288 630
2003	16 568	8 051	4 295	47 276	41 356	20 189	16 356	292 088
2004	20 274	9 380	4 944	46 616	40 555	19 310	15 234	319 106
2005	20 078	10 499	4 846	47 886	41 107	18 695	13 127	330 167
2006	20 148	11 013	4 637	50 270	45 024	22 333	12 492	335 241

Asukasta kohti, litraa - Per invånare, liter - Per capita, litres

1990	4,23	2,46	1,32	4,23	0,12	2,50	12,00	44,23
1991	3,79	2,20	1,27	5,24	0,15	1,97	9,56	47,94
1992	3,20	1,92	1,20	5,85	0,16	1,50	6,52	52,64
1993	2,71	1,84	1,03	6,19	0,24	1,23	4,55	52,59
1994	2,78	1,34	1,31	6,06	0,39	1,28	4,28	50,58
1995	2,87	1,28	1,34	6,11	2,04	1,42	3,83	48,94
1996	2,82	1,19	1,32	5,62	2,34	2,59	3,36	50,46
1997	2,87	1,19	1,17	5,76	3,22	3,22	3,36	52,24
1998	2,98	1,26	0,85	6,38	4,62	3,46	3,39	50,83
1999	2,97	1,29	0,82	6,68	6,31	3,06	3,38	51,72
2000	2,98	1,31	0,82	6,87	7,47	2,77	3,27	51,61
2001	3,10	1,43	0,89	7,63	7,98	2,72	3,29	54,08
2002	3,14	1,52	0,81	8,38	8,19	3,71	3,36	55,44
2003	3,17	1,54	0,82	9,06	7,92	3,87	3,13	55,96
2004	3,87	1,79	0,94	8,90	7,74	3,69	2,91	60,94
2005	3,82	2,00	0,92	9,11	7,82	3,56	2,50	62,82
2006	3,82	2,09	0,88	9,53	8,53	4,23	2,37	63,53

Lähteet: Alkoholijuomien kulutus. SVT. Stakes; STTV - Källor: Alkoholkonsumtion. FOS. Stakes; STTV - Sources: Alcoholic Beverage Consumption. OSF. STAKES; STTV.

12. Alkoholijuomien anniskelukulutuksen määrä vuosina 1990–2006

Volym av konsumtion av serverad alkohol 1990–2006

Volume of the consumption of alcoholic beverages through licensed serving, 1990–2006

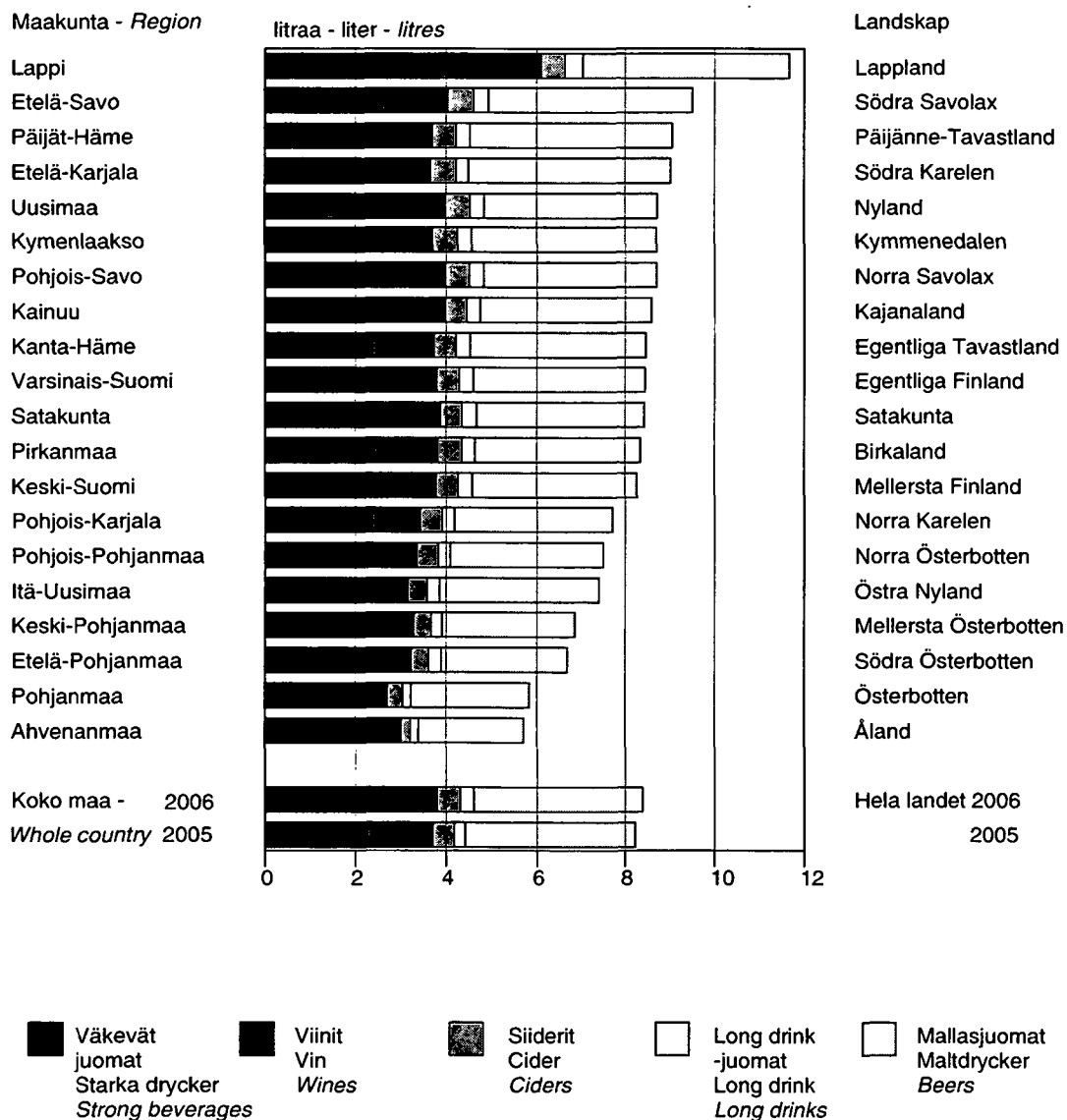
Vuosi År Year	Viinaa Brännvin Vodka, gin, etc.	Muita väkeviä juomia Övriga starka drycker Other strong beverages	Väkeviä viinejä Starkvin Fortified wines	Mietoja viinejä Lättvin Light wines	Siideriä Cider Ciders	Long drink -juomia Long drink Long drinks	Vahvaa olutta Starköl Strong beer	Keski- olutta Mellanöl Medium beer
1 000 litraa - liter - litres								
1990	3 214	1 773	190	2 952	973	6 051	84 039	42 053
1991	2 559	1 463	156	2 676	1 062	4 215	67 789	62 838
1992	2 345	1 300	136	2 462	1 337	3 491	41 397	96 177
1993	2 097	1 145	124	2 242	1 854	3 285	23 775	114 648
1994	2 058	1 208	152	2 409	2 674	3 857	18 256	116 176
1995	2 654	1 235	388	3 310	6 715	5 051	18 426	118 565
1996	2 390	1 397	575	3 310	7 630	6 626	17 472	113 431
1997	2 735	1 903	744	4 563	9 711	7 266	16 439	114 232
1998	2 577	1 900	132	4 216	12 177	5 481	13 911	105 904
1999	2 295	1 611	105	3 715	14 825	4 845	13 851	100 717
2000	2 305	1 567	95	3 664	14 911	4 041	12 386	96 432
2001	2 398	1 617	89	3 806	14 767	3 893	11 809	94 374
2002	2 404	1 515	82	3 673	14 474	4 725	11 110	93 195
2003	2 321	1 493	96	3 844	13 002	5 922	10 286	89 050
2004	2 347	1 516	82	4 058	11 994	6 004	10 568	83 639
2005	2 369	1 695	81	4 296	11 765	6 748	10 119	80 149
2006	2 454	2 139	78	4 589	12 422	8 089	10 121	77 101

Asukasta kohti, litraa - Per invånare, liter - Per capita, litres

1990	0,65	0,36	0,04	0,59	0,20	1,22	16,89	8,45
1991	0,51	0,29	0,03	0,54	0,21	0,84	13,56	12,57
1992	0,47	0,26	0,03	0,49	0,27	0,69	8,23	19,12
1993	0,41	0,23	0,02	0,44	0,37	0,65	4,70	22,68
1994	0,41	0,24	0,03	0,47	0,53	0,76	3,60	22,88
1995	0,52	0,24	0,08	0,65	1,32	0,99	3,61	23,25
1996	0,47	0,27	0,11	0,65	1,49	1,30	3,41	22,17
1997	0,53	0,37	0,15	0,89	1,89	1,42	3,20	22,26
1998	0,50	0,37	0,03	0,82	2,37	1,06	2,70	20,57
1999	0,44	0,31	0,02	0,72	2,87	0,94	2,68	19,48
2000	0,44	0,30	0,02	0,71	2,88	0,78	2,39	18,61
2001	0,46	0,31	0,02	0,73	2,84	0,75	2,27	18,17
2002	0,46	0,29	0,02	0,71	2,78	0,91	2,13	17,90
2003	0,44	0,29	0,02	0,74	2,49	1,13	1,97	17,06
2004	0,45	0,29	0,02	0,78	2,29	1,15	2,02	15,97
2005	0,45	0,32	0,02	0,82	2,24	1,28	1,93	15,25
2006	0,47	0,41	0,01	0,87	2,35	1,53	1,92	14,61

Lähteet: Alkoholijuomien kulutus. SVT. Stakes; STTV - Källor: Alkoholkonsumtion. FOS. Stakes; STTV - Sources: Alcoholic Beverage Consumption. OSF. STAKES; STTV.

Kuvio 4. Alkoholijuomien kulutus 100 %:n alkoholina asukasta kohti maakunnittain vuonna 2006
Figur 4. Alkoholkonsumtion i 100 % alkohol per invånare landskapsvis 2006
Figure 4. Consumption of alcoholic beverages by region, 100% alcohol, per capita, 2006

Lähteet: Alkoholijuomien kulutus. SVT. Stakes; STTV - Källor: Alkoholkonsumtion. FOS. Stakes; STTV - Sources: Alcoholic Beverage Consumption. OSF. STAKES; STTV.

13. Alkoholijuomien kulutus asukasta kohti maakunnittain vuonna 2006
Alkoholkonsumtion per invånare landskapsvis 2006
Consumption of alcoholic beverages by region, per capita, 2006

Maakunta <i>Region</i>	Asukasta kohti Per invånare <i>Per capita</i>	15 vuotta täyttänyttä kohti Per invånare 15 år och över <i>Per capita, aged 15 and over</i>	18 vuotta täyttänyttä kohti Per invånare 18 år och över <i>Per capita, aged 18 and over</i>	Landskap
Litraa 100 %:n alkoholia - Liter 100 % alkohol - 100% alcohol, litres				
Koko maa- <i>Whole country</i>	8,41	10,14	10,62	Hela landet
Uusimaa	8,72	10,58	11,06	Nyland
Itä-Uusimaa	7,41	9,19	9,68	Östra Nyland
Varsinais-Suomi	8,45	10,09	10,54	Egentliga Finland
Satakunta	8,42	10,02	10,48	Satakunta
Kanta-Häme	8,49	10,25	10,73	Egentliga Tavastland
Pirkanmaa	8,34	10,01	10,44	Birkaland
Päijät-Häme	9,05	10,81	11,31	Päijänne-Tavastland
Kymenlaakso	8,71	10,31	10,77	Kymmenedalen
Etelä-Karjala	9,02	10,61	11,08	Södra Karelen
Etelä-Savo	9,51	11,15	11,67	Södra Savolax
Pohjois-Savo	8,70	10,38	10,89	Norra Savolax
Pohjois-Karjala	7,72	9,17	9,63	Norra Karelen
Keski-Suomi	8,25	9,94	10,41	Mellersta Finland
Etelä-Pohjanmaa	6,69	8,12	8,54	Södra Österbotten
Pohjanmaa	5,85	7,10	7,47	Österbotten
Keski-Pohjanmaa	6,85	8,45	8,92	Mellersta Österbotten
Pohjois-Pohjanmaa	7,52	9,49	10,03	Norra Österbotten
Kainuu	8,59	10,21	10,70	Kajanaland
Lappi	11,67	13,94	14,68	Lappland
Ahvenanmaa	5,71	6,91	7,25	Åland

Euroa - Euro - EUR				
Koko maa- <i>Whole country</i>	744	897	940	Hela landet
Uusimaa	833	1 010	1 056	Nyland
Itä-Uusimaa	625	775	816	Östra Nyland
Varsinais-Suomi	744	889	928	Egentliga Finland
Satakunta	698	830	869	Satakunta
Kanta-Häme	715	864	904	Egentliga Tavastland
Pirkanmaa	750	901	940	Birkaland
Päijät-Häme	795	950	994	Päijänne-Tavastland
Kymenlaakso	775	916	957	Kymmenedalen
Etelä-Karjala	795	936	977	Södra Karelen
Etelä-Savo	805	945	989	Södra Savolax
Pohjois-Savo	739	882	925	Norra Savolax
Pohjois-Karjala	629	747	784	Norra Karelen
Keski-Suomi	697	840	880	Mellersta Finland
Etelä-Pohjanmaa	542	658	692	Södra Österbotten
Pohjanmaa	494	600	631	Österbotten
Keski-Pohjanmaa	563	694	733	Mellersta Österbotten
Pohjois-Pohjanmaa	639	806	852	Norra Österbotten
Kainuu	686	815	854	Kajanaland
Lappi	1 000	1 194	1 258	Lappland
Ahvenanmaa	551	665	698	Åland

Lähteet: Alkoholijuomien kulutus. SVT. Stakes; STTV - Källor: Alkoholkonsumtion. FOS. Stakes; STTV - Sources: Alcoholic Beverage Consumption. OSF. STAKES; STTV.

14. Alkoholijuomien kulutus 100 %:n alkoholina maakunnittain vuonna 2006
Alkoholkonsumtion i 100 % alkohol landskapsvis 2006
Consumption of alcoholic beverages by region, 100% alcohol, 2006

Maakunta <i>Region</i>	Väkeviä juomia Starka drycker Strong beverages	Viinejä Vin Wines	Siideriä Cider Ciders	Long drink -juomia Long drink Long drinks	Mallas- juomia Malt- drycker Beers	Yhteensä Totalt Total	Landskap
1 000 litraa - liter - litres							
Koko maa- Whole country	12 511	7 586	2 699	1 585	20 000	44 382	Hela landet
Uusimaa	2 661	2 805	769	413	5 329	11 977	Nyland
Itä-Uusimaa	161	134	41	25	334	696	Östra Nyland
Varsinais-Suomi	1 054	684	232	141	1 755	3 866	Egentliga Finland
Satakunta	636	252	107	77	858	1 931	Satakunta
Kanta-Häme	415	218	86	55	669	1 442	Egentliga Tavastland
Pirkanmaa	1 165	637	253	147	1 744	3 946	Birkaland
Päijät-Häme	467	266	106	64	901	1 803	Päijänne-Tavastland
Kymenlaakso	438	247	101	57	763	1 605	Kymmenedalen
Etelä-Karjala	314	180	77	38	611	1 220	Södra Karelen
Etelä-Savo	422	220	92	55	728	1 516	Södra Savolax
Pohjois-Savo	694	295	139	77	966	2 171	Norra Savolax
Pohjois-Karjala	406	168	80	47	593	1 294	Norra Karelen
Keski-Suomi	689	324	134	80	988	2 215	Mellersta Finland
Etelä-Pohjanmaa	478	145	76	54	543	1 296	Södra Österbotten
Pohjanmaa	284	187	58	31	459	1 019	Österbotten
Keski-Pohjanmaa	166	66	27	16	208	484	Mellersta Österbotten
Pohjois-Pohjanmaa	917	359	175	102	1 312	2 864	Norra Österbotten
Kainuu	250	84	41	26	324	725	Kajanaland
Lappi	862	267	100	76	854	2 158	Lappland
Ahvenanmaa	34	47	6	5	63	154	Åland

Asukasta kohti, litraa - Per invånare, liter - Per capita, litres							
Koko maa- Whole country	2,37	1,43	0,51	0,30	3,79	8,41	Hela landet
Uusimaa	1,94	2,04	0,56	0,30	3,88	8,72	Nyland
Itä-Uusimaa	1,71	1,43	0,44	0,27	3,56	7,41	Östra Nyland
Varsinais-Suomi	2,30	1,49	0,51	0,31	3,83	8,45	Egentliga Finland
Satakunta	2,77	1,10	0,47	0,34	3,74	8,42	Satakunta
Kanta-Häme	2,44	1,28	0,50	0,32	3,93	8,49	Egentliga Tavastland
Pirkanmaa	2,46	1,35	0,53	0,31	3,69	8,34	Birkaland
Päijät-Häme	2,34	1,34	0,53	0,32	4,52	9,05	Päijänne-Tavastland
Kymenlaakso	2,37	1,34	0,55	0,31	4,14	8,71	Kymmenedalen
Etelä-Karjala	2,32	1,33	0,57	0,28	4,51	9,02	Södra Karelen
Etelä-Savo	2,65	1,38	0,57	0,34	4,56	9,51	Södra Savolax
Pohjois-Savo	2,78	1,18	0,56	0,31	3,87	8,70	Norra Savolax
Pohjois-Karjala	2,42	1,00	0,48	0,28	3,54	7,72	Norra Karelen
Keski-Suomi	2,57	1,21	0,50	0,30	3,68	8,25	Mellersta Finland
Etelä-Pohjanmaa	2,47	0,75	0,39	0,28	2,81	6,69	Södra Österbotten
Pohjanmaa	1,63	1,08	0,33	0,18	2,63	5,85	Österbotten
Keski-Pohjanmaa	2,35	0,93	0,39	0,23	2,95	6,85	Mellersta Österbotten
Pohjois-Pohjanmaa	2,41	0,94	0,46	0,27	3,45	7,52	Norra Österbotten
Kainuu	2,96	1,00	0,49	0,30	3,84	8,59	Kajanaland
Lappi	4,66	1,44	0,54	0,41	4,62	11,67	Lappland
Ahvenanmaa	1,27	1,73	0,21	0,18	2,32	5,71	Åland

Lähteet: Alkoholijuomien kulutus. SVT. Stakes; STTV - Källor: Alkoholkonsumtion. FOS. Stakes; STTV - Sources: Alcoholic Beverage Consumption. OSF. STAKES; STTV.

15. Alkoholijuomien vähittäiskulutus 100 %:n alkoholina maakunnittain vuonna 2006
Konsumtion av alkohol från detaljhandeln i 100 % alkohol landskapsvis 2006
Consumption of alcoholic beverages through retail outlets by region, 100% alcohol, 2006

Maakunta <i>Region</i>	Väkeviä juomia Starka drycker Strong beverages	Viinejä Vin Wines	Siideriä Cider Ciders	Long drink -juomia Long drink Long drinks	Mallas- juomia Malt- drycker Beers	Yhteensä Total Total	Landskap
1 000 litraa - liter - litres							
Koko maa- Whole country	11 004	6 991	2 114	1 152	15 965	37 226	Hela landet
Uusimaa	2 233	2 506	560	271	3 787	9 356	Nyland
Itä-Uusimaa	141	126	34	19	289	610	Östra Nyland
Varsinais-Suomi	928	634	180	104	1 414	3 260	Egentliga Finland
Satakunta	575	240	90	60	739	1 704	Satakunta
Kanta-Häme	372	204	71	42	567	1 256	Egentliga Tavastland
Pirkanmaa	1 016	593	195	107	1 350	3 260	Birkaland
Päijät-Häme	419	252	82	45	699	1 496	Päijänne-Tavastland
Kymenlaakso	378	237	79	40	613	1 348	Kymmenedalen
Etelä-Karjala	274	171	61	29	494	1 028	Södra Karelen
Etelä-Savo	378	208	74	43	608	1 312	Södra Savolax
Pohjois-Savo	621	276	114	59	819	1 889	Norra Savolax
Pohjois-Karjala	370	162	67	38	523	1 160	Norra Karelen
Keski-Suomi	616	307	109	62	836	1 930	Mellersta Finland
Etelä-Pohjanmaa	441	139	64	41	481	1 166	Södra Österbotten
Pohjanmaa	252	176	47	23	392	891	Österbotten
Keski-Pohjanmaa	152	63	23	12	178	428	Mellersta Österbotten
Pohjois-Pohjanmaa	813	337	145	77	1 120	2 492	Norra Österbotten
Kainuu	232	80	35	20	290	656	Kajanaland
Lappi	768	240	79	57	719	1 863	Lappland
Ahvenanmaa	26	40	4	3	48	121	Åland

Asukasta kohti, litraa - Per invånare, liter - Per capita, litres							
Koko maa- Whole country	2,09	1,32	0,40	0,22	3,03	7,05	Hela landet
Uusimaa	1,63	1,82	0,41	0,20	2,76	6,81	Nyland
Itä-Uusimaa	1,51	1,34	0,36	0,21	3,08	6,50	Östra Nyland
Varsinais-Suomi	2,03	1,38	0,39	0,23	3,09	7,12	Egentliga Finland
Satakunta	2,51	1,05	0,39	0,26	3,22	7,43	Satakunta
Kanta-Häme	2,19	1,20	0,42	0,25	3,33	7,39	Egentliga Tavastland
Pirkanmaa	2,15	1,25	0,41	0,23	2,85	6,89	Birkaland
Päijät-Häme	2,10	1,26	0,41	0,22	3,51	7,51	Päijänne-Tavastland
Kymenlaakso	2,05	1,29	0,43	0,22	3,33	7,32	Kymmenedalen
Etelä-Karjala	2,03	1,26	0,45	0,21	3,65	7,60	Södra Karelen
Etelä-Savo	2,37	1,31	0,47	0,27	3,81	8,23	Södra Savolax
Pohjois-Savo	2,49	1,11	0,46	0,24	3,28	7,57	Norra Savolax
Pohjois-Karjala	2,21	0,97	0,40	0,23	3,12	6,92	Norra Karelen
Keski-Suomi	2,29	1,14	0,41	0,23	3,11	7,19	Mellersta Finland
Etelä-Pohjanmaa	2,28	0,72	0,33	0,21	2,48	6,02	Södra Österbotten
Pohjanmaa	1,45	1,01	0,27	0,13	2,25	5,11	Österbotten
Keski-Pohjanmaa	2,15	0,89	0,33	0,17	2,52	6,05	Mellersta Österbotten
Pohjois-Pohjanmaa	2,14	0,89	0,38	0,20	2,94	6,55	Norra Österbotten
Kainuu	2,75	0,95	0,41	0,23	3,44	7,78	Kajanaland
Lappi	4,15	1,30	0,43	0,31	3,89	10,07	Lappland
Ahvenanmaa	0,96	1,48	0,16	0,11	1,77	4,49	Åland

Lähteet: Alkoholijuomien kulutus. SVT. Stakes; STTV - Källor: Alkoholkonsumtion. FOS. Stakes; STTV - Sources: Alcoholic Beverage Consumption. OSF. STAKES; STTV.

16. Alkoholijuomien anniskelukulutus 100 %:n alkoholina maakunnittain vuonna 2006
Konsumtion av serverad alkohol i 100 % alkohol landskapsvis 2006
Consumption of alcoholic beverages through licensed serving by region, 100% alcohol, 2006

Maakunta <i>Region</i>	Väkeviä juomia Starka drycker Strong beverages	Viinejä Vin Wines	Siideriä Cider Ciders	Long drink -juomia Long drink Long drinks	Mallas- juomia Malt- drycker Beers	Yhteensä Totalt Total	Landskap
1 000 litraa - liter - litres							Hela landet
Koko maa- Whole country	1 508	594	585	433	4 036	7 156	
Uusimaa	428	299	209	142	1 543	2 620	Nyland
Itä-Uusimaa	19	8	7	6	45	85	Östra Nyland
Varsinais-Suomi	126	50	53	37	341	607	Egentliga Finland
Satakunta	61	12	17	17	119	227	Satakunta
Kanta-Häme	43	13	14	13	102	186	Egentliga Tavastland
Pirkanmaa	150	44	58	40	394	686	Birkaland
Päijät-Häme	48	14	24	19	202	307	Päijänne-Tavastland
Kymenlaakso	59	10	22	17	150	258	Kymmenedalen
Etelä-Karjala	40	9	17	9	117	192	Södra Karelen
Etelä-Savo	44	11	17	12	120	204	Södra Savolax
Pohjois-Savo	73	19	25	18	147	282	Norra Savolax
Pohjois-Karjala	36	6	13	9	70	134	Norra Karelen
Keski-Suomi	73	17	25	18	152	285	Mellersta Finland
Etelä-Pohjanmaa	38	6	11	13	62	130	Södra Österbotten
Pohjanmaa	32	11	11	8	67	128	Österbotten
Keski-Pohjanmaa	15	3	4	4	30	56	Mellersta Österbotten
Pohjois-Pohjanmaa	104	22	30	24	192	372	Norra Österbotten
Kainuu	18	4	7	6	34	69	Kajanaland
Lappi	94	27	21	19	135	295	Lappland
Ahvenanmaa	8	7	1	2	15	33	Åland

Asukasta kohti, litraa - Per invånare, liter - Per capita, litres							Hela landet
Koko maa- Whole country	0,29	0,11	0,11	0,08	0,76	1,36	
Uusimaa	0,31	0,22	0,15	0,10	1,12	1,91	Nyland
Itä-Uusimaa	0,21	0,09	0,07	0,06	0,48	0,91	Östra Nyland
Varsinais-Suomi	0,28	0,11	0,12	0,08	0,74	1,32	Egentliga Finland
Satakunta	0,27	0,05	0,07	0,07	0,52	0,99	Satakunta
Kanta-Häme	0,25	0,08	0,09	0,08	0,60	1,09	Egentliga Tavastland
Pirkanmaa	0,32	0,09	0,12	0,08	0,83	1,45	Birkaland
Päijät-Häme	0,24	0,07	0,12	0,10	1,01	1,54	Päijänne-Tavastland
Kymenlaakso	0,32	0,06	0,12	0,09	0,81	1,40	Kymmenedalen
Etelä-Karjala	0,29	0,07	0,12	0,07	0,86	1,42	Södra Karelen
Etelä-Savo	0,28	0,07	0,11	0,07	0,75	1,28	Södra Savolax
Pohjois-Savo	0,29	0,08	0,10	0,07	0,59	1,13	Norra Savolax
Pohjois-Karjala	0,21	0,04	0,08	0,05	0,42	0,80	Norra Karelen
Keski-Suomi	0,27	0,06	0,09	0,07	0,57	1,06	Mellersta Finland
Etelä-Pohjanmaa	0,19	0,03	0,06	0,07	0,32	0,67	Södra Österbotten
Pohjanmaa	0,18	0,06	0,06	0,05	0,38	0,73	Österbotten
Keski-Pohjanmaa	0,21	0,04	0,06	0,06	0,43	0,80	Mellersta Österbotten
Pohjois-Pohjanmaa	0,27	0,06	0,08	0,06	0,50	0,98	Norra Österbotten
Kainuu	0,21	0,05	0,08	0,07	0,40	0,81	Kajanaland
Lappi	0,51	0,14	0,11	0,10	0,73	1,60	Lappland
Ahvenanmaa	0,31	0,25	0,05	0,07	0,55	1,23	Åland

Lähteet: Alkoholijuomien kulutus. SVT. Stakes; STTV - Källor: Alkoholkonsumtion. FOS. Stakes; STTV - Sources: Alcoholic Beverage Consumption. OSF. STAKES; STTV.

17. Alkoholijuomien kulutuksen arvo maakunnittain vuonna 2006
Värde av alkoholkonsumtion landskapsvis 2006
Value of the consumption of alcoholic beverages by region, 2006

Maakunta <i>Region</i>	Vähittäiskulutus Detaljhandels- konsumtion <i>Consumption through retail outlets</i>	Anniskelukulutus Konsumtion av serverad alkohol <i>Consumption through licensed serving</i>	Yhteensä Total <i>Total</i>	Landskap
1 000 €				
Koko maa- Whole country	2 460 568	1 465 113	3 925 681	Hela landet
Uusimaa	627 768	516 016	1 143 784	Nyland
Itä-Uusimaa	40 747	17 878	58 625	Östra Nyland
Varsinais-Suomi	216 151	124 449	340 600	Egentliga Finland
Satakunta	111 320	48 766	160 086	Satakunta
Kanta-Häme	82 867	38 650	121 517	Egentliga Tavastland
Pirkanmaa	214 635	140 527	355 162	Birkaland
Päijät-Häme	98 600	59 859	158 459	Päijänne-Tavastland
Kymenlaakso	89 416	53 295	142 711	Kymmenedalen
Etelä-Karjala	68 216	39 320	107 536	Södra Karelen
Etelä-Savo	86 757	41 713	128 470	Södra Savolax
Pohjois-Savo	124 244	60 164	184 408	Norra Savolax
Pohjois-Karjala	76 234	29 092	105 326	Norra Karelen
Keski-Suomi	126 428	60 894	187 323	Mellersta Finland
Etelä-Pohjanmaa	75 989	28 959	104 948	Södra Österbotten
Pohjanmaa	58 813	27 277	86 090	Österbotten
Keski-Pohjanmaa	27 978	11 789	39 767	Mellersta Österbotten
Pohjois-Pohjanmaa	163 850	79 409	243 259	Norra Österbotten
Kainuu	42 845	15 015	57 860	Kajanaland
Lappi	119 661	65 263	184 925	Lappland
Ahvenanmaa	8 046	6 780	14 826	Åland

Asukasta kohti, euroa - Per invånare, euro - Per capita, EUR

Koko maa- Whole country	466	278	744	Hela landet
Uusimaa	457	376	833	Nyland
Itä-Uusimaa	434	190	625	Östra Nyland
Varsinais-Suomi	472	272	744	Egentliga Finland
Satakunta	485	213	698	Satakunta
Kanta-Häme	488	227	715	Egentliga Tavastland
Pirkanmaa	454	297	750	Birkaland
Päijät-Häme	495	300	795	Päijänne-Tavastland
Kymenlaakso	485	289	775	Kymmenedalen
Etelä-Karjala	504	291	795	Södra Karelen
Etelä-Savo	544	262	805	Södra Savolax
Pohjois-Savo	498	241	739	Norra Savolax
Pohjois-Karjala	455	174	629	Norra Karelen
Keski-Suomi	471	227	697	Mellersta Finland
Etelä-Pohjanmaa	393	150	542	Södra Österbotten
Pohjanmaa	338	157	494	Österbotten
Keski-Pohjanmaa	396	167	563	Mellersta Österbotten
Pohjois-Pohjanmaa	430	209	639	Norra Österbotten
Kainuu	508	178	686	Kajanaland
Lappi	647	353	1 000	Lappland
Ahvenanmaa	299	252	551	Åland

Lähteet: Alkoholijuomien kulutus. SVT. Stakes; STTV - Källor: Alkoholkonsumtion. FOS. Stakes; STTV - Sources: Alcoholic Beverage Consumption. OSF. STAKES; STTV.

18. Alkoholijuomien kulutuksen määrä maakunnittain vuonna 2006
Volym av alkoholkonsumtion landskapsvis 2006
Volume of the consumption of alcoholic beverages by region, 2006

Maakunta <i>Region</i>	Väkeviä juomia Starka drycker <i>Strong beverages</i>	Viinejä Vin <i>Wines</i>	Siideriä Cider <i>Ciders</i>	Long drink -juomia Long drink <i>Long drinks</i>	Mallas- juomia Malt- drycker <i>Beers</i>	Landskap
1 000 litraa - liter - litres						
Koko maa- Whole country	35 754	59 574	57 446	30 422	434 956	Hela landet
Uusimaa	7 605	22 070	16 330	7 898	115 553	Nyland
Itä-Uusimaa	458	1 060	874	489	7 285	Östra Nyland
Varsinais-Suomi	3 003	5 404	4 948	2 711	38 279	Egentliga Finland
Satakunta	1 813	1 981	2 286	1 478	18 624	Satakunta
Kanta-Häme	1 184	1 720	1 819	1 052	14 528	Egentliga Tavastland
Pirkanmaa	3 317	4 983	5 389	2 816	37 806	Birkaland
Päijät-Häme	1 328	2 104	2 245	1 219	19 508	Päijänne-Tavastland
Kymenlaakso	1 258	1 960	2 141	1 091	16 616	Kymmenedalen
Etelä-Karjala	904	1 414	1 647	736	13 349	Södra Karelen
Etelä-Savo	1 206	1 726	1 946	1 065	15 880	Södra Savolax
Pohjois-Savo	1 996	2 303	2 952	1 482	21 051	Norra Savolax
Pohjois-Karjala	1 163	1 312	1 707	907	12 935	Norra Karelen
Keski-Suomi	1 965	2 540	2 857	1 530	21 421	Mellersta Finland
Etelä-Pohjanmaa	1 375	1 127	1 614	1 043	11 831	Södra Österbotten
Pohjanmaa	808	1 469	1 238	603	10 017	Österbotten
Keski-Pohjanmaa	476	513	587	309	4 543	Mellersta Österbotten
Pohjois-Pohjanmaa	2 637	2 795	3 733	1 953	28 634	Norra Österbotten
Kainuu	720	656	883	493	7 067	Kajanaland
Lappi	2 446	2 070	2 127	1 452	18 675	Lappland
Ahvenanmaa	94	367	121	96	1 353	Åland

Asukasta kohti, litraa - Per invånare, liter - Per capita, litres						
Koko maa- Whole country	6,78	11,29	10,89	5,77	82,43	Hela landet
Uusimaa	5,54	16,07	11,89	5,75	84,12	Nyland
Itä-Uusimaa	4,88	11,29	9,32	5,21	77,63	Östra Nyland
Varsinais-Suomi	6,56	11,80	10,81	5,92	83,62	Egentliga Finland
Satakunta	7,90	8,64	9,97	6,45	81,20	Satakunta
Kanta-Häme	6,97	10,12	10,71	6,19	85,49	Egentliga Tavastland
Pirkanmaa	7,01	10,53	11,39	5,95	79,89	Birkaland
Päijät-Häme	6,66	10,56	11,27	6,12	97,91	Päijänne-Tavastland
Kymenlaakso	6,83	10,64	11,62	5,92	90,19	Kymmenedalen
Etelä-Karjala	6,68	10,46	12,17	5,44	98,69	Södra Karelen
Etelä-Savo	7,56	10,82	12,20	6,68	99,57	Södra Savolax
Pohjois-Savo	8,00	9,23	11,83	5,94	84,37	Norra Savolax
Pohjois-Karjala	6,94	7,83	10,19	5,41	77,21	Norra Karelen
Keski-Suomi	7,32	9,46	10,64	5,70	79,76	Mellersta Finland
Etelä-Pohjanmaa	7,10	5,82	8,34	5,39	61,12	Södra Österbotten
Pohjanmaa	4,64	8,43	7,11	3,46	57,50	Österbotten
Keski-Pohjanmaa	6,74	7,26	8,31	4,37	64,28	Mellersta Österbotten
Pohjois-Pohjanmaa	6,93	7,34	9,81	5,13	75,22	Norra Österbotten
Kainuu	8,53	7,78	10,47	5,85	83,78	Kajanaland
Lappi	13,23	11,19	11,50	7,85	100,98	Lappland
Ahvenanmaa	3,50	13,61	4,51	3,56	50,27	Åland

Lähteet: Alkoholijuomien kulutus. SVT. Stakes; STTV - Källor: Alkoholkonsumtion. FOS. Stakes; STTV - Sources: Alcoholic Beverage Consumption. OSF. STAKES; STTV.

19. Alkoholijuomien vähittäiskulutuksen määrä maakunnittain vuonna 2006
Volym av konsumtion av alkohol från detaljhandeln landskapsvis 2006
Volume of the consumption of alcoholic beverages through retail outlets by region, 2006

Maakunta <i>Region</i>	Väkeviä juomia Starka drycker <i>Strong beverages</i>	Viinejä Vin <i>Wines</i>	Siideriä Cider <i>Ciders</i>	Long drink -juomia Long drink <i>Long drinks</i>	Mallas- juomia Malt- drycker <i>Beers</i>	Landskap
1 000 litraa - liter - litres						
Koko maa- Whole country	31 160	54 907	45 024	22 333	347 733	Hela landet
Uusimaa	6 328	19 720	11 909	5 263	82 425	Nyland
Itä-Uusimaa	398	993	728	380	6 315	Östra Nyland
Varsinais-Suomi	2 620	5 010	3 828	2 016	30 877	Egentliga Finland
Satakunta	1 620	1 885	1 929	1 159	16 050	Satakunta
Kanta-Häme	1 053	1 613	1 512	811	12 319	Egentliga Tavastland
Pirkanmaa	2 863	4 635	4 155	2 071	29 293	Birkaland
Päijät-Häme	1 181	1 991	1 739	863	15 178	Päijänne-Tavastland
Kymenlaakso	1 078	1 877	1 679	775	13 366	Kymmenedalen
Etelä-Karjala	780	1 343	1 294	559	10 792	Södra Karelen
Etelä-Savo	1 074	1 637	1 584	842	13 259	Södra Savolax
Pohjois-Savo	1 769	2 153	2 430	1 150	17 854	Norra Savolax
Pohjois-Karjala	1 050	1 262	1 430	745	11 403	Norra Karelen
Keski-Suomi	1 735	2 408	2 317	1 187	18 143	Mellersta Finland
Etelä-Pohjanmaa	1 255	1 082	1 373	794	10 474	Södra Österbotten
Pohjanmaa	709	1 383	1 013	451	8 563	Österbotten
Keski-Pohjanmaa	433	488	502	229	3 889	Mellersta Österbotten
Pohjois-Pohjanmaa	2 323	2 626	3 090	1 504	24 454	Norra Österbotten
Kainuu	663	624	740	379	6 329	Kajanaland
Lappi	2 158	1 862	1 683	1 096	15 710	Lappland
Ahvenanmaa	70	315	91	60	1 042	Åland
Asukasta kohti, litraa - Per invånare, liter - Per capita, litres						
Koko maa- Whole country	5,90	10,41	8,53	4,23	65,90	Hela landet
Uusimaa	4,61	14,36	8,67	3,83	60,01	Nyland
Itä-Uusimaa	4,24	10,58	7,76	4,05	67,29	Östra Nyland
Varsinais-Suomi	5,72	10,94	8,36	4,40	67,45	Egentliga Finland
Satakunta	7,06	8,22	8,41	5,05	69,98	Satakunta
Kanta-Häme	6,20	9,49	8,90	4,77	72,48	Egentliga Tavastland
Pirkanmaa	6,05	9,79	8,78	4,38	61,90	Birkaland
Päijät-Häme	5,93	9,99	8,73	4,33	76,18	Päijänne-Tavastland
Kymenlaakso	5,85	10,19	9,11	4,21	72,55	Kymmenedalen
Etelä-Karjala	5,77	9,93	9,57	4,13	79,79	Södra Karelen
Etelä-Savo	6,74	10,26	9,93	5,28	83,13	Södra Savolax
Pohjois-Savo	7,09	8,63	9,74	4,61	71,56	Norra Savolax
Pohjois-Karjala	6,27	7,53	8,54	4,45	68,07	Norra Karelen
Keski-Suomi	6,46	8,97	8,63	4,42	67,56	Mellersta Finland
Etelä-Pohjanmaa	6,48	5,59	7,09	4,10	54,10	Södra Österbotten
Pohjanmaa	4,07	7,94	5,81	2,59	49,15	Österbotten
Keski-Pohjanmaa	6,12	6,91	7,10	3,24	55,03	Mellersta Österbotten
Pohjois-Pohjanmaa	6,10	6,90	8,12	3,95	64,24	Norra Österbotten
Kainuu	7,86	7,40	8,78	4,49	75,03	Kajanaland
Lappi	11,67	10,07	9,10	5,93	84,95	Lappland
Ahvenanmaa	2,61	11,69	3,38	2,22	38,72	Åland

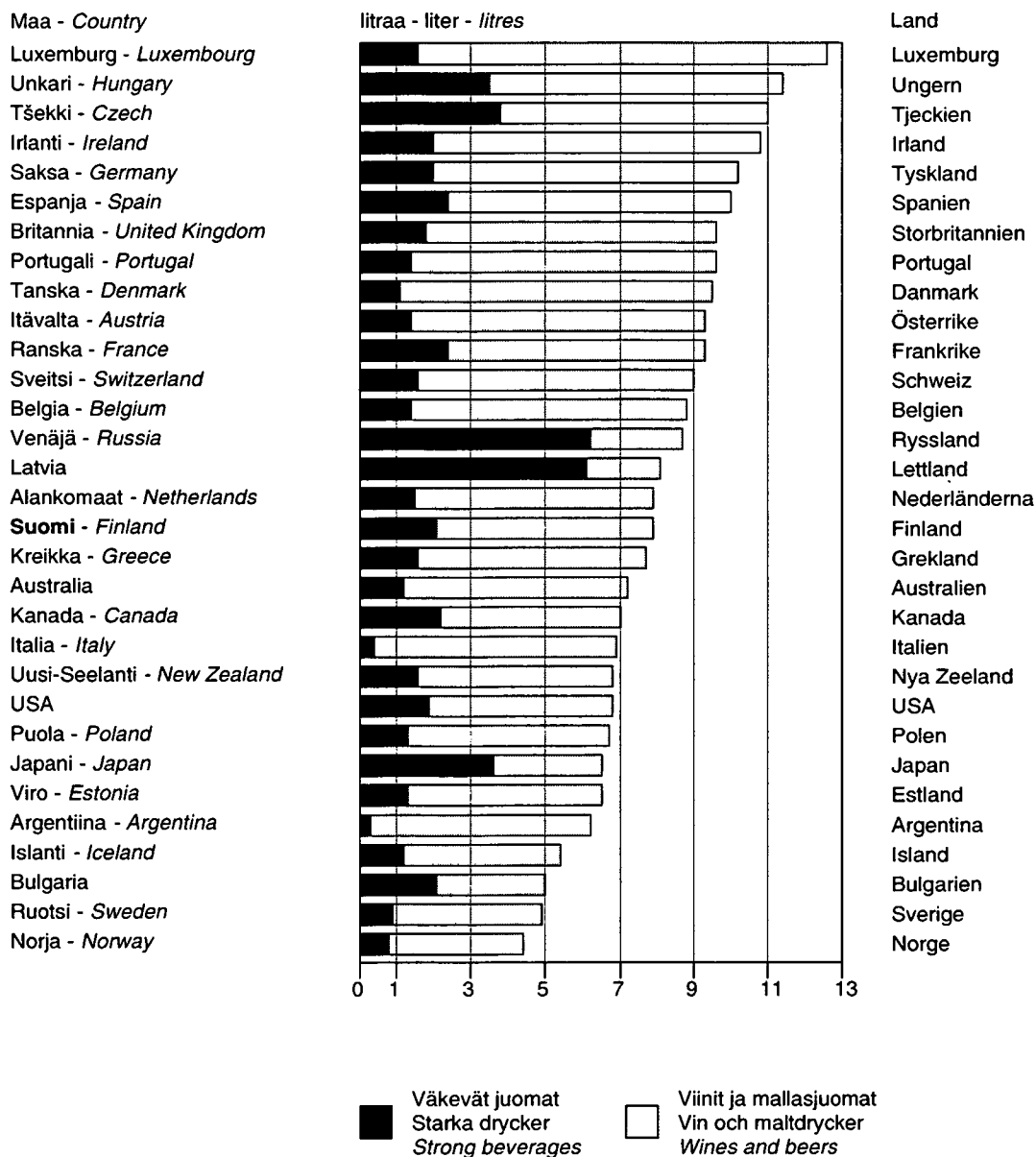
Lähteet: Alkoholijuomien kulutus. SVT. Stakes; STTV - Källor: Alkoholkonsumtion. FOS. Stakes; STTV - Sources: Alcoholic Beverage Consumption. OSF. STAKES; STTV.

20. Alkoholijuomien anniskelukulutuksen määrä maakunnittain vuonna 2006
Volym av konsumtion av serverad alkohol landskapsvis 2006
Volume of the consumption of alcoholic beverages through licensed serving by region, 2006

Maakunta <i>Region</i>	Väkeviä juomia Starka drycker Strong beverages	Viinejä Vin Wines	Siideriä Cider Ciders	Long drink -juomia Long drink Long drinks	Mallas- juomia Malt- drycker Beers	Landskap
1 000 litraa - liter - litres						
Koko maa- Whole country	4 593	4 667	12 422	8 089	87 222	Hela landet
Uusimaa	1 277	2 350	4 421	2 634	33 129	Nyland
Itä-Uusimaa	60	66	146	109	970	Östra Nyland
Varsinais-Suomi	383	394	1 120	694	7 402	Egentliga Finland
Satakunta	193	96	358	320	2 573	Satakunta
Kanta-Häme	131	106	307	241	2 210	Egentliga Tavastland
Pirkanmaa	454	348	1 234	746	8 513	Birkaland
Päijät-Häme	146	113	506	357	4 329	Päijänne-Tavastland
Kymenlaakso	180	83	462	316	3 250	Kymmenedalen
Etelä-Karjala	124	71	352	177	2 557	Södra Karelen
Etelä-Savo	132	89	362	222	2 621	Södra Savolax
Pohjois-Savo	227	150	522	332	3 197	Norra Savolax
Pohjois-Karjala	114	50	277	162	1 532	Norra Karelen
Keski-Suomi	229	132	540	343	3 278	Mellersta Finland
Etelä-Pohjanmaa	119	45	242	249	1 358	Södra Österbotten
Pohjanmaa	99	86	225	152	1 454	Österbotten
Keski-Pohjanmaa	44	25	85	80	654	Mellersta Österbotten
Pohjois-Pohjanmaa	314	169	643	449	4 180	Norra Österbotten
Kainuu	57	32	143	114	738	Kajanaland
Lappi	288	208	445	356	2 965	Lappland
Ahvenanmaa	24	52	30	36	311	Åland
Asukasta kohti, litraa - Per invånare, liter - Per capita, litres						
Koko maa- Whole country	0,87	0,88	2,35	1,53	16,53	Hela landet
Uusimaa	0,93	1,71	3,22	1,92	24,12	Nyland
Itä-Uusimaa	0,64	0,71	1,56	1,17	10,34	Östra Nyland
Varsinais-Suomi	0,84	0,86	2,45	1,52	16,17	Egentliga Finland
Satakunta	0,84	0,42	1,56	1,39	11,22	Satakunta
Kanta-Häme	0,77	0,63	1,81	1,42	13,00	Egentliga Tavastland
Pirkanmaa	0,96	0,74	2,61	1,58	17,99	Birkaland
Päijät-Häme	0,73	0,57	2,54	1,79	21,73	Päijänne-Tavastland
Kymenlaakso	0,97	0,45	2,51	1,71	17,64	Kymmenedalen
Etelä-Karjala	0,91	0,53	2,61	1,31	18,90	Södra Karelen
Etelä-Savo	0,82	0,56	2,27	1,39	16,43	Södra Savolax
Pohjois-Savo	0,91	0,60	2,09	1,33	12,81	Norra Savolax
Pohjois-Karjala	0,68	0,30	1,65	0,97	9,14	Norra Karelen
Keski-Suomi	0,85	0,49	2,01	1,28	12,21	Mellersta Finland
Etelä-Pohjanmaa	0,62	0,23	1,25	1,29	7,01	Södra Österbotten
Pohjanmaa	0,57	0,49	1,29	0,87	8,35	Österbotten
Keski-Pohjanmaa	0,62	0,35	1,20	1,14	9,26	Mellersta Österbotten
Pohjois-Pohjanmaa	0,82	0,44	1,69	1,18	10,98	Norra Österbotten
Kainuu	0,67	0,38	1,70	1,35	8,75	Kajanaland
Lappi	1,55	1,13	2,41	1,92	16,03	Lappland
Ahvenanmaa	0,89	1,93	1,13	1,34	11,55	Åland

Lähteet: Alkoholijuomien kulutus. SVT. Stakes; STTV - Källor: Alkoholkonsumtion. FOS. Stakes; STTV - Sources: Alcoholic Beverage Consumption. OSF. STAKES; STTV.

Kuvio 5. Alkoholijuomien kulutus eräissä maissa 100 %:n alkoholina asukasta kohti vuonna 2003
Figur 5. Alkoholkonsumtion i 100 % alkohol per invånare i några länder 2003
Figure 5. Consumption of alcoholic beverages in various countries, 100% alcohol per capita, 2003

Lähde: - Källa: - Source: World Drink Trends, Commission for Distilled Spirits 2005

21. Alkoholijuomien kulutus asukasta kohti 100 %:n alkoholina eräissä maissa vuosina 1999–2003
Alkoholkonsumtion i 100 % alkohol per invånare i några länder 1999–2003
Consumption of alcoholic beverages in various countries, 100% alcohol per capita, 1999–2003

Maa Country	1999	2000	2001	2002	2003	Land
Litraa 100 %:n alkoholia - Liter 100 % alkohol - 100% alcohol, litres						
Suomi - Finland	7,1	7,0	7,3	7,6	7,7	Finland
Islanti - Iceland	4,5	4,7	4,9	5,0	5,4	Island
Norja - Norway	4,8	5,0	4,4	4,4	4,4	Norge
Ruotsi - Sweden	4,9	4,9	4,9	4,9	4,9	Sverige
Tanska - Denmark	9,5	9,5	9,5	9,5	9,5	Danmark
Alankomaat - Netherlands	8,2	8,2	8,1	8,0	7,9	Nederländerna
Argentiina - Argentina	6,7	6,4	6,3	6,3	6,2	Argentina
Australia	7,3	7,4	7,4	7,3	7,2	Australien
Belgia - Belgium	8,4	8,5	8,5	8,8	8,8	Belgien
Bulgaria	6,6	6,3	6,0	5,4	5,0	Bulgarien
Espanja - Spain	9,9	9,8	9,8	9,6	10,0	Spanien
Irlannin tasavalta - Ireland	9,6	10,7	10,8	10,8	10,8	Irland
Iso-Britannia - Great Britain	8,4	8,4	9,1	9,6	9,6	Storbritannien
Italia - Italy	7,6	7,4	7,4	7,4	6,9	Italien
Itävalta - Austria	9,3	9,2	9,0	9,2	9,3	Österrike
Japani - Japan	6,4	6,5	6,5	6,5	6,5	Japan
Kanada - Canada	6,4	6,5	6,7	6,9	7,0	Kanada
Kreikka - Greece	8,4	8,0	7,9	7,8	7,7	Grekland
Latvia	7,7	7,7	7,5	7,7	8,1	Lettland
Luxemburg - Luxembourg	12,3	12,5	12,4	11,9	12,6	Luxemburg
Portugali - Portugal	10,9	10,8	10,3	9,7	9,6	Portugal
Puola - Poland	6,7	6,7	6,3	6,6	6,7	Polen
Ranska - France	10,7	10,4	10,5	10,3	9,3	Frankrike
Saksa - Germany	10,6	10,5	10,4	10,4	10,2	Tyskland
Sveitsi - Switzerland	9,2	9,2	9,2	9,0	9,0	Schweiz
Tšekki - Czech	11,0	11,0	10,9	10,8	11,0	Tjeckien
Unkari - Hungary	10,6	10,9	11,1	11,1	11,4	Ungern
USA	6,8	6,8	6,8	6,7	6,8	USA
Uusi-Seelanti - New Zealand	7,3	6,8	6,6	6,9	6,8	Nya Zeeland
Venäjä - Russia	8,6	8,6	8,6	8,6	8,7	Ryssland
Viro - Estonia	5,1	5,6	5,7	6,2	6,5	Estland

Lähde: - Källa: - Source: World Drink Trends, Commission for Distilled Spirits 2005.

22. Alkoholijuomien kulutus asukasta kohti juomaryhmittäin eräissä maissa vuonna 2003
Alkoholkonsumtion per invånare i några länder efter varugrupp 2003
Consumption of alcoholic beverages in various countries by type of beverage, per capita, 2003

Maa Country	Väkeviä juomia Starka drycker Strong beverages	Viinejä Vin Wines	Mallasjuomia Maldrycker Beers	Yhteensä Totalt Total	Land
	litraa liter litres à 100 %	litraa liter litres	litraa liter litres	litraa % liter litres à 100 %	
Suomi - Finland	2,1	26,3	80,2	7,7	Finland
Islanti - Iceland	1,2	12,0	55,8	5,4	Island
Norja - Norway	0,8	12,4	50,5	4,4	Norge
Ruotsi - Sweden	0,9	16,6	54,2	4,9	Sverige
Tanska - Denmark	1,1	32,6	96,2	9,5	Danmark
Alankomaat - Netherlands	1,5	19,6	78,7	7,9	Nederländerna
Argentiina - Argentina	0,3	34,6	35,7	6,2	Argentina
Australia	1,2	20,4	91,5	7,2	Australien
Belgia - Belgium	1,4	23,0	96,2	8,8	Belgien
Bulgaria	2,1	21,3	7,9	5,0	Bulgarien
Espanja - Spain	2,4	30,6	78,3	10,0	Spanien
Irlannin tasavalta - Ireland	2,0	15,2	141,2	10,8	Irland
Iso-Britannia - Great Britain	1,8	20,1	101,5	9,6	Storbritannien
Italia - Italy	0,4	47,5	30,1	6,9	Italien
Itävalta - Austria	1,4	29,8	110,6	9,3	Österrike
Japani - Japan	3,6	2,9	27,3	6,5	Japan
Kanada - Canada	2,2	11,0	67,8	7,0	Kanada
Kreikka - Greece	1,6	33,8	40,4	7,7	Grekland
Latvia	6,1	3,6	36,6	8,1	Lettland
Luxemburg - Luxembourg	1,6	66,1	101,6	12,6	Luxemburg
Portugali - Portugal	1,4	42,0	58,7	9,6	Portugal
Puola - Poland	1,3	11,9	79,0	6,7	Polen
Ranska - France	2,4	48,5	35,5	9,3	Frankrike
Saksa - Germany	2,0	23,6	117,5	10,2	Tyskland
Sveitsi - Switzerland	1,6	40,9	58,1	9,0	Schweiz
Tšekin tasavalta - Czech	3,8	16,8	157,0	11,0	Tjeckien
Unkari - Hungary	3,5	37,4	72,2	11,4	Ungern
USA	1,9	9,5	81,6	6,8	USA
Uusi-Seelanti - New Zealand	1,6	19,1	72,8	6,8	Nya Zeeland
Venäjä - Russia	6,2	8,6	32,8	8,7	Ryssland
Viro - Estonia	1,3	3,4	75,0	6,5	Estland

Lähde: - Källa: - Source: World Drink Trends, Commission for Distilled Spirits 2005.

23. Raittiiden¹⁾ osuus sukupuolen ja iän mukaan vuosina 1968–2006
Antal nykterister¹⁾ efter ålder och kön 1968–2006
Proportion of non-drinkers¹⁾ by sex and age, 1968–2006

Ikäryhmä - Age group	1968	1976	1984	1992	2000	2004 ²⁾	2006	Åldersgrupp
	%							
Yhteensä - Total	26	13	20	14	9	8	12	Totalt
Miehet - Men								Män
15–19 vuotta - years	28	9	18	17	10	-	-	15–19 år
20–29 vuotta - years	4	3	6	4	4	4	7	20–29 år
30–49 vuotta - years	7	7	9	6	7	7	8	30–49 år
50–69 vuotta - years	19	15	19	18	11	5	10	50–69 år
Yhteensä - Total	12	8	12	10	8	7	10	Totalt
Naiset - Women								Kvinnor
15–19 vuotta - years	34	11	27	14	10	-	-	15–19 år
20–29 vuotta - years	16	4	12	7	8	10	9	20–29 år
30–49 vuotta - years	44	14	19	12	4	5	11	30–49 år
50–69 vuotta - years	55	38	49	33	16	12	17	50–69 år
Yhteensä - Total	39	18	27	17	9	9	13	Totalt

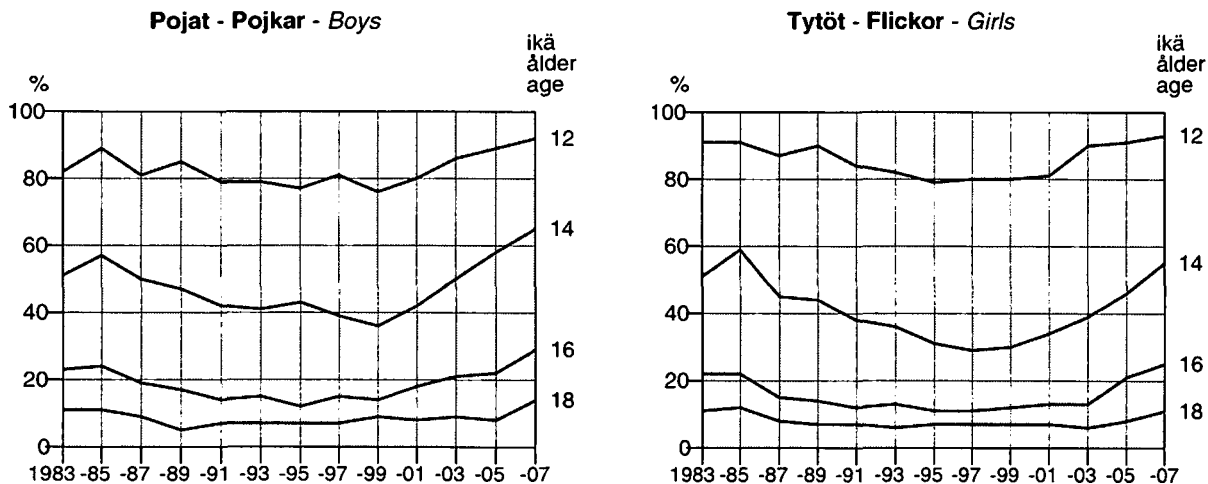
¹⁾ Raittiiksi on määritelty vastaaja, joka oman ilmoituksensa mukaan ei ole nauttinut alkoholia haastattelua edeltäneen 12 kuukauden aikana. - Med nykterist avses en svarande som enligt egen utsago inte förtärt alkohol under de 12 månader som föregått intervjun. - A non-drinker is defined as a respondent who according to self-report had consumed no alcohol during the twelve months preceding the interview.

²⁾ Tiedonkeruumenetelmä muuttunut. - Insamlingsmetoden ändrats. - Changes in the data collection method.

Lähteet: Juomatapatutkimukset 1968-2000; Päihdetutkimukset 2004 ja 2006, Stakes. - Källor: Dryckesvaneundersökningar 1968-2000; Alkohol- och narkotikaundersökningar 2004 och 2006, Stakes. - Sources: Drinking Habits Surveys 1968-2000; Alcohol and Drug Studies 2004 and 2006, STAKES.

Kuvio 6. Nuorten alkoholijuomien käyttö ikäryhmittäin vuosina 1983–2007
Figur 6. Ungdomar som dricker alkohol efter åldersgrupp 1983–2007
Figure 6. Drinking among young people by age, 1983–2007

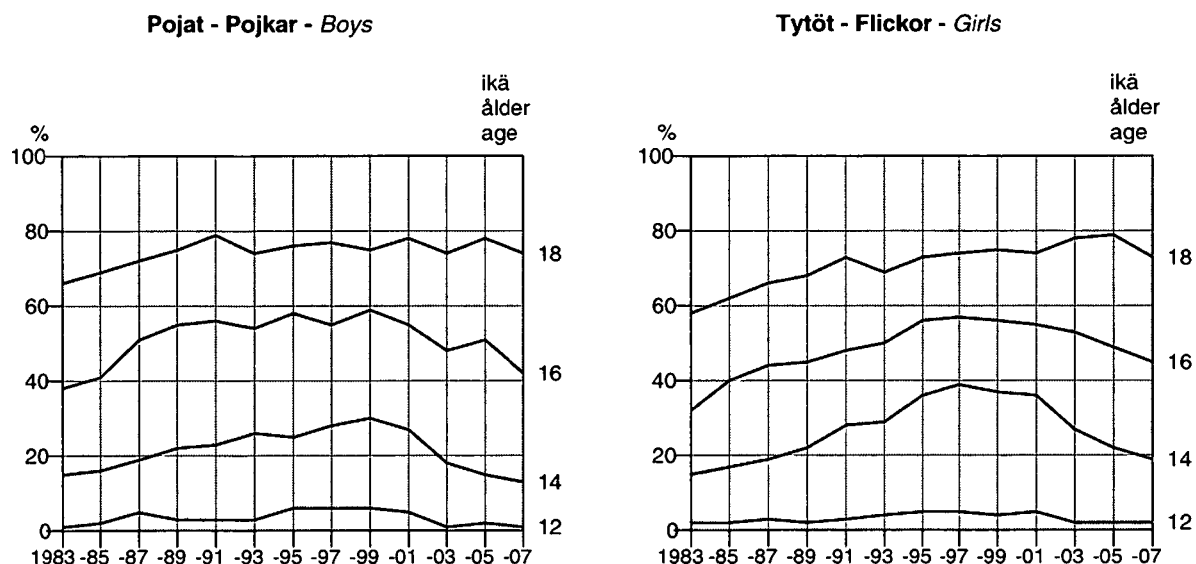
Raittiit 12–18-vuotiaat - Nykterister 12–18-åriga - Non-drinkers aged, 12–18

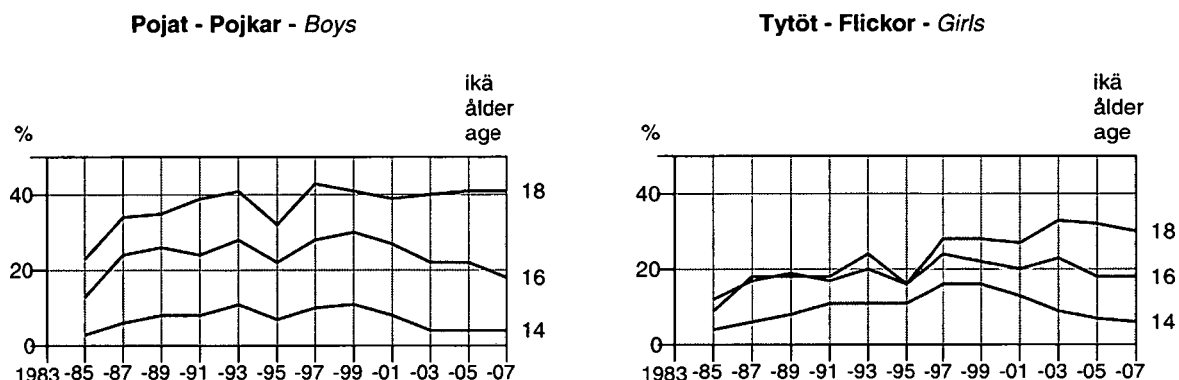
Lähde: Nuorten terveystapatutkimus, Tampereen yliopiston terveystieteen laitos - Källa: Studie om ungdomars hälsobeteende, institutionen för hälsövetenskap vid Tammerfors universitet. - Source: Adolescent Health and Lifestyle Survey, Tampere School of Public Health.

Kuvio 7. Alkoholia vähintään kerran kuukaudessa juovat 12–18-vuotiaat vuosina 1983–2007
Figur 7. Ungdomar som dricker alkohol minst en gång i månaden, 12–18 år, 1983–2007
Figure 7. 12–18-year-olds who drink alcohol at least once a month, 1983–2007

Alkoholia vähintään kerran kuukaudessa juovien osuudet
Andel ungdomar som dricker alkohol minst en gång i månaden
Proportions who drink alcohol at least once a month

Tosihumalaan itsensä vähintään kerran kuukaudessa juovien osuudet
Andel ungdomar som dricker sig allvarligt berusade minst en gång i månaden
Proportions who engage in hard drinking at least once a month

Lähde: Nuorten terveystapatutkimus, Tampereen yliopiston terveystieteen laitos - Källa: Studie om ungdomars hälsobeteende, institutionen för hälsövetenskap vid Tammerfors universitet. - Source: Adolescent Health and Lifestyle Survey, Tampere School of Public Health.

24. Alkoholia vähintään kerran viikossa juovat 12–18-vuotiaat vuosina 1983–2007
Ungdomar som dricker alkohol minst en gång i veckan, 12–18-år, 1983–2007
12–18-year-olds who drink alcohol at least once a week, 1983–2007

Alkoholia vähintään kerran viikossa juovien osuudet
Andel ungdomar som dricker alkohol minst en gång i veckan
Proportions who drink alcohol at least once a week

	1983	1985	1987	1989	1991	1993	1995	1997	1999	2001	2003	2005	2007	
	%													
Pojat - Boys														Pojkar
12 vuotta - years	1	1	2	1	1	1	2	1	2	2	0	0	0	12 år
14 vuotta - years	3	2	5	6	6	7	6	8	9	8	5	4	3	14 år
16 vuotta - years	12	11	15	20	18	18	22	21	23	21	16	19	13	16 år
18 vuotta - years	21	29	31	38	43	37	39	40	40	41	41	44	41	18 år
Tytöt - Girls														Flickor
12 vuotta - years	1	1	0	1	1	1	1	1	0	1	0	1	0	12 år
14 vuotta - years	3	3	4	5	6	6	7	9	11	9	7	6	5	14 år
16 vuotta - years	7	9	12	12	12	12	15	17	17	18	17	15	13	16 år
18 vuotta - years	15	18	24	24	26	25	26	29	31	31	36	35	30	18 år

Tosihumalaan itsensä vähintään kerran viikossa juovien osuudet
Andel ungdomar som dricker sig allvarligt berusade minst en gång i veckan
Proportions who engage in hard drinking at least once a week

	1983	1985	1987	1989	1991	1993	1995	1997	1999	2001	2003	2005	2007	
	%													
Pojat - Boys														Pojkar
14 vuotta - years	1	-	1	2	1	2	1	2	2	1	1	0	1	14 år
16 vuotta - years	2	3	3	4	5	5	3	6	6	6	3	5	3	16 år
18 vuotta - years	3	5	7	10	10	10	8	12	10	9	7	12	12	18 år
Tytöt - Girls														Flickor
14 vuotta - years	0	1	1	0	2	1	1	2	2	2	1	1	1	14 år
16 vuotta - years	1	1	1	3	2	3	2	4	3	4	4	4	3	16 år
18 vuotta - years	1	2	3	3	2	4	3	5	5	5	8	7	6	18 år

Lähde: Nuorten terveystapatutkimus; Tampereen yliopiston terveystieteen laitos. - Källa: Studie om ungdomars hälsobeteende; institutionen för hälsovetenskap vid Tammerfors universitet. - Source: Adolescent Health and Lifestyle Survey; Tampere School of Public Health.

25. Alkoholin käyttö vuosina 1968–2006
Frekvensen av alkoholkonsumtion 1968–2006
Frequency of alcohol consumption, 1968–2006

Vuosi-Year	Miehet - Män - Men							Naiset - Kvinnor - Women						
	1968	1976	1984	1992	2000	2004 ¹⁾	2006	1968	1976	1984	1992	2000	2004 ¹⁾	2006
	%							%						
Vähintään neljä kertaa viikossa - Minst fyra gånger i veckan - <i>At least four times a week</i>	4	6	9	14	10	10	12	1	1	2	5	2	5	4
Kerran viikossa - Gånger i veckan - <i>Times a week</i>	12	21	20	24	24	26	21	2	9	8	12	13	16	13
Vähintään kerran viikossa - En gång i veckan - <i>At least once a week</i>	18	24	21	21	23	16	17	5	15	13	19	19	15	16
Kerran pari kuukaudessa - En till två gånger i månaden <i>A couple of times a month</i>	33	27	27	22	24	26	26	21	29	26	28	31	31	32
Harvemmin - Mer sällan - <i>More seldom</i>	20	14	11	9	12	14	13	31	28	25	20	24	23	21
Raitis - Nykterist - <i>Non-drinker</i>	12	8	12	10	8	8	10	39	18	27	17	9	10	13

¹⁾ Tiedonkeruumenetelmä muuttunut. - Insamlingsmetoden ändrats. - *Changes in the data collection method.*

Lähde: Juomatapatutkimukset 1968-2000; Päihdetutkimukset 2004 ja 2005, Stakes. - Källa: Dryckesvaneundersökningar 1968-2000; Alkohol- och narkotikaundersökningar 2004 och 2006, Stakes. - *Source: Drinking Habits Surveys 1968-2000; Alcohol and Drug Studies 2004 and 2006, STAKES.*

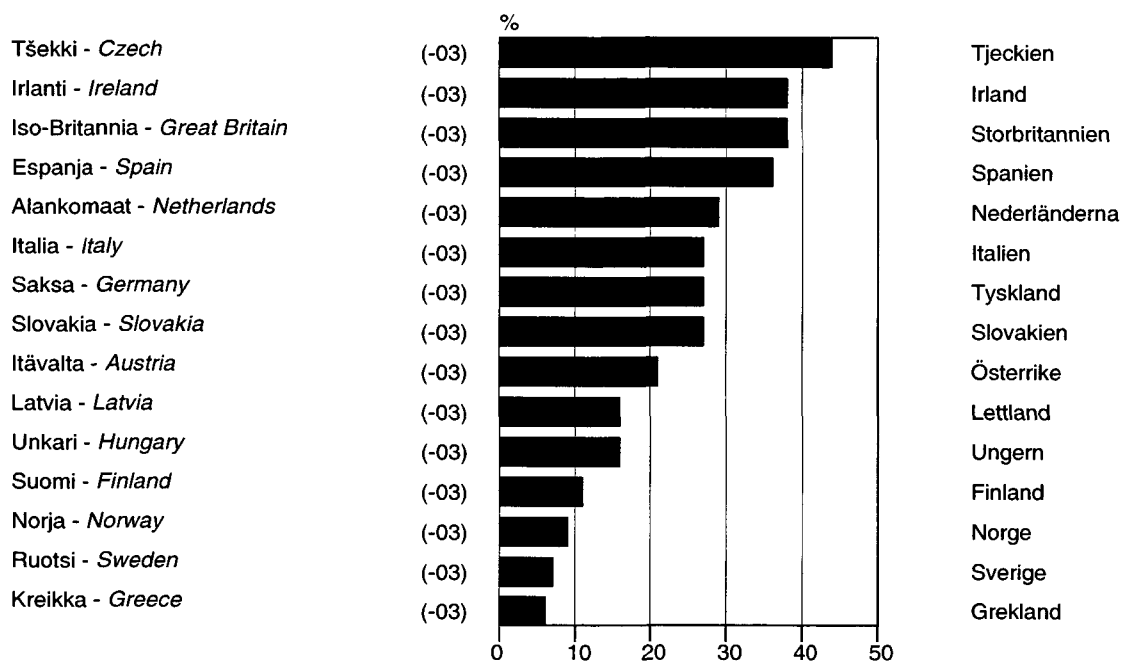
26. Kannabista kokeilleet tai käyttäneet ikäryhmittäin vuosina 1992–2006
Experimentering med eller användning av cannabis efter åldersgrupp 1992–2006
Experimental or habitual use of cannabis by age, 1992–2006

Ikäryhmä Age group	Miehet-Män-Men						Naiset-Kvinnor-Women						Ålders- grupp
	1992	1996	1998	2002	2004	2006	1992	1996	1998	2002	2004	2006	
	%						%						
15–24 vuotta - <i>years</i>	17	17	20	27	18	21	7	12	18	23	18	17	15–24 år
25–34 vuotta - <i>years</i>	11	19	27	23	28	32	9	13	8	16	17	19	25–34 år
35–69 vuotta - <i>years</i>	3	6	5	7	10	10	2	2	4	6	5	8	35–69 år

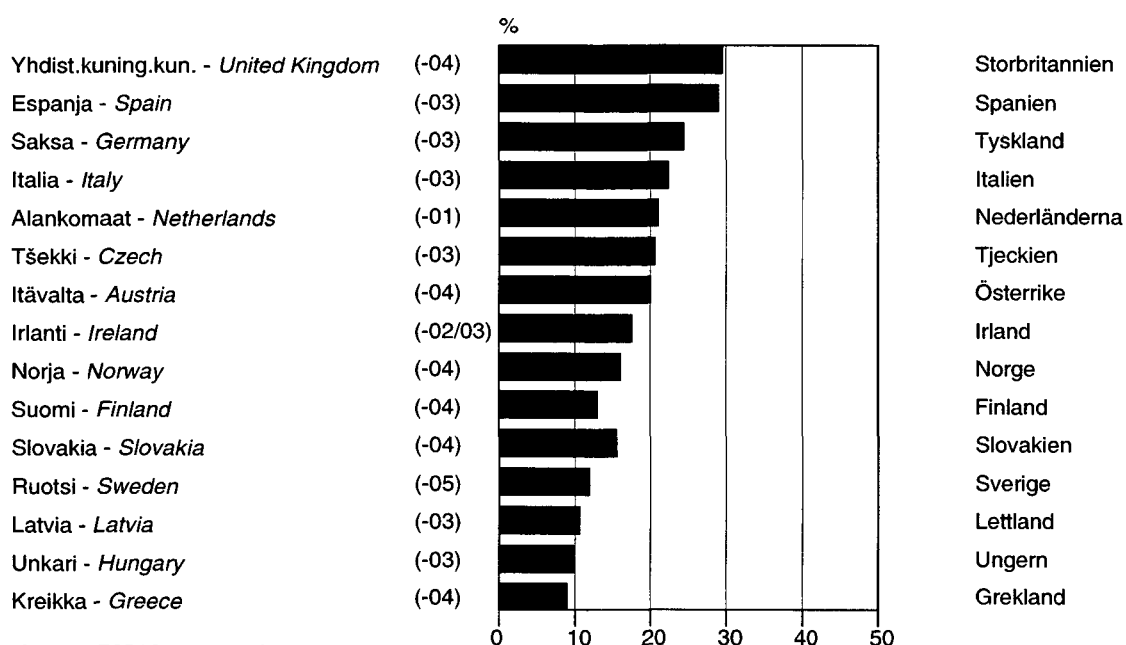
Lähteet - Källor - *Sources*: Kontula, Osmo & Koskela, Kaj (1992): Huumeiden käyttö ja mielipiteet huumeista. Helsinki; Kontula, Osmo (1997): Huumeet Suomessa 1990-luvulla. Helsinki; Päihdetutkimus 1998, 2002, 2004, 2006, Stakes. - Alkohol- och narkotikaundersökningen 1998, 2002, 2004, 2006, Stakes. - *Alcohol and Drug Studies 1998, 2002, 2004, 2006, STAKES.*

Kuvio 8. Kannabiksen kokeilu tai käyttö eräissä Euroopan maissa vuosina 2001–2004
Figur 8. Experimentering med eller användning av cannabis i några europeiska länder 2001–2004
Figure 8. Experimental or habitual use of cannabis in various European countries, 2001–2004

15–16-vuotiaat - åringar - year-olds

Aikuisväestö - Vuxna - Adults

Lähteet: - Källor: - Sources: ESPAD 2003; EMCDDA.

27. Amfetamiinin ja opiaattien käyttäjien osuus Suomessa ja pääkaupunkiseudulla vuonna 2005
Andel användare av amfetamin och opiat i Finland och huvudstadsområdet 2005
Amphetamine and opiate users in Finland and the Greater Helsinki Area, %, 2005

	Pääkaupunkiseutu Huvudstadsområde Greater Helsinki Area	Koko maa Hela landet Whole country	
	%	%	
Kokonaisarvio - Combined estimate	0,9 - 1,4	0,5 - 0,7	Totalkalkyl
Miehet - Men	1,4 - 2,5	0,7 - 1,0	Män
Naiset - Women	0,3 - 0,5	0,2 - 0,3	Kvinnor
15–24 vuotta - 15–24-years	0,6 - 1,0	0,6 - 1,0	15–24 år
25–34 vuotta - 25–34-years	1,1 - 2,2	0,7 - 0,9	25–34 år
35–54 vuotta - 35–54-years	0,6 - 1,5	0,3 - 0,5	35–54 år
Amfetamiinin käyttäjät - Amphetamine users	0,7 - 1,0	0,4 - 0,7	Användare av amfetamin
Opiaattien käyttäjät - Opiate users	0,2 - 0,4	0,1 - 0,2	Användare av opiat

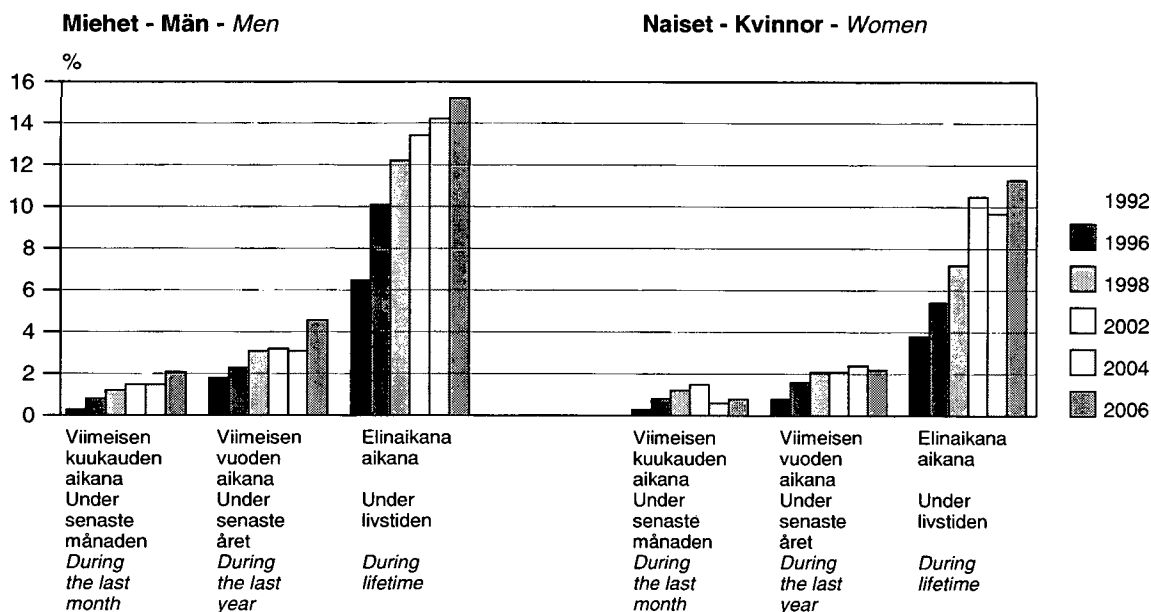
Lähde: - Källa: - Source: Partanen P. ym. 2007.

28. Kannabiksen kokeilu tai käyttö eräissä Euroopan maissa vuosina 1999–2004
Experimentering med eller användning av cannabis i några europeiska länder 1999–2004
Experimental or habitual use of cannabis in various European countries, 1999–2004

Ikä - Ålder - Age	15–16-vuotiaat 15–16 år 15–16-year-olds	Aikuisväestö Vuxna Adults
	%	%
Alankomaat - Nederländerna - Netherlands	(-03) 28	(-01) 21,0
Espanja - Spanien - Spain	(-03) 36	(-03) 29,0
Irlanti - Irland - Ireland	(-03) 39	(-02/03) 17,6
Yhdistyneet kuningaskunnat - Storbritannien - Great Britain	(-03) 38	(-04) 29,6
Italia - Italien - Italy	(-03) 27	(-03) 22,4
Itävalta - Österrike - Austria	(-03) 21	(-04) 20,1
Kreikka - Grekland - Greece	(-03) 6	(-04) 8,9
Latvia - Lettland - Latvia	(-03) 16	(-03) 10,6
Norja - Norge - Norway	(-03) 9	(-04) 16,2
Ruotsi - Sverige - Sweden	(-03) 7	(-05) 11,9
Saksa - Tyskland - Germany	(-03) 27	(-03) 24,5
Slovakia - Slovakien - Slovakia	(-03) 27	(-04) 15,6
Suomi - Finland - Finland	(-03) 11	(-04) 12,9
Tšekki - Tjeckien - Czech	(-03) 44	(-03) 20,6
Unkari - Ungern - Hungary	(-03) 16	(-03) 9,8

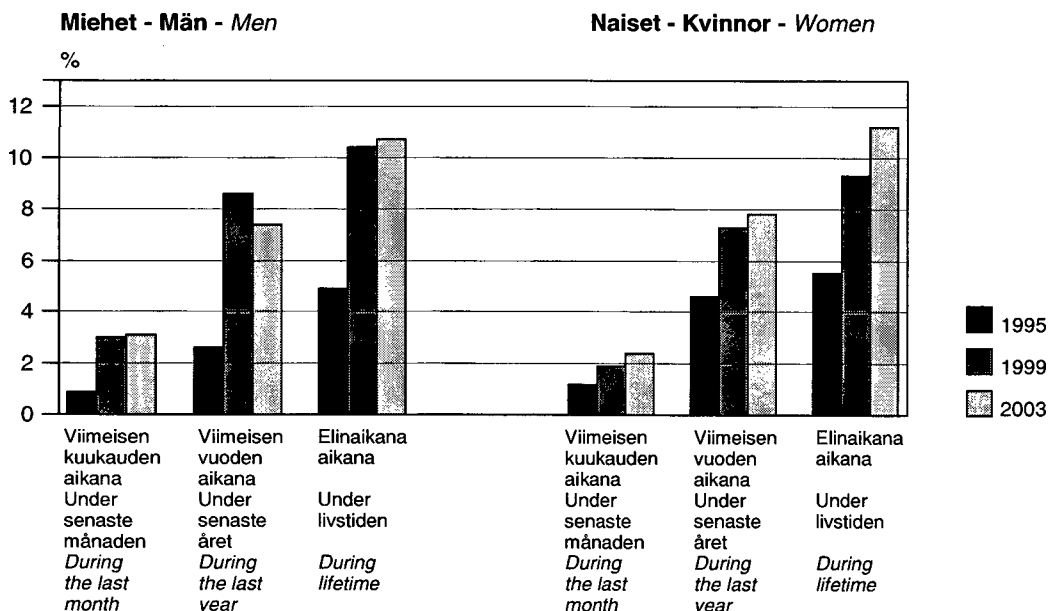
Lähteet: - Källor: - Sources: ESPAD 2003; EMCDDA.

Kuvio 9. Kannabista kokeilleiden tai käyttäneiden aikuisten osuudet vuosina 1992–2006
Figur 9. Andel vuxna som experimenterat med eller använt cannabis 1992–2006
Figure 9. Experimental or habitual use of cannabis among adults, %, 1992–2006

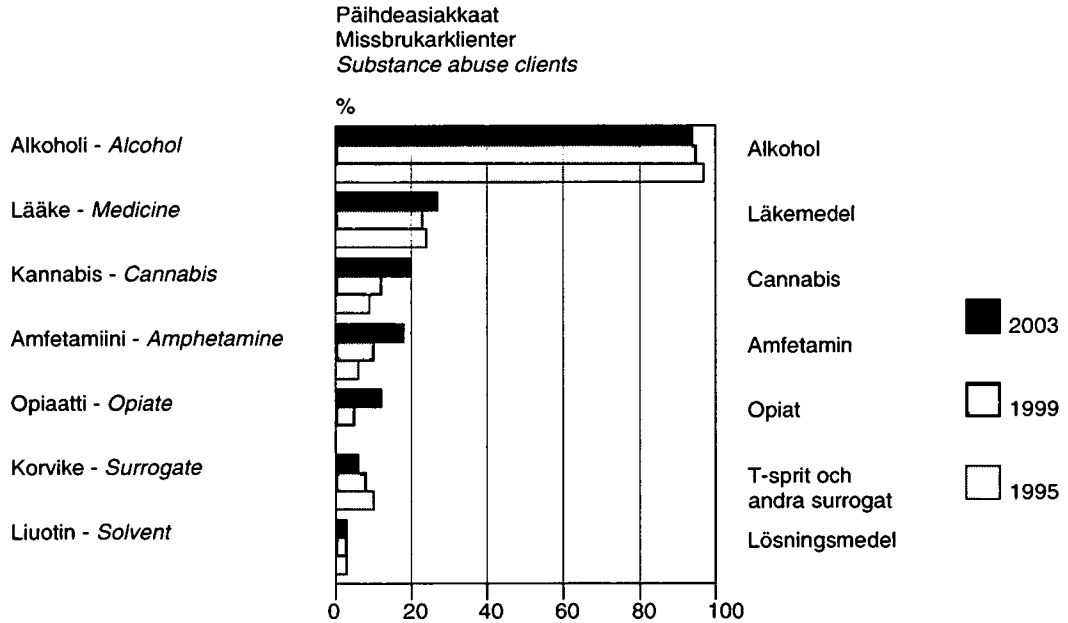
Lähteet - Källor - Sources: Kontula, Osmo & Koskela, Kaj (1992): Huumeiden käyttö ja mielipiteet huumeista. Helsinki; Kontula, Osmo (1997): Huumeet Suomessa 1990-luvulla. Helsinki; Päihdetutkimus 1998, 2002, 2004 ja 2006, Stakes. - Alkohol- och narkotikaundersökningen 1998, 2002, 2004 och 2006, Stakes. - Alcohol and Drug Studies 1998, 2002, 2004 and 2006, STAKES.

Kuvio 10. Kannabista kokeilleiden tai käyttäneiden nuorten osuudet vuosina 1995–2003
Figur 10. Andel ungdomar som experimenterat med eller använt cannabis 1995–2003
Figure 10. Experimental or habitual use of cannabis among young people, %, 1995–2003

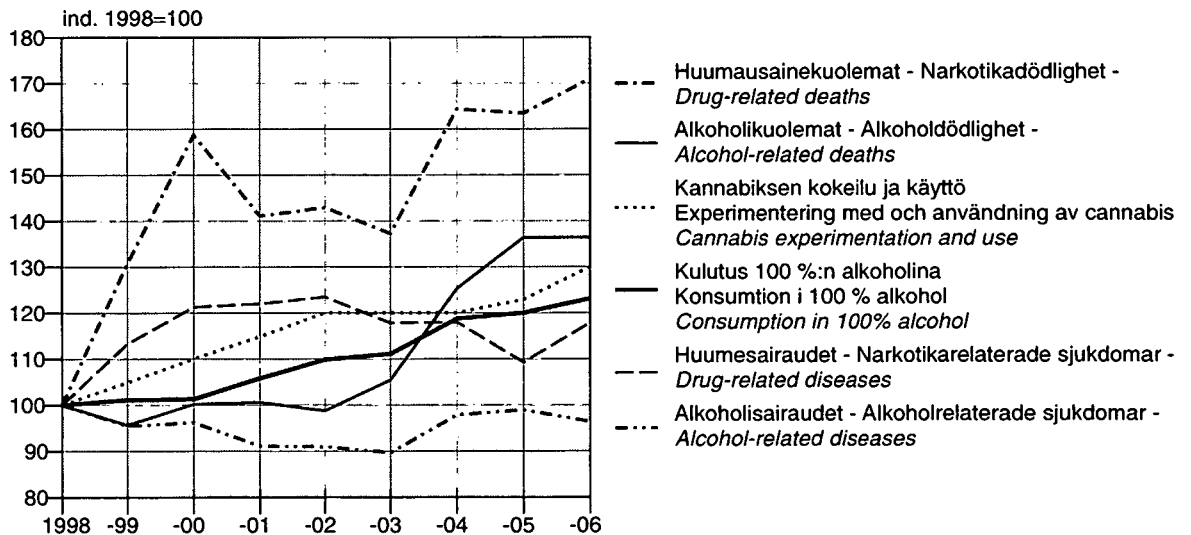
Lähteet: - Källor: - Sources: ESPAD 1995, 1999, 2003, Stakes.

Kuvio 11. Sosiaali- ja terveydenhuollon päihdeasiakkaat vuosina 1995, 1999 ja 2003
Figur 11. Missbrukarklienter inom social- och hälsovården 1995, 1999 och 2003
Figure 11. Substance abuse clients in social and health services, 1995, 1999 and 2003

Lähde: Päihdetapaustalokannat 1995, 1999 ja 2003, Stakes. - Källa: Inventering av alkohol- och narkotikarelaterade fall 1995, 1999 och 2003, Stakes. -
Source: Survey of Substance Abuse cases in Health and Social Services 1995, 1999 and 2003, STAKES.

Kuvio 12. Alkohol ja huumeet, kokeilu-, käyttö- ja haittaindeksijä vuosina 1998–2006
Figur 12. Alkohol och narkotika, index för experimentering, användning och skador 1998–2006
Figure 12. Alcohol and drugs experimentation, use and harm indices, 1998–2006

Lähteet: Alkoholijuomien kulutus. SVT, Stakes; STTV; Kuolemansyyt. SVT, Tilastokeskus; Terveystieteiden tutkimuskeskus. SVT, Stakes; ESPAD, Stakes.
Källor: Alkoholkonsumtion. FOS, Stakes; STTV; Dödsorsaker. FOS, Statistikcentralen; Slutenvård inom hälso- och sjukvården. FOS, Stakes;
ESPAD, Stakes. - Sources: Alcoholic Beverage Consumption OSF, STAKES; STTV; Causes of Death. OSF, Statistics Finland; Inpatient Health Care. OSF, STAKES; ESPAD, Stakes.

29. Henkilövahinkoihin johtaneet alkoholitapaukset tieliikenneonnettomuuksissa vuosina 2002–2006
Alkoholfall i vägtrafikolyckor med personskada 2002–2006
Alcohol-related cases of road traffic accidents involving injury, 2002–2006

	2002	2003	2004	2005	2006	
	Lukumäärä - Antal - Number					
Kuolemaan johtaneet - <i>With fatal injuries</i>	102	70	87	80	86	Med dödlig utgång
Loukkaantumiseen johtaneet - <i>With non-fatal injuries</i>	818	923	922	777	717	Med annan personskada
Yhteensä - Total	920	993	1 009	857	803	Totalt
	%					
Osuus kaikista - <i>Percentage of all</i>						Andel av alla
kuolemaan johtaneista - <i>cases with fatal injuries</i>	27,8	20,2	26,9	23,3	25,6	med dödlig utgång
loukkaantumiseen johtaneista - <i>cases with non-fatal injuries</i>	14,0	14,1	14,3	11,6	11,2	med annan personskada
Yhteensä - Total	14,8	14,4	14,9	12,2	11,9	Totalt

Alkoholin vaikutuksen alaiset moottorikäyttöisten ajoneuvojen kuljettajat ikäryhmittäin
Alkoholpåverkade förare av motorfordon, efter åldersgrupp
Motor vehicle drivers under the influence of alcohol by age

Ikäryhmä - Age group	2002	2003 ¹⁾	2004	2005	2006	Åldersgrupp
	Lukumäärä - Antal - Number					
-17 vuotta - years	48	57	65	64	74	-17 år
18–24 vuotta - years	247	267	316	272	253	18–24 år
25–34 vuotta - years	153	201	198	212	179	25–34 år
35–54 vuotta - years	231	257	236	239	228	35–54 år
55– vuotta - years	46	67	67	70	69	55– år
Tuntematon - Unknown	2	0	0	0	0	Okänd
Yhteensä - Total	727	849	882	857	803	Totalt
Miehet - Men	667	771	784	760	732	Män
Naiset - Women	60	78	98	97	74	Kvinnor

¹⁾ Vuosi 2003: Henkilövahinko-onnettomuuksissa loukkaantuneiden tilastointiperusteet ovat muuttuneet. - År 2003: Förändringar i grunderna för att föra statistik över skadade i olycksfall med person. - *In 2003: Changes in the statistical criteria for recording persons injured in road traffic accidents.*

Lähde: Tieliikenneonnettomuudet. SVT. Tilastokeskus. - Källa: Vägtrafikolyckor. FOS. Statistikcentralen. - *Source: Road Traffic Accidents. OSF. Statistics Finland.*

30. Tieliikenneonnettomuuksien alkoholitapauksissa kuolleet ja loukkaantuneet vuonna 2006
I vägtrafikolyckor dödade och skadade, alkoholfall 2006
Persons killed or injured in road traffic accidents involving alcohol, 2006

Juopunut osallinen <i>Drunken person involved</i>	Kuolleita-Dödade-Killed			Loukkaantuneita-Skadade-Injured			Berusad person involverad
	Juopunut itse Den berusade själv <i>Drunken person himself/ herself</i>	Muu tiellä liikkuja Annan som rört sig på väg <i>Other road user</i>	Yhteensä Totalt <i>Total</i>	Juopunut itse Den berusade själv <i>Drunken person himself/ herself</i>	Muu tiellä liikkuja Annan som rört sig på väg <i>Other road user</i>	Yhteensä Totalt <i>Total</i>	
Henkilöauton kuljettaja - <i>Driver of passenger car</i>	49	25	74	419	373	792	Personbils- förare
Muun moottoriajoneuvon kuljettaja <i>Driver of other motor vehicle</i>	11	0	11	144	44	188	Förare av annat motorfordon
Polkupyöräilijä - <i>Cyclist</i>	6	0	6	63	6	69	Cyklist
Muun ajoneuvon kuljettaja - <i>Driver of other vehicle</i>	3	0	3	18	2	20	Förare av annat fordon
Jalankulkija - <i>Pedestrian</i>	9	1	10	58	5	63	Fotgängare
Yhteensä - Total	78	26	104	702	430	1132	Totalt

Maakunta- <i>Region</i>	Onnettomuuksia Olyckor <i>Accidents</i>	Kuolleita Dödade <i>Killed</i>	Loukkaantuneita Skadade <i>Injured</i>	Landskap
Koko maa- Whole country	939	103	1 126	Hela landet
Uusimaa	153	7	188	Nyland
Itä-Uusimaa	25	3	31	Östra Nyland
Varsinais-Suomi	88	9	94	Egentliga Finland
Satakunta	55	4	66	Satakunta
Kanta Häme	36	5	43	Egentliga Tavastland
Pirkanmaa	86	13	92	Birkaland
Päijät-Häme	38	4	48	Päijänne-Tavastland
Kymenlaakso	40	6	47	Kymmenedalen
Etelä-Karjala	26	5	34	Södra Karelen
Etelä-Savo	41	2	53	Södra Savolax
Pohjois-Savo	51	5	55	Norra Savolax
Pohjois-Karjala	33	4	39	Norra Karelen
Keski-Suomi	54	9	56	Mellersta Finland
Etelä-Pohjanmaa	35	4	45	Södra Österbotten
Pohjanmaa	24	3	29	Österbotten
Keski-Pohjanmaa	15	2	22	Mellersta Österbotten
Pohjois-Pohjanmaa	62	6	82	Norra Österbotten
Kainuu	14	3	21	Kajanaland
Lappi	59	9	74	Lappland
Ahvenanmaa	4	0	7	Åland

Lähde: Tieliikenneonnettomuudet. SVT. Tilastokeskus. - Källa: Vägtrafikolyckor. FOS. Statistikcentralen. - Source: Road Traffic Accidents. OSF. Statistics Finland.

31. Liikennejuopumustapaukset vuosina 2002–2006
Fall av trafikfylleri 2002–2006
Cases of drink driving, 2002–2006

Vuosi - År Year	Rattijuopumus - Rattfylleri - Drink driving				
	Rattijuopumus ja huu- maantuneena ajaminen Rattfylleri och körning narkotikapåverkad <i>Driving while under the influence of alcohol or drugs</i>	Törkeä rattijuopumus Grovt rattfylleri <i>Aggravated drink driving</i>	Yhteensä Totalt <i>Total</i>	Tuhatta 18 vuotta täyttänyttä kohti Per 1 000 invånare i åldern 18 år och över <i>Per 1000 inhabitants aged 18 and or over</i>	100 000 moottori- ajoneuvoa kohti ¹⁾ Per 100 000 motorfordon ¹⁾ <i>Per 100 000 motor vehicles ¹⁾</i>
2002	9 324	13 633	22 957	5,6	864
2003	10 087	14 517	24 604	6,0	893
2004	11 147	15 830	26 977	6,5	940
2005	11 068	14 944	26 012	6,3	874
2006	11 223	14 542	25 765	6,2	837

Maakunta Landskap Region	Rattijuopumus yhteensä Rattfylleri, totalt <i>Drink driving, total</i>		Tuhatta 18 vuotta täyttänyttä kohti Per 1 000 invånare i åldern 18 år och över <i>Per 1000 inhabitants aged 18 and over</i>		100 000 moottori- ajoneuvoa kohti ¹⁾ Per 100 000 motorfordon ¹⁾ <i>Per 100 000 motor vehicles ¹⁾</i>	
	2005	2006	2005	2006	2005	2006
Koko maa- Whole country	26 012	25 765	6.3	6.2	874	837
Uusimaa	6 111	6 303	5.7	5.8	894	890
Itä-Uusimaa	378	352	5.3	4.9	654	584
Varsinais-Suomi	2 297	2 402	6.3	6.5	844	853
Satakunta	1 025	1 097	5.6	6.0	701	727
Kanta-Häme	875	990	6.6	7.4	841	914
Pirkanmaa	2 027	1 969	5.4	5.2	766	715
Päijät-Häme	1 257	1 140	7.9	7.2	1 143	1 002
Kymenlaakso	1 005	1 032	6.7	6.9	904	901
Etelä-Karjala	794	760	7.2	6.9	977	911
Etelä-Savo	1 017	989	7.8	7.6	1 094	1 034
Pohjois-Savo	1 501	1 440	7.5	7.2	1 097	1 016
Pohjois-Karjala	988	871	7.3	6.5	1 011	868
Keski-Suomi	1 300	1 181	6.1	5.5	867	763
Etelä-Pohjanmaa	903	897	6.0	5.9	701	674
Pohjanmaa	587	584	4.3	4.3	521	502
Keski-Pohjanmaa	306	249	5.7	4.6	709	556
Pohjois-Pohjanmaa	1 953	1 747	6.9	6.1	950	820
Kainuu	422	418	6.2	6.2	869	839
Lappi	1 148	1 215	7.8	8.3	1 065	1 090
Ahvenanmaa	116	129	5.5	6.1	565	613

¹⁾ Autot ja moottoripyörät. - Bilar och motorcyklar. - *Cars and motorcycles.*

²⁾ Vesi-, ilma- tai junaliikennejuopumus. - Fylleri i sjö-, luft- eller tågtrafik. - *Waterway, air or rail traffic.*

³⁾ Pl. liikennejuopumus moottorittomalla ajoneuvolla. - Exkl. trafikfylleri med motorlöst fordon. - *Excl. drink driving with unpowered vehicle.*

Muut liikennejuopumusrikokset - Övriga trafikfyllerifall - Other drink driving offences			Liikennejuopumus- tapaukset yhteensä Trafikfyllerifall, totalt Drink driving offences, total	Liikennejuopumus moottorittomalla ajoneuvolla Trafikfylleri med motorlöst fordon Drink driving with unpowered vehicle	Vuosi År Year
Muu liikennejuopumus ²⁾ Annat trafikfylleri ²⁾ Other cases of drink driving ²⁾	Kulkuneuvon luovuttaminen juopuneelle Överlämnande av fortskaffnings- medel till berusad Relinquishing a vehicle to a drunken person	Yhteensä Totalt Total			
539	2 112	2 651	25 608	157	2002
463	2 192	2 655	27 259	149	2003
501	2 306	2 807	29 784	132	2004
510	2 196	2 706	28 718	112	2005
461	2 027	2 488	28 253	143	2006

Muut liikenne- juopumusrikokset Övriga trafik- fyllerifall Other drink driving offences		Liikennejuopumus- rikokset yhteensä ³⁾ Trafikfylleri- fall, totalt ³⁾ Drink driving offences, total ³⁾		Maakunta Landskap Region
2005	2006	2005	2006	
2 706	2 488	28 718	28 253	Hela landet
522	508	6 633	6 811	Nyland
75	71	453	423	Östra Nyland
223	202	2 520	2 604	Egentliga Finland
100	93	1 125	1 190	Satakunta
75	89	950	1 079	Tavastland
185	208	2 212	2 177	Birkaland
118	98	1 375	1 238	Päijänne-Tavastland
97	87	1 102	1 119	Kymmenedalen
66	76	860	836	Södra Karelen
128	129	1 145	1 118	Södra Savolax
195	165	1 696	1 605	Norra Savolax
117	108	1 105	979	Norra Karelen
157	124	1 457	1 305	Mellersta Finland
97	64	1 000	961	Södra Österbotten
65	59	652	643	Österbotten
27	24	333	273	Mellersta Österbotten
255	202	2 208	1 949	Norra Österbotten
62	53	484	471	Kajanaland
119	105	1 267	1 320	Lappland
22	23	138	152	Åland

Lähde: Poliisin tietoon tullut rikollisuus. SVT. Tilastokeskus. - Källa: Brottslighet som kommit till polisens kännedom. FOS. Statistikcentralen. -
Source: Offences Known to the Police. OSF. Statistics Finland.

32. Päähtyneiden säilöönotot vuosina 1997-2006
Omhändertagandena av berusade 1997-2006

Persons taken into police custody for drunkenness, 1997-2006

Vuosi År Year	Lukumäärä Antal Number	100 000 asukasta kohti Per 100 000 invånare Per 100 000 inhabitants
1997	83 072	1 614
1998	90 755	1 759
1999	94 134	1 820
2000	96 944	1 871
2001	95 913	1 846
2002	95 955	1 843
2003	95 275	1 825
2004	105 819	2 021
2005	101 856	1 938
2006	99 559	1 887

Maakunta - Region	Lukumäärä - Antal - Number		100 000 asukasta kohti Per 100 000 invånare Per 100 000 inhabitants		Landskap
	2005	2006	2005	2006	
Koko maa- Whole country	101 856	99 559	1 938	1 887	Hela landet
Uusimaa	27 905	28 513	2 053	2 076	Nyland
Itä-Uusimaa	1 224	1 134	1 317	1 208	Östra Nyland
Varsinais-Suomi	5 455	5 416	1 197	1 183	Egentliga Finland
Satakunta	3 528	3 269	1 534	1 425	Satakunta
Kanta-Häme	3 479	3 074	2 066	1 809	Egentliga Tavastland
Pirkanmaa	7 483	7 363	1 596	1 556	Birkaland
Päijät-Häme	4 937	5 016	2 481	2 518	Päijänne-Tavastland
Kymenlaakso	3 001	2 476	1 620	1 344	Kymmenedalen
Etelä-Karjala	2 374	2 404	1 751	1 777	Södra Karelen
Etelä-Savo	4 285	4 208	2 670	2 638	Södra Savolax
Pohjois-Savo	6 624	6 403	2 649	2 566	Norra Savolax
Pohjois-Karjala	4 740	4 257	2 816	2 541	Norra Karelen
Keski-Suomi	6 468	6 839	2 414	2 546	Mellersta Finland
Etelä-Pohjanmaa	2 598	2 524	1 340	1 304	Södra Österbotten
Pohjanmaa	2 121	2 157	1 222	1 238	Österbotten
Keski-Pohjanmaa	1 053	1 166	1 489	1 650	Mellersta Österbotten
Pohjois-Pohjanmaa	7 922	7 191	2 096	1 889	Norra Österbotten
Kainuu	1 448	1 374	1 697	1 629	Kajanaland
Lappi	4 879	4 470	2 626	2 417	Lappland
Ahvenanmaa	331	307	1 237	1 140	Åland

Lähde: Poliisin tietoon tullut rikollisuus. SVT. Tilastokeskus. - Källa: Brottslighet som kommit till polisens kännedom. FOS. Statistikcentralen. -
Source: Offences Known to the Police. OSF. Statistics Finland.

33. Väkivaltarikollisuus vuosina 2002–2006
Våldsbrott 2002–2006
Violent crimes, 2002–2006

	2002	2003	2004	2005	2006	
Rikos - <i>Offence</i>						Brott
Tappo - <i>Manslaughter</i>	87	75	94	77	74	Dråp
Murha - <i>Murder</i>	44	28	50	36	37	Mord
Tapon, murhan tai surman yritys <i>Attempted manslaughter, murder or homicide</i>	372	347	334	349	271	Försök till dråp, mord eller dråp under förmild- rande omständigheter
Pahoinpitely - <i>Assault</i>	18 339	19 274	19 652	20 086	20 461	Misshandel
Törkeä pahoinpitely - <i>Aggravated assault</i>	2 145	2 108	2 270	2 071	2 056	Grov misshandel
Lievä pahoinpitely - <i>Petty assault</i>	7 538	7 480	7 884	8 324	8 368	Lindrig misshandel
Yhteensä - Total	28 525	29 312	30 284	30 943	31 267	Totalt

100 000 asukasta kohti - Per 100 000 invånare - Per 100 000 inhabitants

Tappo - <i>Manslaughter</i>	1,7	1,4	1,8	1,5	1,4	Dråp
Murha - <i>Murder</i>	0,8	0,5	1,0	0,7	0,7	Mord
Tapon, murhan tai surman yritys - <i>Attempted manslaughter, murder or homicide</i>	7,1	6,6	6,4	6,6	5,1	Försök till dråp, mord eller dråp under förmild- rande omständigheter
Pahoinpitely - <i>Assault</i>	352,2	369,3	375,3	382,2	387,7	Misshandel
Törkeä pahoinpitely - <i>Aggravated assault</i>	41,2	40,4	43,3	39,4	39,0	Grov misshandel
Lievä pahoinpitely - <i>Petty assault</i>	144,8	143,3	150,6	158,4	158,6	Lindrig misshandel
Yhteensä - Total	547,9	561,6	578,3	588,8	592,5	Totalt

Lähde: Poliisin tietoon tullut rikollisuus. SVT. Tilastokeskus. - Källa: Brottslighet som kommit till polisens kännedom. FOS. Statistikcentralen. -
Source: *Offences Known to the Police. OSF. Statistics Finland.*

34. Huumausainerikollisuus vuosina 1990–2006
Narkotikabrottslighet 1990–2006
Drug-related crime, 1990–2006

Vuosi År Year	Huumausainerikokset Narkotikabrott <i>Drug offences</i>	Tuomiot, joissa huumausainerikos ns. päärikos ¹⁾ Domar med narkotika- brott som s.k. huvudbrott ¹⁾ <i>Sentences where a drug offence is the principal offence. ¹⁾</i>	Tuomiot, joissa vähin- tään yksi syyksi luettu huumausainerikos ¹⁾ Domar där minst en anklagelse har varit ett narkotikabrott ¹⁾ <i>Sentences with at least one drug offence ¹⁾</i>	Huumerikos päärিক্ষena istuvien vankien osuus vankilalaskennassa, % Andel fångar med narkotikabrott som huvud- brott i räkningen av fångar. % <i>Prisoners serving sentences with drug offence as the principal offence, prison census, %</i>
1990	2 270	768	1 094	3,4
1991	2 266	1 004	1 493	2,9
1992	3 074	1 466	2 040	3,6
1993	3 792	1 624	2 360	5,1
1994	5 936	1 733	2 580	6,3
1995	9 052	2 354	3 252	7,7
1996	7 868	2 877	3 829	10,7
1997	8 323	3 082	4 161	13,5
1998	9 461	3 985	4 840	15,6
1999	11 674	4 551	5 524	15,2
2000	13 445	5 813	6 789	15,5
2001	14 869	6 415	7 954	18,0
2002	13 857	7 387	9 726	17,7
2003	15 058	7 460	9 787	16,7
2004	14 486	7 756	10 276	17,9
2005	14 425	7 920	10 472	16,1
2006	13 317	7 372	9 637	15,2

¹⁾ Vuodesta 2001 lähtien lukuun sisältyvät huumausaineen käyttörikoksesta annetut rangaistumääräykset. - Från och med 2001 inbegriper sifferuppgiften strafforder som givits för straffbart bruk av narkotika. - *From 2001 onwards, the figure includes summary penal judgements for drug use offences.*

Lähteet: Poliisin tietoon tullut rikollisuus. SVT. Tilastokeskus; Oikeusministeriö. - Källor: Brottslighet som kommit till polisens kännedom. FOS. Statistikcentralen; Justitieministeriet. - *Sources: Offences Known to the Police. OSF. Statistics Finland; Ministry of Justice.*

35. Takavarikoidut huumausaineet vuosina 1997–2006
Narkotikabeslag 1997–2006
Drug seizures 1997–2006

Vuosi År Year	Kiloa - Kilo - Kilogrammes					Kpl - Stycken - Number of items			
	Hasis	Marihuana	Amfetamiinit	Kokaiini	Heroiini	Kat	Subutex	Ekstaasi	LSD
	Hasch	Marihuana	Amfetamin	Kokain	Heroin	Khat	Subutex	Ecstasy	LSD
	<i>Hashish</i>	<i>Marihuana</i>	<i>Amphetamines</i>	<i>Cocaine</i>	<i>Heroin</i>	<i>Khat</i>	<i>Subutex</i>	<i>Ecstasy</i>	<i>LSD</i>
1997	197,7	12,1	22,2	0,1	2,4	249,0	223	3 062	323
1998	161,0	8,0	24,8	2,0	2,0	104,0	1 175	3 320	301
1999	492,3	18,2	72,0	1,7	2,9	374,1	2 898	17 665	50
2000	196,5	13,8	78,0	38,6	6,0	348,4	12 951	87 393	2 355
2001	566,6	13,7	149,7	7,3	7,9	624,1	38 200	82 900	49
2002	482,0	32,0	129,0	0,4	3,0	1 039,0	18 700	45 100	4 680
2003	423,1	45,3	114,6	1,1	1,6	1 879,4	37 284	35 216	1 460
2004	467,4	25,8	108,6	1,1	0,2	2 117,9	32 970	23 343	196
2005	430,6	43,4	116,6	1,2	52,4	2 561,5	24 478	52 210	451
2006	282,7	32,9	129,0	6,5	0,2	3 283,1	22 979	39 185	171

Lähde: Keskusrikospoliisi. - Källa: Centralkriminalpolisen. - Source: Finnish National Bureau of Investigation.

36. Tullin takavarikoiman alkoholin ja pirtun (litraa) määrä vuosina 1997–2006
Tullbeslag av alkohol och sprit (liter) 1997–2006
Alcoholic beverage and ethyl alcohol seizures by the Customs (litres), 1997–2006

Vuosi År Year	Alkoholijuomat	Pirtu	Yhteensä
	Alkoholdrycker	Sprit	Totalt
	<i>Alcoholic beverages</i>	<i>Ethyl alcohol</i>	<i>Total</i>
	litraa - liter - litres		
1997	41 927	694 820	736 747
1998	29 783	51 259	81 042
1999	39 725	72 171	111 896
2000	27 299	95 211	122 510
2001	38 789	58 184	96 973
2002	35 394	31 018	66 412
2003	43 809	28 260	72 069
2004	52 520	33 366	85 886
2005	6 034	1 722	7 756
2006	6 095	406	6 501

Lähde: SVT. Tullihallitus. - Källa: FOS. Tullstyrelsen. - Source: OSF. National Board of Customs.

37. Alkoholilainsäädäntöä vastaan tehdyt rikokset vuosina 2002–2006
Brott mot alkohollagstiftningen 2002–2006
Offences under the Alcohol Act, 2002–2006

	2002	2003	2004	2005	2006	
Rikos-Offence						Brott
Alkoholipitoisen aineen luvaton - <i>Illicit</i>						Olovlig
valmistus - <i>distillation of alcohol</i>	133	148	111	63	34	tillverkning av alk.haltigt ämne
välittäminen - <i>trafficking in alcohol</i>	543	569	631	743	627	förmedling
maahantuonti - <i>alcohol import</i>	31	21	8	4	1	införsel
hallussapito ja kuljetus - <i>possession and transport of alcohol</i>	2 428	2 078	2 859	2 907	2 221	innehav och transport
Muut alkoholilakirikokset - <i>Other offences under the Alcohol Act</i>	196	178	163	161	151	Övriga brott mot alkohollagen
Yhteensä - Total	3 331	2 994	3 772	3 878	3 034	Totalt
Tullin tietoon tulleet tullirikokset - <i>Customs offences recorded by the customs</i>						Tullbrott som kommit till
alkoholipitoisen aineen salakuljetus - <i>smuggling of alcoholic substances</i>	2 871	2 368	843	622	654	tullens kännedom smuggling av alkoholhaltiga ämnen

Tapahtumakertoja - Antal tillfälle - Number of instances

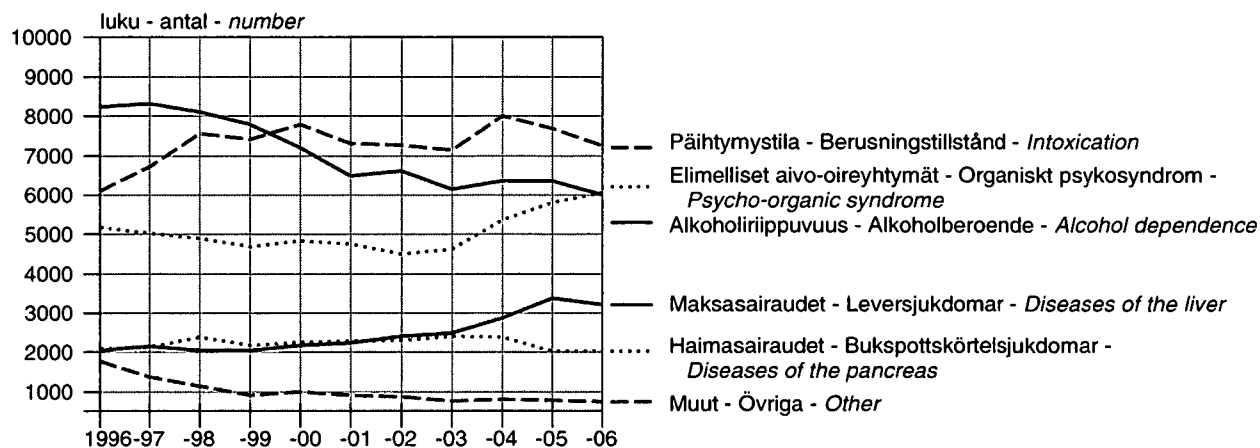
Alkoholipitoisen aineen luvaton - <i>Illicit</i>						Olovlig
valmistus - <i>distillation of alcohol</i>	307	378	297	156	34	tillverkning av alk.haltigt ämne
välittäminen - <i>trafficking of alcohol</i>	2 409	1 503	2 493	3 071	626	förmedling
maahantuonti - <i>alcohol import</i>	44	28	8	4	1	införsel
hallussapito ja kuljetus - <i>possession and transport of alcohol</i>	2 828	2 153	3 341	3 059	2 221	innehav och transport
Muut alkoholilakirikokset - <i>Other offences under the Alcohol Act</i>	207	195	199	176	147	Övriga brott mot alkohollagen
Yhteensä - Total	5 795	4 257	6 338	6 466	3 029	Totalt

Lähde: Poliisin tietoon tullut rikollisu s. SVT. Tilastokeskus. - Källa: Brottslighet som kommit till polisens kännedom. FOS. Statistikcentralen. -
Source: Offences Known to the Police. OSF. Statistics Finland.

Kuvio 13. Hoitojaksot sairaaloiden vuodeosastoilla vuosina 1996–2006
Figur 13. Vårdperioder på sjukhusens vårdavdelningar 1996–2006
Figure 13. Hospital inpatient care periods, 1996–2006

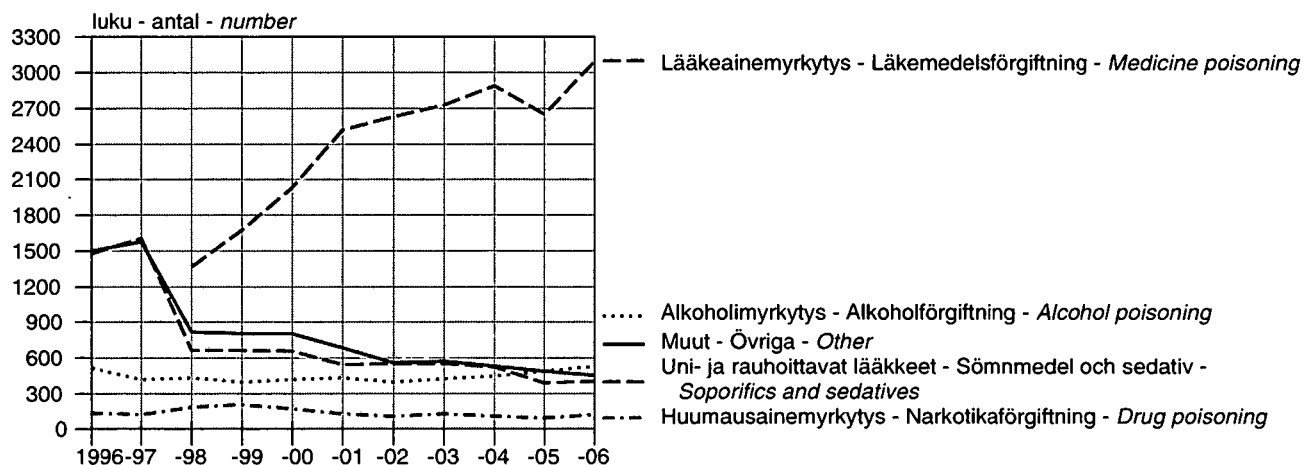
Alkoholisairaudet - Alkoholrelaterade sjukdomar - Alcohol-related diseases

päädiagnoosina - huvuddiagnos - primary diagnos

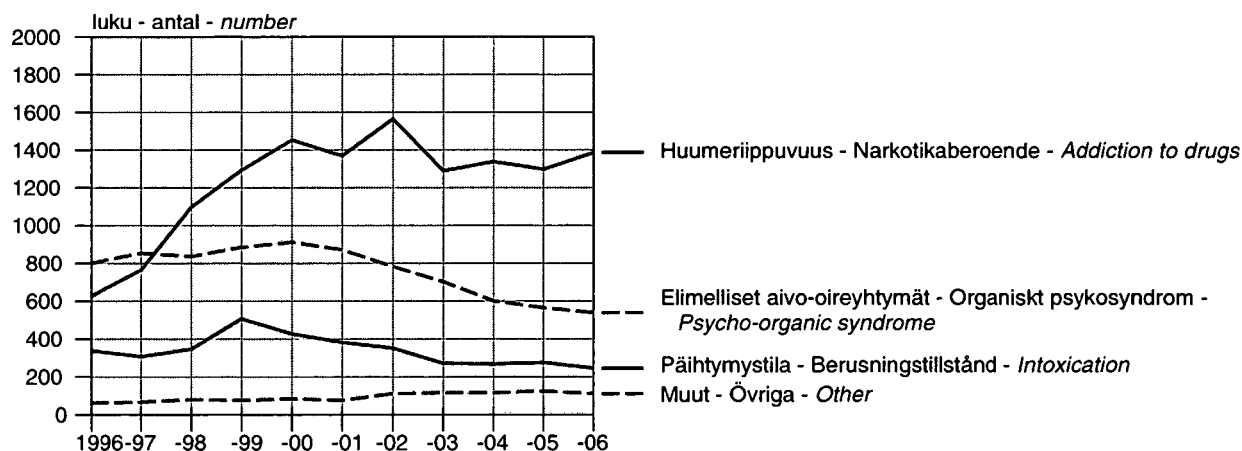
Myrkytykset - Förgiftningar - Poisonings

päädiagnoosina - huvuddiagnos - primary diagnos

Huumesairaudet - Narkotikarelaterade sjukdomar - Drug-related diseases

päädiagnoosina - huvuddiagnos - primary diagnos

Lähde: Terveystieteiden tutkimuskeskus, SVT, Stakes. - Källa: Slutenvård inom hälso- och sjukvården. FOS, Stakes. - Source: Inpatient Health Care, OSF, STAKES.

38. Alkoholisairauksien hoitojaksot vuosina 1997–2006
Alkoholrelaterade sjukdomar, vårdperioder 1997–2006
Alcohol-related diseases, care periods, 1997–2006

Vuosi År Year	Alkoholi- riippuvuus Alkohol- beroende <i>Alcohol dependence</i>	Alkoholin aiheutta- mat elimelliset aivo- oireyhtymät ja käyt- täytymishäiriöt Psykiska störningar och beteendestörningar orsakade av alkohol <i>Psycho-organic syndrome caused by alcohol</i>	Alkoholi- myrkytys Alkohol- förgiftning <i>Alcohol poisoning</i>	Alkoholin aiheuttama maksasairaudet Alkoholrelaterade leversjukdomar <i>Liver diseases caused by alcohol</i>	Alkoholin aiheuttamat kardiomyopatia Alkoholrelaterad kardiomyopati <i>Cardiomyopathy caused by alcohol</i>	Alkoholin aiheuttamat haimasairaudet Alkoholrelaterad bukspottskörtel- sjukdomar <i>Pancreatic diseases caused by alcohol</i>
ICD-10	(F10.2)	(F10.3–9)	(T51)	(K70)	(I42.6)	(K86.0)

Alkoholisairaus pääsairautena - Alkoholrelaterad sjukdom som huvuddiagnos - *An alcohol-related disease as the primary disease*

1997	8 325	5 031	420	2 163	57	2 131
1998	8 115	4 893	435	2 048	70	2 382
1999	7 794	4 692	397	2 044	74	2 188
2000	7 199	4 846	421	2 184	46	2 267
2001	6 476	4 753	429	2 237	32	2 274
2002	6 610	4 505	396	2 416	30	2 312
2003	6 153	4 619	427	2 491	31	2 404
2004	6 354	5 370	444	2 885	26	2 380
2005	6 361	5 806	489	3 377	35	2 033
2006 ¹⁾	6 001	6 060	529	3 220	22	2 036

Alkoholisairaus pää- tai sivusairautena - Alkoholrelaterad sjukdom som huvud- eller bidiagnos -
An alcohol-related disease as the primary or secondary disease

1997	11 725	5 667	462	2 676	92	2 224
1998	11 821	5 499	469	2 667	102	2 480
1999	11 321	5 292	430	2 588	107	2 296
2000	11 253	5 516	468	2 870	89	2 385
2001	10 312	5 469	464	2 953	71	2 394
2002	10 422	5 186	441	3 207	63	2 449
2003	9 800	5 319	457	3 264	72	2 532
2004	10 151	6 242	490	3 870	54	2 578
2005	10 283	6 806	521	4 545	74	2 282
2006 ¹⁾	9 922	7 089	567	4 522	49	2 252

Alkoholien aiheuttama mahakatarri Gastrit orsakad av alkohol Gastritis caused by alcohol	Alkoholi-päihtymystila Alkohol-berusnings-tillstånd Alcohol intoxication	Äidin alkoholin-käytön vaikutus sikiöön Effekt på fostret av moderns alkohol- bruk Foetal effects from alcohol use during pregnancy	Muut alkoholi-sairaudet Övriga alkoholrelaterade sjukdomar Other alcohol-related diseases	Yhteensä Totalt Total	100 000 asukasta kohden Per 100 000 invånare Per 100 000 inhabitants	Vuosi År Year
(K29.2)	(F10.0-1)	(O35.4,Q86.0, P04.3)	(E24.4,E52,G31.2, G62.1,G72.1,Z50.2, Z71.4,Z72.1,R78.0)			
384	6 711	63	1 320	26 605	518,4	1997
315	7 572	47	1 099	26 976	524,1	1998
246	7 408	62	857	25 762	499,3	1999
186	7 802	53	951	25 955	501,9	2000
197	7 304	40	873	24 615	473,8	2001
159	7 275	36	831	24 570	471,9	2002
145	7 142	32	737	24 181	463,3	2003
149	8 009	21	781	26 419	504,5	2004
127	7 691	34	758	26 711	508,2	2005
145	7 255	29	719	26 016	493,0	2006 ¹⁾
402	8 363	108	1 616	33 335	649,5	1997
343	9 512	93	1 416	34 402	668,3	1998
278	9 404	103	1 157	32 976	639,1	1999
213	10 059	104	1 240	34 197	661,3	2000
217	9 865	106	1 145	32 996	635,2	2001
176	9 873	80	1 107	33 004	633,9	2002
157	9 774	87	1 049	32 511	622,8	2003
166	11 379	86	1 110	36 126	689,9	2004
146	10 986	81	1 190	36 914	702,4	2005
162	10 712	65	1 123	36 463	691,0	2006 ¹⁾

¹⁾ Ennakkotieto. - Preliminär uppgift. - Preliminary data.

Lähde: Terveystieteiden tutkimuskeskus. SVT. Stakes. - Källa: Slutenvård inom hälso- och sjukvården. FOS. Stakes. - Source: Inpatient Health Care. OSF. STAKES.

39. Huumesairauksien hoitojaksot vuosina 1997–2006
Narkotikarelaterade sjukdomar, vårdperioder 1997–2006
Drug-related diseases, care periods, 1997–2006

Vuosi År Year	Päihtymystilat Berusnings- tillstånd <i>Intoxication</i>	Huumeiden aiheut- tammat elimelliset aivo-oireyhtymät Organisk psykiska störningar orsakade av narkotika <i>Psycho-organic syndrome caused by drugs</i>	Huumeriippuvuus Narkotikaberoende - Addiction to drugs Huumausaineet Narkotika <i>Drugs</i>	Uni- ja rauhoittavat lääkkeet Sömnmedel och sedativa <i>Soporifics and sedatives</i>	Muut Övriga <i>Other</i>
ICD-10	(F11.0–1–F16.0–1, F18.0–1, F19.0–1)	(F11.3–9–F16.3–9, F18.3–9, F19.3–9)	(F11.2–F12.2, F14.2–F16.2)	(F13.2)	(F18.2, F19.2)

Huumesairaus pääsairautena - Narkotikarelaterad sjukdom som huvuddiagnos - A drug-related disease as the primary disease

1997	311	855	269	173	326
1998 ¹⁾	347	837	377	221	503
1999	509	886	485	229	583
2000	429	912	660	178	618
2001	384	873	573	188	612
2002	355	786	637	223	708
2003	274	705	468	198	623
2004	267	601	575	132	634
2005	277	567	566	197	536
2006 ¹⁾	247	539	664	220	505

*Huumesairaus pää- tai sivusairautena - Narkotikarelaterad sjukdom som huvud- eller bidiagnos -
A drug-related disease as the primary or secondary disease*

1997	575	1 067	407	490	638
1998 ¹⁾	624	1 015	523	646	919
1999	833	1 059	688	606	1 096
2000	794	1 111	916	587	1 275
2001	809	1 102	824	600	1 227
2002	739	969	892	621	1 410
2003	686	847	744	553	1 347
2004	689	770	786	617	1 362
2005	647	714	816	634	1 171
2006 ¹⁾	665	702	946	597	1 167

Myrkytykset - Förgiftningar - Poisonings				Muut Övriga Others	Yhteensä Totalt Total	100 000 asukasta kohden Per 100 000 invånare Per 100 000 inhabitants	Vuosi År Year
Huumausaineet Narkotika Drugs	Uni- ja rauhoit- tavat lääkkeet Sömnmedel och sedativa Soporifics and sedatives	Muut Övriga Others	Lääkeaine ilman tarkennetta Ospecificerat läkemedel Medicine, unspecified				
(T40.0-9, T43.6, T50.7)	(T42.3-4, T42.6-7)	(T39, T43.0-5, T43.8-9, T52)	(T36)	(F55,R78.1-5, Z50.3,Z71.5, Z72.2,O35.5, P04.4,P96.1, X40-X44)			
126	1 604	1 577	46	70	5 357	104,4	1997
188	667 ²⁾	817 ²⁾	1 364	80	5 401	104,9	1998 ¹⁾
208	667	802	1 673	77	6 119	118,6	1999
175	658	803	2 032	88	6 553	126,7	2000
132	545	684	2 520	79	6 590	126,9	2001
112	553	555	2 631	113	6 673	128,2	2002
128	552	572	2 729	117	6 366	122,0	2003
109	523	533	2 891	118	6 383	121,9	2004
98	392	490	2 652	127	5 902	112,3	2005
126	405	454	3 098	112	6 370	120,7	2006 ¹⁾
147	1 728	1 756	54	266	7 128	138,9	1997
202	749 ²⁾	894 ²⁾	1 440	397	7 409	143,9	1998 ¹⁾
223	719	839	1 779	406	8 248	159,9	1999
188	702	843	2 164	428	9 008	174,2	2000
141	591	739	2 659	456	9 148	176,1	2001
127	599	604	2 829	429	9 219	177,1	2002
146	609	622	2 918	517	8 989	172,2	2003
119	564	574	3 082	516	9 079	173,4	2004
114	449	547	3 078	555	8 725	166,0	2005
141	443	509	3 339	507	9 016	170,9	2006 ¹⁾

¹⁾ Vuonna 1998 lääkeainemyrkytysten koodaus muuttui. - År 1998 ändrades koderna för läkemedelsförgiftning. - In 1998, a change in medicine poisoning codes.

²⁾ Vuoden 1998 lääkeainemyrkytysten koodauksen muutoksen seurauksena osa uni- ja rauhoittavien aineiden sekä muiden aineiden aiheuttamista myrkytyksistä tilastoidaan lääkeaineisiin tarkentumattomiksi myrkytyksiksi vuodesta 1998 - År 1998 ändrades koderna för läkemedelsförgiftning. Därför statistikförs sedan dess en del förgiftningar som orsakats av sömnmedel, sedativa och andra ämnen som förgiftningar orsakade av ospecificerade läkemedel. - The 1998 change in medicine poisoning codes resulted in the classification of some poisonings caused by soporifics, sedatives or other substances as poisonings with unspecified medicine from 1998 onwards.

¹⁾ Ennakkotieto. - Preliminär uppgift. - Preliminary data.

Lähde: Terveystieteiden tutkimuskeskus. SVT. Stakes. - Källa: Slutenvård inom hälso- och sjukvården. FOS. Stakes. - Source: Inpatient Health Care. OSF. STAKES.

40. Päihdesairauksien hoitajaksot ikäryhmittäin vuonna 2006
Alkohol- och narkotikarelaterade sjukdomar, vårdperioder efter åldersgrupp 2006
Alcohol- and drug-related diseases, care periods by age, 2006

Ikäryhmä- Åldersgrupp- Age group	Alkoholi Alkohol <i>Alcohol</i>		Huumausaineet Narkotika <i>Drugs</i>		Lääkeaineet Läkemedel <i>Medicines</i>		Muut Övriga <i>Others</i>		Yhteensä Totalt <i>Total</i>
	lkm antal <i>number</i>	%	lkm antal <i>number</i>	%	lkm antal <i>number</i>	%	lkm antal <i>number</i>	%	
Päädiaagnosi - Huvuddiagnos - <i>Primary diagnosis</i>									
-14	293	1,1	11	0,9	100	4,9	107	3,5	1,6
15-19	269	1,0	62	5,1	139	6,7	184	5,9	2,0
20-24	363	1,4	309	25,5	393	19,1	316	10,2	4,3
25-34	1 509	5,8	485	40,0	473	23,0	573	18,5	9,4
35-44	4 790	18,4	188	15,5	323	15,7	701	22,6	18,5
45-54	8 284	31,8	81	6,7	303	14,7	624	20,1	28,7
55-64	7 115	27,3	31	2,6	172	8,3	316	10,2	23,6
65-	3 393	13,0	44	3,6	158	7,7	277	8,9	12,0
Yhteensä - Total	26 016	100,0	1 211	100,0	2 061	100,0	3 098	100,0	100,0
Miehet - Män - <i>Men</i>	20 531	78,9	769	63,5	1 152	55,9	1 296	41,8	73,3
Naiset - Kvinnor - <i>Women</i>	5 485	21,1	442	36,5	909	44,1	1 802	58,2	26,7

Lähde: Terveydenhuollon laitoshoido. SVT. Stakes. - Källa: Slutenvård inom hälso- och sjukvården. FOS. Stakes. - Source: Inpatient Health Care. OSF. STAKES.

41. Ruiskuhuumeiden käytön välityksellä saadut HIV-tartunnat ja niiden osuus kaikista HIV-tartunnoista vuosina 1997-2006¹⁾
Hiv-smitta som fåtts via sprutmissbruk och smittans andel av all hiv-smitta 1997-2006¹⁾
HIV infections through intravenous drug use and their percentage of all HIV infections, 1997-2006¹⁾

Todettuja ruiskuhuume- välitteisiä HIV-tartuntoja Konstaterad hiv-smitta via sprutmissbruk <i>Detected cases of HIV infection through intravenous drug use</i>	Ruiskuhuumevälitteisten tartuntojen osuus kaikista HIV-tartunnoista Andelen smitta via sprutmissbruk av all hiv-smitta <i>HIV infections through intravenous drug use as a percentage of all HIV infections</i>
Lkm-Antal-Number	%

1997	1	1
1998	21	25
1999	84	57
2000	55	38
2001	50	38
2002	24	18
2003	22	17
2004	10	8
2005	16	11
2006	9	5

¹⁾ Tartunnan toteamishetken perusteella. - Enligt tidpunkten när smittan konstaterats. - Based on time of detecting infection.

Lähde: Kansanterveyslaitos. - Källa: Folkhälsoinstitutet. - Source: National Public Health Institute.

42. Päihdehuollon erityispalvelut vuosina 2002–2006
Missbrukarvårdens specialtjänster 2002–2006
Specialised services for substance abusers, 2002–2006

	2002	2003	2004	2005	2006 ¹⁾	
A-Klinikat¹⁾ A-kliniker - A-Clinics						
Asiakkaita vuoden aikana - Clients during year	41 716	41 710	42 977	42 775	44 443	Klienter under året
Nuorisosemat¹⁾ - Ungdomsstationer - Youth clinics						
Asiakkaita vuoden aikana - Clients during year	5 186	5 428	5 274	5 939	5 803	Klienter under året
Terveysneuvontapisteeet - Hälsorådgivningsställen - Health counselling centres						
Asiakkaita vuoden aikana - Clients during year	9 300	9 300	10 400	11 800	..	Klienter under året
Käyntikertoja - Visits	55 300	70 600	83 400	80 400	..	Besök
Katkaisuhoitoasemat¹⁾ - Akutvårdsstationer - Detoxification centres						
Asiakkaita vuoden aikana - Clients during year	8 962	9 223	10 091	9 641	10 569	Klienter under året
Hoitovuorokausia - Care days	92 614	97 129	106 204	100 465	105 519	Vårddygn
Kuntoutuslaitokset¹⁾ - Rehabiliteringsinrättningar - Rehabilitation centres						
Asiakkaita vuoden aikana - Clients during year	6 568	6 774	6 848	7 152	6 979	Klienter under året
Hoitovuorokausia - Care days	265 397	278 082	300 288	301 460	301 114	Vårddygn
Ensisuojat¹⁾ - Skyddshärbärgen - Overnight shelters						
Asiakkaita vuoden aikana - Clients during year	1 113	1 421	1 386	1 291	1 258	Klienter under året
Hoitovuorokausia - Care days	67 539	70 311	65 466	62 801	66 273	Vårddygn
Asumispalvelut¹⁾ - Boendeservice - Housing services						
Asiakkaita vuoden aikana - Clients during year	3 986	3 960	3 652	3 809	3 820	Klienter under året
Hoitovuorokausia - Care days	502 535	492 496	517 592	575 984	580 065	Vårddygn

¹⁾ Kuntien kustantamat palvelut. - Service finansierad av kommuner. - Services funded by municipalities.

²⁾ Ennakkotieto. - Preliminär uppgift. - Preliminary data.

Lähde: Kuntien ja kuntayhtymien talous ja toiminta. SVT. Tilastokeskus. - Källa: Kommunernas och samkommunernas ekonomi och verksamhet. FOS. Statistikcentralen. - Source: Finances and activities of municipalities and joint municipal boards. OSF. Statistics Finland.

43. Päihdehuollon laitoksissa¹⁾ hoidetut asiakkaat vuonna 2006
Klienter på institutioner för missbrukarvård¹⁾ 2006
Clients in institutions that provide care for substance abusers¹⁾, 2006

Ikäryhmä - Age group	Asiakkaita vuoden aikana - Klienter under året - Clients during year		Åldersgrupp
	Lkm - Antal - Number	%	
- 19 vuotta - years	317	2,8	- 19 år
20 - 24 vuotta - years	741	6,6	20 - 24 år
25 - 29 vuotta - years	927	8,2	25 - 29 år
30 - 34 vuotta - years	911	8,1	30 - 34 år
35 - 44 vuotta - years	2 793	24,8	35 - 44 år
45 - 54 vuotta - years	3 434	30,5	45 - 54 år
55 - 64 vuotta - years	1 765	15,7	55 - 64 år
65 - vuotta - years	381	3,4	65 - år
Yhteensä - Total	11 269	100,0	Totalt
Miehet - Men	8 320	73,8	Män
Naiset - Women	2 949	26,2	Kvinnor

44. Hoitajakset päihdehuollon laitoksissa¹⁾ vuonna 2006
Vårdperioder på institutioner för missbrukarvård¹⁾ 2006
Care periods in institutions that provide care for substance abusers¹⁾, 2006

Jakson pituus - Periodens längd Length of period	Päätyneet hoitajakset Avslutade vårdperioder Discharges		
	Lkm - Antal - Number	%	
Alle 8 vrk - under 8 days	12 485	61,1	Under 8 dygn
8-14 vrk - 8-14 days	3 314	16,2	8-14 dygn
15-30 vrk - 15-30 days	2 705	13,2	15-30 dygn
31-60 vrk - 31-60 days	1 175	5,7	31-60 dygn
61-90 vrk - 61-90 days	372	1,8	61-90 dygn
yli 90 vrk - over 90 days	388	1,9	Över 90 dygn
Yhteensä - Total	20 439	100,0	Totalt

¹⁾ Päihdehuollon laitoksiksi määritellään tässä Kelan kuntoutusraahan oikeuttavat laitokset ja kaikki katkaisuhuoltoasemat. - Här avses med institutioner för missbrukarvård: alla akutvårdsstationer samt institutioner som berättigar till FPA:s rehabiliteringspenning. - *Institutions providing care for substance abusers: facilities providing care that entitles to the rehabilitation allowance granted by the Social Insurance Institution and all detoxification centres.*

Lähde: Sosiaalihuollon laitos- ja asumispalvelut. SVT. Stakes. - Källa: Institutionsvård och boendeservice inom socialvården. FOS. Stakes. - *Source: Institutional Care and Housing Services in Social Care. OSF STAKES. - Source: Institutional Care and Housing Services in Social Care. OSF. STAKES.*

45. Päihdehuollon huumeasiakkaiden päihteiden käyttö vuosina 2003–2006
Missbrukarvårdsklienternas bruk av alkohol och andra droger 2003–2006
Drug clients in services for substance abusers by type of substance, 2003–2006

Huumeiden käytön vuoksi päihdepalveluihin hakeutuneiden asiakkaiden päihteiden käyttö
Bruk av alkohol och andra droger bland klienter som sökt sig till missbrukarvård på grund av drogbruk
Substance use among clients visiting services for substance abusers on account of drug use

Päihderyhmä <i>Substance group</i>	Ensisijainen päihde Primärt missbruksmedel <i>Primary substance</i>				Pää- tai 2.-3. lisäpäihde Primärt eller 2:a eller 3:e missbruksmedel <i>Primary or 2nd or 3rd secondary drug</i>				Grupp av missbruksmedel
	%				%				
	2003	2004	2005	2006	2003	2004	2005	2006	
Opiaatit - <i>Opiates</i>	31	34	37	41	43	46	53	52	Opiaatit
Heroiini - <i>Heroin</i>	3	3	2	2					Heroin
Buprenorfiini - <i>Buprenorphine</i>	24	27	29	31					Buprenorfin
Muu opiaatti - <i>Other opiates</i>	4	5	7	8					Annat opiaatit
Stimulantit - <i>Stimulants</i>	28	26	22	21	57	55	54	50	Stimulantia
Kannabis - <i>Cannabis</i>	16	15	14	14	58	56	56	53	Kannabis
Hypnootit, sedatiivit - <i>Hypnotics, sedatives</i>	6	6	7	7	36	38	40	42	Sömnmedel, sedativa
Alkoholi (sekakäyttö) - <i>Alcohol (mixed use)</i>	19	18	19	17	40	39	39	37	Alkoholi (bland- bruk)

Huumeiden käytön vuoksi päihdepalveluihin hakeutuneiden asiakkaiden ongelmapäihde vuonna 2006
Primärt missbruksmedel bland klienter som sökt sig till missbrukarvård på grund av narkotikabruk 2006
Primary substance among clients visiting services for substance abusers on account of drug use, 2006

Sijaluku Ordningsföljd <i>Order</i>	Opiaatit Opiaatit <i>Opiates</i>	Stimulantit Stimulantia <i>Stimulants</i>	Kannabis Cannabis <i>Cannabis</i>	Hypnootit, sedatiivit Sömnmedel, sedativa <i>Hypnotics, sedatives</i>	Alkoholi Alkohol <i>Alcohol</i>	Muut Övriga <i>Others</i>	Yhteensä Totalt <i>Total</i>
%							
1.	41	21	14	7	17	1	100
2.	11	18	23	23	12	1	89
3.	7	14	17	16	9	0	63
4.	6	9	7	8	6	1	38
5.	4	5	3	3	4	0	21

(Jatk. - forts. - cont.)

(Jatk. - forts. - cont.)

Ensisijainen päihde ikäryhmittäin vuonna 2006 - Primärt missbruksmedel efter åldersgrupp 2006 -
Primary substance by age, 2006

Ikäryhmä Åldersgrupp Age group	Opiatit Opiat Opiates	Stimulantit Stimulantia Stimulants	Kannabis Cannabis Cannabis	Hypnootit, sedatiivit Sömnmedel, sedativa Hypnotics, sedatives	Alkoholi Alkohol Alcohol	Kaikki asiakkaat ¹⁾ Alla klienter ¹⁾ All clients ¹⁾
	%					
-14	-	-	1	-	0	0
15-19	4	8	32	7	14	10
20-24	29	31	34	27	24	29
25-29	33	25	18	19	21	26
30-34	18	14	8	14	15	15
35-39	9	9	3	10	10	8
40-44	3	6	1	9	8	5
45-	4	6	3	14	8	6
Yhteensä - Totalt <i>Total</i>	100	100	100	100	100	100

Pääasiallisesti suonensisäisesti ko. ainetta käyttävät vuonna 2006 - Använt drogen huvudsakligen intravenöst 2006
Persons who mostly use the drug intravenously, 2006

%	83	81	-	4	-	50
---	----	----	---	---	---	----

1) Sisältää em. päihderyhmien lisäksi myös hallusinogeenit, liuottimet ja muut huumeet. - Inbegriper utöver de ovannämnda grupperna av missbruksmedel även hallucinogener, lösningsmedel och övriga narkotika. - *Hallucinogens, solvents and other drugs are included in addition to the above substance groups.*

Lähde: Huumehoidon tietojärjestelmä, Stakes. - Källa: Informationssystemet för narkomanvården, Stakes. - *Source: Drug Treatment Information System, STAKES.*

46. Kodin ulkopuolelle sijoitetut sekä avohuollon piirissä olleet lapset ja nuoret vuonna 1997–2006
Barn och unga som placerats utom hemmet och som fått öppenvård 1997–2006
Children and young people placed outside the home and in community-based care, 1997–2006

Vuosi År Year	Kodin ulkopuolelle sijoitetut Utom hemmet placerade Placements outside the home	Avohuollon piirissä i öppenvård Community-based care
1997	11 830	35 809
1998	11 975	39 666
1999	12 287	43 679
2000	12 854	49 351 ¹⁾
2001	13 512	49 610
2002	14 170	54 333
2003	14 362	56 393
2004	14 809	59 912
2005	15 316	59 101 ²⁾
2006	15 628	59 069

¹⁾ Espoon mukaantulo avohuollon asiakastilastointiin v. 2000 nosti vuosimuutosta. - Inkludering av Esbo i statistiken för år 2000 ökade årsförändringen - *The inclusion of Espoo in the 2000 statistics increased the annual change.*

²⁾ Muutamissa suuremmissa kaupungeissa siirryttiin vuonna 2005 kokonaan uuteen asiakastietojärjestelmään, jonka käyttöönoton yhteydessä tarkennettiin lastensuojelun avohuollon asiakkaiden määritelmiä. - År 2005 tog man i några av de större städerna i bruk ett helt nytt klientdatasystem. I samband med ibruktagandet preciserades bland annat definitionerna av klienterna i barnskyddets öppenvård. - *Some of the bigger cities took into use a new customer data system in 2005. The definitions of clients in community care child welfare interventions were specified at the introductory phase of the new system.*

Lähde: Lastensuojelu. SVT. Stakes. - Källa: Barnskydd. FOS. Stakes. - *Source: Child Welfare. OSF. STAKES.*

47. Alkoholisairauksien perusteella myönnetty, vuoden lopussa voimassa olevat työkyvyttömyyseläkkeet vuosina 2002–2006

På grund av alkoholrelaterade sjukdomar beviljade invalidpensioner, som utbetalats vid årslutet 2002–2006

Disability pensions for alcohol-related diseases, in receipt at year-end, 2002–2006

Vuosi År Year	Alkoholin aiheuttamat elimelliset aivo-oireyhtymät ja käyttäytymishäiriöt Psykisk störning och beteendestörning orskad av alkohol <i>Psycho-organic syndrome caused by alcohol</i>	Alkoholi-myrykytys Alkohol-förgiftning <i>Alcohol poisoning</i>	Krooniset maksasairaudet ja maksakirroosi Kroniska lever-sjukdomar och levercirros <i>Chronic liver diseases and liver cirrhosis</i>	Haiman sairaudet Bukspott-körtelsjukdomar <i>Diseases of the pancreas</i>	Muut alkoholisairaudet Övriga alkoholrelaterade sjukdomar <i>Other alcohol-related diseases</i>	Yhteensä Totalt <i>Total</i>	Osuus voimassa olevista työkyvyttömyyseläkkeistä Andel av alla invalidpensioner som utbetalas <i>As a percentage of all disability pensions in receipt</i>
ICD-9	(303,291)	(980)	(571)	(577)			%
ICD-10	(F10)	(T51)	(K70)	(K86)	(Z50,Z71,Z72)		

Kansaneläkelaitoksen myöntämät eläkkeet, joissa esiintyy alkoholisairaus. - Av Folkpensionsanstalten beviljade pensioner med koppling till alkoholrelaterad sjukdom. - *Pensions granted by the Social Insurance Institution involving an alcohol-related disease.*

2002	7 974	18	304	145	4	8 445	5,6
2003	8 698	16	316	157	3	9 190	6,1
2004	9 347	17	310	171	4	9 849	6,4
2005	9 973	21	327	187	5	10 513	6,8
2006	10 521	24	335	191	6	11 077	7,2

Näistä alkoholisairaus pääsairautena. - Varav med alkoholrelaterad sjukdom som huvuddiagnos. - *Of which, with an alcohol-related disease as the primary disease.*

2002	2 872	11	185	89	0	3 157	2,1
2003	3 004	10	185	97	0	3 296	2,2
2004	3 109	10	167	102	0	3 388	2,2
2005	3 157	14	178	105	0	3 454	2,2
2006	3 049	16	182	99	1	3 347	2,2

Yksityisen ja julkisen sektorin työeläkkeet¹⁾, joissa esiintyy alkoholisairaus. - Den privata och den offentliga sektorns¹⁾ arbetspensioner med koppling till alkoholrelaterad sjukdom. - *Employment pensions in the private and public sectors¹⁾ involving an alcohol-related disease.*

2002	8 620	12	394	224	20	9 270	4,3
2003	9 347	12	401	230	21	10 011	4,6
2004	9 709	12	380	233	23	10 357	4,8
2005	9 978	13	397	228	23	10 639	4,9
2006	10 080	14	401	221	23	10 739	5,0

Näistä alkoholisairaus pääsairautena. - Varav med alkoholrelaterad sjukdom som huvuddiagnos. - *Of which, with an alcohol-related disease as the primary disease.*

2002	4 107	10	277	160	11	4 565	2,1
2003	4 508	9	285	169	9	4 980	2,3
2004	4 694	8	271	164	12	5 149	2,4
2005	4 829	9	289	156	10	5 293	2,4
2006	4 834	9	284	153	12	5 292	2,4

Luvuissa on mukana varsinaiset työkyvyttömyyseläkkeet ja yksilölliset varhaiseläkkeet. - I siffrorna ingår egentliga invalidpensioner och individuella förtidspensioner. - *The figures include ordinary disability pensions and individual early retirement pensions.*

¹⁾ Henkilöt ovat suurimmalta osin samat kuin Kansaneläkelaitoksen sarjassa. - Personerna är till största delen desamma som i Folkpensionsanstaltens serie. - *The persons are mostly the same as in the series of the Social Insurance Institution.*

Lähteet: Kelan eläkkeet. SVT. Kela; Työkyvyttömyyseläkkeet, Eläketurvakeskus. - Källor: Pensioner från FPA. FOS. Folkpensionsanstalten; Invalidpensioner, Pensionsskyddscentralen. - *Sources: Pensions Provided by Kela. OSF. Social Insurance Institution of Finland; Disability pension, Finnish Centre for Pensions.*

49. Alkoholien käytön seurauksena kuolleet vuosina 1999–2006
Dödsfall till följd av alkoholbruk 1999–2006
Alcohol-related deaths, 1999–2006

	1999	2003	2004	2005	2006	
	Lkm - Antal - Number					
ALKOHOLIKUOLEMAT ¹⁾ - Alcohol-related deaths ¹⁾	2 473	2 497	2 850	3 035	3 049	ALKOHOLRELATERADE DÖDSFALL ¹⁾
Peruskuolinsyy: alkoholisairaus tai -myrkytys <i>Main cause of death: alcohol-related disease or alcohol poisoning</i>	1 425	1 572	1 866	2 033	2 032	Huvuddiagnos: alkoholrelaterad sjukdom eller -alkoholförgiftning
Sairausiin kuolleet - <i>Deaths from disease</i>	890	1 040	1 250	1 472	1 445	Dödsfall på grund av sjukdomar
Kardiomyopatia - <i>Cardiomyopathy</i>	98	108	116	115	102	Kardiomyopati
Maksasairaudet - <i>Diseases of the liver</i>	497	643	831	976	978	Leversjukdomar
Haiman sairaudet - <i>Diseases of the pancreas</i>	67	88	100	111	117	Bukspottskörtelsjukdomar
Muut - <i>Others</i>	228	201	203	270	248	Andra
Tapaturmaisiet alkoholimyrkytykset - <i>Accidental alcohol poisonings</i>	535	532	616	561	587	Alkoholförgiftningar på grund av olyckshändelse
Päihtyneenä tapaturmaan ja väkivaltaan kuolleet yht. - <i>Accidental and violent deaths under the influence of alcohol</i>	1 003	895	966	978	1 001	Dödsfall genom olycksfall och våld i berusat tillstånd, totalt
Tapaturmaan kuolleet - <i>Accidental deaths</i>	542	522	539	577	603	Död genom olycksfall
Kuljetustapaturmat - <i>Transport accidents</i>	141	121	139	134	149	Transportolycka
Tapaturmaisiet putoamiset ja kaatumiset - <i>Accidental falls</i>	127	146	140	186	178	Fall genom olyckshändelse
Hukkumiset - <i>Drownings</i>	101	88	78	83	78	Drunkningar
Kuumuus, kylmyys, tuli - <i>Heat-induced, cold-induced, burns</i>	102	101	111	95	155	Hetta, köld, eld
Muut - <i>Others</i>	71	66	71	79	43	Andra
Väkivaltaan kuolleet - <i>Violent deaths</i>	461	373	427	401	398	Dödsfall på grund av våld
Itsemurhat ja vastaavat - <i>Suicides and the like</i>	359	286	315	304	307	Självmod och motsvarande
Murha, tappo, pahoinpitely - <i>Murder, manslaughter, assault</i>	71	46	83	56	59	Mord, dråp, misshandel
Muut (epäselvät) - <i>Others (undetermined)</i>	31	41	29	41	32	Andra (oklara)
Muut päihtyneen uhrina väkivaltaisesti kuolleet - <i>Other violent deaths where the perpetrator was under the influence of alcohol</i>	45	30	18	24	16	Övriga våldsamma dödsfall orskade av en berusad person
Tieliikenneonnettomuudet - <i>Road accidents</i>	15	4	..	6	0	Vägtrafikolyckor
Murha, tappo, pahoinpitely ²⁾ - <i>Murder, manslaughter, assault ²⁾</i>	30	26	18	18	16	Mord, dråp, misshandel ²⁾

¹⁾ WHO:n päättelysääntö muuttunut vuonna 2005. Kaikki taulukon luvut laskettu uusien päättelysääntöjen mukaisesti. - WHO:s inferensregel ändrades 2005. Alla sifferuppgifter har beräknats enligt den nya inferensregeln. - *The WHO rule of inference was changed in 2005. All figures have been calculated based on the new rule.*

²⁾ Arvioitu päihtyneenä teon tehneiden osuuden perusteella. - Beräknat på basis av andelen gärningar utförda i berusat tillstånd. - *Estimated on the basis of the proportion of perpetrators who have been under the influence of alcohol.*

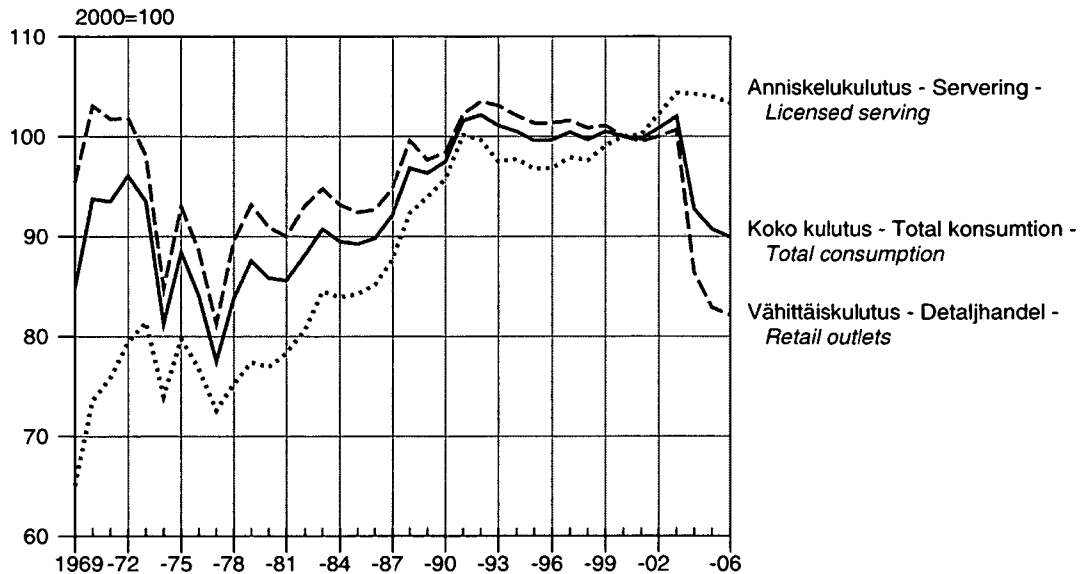
Lähde: Kuolemansyyt. SVT. Tilastokeskus; Stakes. - Källa: Dödsorsaker. FOS. Statistikcentralen; Stakes. - *Source: Causes of Death. OSF. Statistics Finland; STAKES.*

Päihdekuolemat
Alkohol- och narkotikarelaterade dödsfall
Alcohol- and drug-related deaths

50. Alkoholisairauksiin kuolleet vuosina 1998–2006
Dödsfall i alkoholrelaterade sjukdomar 1998–2006
Deaths from alcohol-related diseases, 1998–2006

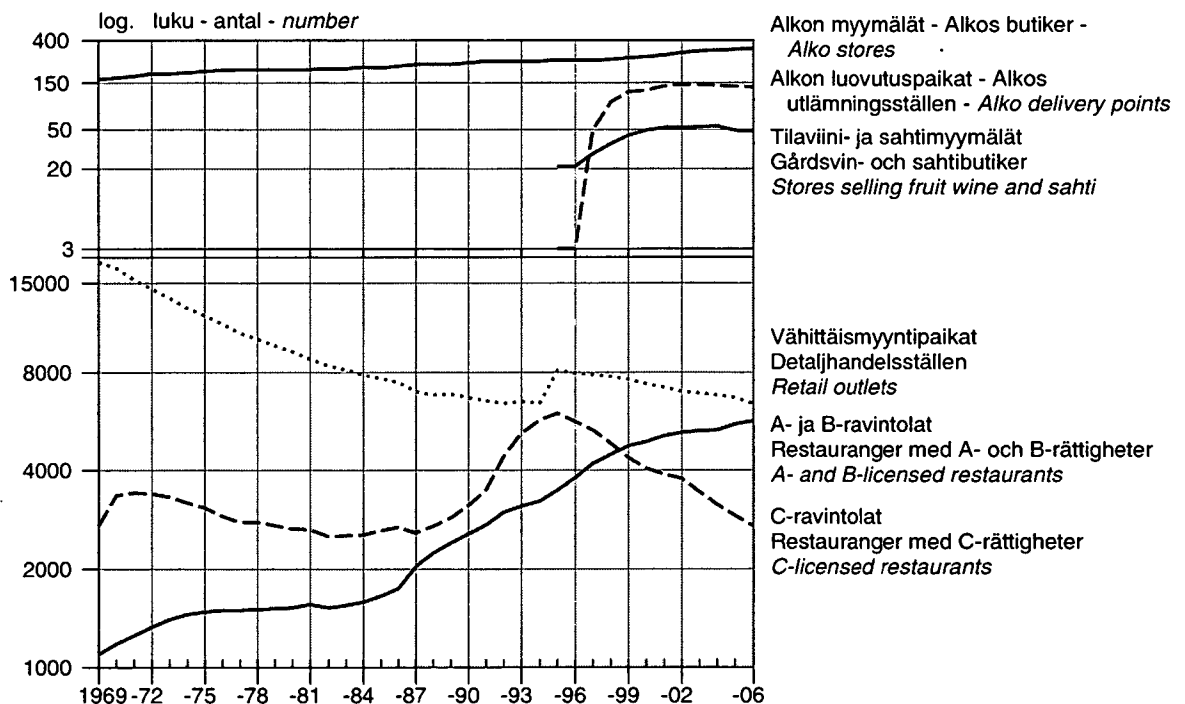
Vuosi År Year	Alkoholin aiheuttamat elimelliset aivo-oire- yhtymät Psykisk störning orsakad av alkohol <i>Psycho-organic syndrome caused by alcohol</i>	Alkoholin aiheuttamat maksasairaudet Alkohol- relaterade lever- sjukdomar <i>Liver diseases caused by alcohol</i>	Alkoholin aiheuttama kardio- myopatia Alkohol- relaterad kardiomyopati <i>Cardiomyopathy caused by alcohol</i>	Alkoholin aiheuttamat haima- sairaudet Alkohol- relaterade bukspotts- körtel- sjukdomar <i>Pancreatic diseases caused by alcohol</i>	Muut alkoholi- sairaudet Övriga alkohol- relaterade sjukdomar <i>Other alcohol- related diseases</i>	Tapatur- mainen alkoholi- myrkytys Alkohol- förgiftning genom olycks- händelse <i>Accidental alcohol poisoning</i>	Yhteensä Totalt <i>Total</i>	Siitä: Miehet Män <i>Men</i>	Naiset Kvinnor <i>Women</i>
ICD-9	(291,303)	(5710A-5713X)	(4255A)	(5770D-5771C-D)	(345,535)	(980)			
ICD-10	(F10)	(K70)	(I42.6)	(K86.0)	(G312, G313, G314, G315, G316, G317, G318, G319, G32, G33, G34, G35, G36, G37, G38, G39, G40, G41, G42, G43, G44, G45, G46, G47, G48, G49, G50, G51, G52, G53, G54, G55, G56, G57, G58, G59, G60, G61, G62, G63, G64, G65, G66, G67, G68, G69, G70, G71, G72, G73, G74, G75, G76, G77, G78, G79, G80, G81, G82, G83, G84, G85, G86, G87, G88, G89, G90, G91, G92, G93, G94, G95, G96, G97, G98, G99, H00, H01, H02, H03, H04, H05, H06, H07, H08, H09, H10, H11, H12, H13, H14, H15, H16, H17, H18, H19, H20, H21, H22, H23, H24, H25, H26, H27, H28, H29, H30, H31, H32, H33, H34, H35, H36, H37, H38, H39, H40, H41, H42, H43, H44, H45, H46, H47, H48, H49, H50, H51, H52, H53, H54, H55, H56, H57, H58, H59, H60, H61, H62, H63, H64, H65, H66, H67, H68, H69, H70, H71, H72, H73, H74, H75, H76, H77, H78, H79, H80, H81, H82, H83, H84, H85, H86, H87, H88, H89, H90, H91, H92, H93, H94, H95, H96, H97, H98, H99, I00, I01, I02, I03, I04, I05, I06, I07, I08, I09, I10, I11, I12, I13, I14, I15, I16, I17, I18, I19, I20, I21, I22, I23, I24, I25, I26, I27, I28, I29, I30, I31, I32, I33, I34, I35, I36, I37, I38, I39, I40, I41, I42, I43, I44, I45, I46, I47, I48, I49, I50, I51, I52, I53, I54, I55, I56, I57, I58, I59, I60, I61, I62, I63, I64, I65, I66, I67, I68, I69, I70, I71, I72, I73, I74, I75, I76, I77, I78, I79, I80, I81, I82, I83, I84, I85, I86, I87, I88, I89, I90, I91, I92, I93, I94, I95, I96, I97, I98, I99, J00, J01, J02, J03, J04, J05, J06, J07, J08, J09, J10, J11, J12, J13, J14, J15, J16, J17, J18, J19, J20, J21, J22, J23, J24, J25, J26, J27, J28, J29, J30, J31, J32, J33, J34, J35, J36, J37, J38, J39, J40, J41, J42, J43, J44, J45, J46, J47, J48, J49, J50, J51, J52, J53, J54, J55, J56, J57, J58, J59, J60, J61, J62, J63, J64, J65, J66, J67, J68, J69, J70, J71, J72, J73, J74, J75, J76, J77, J78, J79, J80, J81, J82, J83, J84, J85, J86, J87, J88, J89, J90, J91, J92, J93, J94, J95, J96, J97, J98, J99, K00, K01, K02, K03, K04, K05, K06, K07, K08, K09, K10, K11, K12, K13, K14, K15, K16, K17, K18, K19, K20, K21, K22, K23, K24, K25, K26, K27, K28, K29, K30, K31, K32, K33, K34, K35, K36, K37, K38, K39, K40, K41, K42, K43, K44, K45, K46, K47, K48, K49, K50, K51, K52, K53, K54, K55, K56, K57, K58, K59, K60, K61, K62, K63, K64, K65, K66, K67, K68, K69, K70, K71, K72, K73, K74, K75, K76, K77, K78, K79, K80, K81, K82, K83, K84, K85, K86, K87, K88, K89, K90, K91, K92, K93, K94, K95, K96, K97, K98, K99, L00, L01, L02, L03, L04, L05, L06, L07, L08, L09, L10, L11, L12, L13, L14, L15, L16, L17, L18, L19, L20, L21, L22, L23, L24, L25, L26, L27, L28, L29, L30, L31, L32, L33, L34, L35, L36, L37, L38, L39, L40, L41, L42, L43, L44, L45, L46, L47, L48, L49, L50, L51, L52, L53, L54, L55, L56, L57, L58, L59, L60, L61, L62, L63, L64, L65, L66, L67, L68, L69, L70, L71, L72, L73, L74, L75, L76, L77, L78, L79, L80, L81, L82, L83, L84, L85, L86, L87, L88, L89, L90, L91, L92, L93, L94, L95, L96, L97, L98, L99, M00, M01, M02, M03, M04, M05, M06, M07, M08, M09, M10, M11, M12, M13, M14, M15, M16, M17, M18, M19, M20, M21, M22, M23, M24, M25, M26, M27, M28, M29, M30, M31, M32, M33, M34, M35, M36, M37, M38, M39, M40, M41, M42, M43, M44, M45, M46, M47, M48, M49, M50, M51, M52, M53, M54, M55, M56, M57, M58, M59, M60, M61, M62, M63, M64, M65, M66, M67, M68, M69, M70, M71, M72, M73, M74, M75, M76, M77, M78, M79, M80, M81, M82, M83, M84, M85, M86, M87, M88, M89, M90, M91, M92, M93, M94, M95, M96, M97, M98, M99, N00, N01, N02, N03, N04, N05, N06, N07, N08, N09, N10, N11, N12, N13, N14, N15, N16, N17, N18, N19, N20, N21, N22, N23, N24, N25, N26, N27, N28, N29, N30, N31, N32, N33, N34, N35, N36, N37, N38, N39, N40, N41, N42, N43, N44, N45, N46, N47, N48, N49, N50, N51, N52, N53, N54, N55, N56, N57, N58, N59, N60, N61, N62, N63, N64, N65, N66, N67, N68, N69, N70, N71, N72, N73, N74, N75, N76, N77, N78, N79, N80, N81, N82, N83, N84, N85, N86, N87, N88, N89, N90, N91, N92, N93, N94, N95, N96, N97, N98, N99, O00, O01, O02, O03, O04, O05, O06, O07, O08, O09, O10, O11, O12, O13, O14, O15, O16, O17, O18, O19, O20, O21, O22, O23, O24, O25, O26, O27, O28, O29, O30, O31, O32, O33, O34, O35, O36, O37, O38, O39, O40, O41, O42, O43, O44, O45, O46, O47, O48, O49, O50, O51, O52, O53, O54, O55, O56, O57, O58, O59, O60, O61, O62, O63, O64, O65, O66, O67, O68, O69, O70, O71, O72, O73, O74, O75, O76, O77, O78, O79, O80, O81, O82, O83, O84, O85, O86, O87, O88, O89, O90, O91, O92, O93, O94, O95, O96, O97, O98, O99, P00, P01, P02, P03, P04, P05, P06, P07, P08, P09, P10, P11, P12, P13, P14, P15, P16, P17, P18, P19, P20, P21, P22, P23, P24, P25, P26, P27, P28, P29, P30, P31, P32, P33, P34, P35, P36, P37, P38, P39, P40, P41, P42, P43, P44, P45, P46, P47, P48, P49, P50, P51, P52, P53, P54, P55, P56, P57, P58, P59, P60, P61, P62, P63, P64, P65, P66, P67, P68, P69, P70, P71, P72, P73, P74, P75, P76, P77, P78, P79, P80, P81, P82, P83, P84, P85, P86, P87, P88, P89, P90, P91, P92, P93, P94, P95, P96, P97, P98, P99, Q00, Q01, Q02, Q03, Q04, Q05, Q06, Q07, Q08, Q09, Q10, Q11, Q12, Q13, Q14, Q15, Q16, Q17, Q18, Q19, Q20, Q21, Q22, Q23, Q24, Q25, Q26, Q27, Q28, Q29, Q30, Q31, Q32, Q33, Q34, Q35, Q36, Q37, Q38, Q39, Q40, Q41, Q42, Q43, Q44, Q45, Q46, Q47, Q48, Q49, Q50, Q51, Q52, Q53, Q54, Q55, Q56, Q57, Q58, Q59, Q60, Q61, Q62, Q63, Q64, Q65, Q66, Q67, Q68, Q69, Q70, Q71, Q72, Q73, Q74, Q75, Q76, Q77, Q78, Q79, Q80, Q81, Q82, Q83, Q84, Q85, Q86, Q87, Q88, Q89, Q90, Q91, Q92, Q93, Q94, Q95, Q96, Q97, Q98, Q99, R00, R01, R02, R03, R04, R05, R06, R07, R08, R09, R10, R11, R12, R13, R14, R15, R16, R17, R18, R19, R20, R21, R22, R23, R24, R25, R26, R27, R28, R29, R30, R31, R32, R33, R34, R35, R36, R37, R38, R39, R40, R41, R42, R43, R44, R45, R46, R47, R48, R49, R50, R51, R52, R53, R54, R55, R56, R57, R58, R59, R60, R61, R62, R63, R64, R65, R66, R67, R68, R69, R70, R71, R72, R73, R74, R75, R76, R77, R78, R79, R80, R81, R82, R83, R84, R85, R86, R87, R88, R89, R90, R91, R92, R93, R94, R95, R96, R97, R98, R99, S00, S01, S02, S03, S04, S05, S06, S07, S08, S09, S10, S11, S12, S13, S14, S15, S16, S17, S18, S19, S20, S21, S22, S23, S24, S25, S26, S27, S28, S29, S30, S31, S32, S33, S34, S35, S36, S37, S38, S39, S40, S41, S42, S43, S44, S45, S46, S47, S48, S49, S50, S51, S52, S53, S54, S55, S56, S57, S58, S59, S60, S61, S62, S63, S64, S65, S66, S67, S68, S69, S70, S71, S72, S73, S74, S75, S76, S77, S78, S79, S80, S81, S82, S83, S84, S85, S86, S87, S88, S89, S90, S91, S92, S93, S94, S95, S96, S97, S98, S99, T00, T01, T02, T03, T04, T05, T06, T07, T08, T09, T10, T11, T12, T13, T14, T15, T16, T17, T18, T19, T20, T21, T22, T23, T24, T25, T26, T27, T28, T29, T30, T31, T32, T33, T34, T35, T36, T37, T38, T39, T40, T41, T42, T43, T44, T45, T46, T47, T48, T49, T50, T51, T52, T53, T54, T55, T56, T57, T58, T59, T60, T61, T62, T63, T64, T65, T66, T67, T68, T69, T70, T71, T72, T73, T74, T75, T76, T77, T78, T79, T80, T81, T82, T83, T84, T85, T86, T87, T88, T89, T90, T91, T92, T93, T94, T95, T96, T97, T98, T99, U00, U01, U02, U03, U04, U05, U06, U07, U08, U09, U10, U11, U12, U13, U14, U15, U16, U17, U18, U19, U20, U21, U22, U23, U24, U25, U26, U27, U28, U29, U30, U31, U32, U33, U34, U35, U36, U37, U38, U39, U40, U41, U42, U43, U44, U45, U46, U47, U48, U49, U50, U51, U52, U53, U54, U55, U56, U57, U58, U59, U60, U61, U62, U63, U64, U65, U66, U67, U68, U69, U70, U71, U72, U73, U74, U75, U76, U77, U78, U79, U80, U81, U82, U83, U84, U85, U86, U87, U88, U89, U90, U91, U92, U93, U94, U95, U96, U97, U98, U99, V00, V01, V02, V03, V04, V05, V06, V07, V08, V09, V10, V11, V12, V13, V14, V15, V16, V17, V18, V19, V20, V21, V22, V23, V24, V25, V26, V27, V28, V29, V30, V31, V32, V33, V34, V35, V36, V37, V38, V39, V40, V41, V42, V43, V44, V45, V46, V47, V48, V49, V50, V51, V52, V53, V54, V55, V56, V57, V58, V59, V60, V61, V62, V63, V64, V65, V66, V67, V68, V69, V70, V71, V72, V73, V74, V75, V76, V77, V78, V79, V80, V81, V82, V83, V84, V85, V86, V87, V88, V89, V90, V91, V92, V93, V94, V95, V96, V97, V98, V99, W00, W01, W02, W03, W04, W05, W06, W07, W08, W09, W10, W11, W12, W13, W14, W15, W16, W17, W18, W19, W20, W21, W22, W23, W24, W25, W26, W27, W28, W29, W30, W31, W32, W33, W34, W35, W36, W37, W38, W39, W40, W41, W42, W43, W44, W45, W46, W47, W48, W49, W50, W51, W52, W53, W54, W55, W56, W57, W58, W59, W60, W61, W62, W63, W64, W65, W66, W67, W68, W69, W70, W71, W72, W73, W74, W75, W76, W77, W78, W79, W80, W81, W82, W83, W84, W85, W86, W87, W88, W89, W90, W91, W92, W93, W94, W95, W96, W97, W98, W99, X00, X01, X02, X03, X04, X05, X06, X07, X08, X09, X10, X11, X12, X13, X14, X15, X16, X17, X18, X19, X20, X21, X22, X23, X24, X25, X26, X27, X28, X29, X30, X31, X32, X33, X34, X35, X36, X37, X38, X39, X40, X41, X42, X43, X44, X45, X46, X47, X48, X49, X50, X51, X52, X53, X54, X55, X56, X57, X58, X59, X60, X61, X62, X63, X64, X65, X66, X67, X68, X69, X70, X71, X72, X73, X74, X75, X76, X77, X78, X79, X80, X81, X82, X83, X84, X85, X86, X87, X88, X89, X90, X91, X92, X93, X94, X95, X96, X97, X98, X99, Y00, Y01, Y02, Y03, Y04, Y05, Y06, Y07, Y08, Y09, Y10, Y11, Y12, Y13, Y14, Y15, Y16, Y17, Y18, Y19, Y20, Y21, Y22, Y23, Y24, Y25, Y26, Y27, Y28, Y29, Y30, Y31, Y32, Y33, Y34, Y35, Y36, Y37, Y38, Y39, Y40, Y41, Y42, Y43, Y44, Y45, Y46, Y47, Y48, Y49, Y50, Y51, Y52, Y53, Y54, Y55, Y56, Y57, Y58, Y59, Y60, Y61, Y62, Y63, Y64, Y65, Y66, Y67, Y68, Y69, Y70, Y71, Y72, Y73, Y74, Y75, Y76, Y77, Y78, Y79, Y80, Y81, Y82, Y83, Y84, Y85, Y86, Y87, Y88, Y89, Y90, Y91, Y92, Y93, Y94, Y95, Y96, Y97, Y98, Y99, Z00, Z01, Z02, Z03, Z04, Z05, Z06, Z07, Z08, Z09, Z10, Z11, Z12, Z13, Z14, Z15, Z16, Z17, Z18, Z19, Z20, Z21, Z22, Z23, Z24, Z25, Z26, Z27, Z28, Z29, Z30, Z31, Z32, Z33, Z34, Z35,<				

Kuvio 14. Alkoholijuomien kulutuksen reaalihintaindeksejä vuosina 1969–2006
Figur 14. Realprisindex för alkoholkonsumtionen 1969–2006
Figure 14. Real price indices for the consumption of alcoholic beverages, 1969–2006

Lähde: Alkoholijuomien hintaindeksi. SVT. Stakes. - Källa: Prisindex för alkoholdrycker. FOS. Stakes. - Source: Alcoholic Beverage Price Index. OSF. STAKES.

Kuvio 15. Alkoholijuomien jakeluverkosto vuosina 1969–2006
Figur 15. Nät för distribution av alkoholdrycker 1969–2006
Figure 15. Distribution network for alcoholic beverages, 1969–2006

Lähteet: - Källor: - Sources: STTV; Stakes.

52. Alkoholijuomien kulutuksen nimellishintaindeksijä vuosina 2000–2006
Nominella prisindex för alkoholkonsumtionen 2000–2006

Nominal price indices for the consumption of alcoholic beverages, 2000–2006

2000=100

Vuosi År Year	Viinat Brännvin <i>Vodka, gin, etc.</i>	Muut väkevät juomat Övriga starka drycker <i>Other strong beverages</i>	Väkevät viinit Starkvin <i>Fortified wines</i>	Miedot viinit Lättvin <i>Light wines</i>	Siiderit Cider <i>Ciders</i>	Long drink - juomat Long drink <i>Long drinks</i>	Vahva olut Stark öl <i>Strong beer</i>	Keski- olut Mellanöl <i>Medium beer</i>	Kaikki juomat Alla drycker <i>All beverages</i>
---------------------	---	---	---	---	------------------------------------	--	---	--	--

Kulutus - Konsumtion - Consumption

2000	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
2001	100,8	100,4	99,0	99,3	103,1	103,1	102,4	102,0	102,3
2002	101,8	101,5	99,1	100,4	107,3	107,4	106,4	106,5	105,1
2003	102,5	102,4	99,7	101,7	109,5	109,2	110,0	108,5	107,2
2004	80,9	87,5	80,7	100,7	106,1	102,7	104,0	101,2	97,7
2005	78,7	86,7	76,3	101,3	106,1	103,7	105,4	101,8	96,4
2006	79,1	87,9	76,7	102,0	107,6	105,4	107,8	101,9	97,2

Vähittäiskulutus - Detaljhandelskonsumtion - Consumption through retail outlets

2000	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
2001	100,2	99,4	98,8	98,1	104,2	103,7	101,7	101,2	102,1
2002	100,5	99,6	98,8	98,7	109,2	108,5	103,5	105,8	104,2
2003	100,1	100,1	99,2	99,5	111,5	110,6	105,3	106,8	105,8
2004	70,1	77,3	78,8	97,7	105,1	100,4	92,8	93,8	91,0
2005	64,1	74,1	74,6	97,0	104,1	100,4	91,2	95,0	88,1
2006	64,0	75,0	75,0	97,3	105,2	102,0	92,9	95,1	88,7

Anniskelukulutus - Konsumtion av serverad alkohol - Consumption through licensed serving

2000	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
2001	102,1	101,9	102,3	103,8	102,0	102,0	103,0	103,1	102,7
2002	104,7	104,6	104,4	106,8	105,0	105,7	108,6	107,6	106,5
2003	107,6	106,4	108,2	111,5	107,1	106,7	114,1	111,1	109,6
2004	104,1	104,4	108,3	114,2	107,4	105,8	113,6	112,8	109,8
2005	105,0	105,6	107,8	119,2	108,7	107,5	115,5	112,5	110,5
2006	106,7	107,5	108,8	121,7	110,8	109,3	118,4	112,7	111,7

Lähde: Alkoholijuomien hintaindeksi. SVT. Stakes. - Källa: Prisindex för alkoholdrycker. FOS. Stakes. - Source: Alcoholic Beverage Price Index. OSF. STAKES.

53. Alkoholijuomien kulutuksen reaalihintaindeksejä vuosina 2000–2006
Realprisindex för alkoholkonsumtionen 2000–2006
Real price indices for the consumption of alcoholic beverages, 2000–2006

2000=100

Vuosi År Year	Viinat Brännvin Vodka, gin, etc.	Muut väkevät juomat Övriga starka drycker Other strong beverages	Väkevät viinit Starkvin Fortified wines	Miedot viinit Lättvin Light wines	Siiderit Cider Ciders	Long drink- juomat Long drink Long drinks	Vahva olut Starköl Strong beer	Keski- olut Mellanöl Medium beer	Kaikki juomat Alla drycker All beverages
---------------------	---	---	---	--	-----------------------------	--	--	--	---

Kulutus - Konsumtion - Consumption

2000	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
2001	98,3	98,0	96,6	96,8	100,6	100,5	99,9	99,5	99,8
2002	97,8	97,5	95,2	96,4	103,0	103,2	102,2	102,3	100,9
2003	97,6	97,4	94,9	96,8	104,3	103,9	104,7	103,3	102,0
2004	76,9	83,1	76,7	95,7	100,8	97,5	98,8	96,1	92,8
2005	74,1	81,6	71,9	95,4	99,9	97,6	99,3	95,9	90,8
2006	73,2	81,4	71,0	94,4	99,6	97,5	99,7	94,3	90,0

Vähittäiskulutus - Detaljhandelskonsumtion - Consumption through retail outlets

2000	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
2001	97,8	97,0	96,3	95,7	101,6	101,2	99,2	98,7	99,5
2002	96,5	95,6	94,9	94,7	104,8	104,2	99,4	101,6	100,1
2003	95,3	95,2	94,4	94,7	106,1	105,2	100,2	101,7	100,7
2004	66,6	73,4	74,8	92,8	99,9	95,4	88,2	89,1	86,5
2005	60,4	69,8	70,2	91,4	98,0	94,5	85,8	89,5	83,0
2006	59,2	69,4	69,4	90,1	97,4	94,4	85,9	88,0	82,1

Anniskelukulutus - Konsumtion av serverad alkohol - Consumption through licensed serving

2000	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
2001	99,6	99,4	99,8	101,2	99,5	99,5	100,4	100,6	100,2
2002	100,5	100,5	100,3	102,5	100,8	101,5	104,3	103,3	102,3
2003	102,4	101,3	103,0	106,1	102,0	101,6	108,6	105,7	104,4
2004	98,9	99,2	102,9	108,5	102,1	100,5	107,9	107,2	104,3
2005	98,9	99,4	101,6	112,2	102,4	101,2	108,7	106,0	104,1
2006	98,7	99,4	100,7	112,7	102,5	101,1	109,6	104,3	103,4

Lähde: Alkoholijuomien hintaindeksi. SVT. Stakes. - Källa: Prisindex för alkoholdrycker. FOS. Stakes. - Source: Alcoholic Beverage Price Index. OSF. STAKES.

54. Alkoholijuomien vähittäismyyntiverkosto vuosina 1997–2006
Distributionsnät för detaljhandel med alkoholdrycker 1997–2006
Network for the retail sales of alcoholic beverages, 1997–2006

Vuosi År Year	Alkon myymälät Alkos butiker Alko stores	Vähittäismyynti- paikat Detaljhandels- ställen Retail outlets ≤ 4.7 %	Tilaviini- ja sahtimyyvälät Gårdsvins- och sahtibutiker Stores for selling fruit wine and sahti	Alkon luovutus- paikat Alkos utlämnings- ställen Alko delivery points
1997	255	7 849	28	50
1998	259	7 784	36	95
1999	268	7 630	43	119
2000	275	7 348	49	124
2001	284	7 199	52	139
2002	299	6 996	52	144
2003	314	6 886	53	142
2004	320	6 839	54	141
2005	327	6 699	49	139
2006	331	6 398	48	136

2006:

Maakunta
Region

Landskap

Maakunta Region					Landskap
Uusimaa	64	1 172	3	7	Nyland
Itä-Uusimaa	4	113	0	4	Östra Nyland
Varsinais-Suomi	30	540	5	18	Egentliga Finland
Satakunta	15	339	0	9	Satakunta
Kanta-Häme	11	205	3	0	Tavastland
Pirkanmaa	29	533	2	5	Birkaland
Päijät-Häme	15	224	1	0	Päijänne-Tavastland
Kymenlaakso	13	219	2	3	Kymmenedalen
Etelä-Karjala	9	184	1	2	Södra Karelen
Etelä-Savo	14	304	6	8	Södra Savolax
Pohjois-Savo	15	335	3	13	Norra Savolax
Pohjois-Karjala	11	246	3	9	Norra Karelen
Keski-Suomi	20	326	4	9	Mellersta Finland
Etelä-Pohjanmaa	15	295	2	9	Södra Österbotten
Pohjanmaa	8	241	0	4	Österbotten
Keski-Pohjanmaa	4	96	1	2	Mellersta Österbotten
Pohjois-Pohjanmaa	24	462	3	12	Norra Östrbotten
Kainuu	8	144	3	4	Kajanaland
Lappi	21	369	5	18	Lappland
Ahvenanmaa	1	51	1	0	Åland

Lähde: - Källa: - Source: STTV.

55. Alkoholijuomien anniskeluverkosto vuosina 1997–2006
Nät för servering av alkoholdrycker 1997–2006
Network for the licensed serving of alcoholic beverages, 1997–2006

Anniskeluravintolat - Restauranger med serveringstillstånd - Licensed restaurants

Vuosi År	Anniskeluluvat ¹⁾ - Serveringstillstånd ¹⁾ - Serving licences ¹⁾				Asiakaspaikkoja ²⁾ - Gästplatser ²⁾ - Seating for customers ²⁾	
	A-luvat A-tillstånd A licences	B-luvat B-tillstånd B licences	Yhteensä Totalt Total	C-luvat C-tillstånd C licences	A+B-luvat A+B-tillstånd A+B licences	C-luvat C-tillstånd C licences
1997	3 852	355	4 207	5 315	778 400	-
1998	4 165	315	4 480	4 832	829 199	307 128
1999	4 439	309	4 748	4 393	1 567 946	332 416
2000	4 640	264	4 904	4 050	1 616 404	332 974
2001	4 861	244	5 105	3 903	1 677 603	305 384
2002	5 011	230	5 241	3 780	1 727 911	304 394
2003	5 086	212	5 298	3 435	1 806 755	286 939
2004	5 107	202	5 309	3 147	1 841 054	283 777
2005	5 321	225	5 546	2 912	1 945 277	262 751
2006	5 441	247	5 688	2 706	1 971 228	243 078

2006: Maakunta Region	Anniskeluluvat ¹⁾ - Serveringstillstånd ¹⁾ - Serving licences ¹⁾				Asiakaspaikkoja ³⁾ - Gästplatser ³⁾ - Seating for customers ³⁾		Landskap
	A-luvat A-tillstånd A licences	B-luvat B-tillstånd B licences	Yhteensä Totalt Total	C-luvat C-tillstånd C licences	A+B-luvat A+B-tillstånd A+B licences	C-luvat C-tillstånd C licences	
Uusimaa	1 481	58	1 539	543	560 689	36 015	Nyland
Itä-Uusimaa	88	3	91	53	24 563	4 485	Östra Nyland
Varsinais-Suomi	493	19	512	206	182 316	19 923	Egentliga Finland
Satakunta	227	6	233	122	78 031	11 076	Satakunta
Kanta-Häme	170	11	181	68	60 092	6 064	Tavastland
Pirkanmaa	462	18	480	197	160 452	20 007	Birkaland
Päijät-Häme	219	9	228	96	68 391	7 381	Päijänne-Tavastland
Kymenlaakso	215	3	218	121	54 574	10 844	Kymmenedalen
Etelä-Karjala	149	6	155	90	44 178	7 816	Södra Karelen
Etelä-Savo	237	7	244	154	80 233	14 954	Södra Savolax
Pohjois-Savo	239	13	252	143	90 520	11 430	Norra Savolax
Pohjois-Karjala	122	5	127	63	37 431	10 233	Norra Karelen
Keski-Suomi	244	8	252	162	89 115	15 168	Mellersta Finland
Etelä-Pohjanmaa	123	12	135	115	71 152	14 324	Södra Österbotten
Pohjanmaa	144	11	155	113	53 673	12 686	Österbotten
Keski-Pohjanmaa	57	5	62	43	20 991	4 627	Mellersta Österbotten
Pohjois-Pohjanmaa	303	15	318	166	116 813	15 359	Norra Östrbotten
Kainuu	78	6	84	59	33 147	5 100	Kajanaland
Lappi	327	9	336	162	135 330	13 968	Lappland
Ahvenanmaa	63	23	86	30	9 537	1 618	Åland

¹⁾ A-luvat: kaikki alkoholijuomat, B-luvat: miedot alkoholijuomat, C-luvat: enintään 4,7 til-% alkoholijuomat. -
A-tillstånd: alla alkoholdrycker, B-tillstånd: svaga alkoholdrycker, C-tillstånd: alkoholdrycker med högst 4,7 % volymprocent. -
A licences: all alcoholic beverages, B licences: light alcoholic beverages, C licences: alcoholic beverages with no more than 4.7% by volume.

²⁾ Käytössä olleet asiakaspaikat. - Gästplatser i bruk. - Number of seats in use.

³⁾ Anniskelulupien mukaiset asiakaspaikat. - Gästplatser enligt serveringstillstånd. - Seating for customers according to serving licences.

Lähde: - Källa: - Source: STTV.

56. Väkiiviinan ja teollisuusalkoholin käyttökohteiden valvontaan liittyviä toimenpiteitä 1997–2006
Åtgärder i samband med tillsyn av användning av sprit och industrialkohol 1997–2006
Control measures related to the use of spirits and industrial ethyl alcohol, 1997–2006

Vuosi År Year	Tarkastuskohteita Inspekterade platser <i>Places checked</i>	Tarkastuksissa annettuja huomautuksia Anmärkningar i samband med tillsyn <i>Notices issued at checks</i>	Kirjallisia huomautuksia Skriftliga anmärkningar <i>Written notices</i>
1997	2 232	22	1
1998	2 224	12	3
1999	2 255	20	8
2000	2 293	18	3
2001	2 330	-	-
2002	2 396	2	-
2003	2 406	18	-
2004	2 402	19	-
2005	2 424	21	1
2006	2 361	9	-

Lähde: - Källa: - Source: STTV.

57. Vähittäismyyntin valvontaan liittyviä toimenpiteitä 1997–2006
Åtgärder i samband med tillsyn av detaljhandel 1997–2006
Control measures related to alcohol sales through retail outlets, 1997–2006

Vähittäismyyntipaikoille annettuja - Utfärdat till detaljhandelsställen - Issued to retail outlets ≤ 4.7 %

Vuosi År Year	Kirjallisia huomautuksia Skriftliga anmärkningar <i>Written notices</i>	Kirjallisia varoituksia Skriftliga varningar <i>Written warnings</i>	Määräaikaisia peruutuksia Återkallelser för viss tid <i>Temporary revocations of licence</i>	Lopullisia peruutuksia Permanent återkallelser <i>Permanent revocations of licence</i>	Luvan rajoitus Begränsning av tillståndet <i>Restriction on licence</i>
1997	6	8	4	1	-
1998	8	30	2	3	2
1999	22	28	15	10	1
2000	17	29	24	4	4
2001	23	68	31	12	-
2002	27	21	24	12	-
2003	51	23	19	15	1
2004	21	9	15	13	-
2005	60	8	16	4	-
2006	38	18	10	8	-

Lähde: - Källa: - Source: STTV.

58. Anniskelun valvontaan liittyviä toimenpiteitä vuosina 1997–2006
Åtgärder i samband med tillsyn av alkoholservering 1997–2006
Control measures related to licensing supervision, 1997–2006

A- ja B-ravintoloille annettuja - Utfärdat till restauranger med A- och B-rättigheter -
Issued to A- and B-licensed restaurants

Vuosi År Year	Kirjallisia huomautuksia Skriftliga anmärkningar <i>Written notices</i>	Kirjallisia varoituksia Skriftliga varningar <i>Written warnings</i>	Määräaikaisia peruutuksia Återkallelser för viss tid <i>Temporary revocations of licence</i>	Lopullisia peruutuksia Permanent återkallelser <i>Permanent revocations of licence</i>	Luvan rajoitus Begränsning av tillståndet <i>Restriction on licence</i>
1997	66	53	15	5	1
1998	73	84	11	12	2
1999	145	106	21	43	0
2000	107	124	33	48	9
2001	108	191	29	62	-
2002	62	145	36	68	3
2003	101	108	18	33	1
2004	124	74	25	61	-
2005	258	137	55	30	5
2006	231	160	70	21	2

C-ravintoloille annettuja - Utfärdat till restauranger med C-rättigheter -
Issued to C-licensed restaurants

Vuosi År Year	Kirjallisia huomautuksia Skriftliga anmärkningar <i>Written notices</i>	Kirjallisia varoituksia Skriftliga varningar <i>Written warnings</i>	Määräaikaisia peruutuksia Återkallelser för viss tid <i>Temporary revocations of licence</i>	Lopullisia peruutuksia Permanent återkallelser <i>Permanent revocations of licence</i>	Luvan rajoitus Begränsning av tillståndet <i>Restriction on licence</i>
1997	24	80	38	10	1
1998	40	87	29	16	8
1999	76	127	36	22	5
2000	65	244	46	28	6
2001	61	176	51	34	1
2002	75	94	39	20	3
2003	127	78	38	20	2
2004	146	59	10	25	-
2005	136	81	22	21	-
2006	128	64	23	11	1

Lähde: - Källa: - Source: STTV.

59. Mainonnan valvonta vuosina 2000–2006
Reklam tillsyn 2000–2006
State control of alcohol advertising, 2000–2006

Päätös - Decision	2000	2004	2005	2006	Beslut
Tuotevalvontakeskus - National Product Control Agency					Produkt tillsynscentralen
Kielto ja uhkasakko - <i>Prohibitive decision and conditional imposition of fine</i>	2	3	-	2	Förbud och vite
Kielto ilman uhkasakkoa - <i>Prohibitive decision without conditional imposition of fine</i>	-	1	1	-	Förbud utan vite
Ohje, jota tehostaa uhkasakko - <i>Administrative directives and conditional imposition of fine</i>	-	-	-	-	Anvisning förstärkt med vite
Annettu ohje - <i>Guidelines issued</i>	30	10	14	18	Given anvisning
Ennakkolausunto markkinoinnista - <i>Preliminary statement about marketing</i>	5	4	7	-	Förhandsutlåtande om marknadsföring
Lausunto muulle viranomaiselle - <i>Opinion given to another authority</i>	1	4	6	-	Utlåtande till annan myndighet
Ammattijulkaisun hyväksyminen - <i>Approval of a trade journal</i>	1	2	2	2	Godkännande av fackpublikation
Muu - <i>Other</i>	34	69	69	31	Annat
Yhteensä - Total	73	93	99	53	Totalt
Lääninhallitus - State Provincial Office					Länsstyrelsen
Kirjallisia ohjeita ja kieltoja - <i>Administrative directives and prohibitive decisions</i>	17	3	13	18	Skriftliga anvisningar och förbud

Lähde: Källa: Source: STTV.

60. Alkoholiteollisuuden ja kaupan palveluksessa olevat henkilöt vuosina 1996–2006
Anställda inom alkoholindustrin och handeln 1996–2006
Personnel in the alcohol industry and trade, 1996–2006

Valmistus Tillverkning Production	Alkoholiteollisuus toimialan mukaan - Alkoholindustri efter verksamhetsområde - Alcohol industry by line of activity				
Vuosi År Year	Tislatut alko- holijuomat Destillerade drycker Distilled beverages	Etyylialkoholi Etylalkohol Ethyl alcohol	Viinit Vin Wines	Oluet Öl Beers	Maltaat Malt Malt
TOL 95	(1591)	(1592)	(1593+1594)	(1596)	(1597)
Henkilöstö - Personal - Personnel					
1996	470	0	67	1 770	171
1997	434	97	77	2 407	190
1998	435	55	116	2 053	164
1999	471	101	126	2 226	164
2000	320	131	219	2 202	161
2001	264	125	203	2 500	134
2002	208	127	237	2 512	132
2003 ¹⁾	387	132	226	2 433	131
2004 ¹⁾	398	110	239	2 448	161
2005 ¹⁾	397	110	247	2 671	157
Kauppa Handel Trade	Alkoholi- ja muiden juomien tukkukauppa toimialan mukaan Partihandel med alkoholdrycker och andra drycker efter verksamhetsområde Wholesale of alcoholic and other drinks by line of activity			Alko Oy - Alko Ab Alko Inc.	
TOL 95	(5134)				
Vuosi År Year	Henkilöstö Personal Personnel	Henkilöstö Personal Personnel			
1999	549	2 175			
2000	669	2 208			
2001	447	2 399			
2002	422	2 520			
2003	421 ¹⁾	2 574			
2004	427 ¹⁾	2 520			
2005	430 ¹⁾	2 584			
2006	..	2 695			

¹⁾ Ennakkotieto - Preliminär uppgift - Preliminary data.

Lähteet: Työssäkäynti. SVT. Tilastokeskus; Alko Oy. - Källor: Sysselsättning. FOS. Statistikcentralen; Alko Ab. - Sources: Employment. OSF. Statistics Finland; Alko Inc.

61. Anniskeluravintoloiden palveluksessa olevat henkilöt vuosina 1988–2006
Personal vid restauranger med serveringstillstånd 1988–2006
Personnel at licensed premises, 1988–2006

A- ja B-ravintolat - Restauranger med A- och B-rättigheter - A- and B-licensed restaurants

Vuosi År Year	Hovi- mesta- reita Hov- mästare Head- waiters	Tarjoili- joita Serverings- personal Waiters	Vahti- mesta- reita Portierer Doorstaff	Keittiö- henkilö- kuntaa Köks- personal Kitchen personnel	Muusikoita ym. taitei- lijoita Musiker och övriga artister Musicians and other artists	Muuta henkilö- kuntaa Övrig personal Other personnel	Ravintola- henkilö- kunta yht. Restaurang- personal totalt Restaurant personnel, total	Majoitus- henkilö- kuntaa Hotell- personal Hotel personnel	Yhteensä Totalt Total
1988	1 325	11 034	2 240	8 935	493	4 736	28 763	3 201	31 964
1989	1 302	11 189	2 195	9 004	484	4 623	28 797	2 928	31 725
1990	1 344	11 071	2 148	9 014	463	4 528	28 568	3 138	31 706
1991	1 100	9 917	1 898	7 997	359	3 970	25 241	2 876	28 117
1992	941	8 782	1 730	6 941	322	3 354	22 070	2 524	24 594
1993	828	7 742	1 504	6 099	256	3 001	19 430	2 105	21 535
1994	744	7 224	1 450	5 706	338	2 840	18 302	1 938	20 240
1995	830	6 990	1 404	5 884	541	2 770	18 419	2 075	20 494
1996	906	7 074	1 462	6 367	464	3 118	19 391	2 192	21 583

Vuosi År Year	Ravintolahenkilökuntaa Restaurangpersonal Restaurant personnel			Majoitushenkilökuntaa Hotellpersonal Hotel personnel			Omistajia ja perheenjäseniä Ägare och familje- medlemmar Proprietors and members of the family
	Koko- aikaisia Heltids- anställda Full-time employees	Osa- aikaisia Deltids- anställda Part-time employees	Vuokra- työvoimaa Hyrd personal Hired personnel	Koko- aikaisia Heltids- anställda Full-time employees	Osa- aikaisia Deltids- anställda Part-time employees	Vuokra- työvoimaa Hyrd personal Hired personnel	
	Lkm Antal Number	Lkm Antal Number	t/kk h/månad h/month	Lkm Antal Number	Lkm Antal Number	t/kk h/månad h/month	Lkm Antal Number
1997 ¹⁾	15 471	12 248	223 375	2 471	950	35 918	3 870
1998	15 860	13 572	232 035	2 594	1 059	38 403	4 468
1999	16 348	14 121	201 063	-	-	-	4 516
2000	16 519	14 586	223 005	-	-	-	4 735
2001	17 041	15 188	212 601	-	-	-	4 899
2002	17 448	15 466	246 560	-	-	-	4 939
2003	17 514	15 689	277 888	-	-	-	5 092
2004	17 237	15 540	317 243	-	-	-	5 128
2005	17 694	16 015	399 713	-	-	-	5 365
2006	17 955	16 325	465 586	-	-	-	5 386

¹⁾ Tilastointimuutos vuonna 1997. - Ändring in statistiken år 1997. - Change in statistical practice in 1997.

Lähde: - Källa: - Source: STTV.

62. Kuluttajien alkoholimenot jakeluteittäin ja niiden osuus yksityisistä kulutusmenoista vuosina 1997–2006
Konsumenternas alkoholutgifter efter distributionsväg samt deras andel av de privata konsumtionsutgifterna 1997–2006
Consumer expenditure on alcohol by distribution channel and its share of private consumer expenditure, 1997–2006

Vuosi År Year	Alkoholimenot - Alkoholutgifter - <i>Alcohol expenditure</i>			Yksityiset kulutusmenot Privata konsumtionsutgifter <i>Private consumer expenditure</i>	Alkoholimenojen osuus yksityisistä kulutus- menoista Alkoholutgifternas andel av de privata konsumtionsutgifterna <i>Alcohol expenditure as a percentage of private consumption expenditure</i> %
	Vähittäiskulutus Detaljandels- konsumtion <i>Consumption through retail outlets</i>	Anniskelukulutus Konsumtion av serverad alkohol <i>Consumption through licensed serving</i>	Yhteensä Totalt <i>Total</i>		
1 000 000 €					
Käypiin hintoihin - Löpande priser - <i>Current prices</i>					
1997	1 907	1 296	3 203	54 951	5,8
1998	1 961	1 288	3 249	58 552	5,5
1999	2 099	1 302	3 401	61 202	5,6
2000	2 161	1 345	3 506	65 376	5,4
2001	2 359	1 386	3 745	68 971	5,4
2002	2 536	1 429	3 965	72 019	5,5
2003	2 611	1 442	4 053	75 158	5,4
2004	2 368	1 383	3 751	78 137	4,8
2005	2 362	1 410	3 772	81 212	4,6
2006 ¹⁾	2 461	1 465	3 926	85 903	4,6
Vuoden 2000 hintoihin - 2000 års priser - <i>2000 prices</i>					
1997	2 023	1 375	3 398	59 449	
1998	2 051	1 347	3 398	62 031	
1999	2 170	1 346	3 516	63 903	
2000	2 161	1 345	3 506	65 376	
2001	2 299	1 351	3 650	67 229	
2002	2 434	1 371	3 805	68 697	
2003	2 485	1 373	3 858	71 968	
2004	2 249	1 314	3 563	74 095	
2005	2 224	1 328	3 552	76 915	
2006 ¹⁾	2 277	1 355	3 632	80 240	

¹⁾ Ennakkotieto. - Preliminär uppgift. - *Preliminary data.*

Lähteet: Alkoholijuomien kulutus. SVT. Stakes; STTV; Kansantalouden tilinpito. SVT. Tilastokeskus. - Källor: Alkoholkonsumtion. FOS. Stakes; STTV; Nationalräkenskaper. FOS. Statistikcentralen. - *Sources: Alcoholic Beverage Consumption OSF. STAKES; STTV; National Accounts. OSF. Statistics Finland.*

63. Valtion alkoholitulot vuosina 1997–2006
Statens alkoholinkomster 1997–2006
State revenues from alcohol, 1997–2006

Vuosi År Year	Alkoholi- juomavero Skatt på alkoholdrycker <i>Tax on alcoholic beverages</i>	Osuus valtion vero- ja veronluonteisista tuloista Andel av statens skatter och inkomster av skattenatur <i>As a share of taxes and other similar revenue</i>	Valtion alkoholitulot Statens alkoholinkomster <i>State revenues from alcohol</i>	Osuus valtion tuloista ilman rahoitustaloustoimia Andel av statsinkomsterna exkl. finanstransaktioner <i>As a share of state revenue before financial transactions</i>
	Milj. € - Mn € - EUR million	%	Milj. € - Mn € - EUR million	%
1997	1 204	5,3	1 782	6,1
1998	1 209	4,8	1 810	5,6
1999	1 254	4,7	1 875	5,3
2000	1 245	3,9	1 882	5,0
2001	1 290	4,1	1 965	5,3
2002	1 338	4,3	2 053	5,5
2003	1 364	4,4	2 095	5,7
2004	1 071	3,3	1 747	4,6
2005	973	3,0	1 658	4,2
2006	992	2,9	1 701	4,2

Lähde: Tullihallitus, Valtiovarainministeriö - Källa: Tullstyrelsen, Finansministeriet - Source: National Board of Customs, Ministry of Finance

64. Päihdehuollon¹⁾ menot ja tulot vuosina 1997–2005
Missbrukarvårdens¹⁾ utgifter och inkomster 1997–2005
Expenditure and income in services for substance abusers¹⁾, 1997–2005

Vuosi År Year	Käyttömenot Driftsutgifter <i>Current expenditure</i>	Käyttötulot Driftsinkomster <i>Current income</i>	Nettomenot Nettoutgifter <i>Net expenditure</i>
	1 000 €		
1997	75 293	9 770	65 523
1998	75 238	8 909	66 329
1999	79 909	8 965	70 944
2000	87 440	9 219	78 221
2001	99 168	9 613	89 555
2002	108 287	11 043	97 244
2003	118 178	13 606	104 572
2004	126 879	14 625	112 254
2005	129 968	11 321	118 647

¹⁾ Kuntien kustantamat palvelut. - Service finansierad av kommuner. - Services paid by municipalities.

Lähde: Kuntien ja kuntayhtymien talous ja toiminta. SVT. Tilastokeskus - Källa: Kommunernas och samkommunernas ekonomi och verksamhet. FOS. Statistikcentralen. - Source: Finances and activities of municipalities and joint municipal boards. OSF. Statistics Finland.

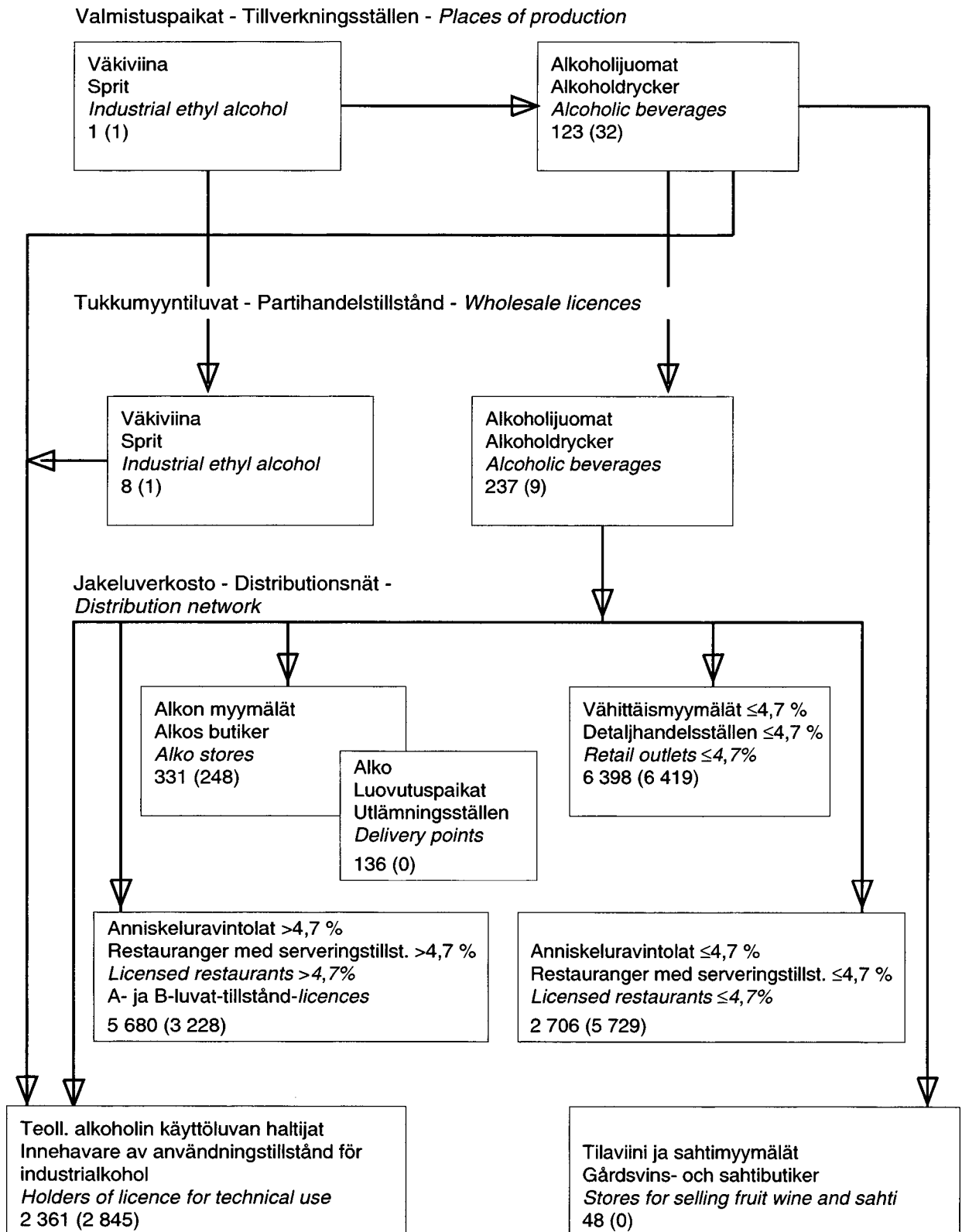
65. Haittakustannukset pääryhmittäin vuonna 2005
Skadekostnader per huvudgrupp 2005
Costs of detrimental effects by main category, 2005

	Alkoholi Alkohol <i>Alcohol</i>		Huumausaineet ja lääkkeiden väärin- käyttö Narkotika och miss- bruk av läkemedel <i>Drugs and medicine abuse</i>	
	Milj. € - Mn € - EUR million			
	min	max	min	max
Välittömät kustannukset - Direkta kostnader - <i>Direct costs</i>	670	900	190	274
Terveyskulut - Hälsö- och sjukvårds- kostnader - <i>Health costs</i>	132	264	24	54
Sosiaalikulut - Sociala kostnader - <i>Social costs</i>	154	166	66	71
Rikollisuusvalvonta - Brottskontroll - <i>Crime control</i>	252	290	53	69
Omaisuu vahingot, valvonta, tutkimus, ennaltaehkäisevä päihdetyö - Egendomsskador, tillsyn, forskning, förebyggande alkohol- och drogarbete - <i>Damage to property, control, research, substance abuse prevention</i>	132	180	47	80
Väliilliset kustannukset - Indirekta kostnader - <i>Indirect costs</i>	3 064	5 740	363	796
Tuotantomenetykset - Värdet på förlorad arbetsinsats - <i>Value of work contributions lost</i>	514	596	58	97
Menetetyn elämän arvo enneaikaisen kuoleman johdosta - Värdet på förlorat liv till följd av för tidig död - <i>Value of life lost as a result of premature death</i>	2 550	5 144	305	699

Lähde: Päihdehaittakustannukset 2007, Stakes. - Källa: Skadekostnader för alkohol och andra droger 2007, Stakes. - Source: *Costs of Alcohol and Drug Harm 2007, STAKES.*

Kuvio 16. Alkoholituotannon ja -kaupan puitteet
Figur 16. Ramarna för alkoholproduktion och alkoholhandel

Figure 16. Production and trade of alcoholic beverages 30.12.2006 (31.12.1994)

Lähde: - Källa: - Source: STTV.

66. Alkoholijuomien valmistus ja astiointi vuosina 1997–2006
Tillverkning och omtappning av alkoholdrycker 1997–2006
Production and bottling of alcoholic beverages, 1997–2006

Vuosi År Year	Viinaa Brännvin Vodka, gin, etc.	Muita väkeviä juomia Övriga starka drycker Other strong beverages	Väkeviä viinejä Starkvin Fortified wines	Mietoja viinejä Lättvin Light wines	Long drink -juomia Long drink Long drinks	Mallasjuomia Maltdrycker Beers
1 000 litraa - liter - litres						
1997	34 472	6 486	5 921	37 754	23 225	469 614
1998	34 004	9 146	4 146	54 812	23 217	454 751
1999	33 095	9 898	4 636	70 467	24 670	464 932
2000	33 393	7 807	3 502	72 701	21 908	446 176
2001	32 553	6 030	4 548	73 397	22 052	456 824
2002	35 240	6 605	4 734	70 274	26 681	458 769
2003	34 434	5 074	5 129	65 147	26 487	451 745
2004	41 137	5 554	4 989	59 954	27 354	444 499
2005	45 788	5 428	5 123	62 974	31 145	456 526
2006	47 733	6 184	5 492	61 394	38 340	449 956

Lähde: - Källa: - Source: STTV.

67. Väkiiviinan valmistus ja kotimaan myynti vuosina 1997–2006
Tillverkning och inhemsk försäljning av sprit 1997–2006
Production and domestic sales of industrial ethyl alcohol, 1997–2006

Vuosi - År - Year	Väkiiviinan valmistus 100 %:n alkoholina Tillverkning av sprit i 100 % alkohol <i>Production of industrial ethyl alcohol, 100% alcohol</i>	Puhdistettu, tekninen ja denaturoitu väkiiviina sekä -valmisteet ¹⁾ Renad, teknisk och denaturerad sprit och spritpreparat ¹⁾ <i>Rectified, technical and denatured ethyl alcohol and preparations ¹⁾</i>
	1 000 kg	1 000 kg
1997	19 121	7 981
1998	19 400	6 156
1999	21 207	7 121
2000	18 845	7 686
2001	18 728	9 291
2002	19 619	7 867
2003	19 199	8 329
2004	19 822	15 021
2005	18 174	12 442
2006	19 767	14 201

¹⁾ Vuoteen 2003 asti sisältää vain lievästi denaturoidun väkiiviinan sekä -valmisteet. Ei sisällä polttoainekäyttöön myydyä bioetanolia. Fram till 2003 ingår bara lindrigt denaturerad sprit och lindrigt denaturerade preparat. Inbegriper inte bioetanol för bränslebruk. Up to 2003, only slightly denatured ethyl alcohol and preparations are included. Bio-ethanol sold for use as fuel is not included.

Lähde: - Källa: - Source: STTV.

68. Alkoholittomien juomien toimitukset vuosina 1997–2006
Leveranser av alkoholfria drycker 1997–2006
Deliveries of non-alcoholic beverages, 1997–2006

Vuosi År Year	Väkevöityjä juomia ja viinejä Drycker och viner som tillsatts alkohol Fortified beverages and wines (1.2-2.8 %)	Olutta Öl Beer (0.5-2.8 %)
	1 000 litraa - liter - litres	
1997	5 469	14 648
1998	4 268	13 276
1999	4 001	15 603
2000	3 620	12 980
2001	3 152	12 098
2002	2 875	12 577
2003	2 701	10 330
2004	2 513	9 904
2005	2 711	8 568
2006	2 860	8 558

Lähde: SVT. Tullihallitus. - Källa: SVT. Tullstyrelsen. - Source: OSF. National Board of Customs.

69. Kotimaiset ja ulkomaiset valmisteet alkoholijuomien myynnissä vuonna 2006
Inhemiska och utländska produkter inom försäljningen av alkoholdrycker 2006
Domestic and imported products in sales of alcoholic beverages, 2006

Juomaryhmä - Type of beverage	Kotimaiset Inhemiska Domestic	Ulkomaiset Utländska Imported	Yhteensä Totalt Total	Varugrupp
	%			
Väkevät juomat - <i>Strong beverages</i> ¹⁾	76,1	23,9	100,0	Starka drycker ¹⁾
Väkevät viinit - <i>Fortified wines</i>	83,0	17,0	100,0	Starkvin
Miedot viinit - <i>Light wines</i>	4,9	95,1	100,0	Lättvin
Siiderit - <i>Ciders</i>	77,2	22,8	100,0	Cider
Long drink - <i>Long drinks</i> ²⁾	98,0	2,0	100,0	Long drink ²⁾
Mallasjuomat - <i>Beers</i>	92,7	7,3	100,0	Maltdrycker

¹⁾ Sisältää tislattulla alkoholilla väkevöidyt long drink -juomat. - Inbegriper long drink med tillsatt destillerad alkohol. - Includes long-drink beverages fortified with distilled alcohol.

²⁾ Sisältää käymisteitse valmistetut long drink -juomat. - Inbegriper long drink som tillverkas genom jäsnings. - Includes fermented long drinks.

Lähde: - Källa: - Source: STTV.

70. Alkoholijuomien myynti juomaryhmittäin vuosina 2002–2006
Försäljning av alkoholdrycker per varugrupp 2002–2006
Sales of alcoholic beverages by type of beverage, 2002–2006

Juomaryhmä <i>Drink category</i>	2002	2003	2004	2005	2006	Varugrupp
	1 000 litraa - liter - litres					
Väkevät juomat - <i>Strong beverages</i>	28 187	28 433	33 517	34 641	35 754	Starka drycker
Maustamattomat viinat - <i>Unflavoured plain spirits</i>	17 025	17 104	20 569	20 325	20 415	Okryddat brännvin
Maustetut viinat - <i>Flavoured spirits</i>	1 718	1 785	2 052	2 121	2 187	Kryddat brännvin
Hedelmäviinat - <i>Fruit spirits</i>	59	55	58	53	50	Fruktbrännvin
Konjakit ja brandyt - <i>Cognac and brandy</i>	2 806	2 910	3 474	3 561	3 696	Konjak och brandy
Viskit - <i>Whisky</i>	2 011	1 968	2 240	2 252	2 333	Whisky
Rommit - <i>Rum</i>	926	919	967	951	959	Rom
Liköörit ja punssit - <i>Liqueurs and punch</i>	3 179	3 252	3 715	3 956	4 278	Likör och punsch
Katkerot - <i>Bitters</i>	463	439	442	437	435	Bitter
Juomasekoitus ¹⁾ - <i>Pre-mixed drink¹⁾</i>	-	-	-	983	1 401	Blanddryck ¹⁾
Väkevät viinit - <i>Fortified wines</i>	4 314	4 391	5 026	4 927	4 715	Starkvin
Miedot viinit - <i>Light wines</i>	47 324	51 120	50 675	52 182	54 859	Lättvin
Punaviinit - <i>Red wines</i>	20 233	23 098	24 358	25 572	27 306	Rödvin
Roseviinit - <i>Rosé wines</i>	489	488	482	523	567	Rosévin
Valkoviinit - <i>White wines</i>	19 617	20 643	19 580	19 623	20 303	Vitvin
Kuohuviinit - <i>Sparkling wines</i>	2 648	2 696	2 911	3 268	3 738	Mousserande vin
Muut miedot viinit - <i>Other light wines</i>	4 337	4 194	3 343	3 197	2 945	Andra lättviner
Siiderit - <i>Ciders</i>	57 121	54 357	52 550	52 872	57 446	Cider
Long drink -juomat - <i>Long drinks</i>	24 049	26 111	25 314	25 443	30 422	Long drink
Vahva olut - <i>Strong beer</i>	28 625	26 641	25 803	23 246	22 614	Starköl
Keskiolut - <i>Medium beer</i>	381 824	381 139	402 745	410 317	412 342	Mellanöl
Yhteensä 100 %:n alkoholina						
<i>Total 100% alcohol</i>	39 551	40 016	42 760	43 265	44 382	Totalt

1) Valmis juomasekoitus joka sisältää yhtä tai useampaa alkoholiainetta. - Blanddryck som innehåller en eller flera alkoholdrycker. - *Contains at least one type of alcoholic beverage.*

Lähteet: Alkoholijuomien kulutus. SVT. Stakes; STTV. - Källor: Alkoholkonsumtion. FOS. Stakes; STTV. - *Sources: Alcoholic Beverage Consumption. OSF. STAKES; STTV.*

71. Alkoholiuomien myynti jakeluteittain 100 %:n alkoholina vuosina 1997–2006
Försäljning av alkoholdrycker efter distributionsväg, 100 % alkohol, 1997–2006
Sales of alcoholic beverages by distribution channel, 100% alcohol, 1997–2006

Vuosi År Year	Vähittäismyynti - Detaljhandel <i>Retail sales</i>		Anniskelu - Servering - Licensed <i>servicing</i>		Yhteensä Totalt Total
	Alkon myymälät Alkos butiker <i>Alko stores</i>	Muu vähittäis- myynti - Övrig detaljhandel <i>Other retail sales</i>	A+B - ravintolat restauranger <i>restaurants</i>	C- ravintolat restauranger <i>restaurants ≤4.7 %</i>	
	1 000 litraa - liter - litres				
1997	13 487	12 831	7 245	1 936	35 499
1998	13 991	13 477	6 851	1 689	36 009
1999	14 215	14 107	6 722	1 403	36 446
2000	14 545	14 136	6 597	1 203	36 480
2001	15 553	14 875	6 639	1 089	38 156
2002	16 437	15 489	6 629	996	39 551
2003	17 026	15 625	6 473	893	40 016
2004	18 801	16 822	6 373	764	42 760
2005	18 885	17 323	6 435	621	43 265
2006	19 380	17 847	6 657	498	44 382
	%				
1997	38,0	36,1	20,4	5,5	
1998	38,9	37,4	19,0	4,7	
1999	39,0	38,7	18,4	3,8	
2000	39,9	38,7	18,1	3,3	
2001	40,8	39,0	17,4	2,9	
2002	41,6	39,2	16,8	2,5	
2003	42,5	39,0	16,2	2,2	
2004	44,0	39,3	14,9	1,8	
2005	43,6	40,0	14,9	1,4	
2006	43,7	40,2	15,0	1,1	

Lähteet: Alkoholiuomien kulutus. SVT. Stakes; STTV. - Källor: Alkoholkonsumtion. FOS. Stakes; STTV. - Sources: Alcoholic Beverage Consumption. OSF. STAKES.

72. Alkoholijuomien myynti vuosina 1997–2006
Försäljning av alkoholdrycker 1997–2006
Sales of alcoholic beverages, 1997–2006

Vuosi År Year	Väkeviä juomia Starka drycker Strong beverages	Väkeviä viinejä Starkvin Fortified wines	Mietoja viinejä Lättvin Light wines	Siidereitä Cider Cider	Long drink -juomia Long drink Long drinks	Vahvaa olutta Starköl Strong beer	Keski- olutta Mellanöl Medium beer	Yhteensä 100 %:n alkoholina Totalt 100 % alkohol Total 100% alcohol
---------------------	---	--	---	------------------------------	--	---	--	---

1 000 litraa - liter - litres

Vähittäismyynti - Detaljhandel - Retail sales

1997	20 714	6 008	29 038	16 480	16 467	17 122	267 793	26 318
1998	21 789	4 379	32 824	23 771	17 817	17 463	261 631	27 468
1999	22 075	4 255	34 541	32 634	15 838	17 502	267 486	28 322
2000	22 239	4 265	35 618	38 715	14 364	16 968	267 408	28 680
2001	23 537	4 609	39 644	41 463	14 154	17 087	280 923	30 427
2002	24 268	4 232	43 650	42 647	19 324	17 515	288 630	31 926
2003	24 619	4 295	47 276	41 356	20 189	16 356	292 088	32 651
2004	29 654	4 944	46 616	40 555	19 310	15 234	319 106	35 623
2005	30 576	4 846	47 886	41 107	18 695	13 127	330 167	36 209
2006	31 160	4 637	50 270	45 024	22 333	12 492	335 241	37 226

Toimitukset anniskeluun - Leveranser till servering - Deliveries to licensed serving

1997	4 638	744	4 563	9 711	7 266	16 439	114 232	9 181
1998	4 478	132	4 216	12 177	5 481	13 911	105 904	8 541
1999	3 906	105	3 715	14 825	4 845	13 851	100 717	8 125
2000	3 872	95	3 664	14 911	4 041	12 386	96 432	7 800
2001	4 014	89	3 806	14 767	3 893	11 809	94 374	7 729
2002	3 919	82	3 673	14 474	4 725	11 110	93 195	7 625
2003	3 814	96	3 844	13 002	5 922	10 286	89 050	7 365
2004	3 863	82	4 058	11 994	6 004	10 568	83 639	7 137
2005	4 064	81	4 296	11 765	6 748	10 119	80 149	7 057
2006	4 593	78	4 589	12 422	8 089	10 121	77 101	7 156

Yhteensä - Totalt - Total

1997	25 352	6 753	33 601	26 192	23 733	33 561	382 025	35 499
1998	26 267	4 511	37 040	35 948	23 298	31 374	367 535	36 009
1999	25 981	4 361	38 256	47 459	20 683	31 352	368 203	36 446
2000	26 111	4 359	39 282	53 626	18 405	29 354	363 840	36 480
2001	27 551	4 698	43 450	56 230	18 047	28 896	375 297	38 156
2002	28 187	4 314	47 324	57 121	24 049	28 625	381 824	39 551
2003	28 433	4 391	51 120	54 357	26 111	26 641	381 139	40 016
2004	33 517	5 026	50 675	52 550	25 314	25 803	402 745	42 760
2005	34 641	4 927	52 182	52 872	25 443	23 246	410 317	43 265
2006	35 754	4 715	54 859	57 446	30 422	22 614	412 342	44 382

Lähteet: Alkoholijuomien kulutus. SVT. Stakes; STTV. - Källor: Alkoholkonsumtion. FOS. Stakes; STTV. - Sources: Alcoholic Beverage Consumption. OSF. STAKES.

73. Alkoholijuomien tuonti vuosina 1997–2006
Import av alkoholdrycker 1997–2006
Imports of alcoholic beverages, 1997–2006

Vuosi År Year	Väkevät juomat Starka drycker Strong beverages	Kuohu- viinit Skumvin Sparkling wines	Siiderit Cider Cider	Muut viinit Övriga viner Other Wines	Mallas- juomat Malt- drycker Beers	Arvo Värde Value (cif)
	1 000 litraa - liter - litres					1 000 €
1997	8 679	1 734	12 886	29 519	7 446	124 878
1998	9 400	2 350	14 537	33 139	8 007	149 258
1999	9 495	2 764	17 215	32 511	6 728	161 404
2000	10 114	2 612	10 821	38 189	6 581	171 651
2001	11 405	2 671	11 407	40 333	7 816	190 796
2002	14 045	2 712	11 595	44 100	10 909	210 312
2003	15 599	2 738	11 056	48 475	22 319	225 729
2004	17 077	3 128	11 621	48 260	31 782	241 103
2005	17 183	3 557	16 618	52 304	32 850	262 340
2006	17 152	4 051	18 402	52 730	36 363	281 643
EU	15 470	3 794	18 372	27 213	35 094	215 116
Muu Eurooppa - Övriga Europa - Rest of Europe	206	1	0	983	561	2 813
Muut maat - Övriga länder - Other countries	1 475	296	30	24 533	708	63 714

Lähde: SVT. Tullihallitus; Stakes. - Källa: FOS. Tullstyrelsen; Stakes. - Source: OSF. National Board of Custom; Stakes.

74. Alkoholijuomien vienti vuosina 1997–2006
Export av alkoholdrycker 1997–2006
Exports of alcoholic beverages, 1997–2006

Vuosi År Year	Väkevät juomat Starka drycker <i>Strong beverages</i>	Kuohu- viinit Skumvin <i>Sparkling wines</i>	Siiderit Cider <i>Cider</i>	Muut viinit Övriga viner <i>Other Wines</i>	Mallas- juomat Malt- drycker <i>Beers</i>	Arvo Värde <i>Value (fob)</i>
	1 000 litraa - liter - litres					1 000 €
1997	23 442	1	793	101	32 181	73 633
1998	22 644	3	1 360	172	31 765	78 029
1999	17 575	4	4 495	150	28 645	72 615
2000	16 010	3	4 615	132	27 392	66 681
2001	15 745	2	5 485	279	27 513	72 445
2002	16 572	18	5 914	727	27 285	80 852
2003	16 367	5	5 189	457	23 855	58 467
2004	19 960	22	7 828	731	24 978	73 874
2005	26 047	32	8 433	984	18 719	83 718
2006	31 399	55	9 035	1 186	17 430	97 643
EU	19 687	44	8 900	871	13 724	62 169
Muu Eurooppa - Övriga Europa - <i>Rest of Europe</i>	3 398	11	121	294	3 699	18 741
Muut maat - Övriga länder - <i>Other countries</i>	8 314	0	14	21	7	16 733

Lähde: SVT. Tullihallitus; Stakes. - Källa: FOS. Tullstyrelsen; Stakes. - Source: OSF: National Board of Customs; STAKES.

PÄIHTEITÄ KOSKEVAN LAINSÄÄDÄNNÖN KEHITYS JA PÄIHDEOLOIHIN VAIKUTTANEITA TAPAHTUMIA

Alkoholi:

- 1919 Kieltolaki tulee voimaan 1.6.1919.
- 1931 Neuvoa-antava kansanäänestys kieltolaista 29–30.12.1931.
- 1932 Kieltolaki kumotaan. Väkijuomalaki (45/1932).
- Alkoholimonopoli perustetaan.
- Vähittäismyynti sallitaan kaupungeissa ja kauppalloissa.
- Anniskelumyynti sallitaan erityistapauksissa myös maalaiskunnissa.
- Ostoikärajat: vähittäismyynnissä 21 vuotta, anniskelumyynnissä 18 vuotta.
Oy Alkoholiliike Ab aloittaa toimintansa 5.4.1932 klo 10.00.
- 1943 Viinakortti otetaan käyttöön sodan aikana.
- 1946 Ostajaintarkkailuorganisaatio perustetaan.
- 1949 Miedot viinit vapautettiin ostajaintarkkailusta.
- 1952 Väkevät viinit vapautettiin ostajaintarkkailusta.
- 1958 Ostajaintarkkailuorganisaatio puretaan. Viinakortti jää edelleen.
- 1969 Alkoholilaki (459/1968) ja laki keskioluesta (462/1968) tulevat voimaan 1.1.1969:
- Kunnallista määräämisvaltaa lisätään.
- Vähittäismyynti sallitaan myös maaseudulla.
- Vähittäismyynnissä ostoikäraja alennetaan 18 vuoteen mietojen juomien osalta.
Alkoholijuomaverolait (463–466/1968) tulevat voimaan 1.1.1969.
Viinakortti poistuu.
- 1977 Alkoholimainonta kielletään lailla.
Alkon myymälöiden kesäaikainen lauantausulkemiskokeilu alkaa.
- 1992 WHO:n Euroopan alkoholiohjelma (European Alcohol Action Plan) allekirjoitetaan.
- 1994 ETA-sopimus tulee voimaan 1.1.1994.
Laki alkoholi- ja alkoholijuomaverosta (1471/1994) tulee voimaan 1.7.1994:
- Siirrytään määräveroon.
- 1995 EU-jäsenyys tulee voimaan 1.1.1995.
Alkoholilaki (1143/1994) tulee voimaan 1.1.1995:
- Alkoholijuomien tuonti-, vienti-, valmistus- ja tukkumyyntimonopolijärjestelmä puretaan, väkevien juomien ja viinien vähittäismyyntimonopoli säilytetään.
- Mietojen alkoholijuomien mainonta sallitaan tietyin rajoituksin.
Laki alkoholi- ja alkoholijuomaverosta (1471/1994) tarkistettiin 1.1.1995.
Tullimääräyksiä väljennetään 1.1.1995.
Matkustajien alkoholituontia säätelevät aikarajat poistetaan.
WHO:n Euroopan alkoholiperuskirja (European Charter on Alcohol) hyväksytään.
Esitys Kansalliseksi alkoholiohjelmaksi julkaistaan.
- 1996 Turistituomisten aikarajoja palautetaan.
- 1997 EY-tuomioistuimen päätös julkistetaan ns. Franzenin tapauksesta.
Esitys kansallisen alkoholiohjelman toimeenpanemiseksi julkaistaan.
- 1998 Tehdään päätös vähittäismyyntimonopolin irrottamisesta konsernista.
- 1999 Oy Alko Ab aloittaa toimintansa itsenäisenä vähittäismyyntimonopolina.
WHO hyväksyy Euroopan 2. alkoholiohjelman (European Alcohol Action Plan 2000–2005).
- 2001 2000-luvun alkoholiohjelma "Yhteistyötä ja vastuuta".
WHO:n Euroopan aluetoimiston, Ruotsin hallituksen ja Euroopan komission kokouksessa Tukholmassa hyväksyttiin "Nuoret ja alkoholi" - julistukseen, jonka tarkoituksena on lasten ja nuorten suojeleminen alkoholihaitoilta.

- 2002 Alkoholipolitiikka 2000 työryhmän loppuraportti "Kohti monen polun alkoholipolitiikkaa". Päihdepalvelujen laatusuosituksen raportti.
- 2003 Valtioneuvoston periaatepäätös alkoholipolitiikan linjauksista.
- 2004 Matkustajien, muista EU-maista verotta omaan käyttöönsä hankkimien ja mukanaan tuomien alkoholijuomien määrälliset tuontirajoitukset poistetaan 1.1.2004. Alkoholijuomavero alennetaan 1.3.2004. Alkoholiohjelma 2004–2007 valmistuu 1.4.2004. Viro liittyy EU:n jäseneksi 1.5.2004.
- 2006 Eduskunta hyväksyi esityksen alkoholilain muutoksista. Esityksen perusteella alkoholimainontaan ja hinnoiteluun liittyviä rajoituksia terävoitetaan ja alkoholijuomapakkausiin lisätään terveystarvotus

Huumeet:

- 1942 Huumausainelaki (233/1942). Ensimmäinen lakitasoinen huumausainesäädös Suomessa. Sovellettiin kansainvälisten huumausainesopimusten määräyksiä.
- 1956 Huumausainelaki (572/1956). Huumausaineiden valmistus ja kauppa kiellettiin. Rangaistussäännöksiä laajennettiin.
- 1961 YK:n huumausaineyleissopimus. Suomi ratifioi sopimuksen asetuksella (439/1965). Sopimukseen yhdistettiin kaikki aikaisemmat huumausainesopimukset. Luettelo kontrolloitavista huumausaineista.
- 1966 Huumausaineasetus (514/1966). Huumausaineiden käyttö määriteltiin rangaistavaksi teoksi.
- 1971 YK:n psykotrooppisia aineita koskeva yleissopimus. Suomi ratifioi sopimuksen asetuksella (781/1976). Luetteloa kontrolloitavista huumausaineista laajennettiin.
- 1972 Huumausainelaki (41/1972). Sisällöltään rikosoikeudellinen. Säänteli vuoden 1961 YK:n huumausainesopimuksen alaisia aineita ja valmistusta.
- 1981 Huumausaineasetus (282/1981). Asetus laajensi huumausaineluetteloon merkittyjen lääkeaineiden määrää huomattavasti.
- 1988 YK:n huumausaineiden ja psykotrooppisten aineiden laitonta kauppaa koskeva yleissopimus. Suomi ratifioi sopimuksen vuonna 1994 uuden huumausainelainsäädännön ja rikoslain kokonaisuudistuksen myötä.
- 1993 Uusi huumausainelaki (1289/1993) ja Rikoslain kokonaisuudistus (1304/1993). Huumausainelainsäädännön nykyaikaistaminen. Rikoslain kokonaisuudistuksessa huumerikokset siirrettiin huumausainelaista rikoslakiin.
- 1994 Sosiaali- ja terveysministeriön päätös syytetoimista luopumiseksi, jos huumausainerikoksen tekijä sitoutuu hoitoon.
- 1997 Huumausainepoliittisen toimikunnan huumausainestrategia 1997. (Komiteamietintö 1997:10). Taustamateriaalia toimikunnan mietintöön. (Komiteamietintö 1997:11).
- 1998 Valtioneuvoston periaatepäätös kansallisesta huumausainepolitiikasta (STM julkaisu 4/1999). Rikoslain kokonaisuudistuksessa säädettiin rahanpesusta (68–79/1998).
- 2000 Valtioneuvoston periaatepäätös huumausainepolitiikan tehostamisesta.
- 2001 Schengenin säännösten soveltaminen Suomessa aloitetaan. Laki rikoslain muuttamisesta (654/2001), huumausaineen käyttörikos. Toimenpideohjelma huumausainepolitiikan tehostamisesta vuosille 2001–2003 valmistuu.

- 2002 Sosiaali- ja terveysministeriön asetus opioidiriippuvaisten vieroitus-, korvaus ja ylläpitoehdoista eräillä lääkkeillä (289/2002).
- 2004 Huumausainepoliittinen toimenpideohjelma vuosille 2004–2007 valmistuu.
- 2005 Asetus huumausainetestien tekemisestä (218/2005).
Asetus käsittelee työterveyshuollossa tehtävien huumausainetestien käytäntöjä.

Päihteisiin liittyviä lakeja ja direktiivejä:

Kansanterveyslaki (66/1972), Raittiustyölaki (828/1982), Sosiaalihuoltolaki (910/1982), Päihdehuoltolaki (41/1986), Lääkelaki (395/1987), Lastensuojelulaki (139/1990), Mielenterveyslaki (1116/1990), Rikoslaki (1304/1993), (545/1999), Poliisilaki (493/1995). Neuvoston direktiivi yhteisön ajokortista (91/439/ETY) sisältää määräyksiä ajo-oikeuden myöntämisestä ja päihderiippuvuudesta, Järjestyslaki (612/2003).

UTVECKLINGEN AV ALKOHOL- OCH NARKOTIKALAGSTIFTNINGEN SAMT HÄNDELSER MED INVERKAN PÅ ALKOHOL- OCH NARKOTIKALÄGET

Alkohol:

- 1919 Förbudslagen träder i kraft 1.6.1919.
- 1931 Rådgivande folkomröstning om förbudslagen 29–30.12.1931.
- 1932 Förbudslagen upphävs. Alkohollagen (45/1932):
- Alkoholmonopolet bildas.
- Detaljhandel tillåts i städer och köpingar.
- Försäljning genom servering tillåts i speciellfall även på landsbygden.
- Åldersgränser för inköp: vid detaljförsäljning 21 år, försäljning genom servering 18 år.
Oy Alkoholiliiike Ab inleder sin verksamhet den 5 april 1932 kl. 10.00.
- 1943 Det s.k. brännvinskortet införs under kriget.
- 1946 En organisation för kundkontroll inrättas.
- 1949 Lättvinerna undantas kundkontrollen.
- 1952 Starkvinerna undantas kundkontrollen.
- 1958 Organisationen för kundkontroll upplöses, men brännvinskortet kvarstår.
- 1969 Alkohollagen (459/1968) och lagen om mellanöl (462/1968) träder i kraft 1.1.1969.
- Den kommunala bestämmanderätten ökas.
- Detaljhandel tillåts även på landsbygden.
- I detaljhandeln sänks åldersgränserna för inköp till 18 år i fråga om svaga drycker.
Lagarna om accis på alkoholdrycker (463–466/1968) träder i kraft 1.1.1969.
Brännvinskortet tas ur bruk.
- 1977 Alkoholreklam förbjuds genom lag.
Försöket med lördagsstängt sommartid i Alkos butiker inleds.
- 1992 WHO:s europeiska alkoholprogram (European Alcohol Action Plan) undertecknas.
- 1994 EES-avtalet träder i kraft 1.1.1994.
Lagen om accis på alkohol och alkoholdrycker (1471/1994) träder i kraft 1.7.1994:
- övergång till skatt som påförs enligt alkoholhalten.
- 1995 EU-medlemskapet träder i kraft 1.1.1995.
Alkohollagen (1143/1994) träder i kraft 1.1.1995:
- Import-, export-, tillverknings- och partiförsäljningsmonopolet på alkoholdrycker hävs, detaljhandelsmonopolet på starka drycker och viner kvarstår.
- Reklam för svaga alkoholdrycker tillåts med vissa begränsningar.
Lagen om accis på alkohol och alkoholdrycker (1471/1994) revideras 1.1.1995.
Tullbestämmelserna luckras upp 1.1.1995.

- Tidsgränser som reglerar resandeinförsel slopas.
WHO:s europeiska alkoholpolitiska stadga (European Charter on Alcohol) godkänns.
Förslag till nationellt alkoholprogram offentliggörs.
- 1996 Tidsgränserna för resenärers införsel återinförs.
- 1997 EG-domstolens beslut i det s.k. Franzen-fallet offentliggörs.
Förslag till genomförande av det nationella alkoholprogrammet offentliggörs.
- 1998 Beslut om lösgörand av detaljhandelsmonopolet från koncernen Alko-Bolagen.
- 1999 Oy Alko Ab inleder sin verksamhet som ett självständigt bolag med monopolställning inom detaljhandeln.
Det andra europeiska alkoholprogrammet (Second European Alcohol Plan 2000–2005) godkänds av WHO.
- 2001 2000-talets alkoholprogram "Samarbete och ansvar".
På ett möte som WHO:s regionkontor för Europa, Sveriges regering och Europeiska kommissionen håller i Stockholm antas en deklARATION om unga och alkohol. Dess syfte är att skydda barn och unga mot skadeverkningarna av alkohol.
- 2002 Arbetsgruppen "Alkoholpolitik 2000" blir färdig med sitt betänkande "Mot en mångfasetterad alkoholpolitik".
Kvalitetsrekommendation för missbrukarvården-rapport.
- 2003 Statsrådets principbeslut om alkoholpolitikens riktlinjer.
- 2004 Mängdbegränsningarna för skattefri införsel av alkoholdrycker för eget bruk från EU-länder avskaffas 1.1.2004.
Skatterna på alkoholdrycker sänks 1.3.2004.
Alkoholprogrammet 2004–2007 blir färdigt 1.4.2004.
Estland blir EU-medlem 1.5.2004.
- 2006 Riksdagen godkände en proposition med förslag till ändring av alkohollagen. Begränsningarna för alkoholreklam och prissättning skärps och alkoholdrycksförpackningarna ska förses med en hälsovarning.

Narkotika

- 1942 Narkotikalag (233/1942). Den första finländska lagen om narkotika.
De internationella narkotikaavtalens bestämmelser tillämpas.
- 1956 Narkotikalag (572/1956). Tillverkning av och handel med narkotika förbjöds.
Straffbestämmelserna utvidgas.
- 1961 FN:s allmänna avtal om narkotika.
Finland ratificerar avtalet genom förordning (439/1965).
I detta avtal förenas alla tidigare narkotikaavtal.
Förteckning över narkotika att kontrollera.
- 1966 Narkotikaförordning (514/1966).
Bruk av narkotika blev en straffbar gärning.
- 1971 FN:s allmänna avtal om psykotropiska ämnen.
Finland ratificerar avtalet genom förordning (781/1976).
Förteckningen över narkotika att kontrollera utvidgas.
- 1972 Narkotikalag (41/1972). Straffrättslig till sitt innehåll.
Reglerar ämnen och tillverkning av narkotika enligt FN:s narkotika-avtalen 1961.
- 1981 Narkotikaförordning (282/1981).
Förordningen ökar betydligt antalet läkemedel som upptagits i förteckningen över narkotika.
- 1988 FN:s allmänna avtal om illegal handel med narkotika och psykotropiska ämnen.
- 1988 År 1994 ratificerar Finland avtalet genom en ny narkotikalagstiftning och en totalreform av strafflagen.

- 1993 Ny narkotikalag (1289/1993) och totalreform av strafflagen (1304/1993): Modernisering av narkotikalagstiftningen.
I samband med totalreformen av strafflagen överförs narkotikabrotten från narkotikalagen till strafflagen.
- 1994 Social- och hälsovårdsministeriets beslut om att avstå från åtal om förövare av narkotikabrott förbinder sig till vård.
- 1996 En nationell narkotikapolitisk kommitté tillsätts.
Bedömning av narkotikaläget samt förslag till åtgärder i syfte att bekämpa narkotikamissbruk och narkotikabrottslighet.
- 1997 Narkotikapolitiska kommitténs narkotikastrategi 1997. (Kommittébetänkande 1997:10).
Bakgrundsmaterial för kommitténs betänkande. (Kommittébetänkande 1997:11).
- 1998 Statsrådets principbeslut om den nationella narkotikapolitiken
(Social- och hälsovårdsministeriets publikationer 4/1999).
I totalreformen av strafflagen regleras om penningtvätt (68–79/1998).
- 2000 Statsrådets principbeslut om effektivisering av narkotikapolitiken.
- 2001 Man börjar tillämpa Schengenregelverket i Finland.
Lag om ändring av strafflagen (654/2001), straffbart bruk av narkotika.
Åtgärdsprogrammet för effektivisering av rusmedelspolitiken åren 2001–2003 blir färdigt.
- 2002 Social- och hälsoministeriets förordning om avgiftning samt substitutions- och underhållsbehandling av opioidberoende personer med vissa läkemedel (289/2002).
- 2004 Åtgärdsprogrammet för narkotikapolitiken 2004–2007 blir färdigt.
- 2005 Statsrådets förordning om utförande av narkotikatester (218/2005).
Förordningen behandlar företagshälsövårdens praxis för narkotikatester.

Lagstiftning om berusningsmedel:

Folkhälsolagen (66/1972), lagen om nykterhetsarbete (828/1982), socialvårdslagen (910/1982), lagen om missbrukarvård (41/1986), läkemedelslagen (395/1987), barnskyddslagen (139/1990), mentalvårdslagen (1116/1990), strafflagen (1304/1993), polislagen (493/1995). Rådets direktiv om körkort (91/439/EEG) innehåller bestämmelser om utfärdande av körkort i samband med narkotikaberoende, ordningslagen (612/2003).

LEGISLATION AND OTHER ISSUES WITH AN IMPACT ON THE ALCOHOL AND DRUG SITUATION

Alcohol

- 1919 Prohibition Act effective as of 1 June 1919.
- 1931 Consultative referendum on the Prohibition Act on 29-30 December 1931.
- 1932 Repeal of the Prohibition Act. Alcohol Act (45/1932):
- Establishment of a state alcohol monopoly.
- Retail sales allowed in cities and towns.
- Licensed serving also allowed in special cases in rural areas.
- Age limits for buying alcohol: 21 years in retail sales, 18 years in licensed serving.
The state-owned company Oy Alkoholiliike Ab started to operate on 5 April 1932 at 10 am.
- 1943 The "liquor card" brought into use during the war.
- 1946 A buyer surveillance organisation established.
- 1949 Light wines freed from buyer surveillance.
- 1952 Fortified wines freed from buyer surveillance.
- 1958 The buyer surveillance organisation abolished. The "liquor card" remains.

- 1969 Alcohol Act (459/1968) and Medium Beer Act (462/1968) effective as of 1 January 1969:
- Municipal autonomy in decision-making enhanced.
- Retail sale allowed also in rural areas.
- Age limits for buying mild beverages lowered to 18.
Acts on Taxes on Alcoholic Beverages (463–466/1968) effective as of 1 January 1969.
The "liquor card" abolished.
- 1977 Alcohol advertising banned by law. Alko starts experimenting with keeping alcohol shops closed on Saturdays during the summertime.
- 1992 WHO's European Alcohol Action Plan signed.
- 1994 EEA Treaty effective as of January 1994.
Alcohol Tax Act (1471/1994) effective as of 1 July 1994:
- Transfer to a tax system based on alcohol content.
- 1995 Finland a member of EU as of January 1995.
Alcohol Act (1143/1994) effective as of 1 January 1995:
- Abolishment of the monopoly on the alcohol imports, exports, production and wholesale; the retail sales monopoly on spirits and wines retained.
- Advertising of mild alcoholic beverages permitted with certain restrictions.
Alcohol Act and Alcohol Tax Act (1471/1994) amended as of 1 January 1995.
Customs regulations relaxed as of 1 January 1995.
Time limits on passenger imports of alcohol abolished.
WHO's European Charter on Alcohol approved.
Proposal for a national alcohol policy strategy published.
- 1996 Time limits on passenger imports reintroduced.
- 1997 Ruling of the European Court of Justice in the so-called Franzen case.
Proposal for the implementation of the national alcohol policy programme published.
- 1998 A decision to detach of the retail sales monopoly from the Alko Group.
- 1999 Alko Inc. starts up as an independent retail sale monopoly.
Second European Alcohol Action Plan 2000–2005 was adopted by the WHO.
- 2001 National Alcohol Policy Programme for the 2000s.
Declaration on Young People and Alcohol adopted at a conference in Stockholm by the WHO Regional Office for Europe, the Swedish government and the European Commission. The main purpose of the Declaration was to protect children and young people from the harm caused by alcohol.
- 2002 The Alcohol Policy 2000 working group completes its memorandum "Kohti monen polun alkoholipolitiikkaa" ('Towards a multi-path alcohol policy').
Report on quality recommendations on services for substance abusers.
- 2003 Government resolution on alcohol policy guidelines.
- 2004 Abolishment of quotas on tax-free alcohol imports for personal use by passengers to other EU countries as of 1 January 2004.
Tax on alcoholic beverages lowered as of 1 March 2004.
Alcohol Programme 2004-2007 completed on 1 April 2004.
Estonia a member of the EU as of 1 May 2004.
- 2006 Government proposal on amending the Alcohol Act was adopted by Parliament. The proposal concerned stricter restrictions on alcohol advertising and pricing, as well as and health warnings to be added to the packaging of alcoholic beverages.
- Drugs**
- 1942 Narcotics Act (233/1942).
The first statute on narcotic drugs in Finland.
Implementing the regulations of international conventions on narcotic drugs.

- 1956 Narcotics Act (572/1956).
The production and sales of narcotic drugs prohibited.
The scope of the penal provisions extended.
- 1961 UN Single Convention on Narcotic Drugs.
Finland ratified the Convention by Decree (439/1965).
The Convention consolidated all previous conventions on narcotic drugs.
A list of narcotic drugs with legal controls.
- 1966 Narcotics Decree (514/1966).
Drug use was made a criminal act.
- 1971 UN Convention on Psychotropic Substances.
Finland ratified the Convention by Decree (781/1976).
New substances added to the list of narcotic drugs with legal controls.
- 1972 Narcotics Act (41/1972).
Emphasis on criminal law. Regulated the substances listed in in the 1961 UN Single Convention on Narcotic Drugs and their production.
- 1981 Narcotics Decree (282/1981).
The Decree added substantially to the number of pharmaceuticals in the list of narcotic drugs.
- 1988 UN Convention against Illicit Traffic in Narcotic Drugs and Psychotropic Substances. Finland ratified the Convention in 1994 in connection with the new narcotics legislation and the reform of the Penal Code.
- 1993 New Narcotics Act (1289/1993) and reform of the Penal Code (1304/1993).
Updating of narcotics legislation. Following the reform of the Penal Code, drug offences were transferred from the Narcotics Act under the Penal Code.
- 1994 Decision of the Ministry of Social Affairs and Health not to prosecute if the perpetrator of a drug offence agrees to undergo treatment.
- 1996 Appointing the National Drug Policy Committee. Assessment of the drug situation and a proposal for measures to combat drug abuse and drug-related crime.
- 1997 Drug Strategy 1997 issued by the National Drug Policy Committee (Memorandum 1997/10).
Background to the committee memorandum (Memorandum 1997/11).
- 1998 Government Resolution on National Drug Policy. (Publications of the Ministry of Social Affairs and Health 4/1999). The reform of the Penal Code laid down provisions against money laundering (68-79/1998).
- 2000 Government Resolution on intensifying the drug policy.
- 2001 Implementation of the provisions of the Schengen Agreement started in Finland. An amendment of the Penal Code (654/2001) concerning drug use offences. A Drug Policy Action Programme for 2001-2003 to intensify drug policy.
- 2002 Decree of the Ministry of Social Affairs and Health on Withdrawal, Substitute and Maintenance Therapies of Opioid-dependent Persons by Certain Medicines (289/2002).
- 2004 The Drug Policy Action Programme for 2004-2007 finalised.
- 2005 Decree on Drug Testing (218/2005). The decree deals with testing practices in occupational health care.

Legislation on alcohol and drugs:

Primary Health Care (66/1972), Temperance Work Act (828/1982), Social Welfare Act (910/1982), Act on Welfare for Substance Abusers (41/1986), Medicines Act (395/1987), Child Welfare Act (139/1990), Mental Health Act (1116/1990), Penal Code (1304/1993), Police Act (493/1995), Council Directive on Driving on Driving Licences (91/439/EEC), with provisions on the granting of a driving licence to persons addicted to psychotropic substances, Public Order Act (612/2003).

Tilastoaineisto ja tietosisältö

Tämä julkaisu sisältää tilastotietoa alkoholijuomien kulutuksesta, tuotannosta ja kaupasta, alkoholijuomien hinnoista, alkoholivalvonnasta, huumausaineiden ja lääkeaineiden käytöstä, päihteiden aiheuttamista terveydellisistä ja sosiaalisista haitoista ja päihdehuollosta.

Alkoholijuomien myynti- ja kulutustilastot on kerätty Sosiaali- ja terveydenhuollon tuotevalvontakeskuksen ja Stakesin rekistereistä.

Alkoholijuomien tuonti- ja vientitilastot on kerätty Tullihallituksen rekistereistä.

Alkoholielinkeinotilastot on kerätty Alkon, Tilastokeskuksen, Sosiaali- ja terveydenhuollon tuotevalvontakeskuksen ja Tullihallituksen rekistereistä.

Tiedot alkoholin valvonnasta on saatu Sosiaali- ja terveydenhuollon tuotevalvontakeskuksen ja Lääninhallitusten rekistereistä.

Tietoja päihteiden kokeilusta ja käytöstä on arvioitu erilaisilla väestökyselyillä (Stakes ym.).

Tiedot päihdesairauksien hoidosta on kerätty Stakesin terveydenhuollon hoitoilmoitusrekisteristä. Tiedot on kerätty vuodesta 1987, jolloin tautiluokitus ICD-9 otettiin käyttöön. Ne kattavat vuodet 1987–1995. Vuoden 1996 alussa otettiin käyttöön tautiluokitus ICD-10.

Päihdehuoltoa koskevat tilastot on saatu Stakesin sosiaalihuollon hoitoilmoitusrekisteristä sekä A-kliinikkasäätiön keräämistä tiedoista. Kuntien kustantamaa päihdehuoltoa koskevat tiedot on kerätty tilastotietokanta SOTKANetistä. Tämän lisäksi päihdehuoltoa koskevaa tietoa on saatu Stakesin koordinoimasta huumehoitoon tietojärjestelmästä. Se on päihdehoitoyksiköiden vapaaehtoisuuteen perustuva erillisselvitys, jossa kerätään anonyymiä tilastotietoa huumeiden käytön vuoksi päihdehoitoon hakeutuneista asiakkaista.

Päihdetapauslaskentatiedot on kerätty Stakesin 10.10. 1991, 1995, 1999 ja 2003 suorittamien valtakunnallisten yhden päivän laskentojen tuloksista.

Työkyvyttömyyseläketiedot on saatu KELAn ja Eläketurvakeskuksen rekistereistä.

Poliisin tietoon tulleet rikokset: liikennejuopumus-, päihtyneiden säilöönotto- ja väkivaltarikostilastot on kerätty Tilastokeskuksen rekistereistä.

Huumausainerikollisuutta koskevat tiedot on saatu Tilastokeskuksen ja keskusrikospoliisin rekistereistä, huumausainekuolemia koskevat tiedot Helsingin yliopiston oikeuslääketieteen laitokselta ja huumeiden kokeilua ja käyttöä koskevat tiedot Pääesikunnan aineistosta, Stakesin keräämistä tiedoista ja Euroopan huumausaineiden ja niiden väärinkäytön seurantakeskuksesta (EMCDDA).

Tiedot takavarikoinneista on saatu Tullihallituksen ja Oikeuspoliittisen tutkimuslaitoksen rekistereistä.

Tiedot lasten ja nuorten huostaanotoista perustuvat Stakesin lastensuojelurekisteriin ja -tilastoihin.

Julkaisussa käytettyjä julkaisemattomia tietoja saa Stakesin Stakestiedosta.

Statistikmaterial och datainnehåll

Denna publikation innehåller statistik över konsumtion, produktion och försäljning av alkoholdrycker, alkoholpriser, alkoholtillsyn, bruk av narkotika och läkemedel, sociala och hälsomässiga skadeverknin-
gar samt missbrukarvård.

Uppgifterna för statistiken över försäljning och konsumtion av alkohol har tagits från Social- och hälso-
vårdens produkttillsynscentraler och Stakes register.

Uppgifterna för statistiken över import och export av alkoholdrycker har tagits från Tullstyrelsens regis-
ter.

Uppgifterna för statistiken över alkoholnäringslivet har samlats in från Alkos, Statistikcentralens, Social-
och hälsovårdens produkttillsynscentraler och Tullstyrelsens register.

Uppgifterna om alkoholtillsynen har tagits från Social- och hälsovårdens produkttillsynscentraler och
länsstyrelsernas register.

Flera befolkningsenkäter har genomförts för att samla in uppgifter om experimentering med och an-
vändning av alkohol och andra droger (Stakes m.fl.).

Uppgifterna om sjukhusvård på grund av alkohol- och narkotikarelaterade sjukdomar har tagits från Sta-
kes vårdanmälningsregister inom hälso- och sjukvården. Uppgifter har samlats in sedan 1987, när sjuk-
domsklassifikationen ICD-9 togs i bruk. De täcker åren 1987-1995. I början av 1996 togs sjukdomsklas-
sifikationen ICD-10 i bruk.

Uppgifterna för statistiken över missbrukarvård har man fått från Stakes vårdanmälningsregister inom
socialvården och ur uppgifter som A-klinikstiftelsen samlat in. Uppgifterna om kommunalt finansierad
missbrukarvård har tagits från statistikdatabasen SOTKANet. Därutöver har man fått uppgifter om missbru-
karvård från informationssystemet för narkomanvården, som Stakes samordnar. Inom ramen för infor-
mationssystemet får man genom en särskild utredning anonyma statistikuppgifter från enheter för
missbruksbehandling om klienter som sökt vård på grund av narkotikabruk. Enheternas deltagande är
frivilligt.

Uppgifterna från inventeringen av alkohol- och narkotikarelaterade fall baserar sig på resultaten från de
riksomfattande inventeringar som Stakes genomfört under ett dygn den 10 oktober 1991, 1995, 1999 och
2003.

Uppgifterna om invalidpensioner har hämtats från Folkpensionsanstaltens och Pensionsskyddscentralens
register.

Brott som kommit till polisens kännedom: Uppgifterna i statistiken över trafikfylleri, omhändertagande
av berusade och våldsbrott har tagits från Statistikcentralens register.

Uppgifterna om narkotikarelaterad kriminalitet är hämtade från Statistikcentralens och centralkriminal-
polisens register, uppgifterna om narkotikarelaterade dödsfall har man fått från institutionen för rättsme-
dicin vid Helsingfors universitet och uppgifterna om experimentering med och användning av narkotika
från Huvudstabens datamaterial, uppgifter som Stakes samlat in och från Europeiska centrumet för kont-
roll av narkotika och narkotikamissbruka (ECNN).

Uppgifterna om konfiskering är hämtade från Tullstyrelsens och Rättspolitiska forskningsinstitutets re-
gister.

Uppgifterna om omhändertagna barn och ungdomar bygger på Stakes barnskyddsregister och barns-
kyddsstatistik.

Opublicerade uppgifter som används i denna publikation fås från resultatområdet Stakesinformation vid
Stakes.

Statistical material and data content

The publication contains statistical information on the consumption, production, sales and prices of alcoholic beverages, alcohol supervision, narcotic drug and psychoactive pharmaceutical use, social and health-related harm from alcohol and drugs, and care and services for substance abusers.

Statistics on the sales and consumption of alcoholic beverages are based on the registers of the National Product Control Agency for Welfare and Health (STTV) and the National Research and Development Centre for Welfare and Health (STAKES).

Statistics on alcohol imports and exports are based on the registers of the National Board of Customs.

Statistics on the alcohol industry are based on the registers of Alko, Statistics Finland, the National Product Control Agency for Welfare and Health and the National Board of Customs.

Statistics on alcohol supervision are based on the registers of the National Product Control Agency for Welfare and Health and State Provincial Offices.

Various population surveys (by STAKES and others) have been conducted to obtain data on the experimentation and use of alcohol and drugs.

Data on the treatment of diseases related to alcohol and drugs are from STAKES' Care Register for Health Care. These data have been collected since 1987, when the disease classification system ICD-9 was introduced, covering the years 1987-95. The disease classification system ICD-10 came into force in early 1996.

Statistics on care and services for substance abusers are based on STAKES' Care Register for Social Welfare and the data collected by the A-Clinic Foundation. Data on municipally funded care and services for substance abusers are taken from the Finnish Municipal Database for Social and Health Statistics (SOTKANet). In addition, data have been obtained from the Drug Treatment Information System, co-ordinated by STAKES. Data for the Information System are submitted on a voluntary basis by units providing services for substance abusers. The aim is to obtain anonymous statistical data on clients who seek treatment on account of substance abuse.

Data on alcohol- and drug-related cases are based on the results of one-day national-level censuses carried out by STAKES on the 10th of October in 1991, 1995, 1999 and 2003.

Data on disability pensions come from the registers of the Social Insurance Institution and the Finnish Centre for Pensions.

Data on offences recorded by the police for statistics on drink driving, violent offences and persons taken into police custody for drunkenness come from the registers of Statistics Finland.

Data on drug-related crime come from the registers of Statistics Finland and the National Bureau of Investigation, data on drug-related deaths from the Department of Forensic Medicine at the University of Helsinki, data on drug experimentation and use from the Finnish Defence Forces, STAKES and from the EMCDDA (European Monitoring Centre for Drugs and Drug Addiction).

Data on drug seizures come from the registers of the National Board of Customs and the National Research Institute of Legal Policy.

Data on children and young persons taken into care come from STAKES' Child Welfare Register and Statistics.

Any unpublished data used in compiling this publication are available from the STAKES Information division.

KÄYTETYT KÄSITTEET

Päihde:	Alkoholi, korvikkeet, liuottimet, lääkeaineet ja huumausaineet.
Alkoholijuoma:	Nautittavaksi tarkoitettu juoma, jonka alkoholipitoisuus on yli 2,8 tilavuusprosenttia etyylialkoholia.
Väkevä juoma:	Alkoholipitoisuus yli 22 tilavuusprosenttia etyylialkoholia. Näitä ovat viina ja muu väkevä juoma.
Mieto juoma:	Alkoholipitoisuus enintään 22 tilavuusprosenttia etyylialkoholia. Näitä ovat viini, siideri, long drink -juoma ja olut eli mallasjuoma.
Tislattu juoma:	Tislaamalla valmistettu alkoholijuoma, jonka alkoholipitoisuus on yli 2,8 tilavuusprosenttia etyylialkoholia.
Väkevä viini:	Viinistä tai hedelmäviinistä etyylialkoholia lisäämällä valmistettu juoma, jonka alkoholipitoisuus on enintään 22 tilavuusprosenttia etyylialkoholia.
Mieto viini tai hedelmäviini	Viinirypäleistä, hedelmistä tai marjoista käymisteitse valmistettu juoma, jonka alkoholipitoisuus on enintään 15 tilavuusprosenttia etyylialkoholia ja joka ei sisällä lisättyä etyylialkoholia.
Vahva olut:	Käymisteitse pääasiassa maltaista valmistettu juoma, jonka alkoholipitoisuus on yli 4,7 tilavuusprosenttia etyylialkoholia.
Keskiolut:	Käymisteitse pääasiassa maltaista valmistettu juoma, jonka alkoholipitoisuus on enintään 4,7 tilavuusprosenttia etyylialkoholia.
Alkoholiton juoma:	Ei sisällä lainkaan tai enintään 2,8 tilavuusprosenttia etyylialkoholia.
Mieto olut:	Käymisteitse pääasiassa maltaista valmistettu juoma, jonka alkoholipitoisuus on enintään 2,8 tilavuusprosenttia etyylialkoholia.
Alkoholipitoinen virvoitusjuoma:	Alkoholipitoisuus yli 1,2 mutta enintään 2,8 tilavuusprosenttia etyylialkoholia.
Väkiviina:	Etyylialkoholi tai sen vesiliuos, jota ei ole denaturoitu.
Denaturoitu etanoli:	Alkoholivalmiste, joka on valmistettu denaturoimalla väkiviinaa tai sen vesiliuosta.
Huume:	Yleiskäsite, joka sisältää sekä huumausaineet että ne pääasiassa keskushermostoon vaikuttavat lääkeaineet, joita voidaan käyttää päihtymistarkoitukseen.
Huumausaine:	Määritellään huumausaineasetuksessa mainittujen aineluokkien perusteella.
Alkoholijuomien ostoikärajat:	Vähittäismyynnissä 18 vuotta täyttäneet voivat ostaa mietoja alkoholijuomia ja 20 vuotta täyttäneet kaikkia alkoholijuomia. Anniskelussa ikäraja on 18 vuotta. Juomien, joiden alkoholipitoisuus on 1,2–2,8 tilavuusprosenttia etyylialkoholia, vähittäismyynti ja anniskelu on sallittua 18 vuotta täyttäneille.
Alkoholijuomien kokonaismyynti sisältää seuraavat myynti- ja toimituserät.	
Vähittäismyynti:	Vähittäismyynti Alkon myymälöistä ja tilauspalvelupisteistä sekä alkoholijuomien toimitukset elintarvikeliikkeille ja tilaviini- ja sahtimyyymälöille.
Anniskelu:	Alkoholijuomien toimitukset anniskeluravintoloille. A-ravintolat: anniskelulupa kaikille alkoholijuomille B-ravintolat: anniskelulupa miedoille alkoholijuomille C-ravintolat: anniskelulupa enintään 4,7 tilavuusprosenttia alkoholijuomille.
Muu myynti:	Myynti lääkinnällisiin, teknisiin ja kirkollisiin tarkoituksiin, myynti ulkomaan liikenteeseen ja vienti.

Alkoholijuomien kulutus:

Tilastoitu kulutus:	Alkoholijuomien vähittäismyynti ja alkoholijuomien anniskelu kotimaassa (sisältää erät: Alkon myymälöiden myynti vähittäismyyntiasiakkaille, alkoholijuomien toimitukset elintarvikeliikkeille sekä anniskeluravintoloille).
Tilastoimaton kulutus:	Turistien alkoholituomiset, alkoholijuomien kotivalmistus, laiton alkoholijuomien valmistus, salakuljetus ja korvikealkoholi sekä turistien ulkomailla nauttima alkoholi.
Kokonaiskulutus: Tilastoidun kulutuksen arvo:	Tilastoitu ja tilastoimaton kulutus yhteensä. Vähittäiskulutuksen arvo on vähittäismyyntin arvo pl. long drink -juomien, siiderin ja mallasjuomien osalta paluupullojen arvo. Anniskelukulutuksen arvo sisältää oston arvon lisäksi ravintoloiden perimän anniskelukatteen. Edustuskulutusta ei ole vähennetty kulutuksen arvosta.

Sekakäyttö: Eri päihteiden samanaikainen käyttö.

Päihdepalvelut: Päihdehuollon erityispalvelut ja sosiaali- ja terveystyöpalvelut, joista haetaan apua päihteiden käyttöön liittyvistä syistä.

Päihdehuollon erityispalvelut: A-klinikat ja nuorisoasemat sekä vastaavat avohoitoyksiköt, katkaisuasemat ja kuntoutusyksiköt, päihdeongelmallisille tarkoitettut asumis- ja ensisuoja- ja päivätoimintakeskukset.

Päihde-ehdoitoinen asiakkuus: Päihdeongelmainen tai myös A-klinikoiden palveluita käyttävä päihdeongelmaisten omainen.

Päihdetapaus: Päihdetapauslaskennassa päihdetapaus ei tarkoita henkilöä, vaan päihdeehtoista asiointikertaa.

Päihdehuollon laitos: KELAn kuntoutusrahaan oikeuttavat laitokset ja kaikki katkaisuhuoltoasemat.

Huumehoittoon erikoistuneet yksiköt: Päihdehuollon erityis- ja terveydenhuollon yksiköt, jotka ovat erikoistuneet huumeiden käyttäjien hoitoon.

Päihdesairauksien sairaalahoito: Sairaalahoitajakso, jossa päihdediagnoosi on joko 1. päädiagnoosina ja/tai 2.–3. sivudiagnoosina.

Alkoholisairaus:

ICD-9 diagnoosit: 2650A, 291, 303, 3050A, 3575A, 4255A, 5307A, 5353A, 5710A–5713X, 5770D–5770F, 5771C–5771D, 6484A, 7607A, 980.

ICD-10 diagnoosit: F10, T51, K70, K86.0, I42.6, K29.2, E52, E24.4, G31.2, G62.1, G72.1, P04.3, Q86.0, O35.4, Z50.2, Z71.4, Z72.1, R78.0.

Huumesairaus:

ICD-9 diagnoosit: 292, 304, 3052A–3059X, 6483A, 7607X, 967, 9694A–9695X, 9696A, 9697A, 9697B, 9697X; 9650A–9650X, 9651A–9657A, 9659X; 9658X, 9685A, 9690A, 9691A–9693X, 9698X–9699X, 9701A, 982.

ICD-10 diagnoosit: F11–F16, F18–F19, F55, T39, T40, T42.3–T42.4, T42.6–T42.7, T43, T50.7, T52, R78.0–R78.5, Z50.3, Z71.5, Z72.2, O35.5, P04.4, P96.1, X40–X44.

Väkivalta-rikollisuus: Poliisin tietoon tulleet murhat, tapot, surmat ja pahoinpitelyrikokset ja tapon, murhan tai surman yritykset.

Lastensuojelu:

- Lapsi: Henkilö, joka ei ole täyttänyt 18 vuotta (LsL 3 pyk.).
Huostaanotto: Lapsen hoidon ja kasvatuksen järjestäminen kunnan sosiaalilautakunnan toimesta.
Sijoitettu lapsi: Sosiaalilautakunnan päätöksellä kodin ulkopuolelle joko avohuollon tuki-toimena, huostaanotettuna tai jälkihuoltona sijoitettu lapsi.

ANVÄNDA BEGREPP

Alkohol och andra droger:

Alkohol, T-sprit och andra surrogat, lösningsmedel, läkemedel och narkotika.

Alkoholdryck:

Dryck för njutningsändamål, vilken innehåller över 2,8 volymprocent etylalkohol.

Stark dryck: Alkoholhalten är över 22 volymprocent etylalkohol. Till denna kategori hör brännvin och övriga starka drycker.

Svag dryck: Alkoholhalt är högst 22 volymprocent etylalkohol. Till denna kategori hör vin, cider, long drink och öl, d.v.s. maldrycker.

Destillerad dryck: Genom destillation tillverkad alkoholdryck, vars alkoholhalt är över 2,8 volymprocent etylalkohol.

Starkvin: Av vin eller fruktvin tillverkad alkoholdryck, vars alkoholhalt är högst 22 volymprocent etylalkohol.

Lättvin eller fruktvin: Av vinduvor, frukt eller bär genom jäsning tillverkad dryck, vars alkoholhalt är högst 15 volymprocent etylalkohol och som inte innehåller tillsatt etylalkohol.

Starköl: I huvudsak av malt genom jäsning tillverkad dryck, vars alkoholhalt är över 4,7 volymprocent etylalkohol.

Mellanöl: I huvudsak av malt genom jäsning tillverkad dryck, vars alkoholhalt är högst 4,7 volymprocent etylalkohol.

Alkoholfri dryck:

Innehåller ingen etylalkohol alls, eller högst 2,8 volymprocent etylalkohol.

Lättöl: I huvudsak av malt genom jäsning tillverkad dryck, vars alkoholhalt är högst 2,8 volymprocent etylalkohol.

Alkoholhaltig läskedryck: Alkoholhalt över 1,2 men högst 2,8 volymprocent etylalkohol.

Sprit:

Etylalkohol eller odenaturerad vattenlösning därav.

Denaturerad etanol:

Alkoholpreparat som tillverkats genom att denaturera sprit eller vattenlösning därav

Narkotika:

Ett allmänbegrepp som omfattar narkotiska ämnen samt de läkemedel som påverkar det centrala nervsystemet och som kan användas i berusningssyfte.

Narkotiska ämne:

Definieras på grundval av de i narkotikaförordningen nämnda ämnesförteckningarna.

Åldersgränser för köp av alkoholdrycker:

I detaljhandeln får 18 år gamla köpa svaga alkoholdrycker och 20 år gamla alla alkoholdrycker. I fråga om servering är åldersgränsen 18 år. Drycker med 1,2–2,8 volymprocent etylalkohol får säljas och serveras till personer som är minst 18 år.

Den totala försäljningen av alkoholdrycker inbegriper följande försäljning och leveranser:

Detaljhandel:	Minutförsäljning i Alkos butiker och utlämningsställen samt leveranser av alkoholdrycker till livsmedels-, gårdsvins- och sahtibutiker.
Servering:	Leveranser av alkoholdrycker till restauranger med serveringstillstånd restauranger med A-rättigheter: tillstånd till servering av alla alkoholdrycker restauranger med B-rättigheter: tillstånd till servering av svaga alkoholdrycker restauranger med C-rättigheter: tillstånd till servering av alkoholdrycker som innehåller högst 4,7 volymprocent alkohol
Övrig försäljning:	Försäljning för medicinska, tekniska och kyrkliga ändamål, skattefri försäljning samt export.

Alkoholkonsumtion:

Registrerad konsumtion:	Minutförsäljning av alkoholdrycker och servering av alkohol i hemlandet (omfattar försäljning i Alkos butiker till detaljhandelskunder, leveranser av alkoholdrycker till livsmedelsbutiker och restauranger med serveringstillstånd).
Oregistrerad konsumtion:	Resandeförsel, hemtillverkning av alkoholdrycker, olaglig alkoholtillverkning, smuggling, T-sprit och andra surrogat samt alkohol som turister dricker i utlandet.
Total konsumtion:	Registrerade och oregistrerad konsumtion sammanlagt.
Värde av registrerad konsumtion:	Värdet av alkoholkonsumtion är inom detaljhandeln värdet av detaljförsäljningen exklusive returflaskans värde när det gäller long drink, cider och malt-drycker. Serveringens värde inkluderar värdet på inköpet samt den täckning för serveringen som restauranger tar ut. Värdet av alkoholkonsumtion inkluderar representationsutgifter.

Blandbruk:

Samtidigt bruk av alkohol, T-sprit och andra surrogat, lösningsmel, läkemedel eller narkotika.

Tjänster inom missbrukarvården:

Missbrukarvårdens specialtjänster samt social- och hälsovårdstjänster som används på grund av alkohol och andra droger.

Missbrukarvårdens specialtjänster:

A-kliniker och ungdomsstationer samt motsvarande öppenvårdsenheter; akutvårdsstationer och rehabiliteringsenheter; boendeservice, skyddshärbärgen och dagcentraler för missbrukare.

Alkohol- och narkotikarelaterad klientrelation:

Missbrukare eller anhörig till missbrukare som använder A-klinikens tjänster.

Alkohol- och narkotika-relaterat fall:

I inventeringen av alkohol- och narkotikarelaterade fall avser ett fall inte en person utan ett alkohol- och narkotikarelaterat klientbesök.

Institution för missbrukarvård:

Institutioner som är berättigade till FPA:s rehabiliteringspenning, samt alla akutvårdsstationer.

Enheter som specialiserat sig på narkomanvård:

Enheter inom missbrukarvården eller hälso- och sjukvården som specialiserat sig på att behandla narkotikabrukare.

Sjukvård av alkohol- och drogrelaterade sjukdomar: Vårdperiod vid sjukhus, varvid en alkohol- och narkotikarelaterad diagnos är antingen den första huvuddiagnosen och/eller den andra eller den tredje bidiagnosen.

Alkoholrelaterad sjukdom:

ICD-9-diagnoser: 2650A, 291, 303, 3050A, 3575A, 4255A, 5307A, 5353A, 5710A–5713X, 5770D–5770F, 5771C–5771D, 6484A, 7607A, 980.

ICD-10-diagnoser: F10, T51, K70, K86.0, I42.6, K29.2, E52, E24.4, G31.2, G62.1, G72.1, P04.3, Q86.0, O35.4, Z50.2, Z71.4, Z72.1, R78.0.

Narkotika relaterad sjukdom:

ICD-9-diagnoser: 292, 304, 3052A–3059X, 6483A, 7607X, 967, 9694A–9695X, 9696A, 9697A, 9697B, 9697X; 9650A–9650X, 9651A–9657A, 9659X; 9658X, 9685A, 9690A, 9691A–9693X, 9698X–9699X, 9701A, 982.

ICD-10-diagnoser: F11–F16, F18–F19, F55, T39, T40, T42.3–T42.4, T42.6–T42.7, T43, T50.7, T52, R78.0–R78.5, Z50.3, Z71.5, Z72.2, O35.5, P04.4, P96.1, X40–X44.

Våldsbrottslighet:

Mord, dråp, dråp under förmildrande omständigheter och misshandel som kommit till polisens kännedom samt sådana försök till dråp, försök till mord eller försök till dråp under förmildrande omständigheter som kommit till polisens kännedom.

Barnskydd:

Barn: Person som inte fyllt 18 år (BsL 3).

Omhändertagande: Barnets vård och uppfostran anordnas genom kommunens socialnämnd.

Placerat barn: Barn som genom socialnämndens beslut placerats utanför hemmet antingen genom stödåtgärd inom den öppna vården, som omhändertaget eller för eftervård.

CONCEPTS

Substance: Alcohol, surrogates, solvents, psychoactive pharmaceuticals and illegal drugs.

Alcoholic beverage: A beverage intended for consumption and containing more than 2.8 per cent by volume of ethyl alcohol.

Strong alcoholic beverage: Contains more than 22 per cent by volume of ethyl alcohol (vodka, gin etc. and other strong beverages).

Light alcoholic beverage: Contains no more than 22 per cent by volume of ethyl alcohol (wine, cider, long drinks and beer or malted beverages).

Distilled beverage: An alcoholic beverage produced by distillation and containing more than 2.8 per cent by volume of ethyl alcohol.

Fortified wine: A beverage produced from wine or fruitwine by adding ethyl alcohol and containing no more than 22 per cent by volume of ethyl alcohol.

Light wine or fruit wine: A beverage produced from grape, fruits or berries by fermentation, containing no more than 15 per cent by volume of ethyl alcohol and no added ethyl alcohol.

Strong beer: A beverage produced primarily from malt by fermentation and containing more than 4.7 per cent by volume of ethyl alcohol.

Medium beer: A beverage produced primarily from malt by fermentation and containing no more than 4.7 per cent by volume of ethyl alcohol.

Non-alcoholic beverage: Contains no ethyl alcohol or no more than 2.8 per cent by volume of ethyl alcohol.

Mild beer: A beverage produced primarily from malt by fermentation and containing no more than 2.8 per cent by volume of ethyl alcohol.

Alcoholic soft drink: Contains 1.2 to 2.8 per cent by volume of ethyl alcohol.

Industrial ethyl alcohol: Ethanol alcohol or its aqueous solution that has not been denatured.

Denatured ethanol: An alcohol preparation produced by denaturing industrial ethyl alcohol or its aqueous solutions.

Drug: An umbrella concept that includes both narcotic drugs and psychoactive pharmaceuticals that can be used for intoxication purposes.

Narcotic drug:	Defined on the basis of the lists of substances referred to the Narcotics Decree.
Age limits on purchase of alcohol:	In retail sale, mild alcoholic beverages can be purchased by those aged 18 or over and all types of alcoholic beverages by those ages 20 or over. In licensed serving, the age limit is 18. Retail sales and licensed serving of drinks containing 1.2 to 2.8 per cent by volume of ethyl alcohol is allowed to people aged 18 or over.
Total sales of alcoholic beverages include the following sales and delivery items:	
Retail sale:	Retail trade at Alko stores and delivery points and deliveries of alcoholic beverages to grocery stores and stores for selling fruit wine and sahti.
Licensed serving:	Deliveries of alcoholic beverages to licensed restaurants. Restaurants with licence A: Licensed to serve all types alcoholic beverages. Restaurants with licence B: Licensed to serve mild alcoholic beverages. Restaurants with licence C: Licensed to serve alcoholic beverages with alcohol content of no more than 4.7 per cent by volume of ethyl alcohol.
Other sales:	Sales for medicinal, technical or ecclesiastical purposes, sales in foreign traffic and exportation.
Consumption of alcoholic beverages:	
Documented consumption:	Retail sales of alcoholic beverages and the licensed serving of alcoholic beverages in Finland (includes sales in Alko stores to retail clients, deliveries of alcoholic beverages to grocery stores and licensed restaurants).
Undocumented consumption:	Alcoholic imports by passengers, home preparation of alcoholic beverages, illegal distillation, smuggling, surrogates and alcohol consumed by Finns abroad.
Total consumption:	Documented and undocumented consumption combined.
Value of documented consumption:	The value of retail consumption in the values of retail sales, excluding the value of return bottles for long drinks, cider and beer. The value of licensed consumption includes the margin on licensed serving recovered by restaurants, as well as the purchase value. The value of consumption includes entertainment expenses.
Mixed use:	Simultaneous use of different substances.
Services for substance abusers:	Specialised services for substance abusers and social and health services used for alcohol- and drug-related reasons.
Specialised services for substance abusers:	A-clinics and youth clinics and other similar units of community-based care, detoxification centres, rehabilitation units, housing services for substance abusers, overnight shelters and day centres.
Substance abuse client:	A substance abuser or the abuser's family member who uses the services of A-clinics.
Substance abuse case:	In the Survey of Substance Abuse Cases in Health and Social Services, a substance abuse case refers to an alcohol- or drug-related service visit rather than to an individual service user.
Institution providing care for substance abusers:	Facilities entitled to the rehabilitation allowance of the Social Insurance Institution and all detoxification centres.
Units specialised in drug treatment:	Units in specialised services for substance abusers or healthcare units specialised in the treatment of drug users.

Hospital care for alcohol- or drug-related diseases: A period of hospital care with an alcohol- or drug-related diagnosis as the first primary diagnosis or as the second or third secondary diagnosis.

Alcohol-related disease:

ICD-9-diagnoses: 2650A, 291, 303, 3050A, 3575A, 4255A, 5307A, 5353A, 5710A–5713X, 5770D–5770F, 5771C–5771D, 6484A, 7607A, 980.

ICD-10-diagnoses: F10, T51, K70, K86.0, I42.6, K29.2, E52, E24.4, G31.2, G62.1, G72.1, P04.3, Q86.0, O35.4, Z50.2, Z71.4, Z72.1, R78.0.

Drug-related disease:

ICD-9-diagnoses: 292, 304, 3052A–3059X, 6483A, 7607X, 967, 9694A–9695X, 9696A, 9697A, 9697B, 9697X; 9650A–9650X, 9651A–9657A, 9659X; 9658X, 9685A, 9690A, 9691A–9693X, 9698X–9699X, 9701A, 982.

ICD-10-diagnoses: F11–F16, F18–F19, F55, T39, T40, T42.3–T42.4, T42.6–T42.7, T43, T50.7, T52, R78.0–R78.5, Z50.3, Z71.5, Z72.2, O35.5, P04.4, P96.1, X40–X44.

Violent offences: Murders, manslaughters, homicides and assaults or attempted murders, manslaughters or homicides recorded by the police.

Child welfare:

Child: A person who has not yet turned 18 (Child Welfare Act, Section 3).

Taking into care: Municipal authorities (the Social Welfare Board) take responsibility for the care and upbringing of a child.

Placed child: A child or young person placed outside the home by a decision of the Social Welfare Board, which has been made to provide support in community care or when the child or young person has been taken into care or is in need of after-care.

Lähteet - Källor - Sources

Alho Hannu, Vuori Erkki & Holopainen Antti (2007): Laittomasta opiaattikorvaushoidosta päästävää laillisen hoidon piiriin. *Duodecim* 123 (7), 757-759.

Ahlström Salme & Metso Leena & Tuovinen Eeva-Liisa (2003): Nuorten juominen vähentynyt, usein humaltuminen ei. *Yhteiskuntapolitiikka* 68 (6). Stakes, 597–602.

Hakkarainen Pekka & Metso Leena (2007): Huumeekysymyksen muuttunut ongelmakuva. Vuoden 2006 huumeekyselyn tulokset. *Yhteiskuntapolitiikka* 72 (5), 541–552.

Juomatapatutkimukset 1968, 1984, 1992, 2000. Stakes.

Metso Leena & Nuorvala Yrjö (2004): Huumeasiakkaat yleistyivät sosiaali- ja terveyspalveluissa. *Dialogi* 3/2004. Stakes.

Partanen, Airi (2005): Päihdehuollon huumeasiakkaat 2004. *Tilastotiedote* 12/2005. Stakes.

Partanen Päivi, Hakkarainen Pekka, Hankilanoja Arto, Kuussaari Kristiina, Rönkä Sanna, Salminen Mika, Seppälä Timo & Virtanen Ari (2007): Amfetamiinien ja opiaattien ongelmakäytön yleisyys Suomessa 2005. *Yhteiskuntapolitiikka* 72 (5), 553–561.

Piispa Matti, Helakorpi Satu, Uutela Antti & Jallinoja Piia (2007): Huumekontaktit vähentyneet, huumehuoli ennallaan. Kansanterveyslaitoksen kyselyjen tuloksia. *Yhteiskuntapolitiikka* 72 (2), 187-196.

Päihdetutkimukset 1998, 2002, 2004 ja 2006. Stakes.

Sirén, Reino; Lehti, Martti & Kivivuori, Janne (2005): Väkivaltarikokset ja alkoholi. *Rikollisuustilanne 2004*. Oikeuspoliittinen tukimuslaitos.

Sosiaali- ja terveysministeriö (2003): Kartoitus opioidiriippuvaisten lääkekorvaushoidon hoitojonoista. *Sosiaali- ja terveysministeriön monisteita 2003:13*. STM.

Stakes

Sosiaali- ja terveysalan tutkimus- ja kehittämiskeskus

Forsknings- och utvecklingscentralen för social- och hälsovården

National Research and Development Centre for Welfare and Health

Päihdetilastollinen vuosikirja 2007

Alkoholi ja huumeet

Statistisk årsbok om alkohol och narkotika 2007

Yearbook of Alcohol and Drug Statistics 2007

Sosiaaliturva 2007

Socialskydd

Social Protection

Päihdetilastollinen vuosikirja sisältää keskeiset tiedot alkoholi-juomien ja huumeiden kokeilusta ja käytöstä, siitä aiheutuvista sosiaalisista ja terveydellisistä haitoista, päihdehuollosta ja päihteisiin liittyvästä rikollisuudesta. Kirjassa on tietoja myös alkoholijuomien tuotannon ja kaupan kehityksestä sekä alkoholielinkeinon ja alkoholi-mainonnan valvonnasta.

Kirja antaa tarkan kuvan maamme päihdetilanteen kehityksestä. Yleiskatsauksessa esitetään maamme alkoholi- ja huumeepolitiikan keskeisiä tavoitteita sekä niiden yhteyksiä kansainvälisiin alkoholi- ja huumeepolittisiin sopimuksiin ja ohjelmiin.

Statistisk årsbok om alkohol och narkotika innehåller centrala uppgifter om att pröva på och bruka alkohol och narkotika, om de sociala och hälsorelaterade skadeverkningarna av detta, om missbrukarvården och om alkohol- och narkotikarelaterad brottslighet. I årsboken ges också information om hur tillverknings- och handeln med alkoholdrycker utvecklas samt om övervakningen av alkoholnäringen och alkoholareklamen.

Årsboken ger en detaljerad bild av hur alkohol- och narkotikasituationen utvecklas i vårt land. I den allmänna översikten presenteras huvudmålen för vårt lands alkohol- och narkotikapolitik samt deras kopplingar till internationella alkohol- och narkotikapolitiska avtal och program.

The Yearbook of Alcohol and Drug Statistics contains key information on alcohol and drug use and experimentation, related social and health harm, services for substance abusers, and alcohol- and drug-related crime. It also provides information on trends in the production and trade of alcoholic beverages and on the supervision of the alcohol industry and alcohol advertising.

The yearbook provides a comprehensive overview of alcohol and drug trends in Finland. The text section also outlines Finnish alcohol and drug policy goals in the context of international alcohol and drug policy conventions and programmes.

Stakes

Sosiaali- ja terveysalan
tutkimus- ja kehittämiskeskus

Postimyynti

Stakes/Asiakaspalvelut

PL 220, 00531 Helsinki

Puhelin: (09) 3967 2190

(09) 3967 2308 (automaatti)

Internet: www.stakes.fi/julkaisut

Stakes

Forsknings- och utvecklingscentralen
för social- och hälsovården

Postförsäljningen

Stakes/Publikationer

PB 220

FI-00531 Helsingfors

Tfn +358 9 396 71 eller +358 9 3967 2190

Internet: www.stakes.fi

STAKES

National Research and Development
Centre for Welfare and Health

Mail orders

STAKES/Publications

P.O.Box 220

FI-00531 Helsinki, Finland

Tel: +358 9 39 671

Internet: www.stakes.fi

ISBN 978-951-33-2027-0

ISSN 1795-5165 (Suomen virallinen tilasto)

ISSN 1455-7444 (Päihdetilastollinen vuosikirja)

ISBN 978-951-33-2027-0

9 789513 320270